

2035

8553

III. SPRAWOZDANIE

C. K. RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ MIEJSKIEJ

W KRAKOWIE

za rok szkolny 1916/17.

ZESTAWIŁ

JULIAN DOBRZAŃSKI

c. k. Radca szkolny, Inspektor szkół okręgu krakowskiego miejskiego.



NAKŁADEM GMINY STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

1917.

III. SPRAWOZDANIE

C. K. RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ MIEJSKIEJ

W KRAKOWIE

za rok szkolny 1916/17.

ZESTAWIŁ

JULIAN DOBRZAŃSKI

c. k. Radca szkolny, Inspektor szkół okręgu krakowskiego miejskiego.



NAKŁADEM GMINY STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

1917.

I.

C. k. Rady szkolne okręgowe w Galicyi,

urządzone na podstawie ustawy z dnia 26. czerwca 1899, Dz. u. i r. kr. Nr. 84. ¹⁾

§. 1. Każdy powiat polityczny w każdoczesnych swoich granicach tworzy osobny okrąg szkolny, z osobną c. k. Radą szkolną okręgową, której siedzibą jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

Każde miasto, rządzące się osobnym statutem, stanowi osobny okrąg szkolny, z osobną c. k. Radą szkolną okręgową.

Urzędowym językiem Rady szkolnej okręgowej jest język polski. (rozp. c. k. Minist. o języku urzędowym w Galicyi z d. 4. czerwca 1869, Dz. u. kr. Nr. 24, zamieszczone pod statutem Rady szk. kr.),

§. 2. W skład Rady szkolnej okręgowej wchodzi:

- a) naczelnik politycznej władzy powiatowej, a w razie jego nieobecności urzędnik, zastępujący go we władzy politycznej;
- b) jeden duchowny z każdego wyznania i obrządku, liczącego w okręgu więcej niż tysiąc dusz; mianowanie duchownego członka Rady szkolnej okręgowej należy do wyższej władzy kościelnej; reprezentanta religii izraelskiej wybierają zwierzchności gmin wyznaniowych izraelskich w okręgu;
- c) dwaj względnie trzej reprezentanci zawodu nauczycielskiego, z których jednego wybierze konferencya okręgowa nauczycielska ze swego grona, drugim jest dyrektor seminarjum nauczycielskiego, istniejącego w siedzibie lub w okręgu Rady szkolnej okręgowej, a gdzie taki zakład nie istnieje, nauczyciel kierujący jedną ze szkół ludowych w okręgu przez Radę szkolną krajową wyznaczony, trzecim jest dyrektor jednej ze szkół średnich, jeżeli takie szkoły w siedzibie Rady szkolnej okręgowej istnieją, wyznaczony przez Radę szkolną krajową;
- d) dwaj delegaci Rady powiatowej, a nadto, jeżeli w okręgu znajduje się miasto objęte ustawą z dnia 14. marca 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 224, jeden delegat Rady gminnej tego miasta;

¹⁾ Do dnia wejścia w życie tej ustawy obowiązywała ustawa krajowa z 25. czerwca 1873 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych, Dz. u. kr. Nr. 255, a mianowicie tytuł II. §§. 20. do 41. tej ustawy, zmienionej w §§. 21, 22, 31, 37. i 38. ustawą z dnia 6. grudnia 1887, Dz. u. kr. Nr. 67.

§§. 40. i 41. tej ustawy (z r. 1873) zawierają następujące postanowienia:

§. 40. Sprzeciwiające się tej ustawie przepisy o nadzorze nad szkołami ludowymi, tudzież niezgodne z nią postanowienia ustawy o konkurencyi szkolnej z dnia 12. sierpnia 1866 znoszą się.

§. 41. Komitety szkolne konkurencyjne, istniejące na mocy ustawy z dnia 12. sierpnia 1866, mają być rozwiązane, a czynności ich przechodzą na Rady szkolne miejscowe.

Powołaną właśnie ustawą z r. 1866 (§. 16.) zniesione zostały niezgodne z nią przepisy politycznej ustawy szkolnej (politische Schulverfassung), która obowiązywała od r. 1805.

e) inspektor szkolny okręgowy, a gdzie w okręgu jest dwóch lub więcej inspektorów, inspektorowie szkolni okręgowi dla okręgu ustanowieni.

§. 3. Przewodniczącym Rady szkolnej okręgowej jest naczelnik politycznej władzy powiatowej (starosta), względnie kierownik starostwa. W razie nieobecności jego przewodniczy na posiedzeniu Rady zastępca przewodniczącego, którego Rada szkolna okręgowa wybiera ze swego grona bezwzględną większością głosów co trzy lata; w czynnościach zaś wymienionych w §. 19. niniejszej ustawy zastępuje przewodniczącego urzędnik zastępujący go we władzy politycznej.

§. 4. Reprezentanci zawodu nauczycielskiego wychodzący z konferencji okręgowej, będą obierani na trzy lata; tracą jednak swój mandat, jeżeli przed upływem tego czasu przestaną w okręgu pełnić funkcje nauczycielskie. Delegaci Rady powiatowej oraz delegat Rady gminnej będą obierani na czas swego mandatu do Rady powiatowej, a względnie Rady gminnej. Reprezentanci zawodu nauczycielskiego wyznaczeni przez Radę szkolną krajową i duchowni członkowie pozostaną na swoim urzędzie, dopóki nie zostaną odwołani przez swoich mocodawców.

Jeżeli w którym okręgu przypada w czasie zwołanej konferencji okręgowej w pewnym roku wybór reprezentanta zawodu nauczycielskiego do Rady szkolnej okręgowej, zarządzić k. inspektor okręgowy wybór ten na każdej z częściowych konferencji okręgowych. Wynik skrutynium ma być każdym razem protokolarnie stwierdzony i podany do wiadomości konferencji obradującej, jakoteż dalszych częściowych konferencji tego samego okręgu.

Na ostatniej konferencji komisja skrutacyjna obok skrutynium własnej częściowej konferencji przeprowadzi według przywiezionych protokołów poprzednich obliczenie głosów z całego okręgu i poda jego wynik do wiadomości konferencji, a za pośrednictwem c. k. Inspektora okręgowego w formie protokołu do wiadomości Rady szkolnej okręgowej.

Gdyby żaden z proponowanych kandydatów nie miał absolutnej większości głosów nauczycieli całego okręgu szkolnego, poda Rada szkolna okręgowa wynik obliczenia do wiadomości wszystkich członków, uprawnionych do głosowania, i zarządzi wybór ściślejszy między dwoma kandydatami, mającymi najwięcej głosów, za pośrednictwem kartek, które zarządy szkół w drodze urzędowej prześlą w kopertach opieczętowanych na ręce Przewodniczącego Rady szkolnej okręgowej.

Wynik wyboru ściślejszego skonstatuje Rada szkolna okręgowa, otwierając koperty na posiedzeniu plenarnem.

W ten sam sposób przeprowadzi się wybór komisji bibliotecznej dla biblioteki okręgowej. Jeżeli zaś biblioteka okręgowa rozdzielona jest na kilka części, umieszczonych w różnych miejscowościach, wybiorą częściowe konferencje osobne komisje biblioteczne dla każdej części biblioteki okręgowej. (*Okólnik Rady szk. kraj. z dnia 16. marca 1896, l. 5.532*).

§. 5. Dla Rad szkolnych okręgowych w miastach, rządzących się własnym statutem (Rad szkolnych okręgowych miejskich) stanowi się następujące wyjątki od przepisów objętych §§. 2—4:

- a) w skład Rady szkolnej okręgowej miejskiej wchodzi jako naczelnik władzy politycznej prezydent miasta, a względnie wiceprezydent miasta, zastępujący go w urzędowaniu;
- b) każde wyznaczenie i obrządek, które liczy więcej niż 500 dusz w mieście, ma być reprezentowane w Radzie szkolnej okręgowej miejskiej przez swego delegata;
- c) w skład Rady szkolnej okręgowej miejskiej wchodzi czterech reprezentantów zawodu nauczycielskiego, jeden nauczyciel i jedna nauczycielka, wybrani przez konferencję okręgową nauczycielską z jej grona, jeden dyrektor seminarjum nauczycielskiego męskiego (żeńskiego) i jeden dyrektor szkół średnich, wyznaczeni przez Radę szkolną krajową;
- d) zamiast delegatów wymienionych w §. 2 d) wchodzi w skład Rady szkol-

nej okręgowej miejskiej trzej delegaci Rady miasta na czas trwania swego mandatu do Rady miasta;

- e) oprócz inspektora, względnie inspektorów okręgowych w skład Rady szkolnej okręgowej miejskiej wchodzi radca magistratu, prowadzący referat spraw administracyjnych i ekonomicznych szkół ludowych.

§. 6. Do strzeżenia religijnych interesów tych mieszkańców szkolnego okręgu, do których wyznania żaden z członków Rady szkolnej okręgowej nie należy, wybiera ta Rada dla każdego z wyznań osobnego doradcę.

§. 7. Wszystkie w §§. 2., 3., 5. i 6. wyszczególnione mianowania i wybory wymagają zatwierdzenia Rady szkolnej krajowej.

§. 8. Rada szkolna okręgowa w swoim okręgu:

- a) zarządza szkołami ludowymi publicznymi, oraz zakładami naukowymi i wychowawczymi, które z niemi są połączone, z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich;
- b) sprawuje nadzór nad szkołami ludowymi prywatnymi oraz nad zakładami wychowawczymi prywatnymi dla młodzieży, która do uczęszczania do szkoły jeszcze nie jest obowiązana, lub która do szkół ludowych uczęszcza;
- c) wykonywa władzę zwierzchnią nad Radami szkolnymi miejscowymi, oraz zarządza dochodami funduszu szkolnego okręgowego, gdzie fundusz taki istnieje.

Zakres działania i zadania Rady szkolnej okręgowej w tych trzech kierunkach określone są ustawami szkolnymi oraz rozporządzeniami, wydanymi na podstawie tych ustaw.

W szczególności ma Rada szkolna okręgowa:

1. zastępować na zewnątrz sprawy okręgu szkolnego, mieć dokładny przegląd stanu szkół w okręgu, tudzież starać się o prawem przepisany porządek w szkołach i ulepszenie ich, o ile to być może, tak w ogóle, jak i co do każdej szkoły z osobna;

2. starać się o ogłoszenie ustaw i zarządzeń wyższych władz szkolnych w przedmiocie spraw szkolnych, tudzież o przeprowadzenie tych ustaw i zarządzeń;

3. prowadzić pertraktacye co do regulowania i rozszerzania szkół istniejących, tudzież co do zakładania nowych szkół, co do przyłączania do związku i wyłączenia ze związku szkolnego i przeprowadzać rozprawy konkurencyjne w sprawie budowy szkół;

4. opiekować się funduszami i fundacyami szkolnymi miejscowymi, o ile czynności te nie są zastrzeżone innym władzom;

5. opiekować się szkołami pod względem ekonomicznym i policyjnym, zajmować się zaopatrzeniem ich w odpowiednie budynki i wewnętrzne urządzenia, oraz w potrzeby rzeczowe, o ile te czynności nie są zastrzeżone Radzie szkolnej krajowej;

6. używać środków przymusowych w razach ustawą oznaczonych, przy czem winni jej być pomocni e. k. starostowie powiatowi;

Reskryptem z dnia 31. maja 1880, l. 1.939, oznajmił Minister wyzn. i ośw., że przeciw zwierzchności gminnej, zaniedbującej ciężące na niej w sprawach szkolnych obowiązki, jedynie na podstawie §. 108 ust. gm. w drodze karnej postępować można, i że wykonanie tej władzy karnej i egzekucyjnej żadną miarą, z zakresem działania władz politycznych w sprawach szkolnych, nie przeszło na władze szkolne, że przeciwnie także obecnie władza ta karna należy do władz politycznych, bez względu na administracyjny ich zakres działania, wskutek czego władze szkolne, celem przeprowadzenia swych zarządzeń, jeżeli do tego przeprowa-

dzenia nie są umocowane wyraźnem postanowieniem ustawy, do władz politycznych udawać się winny. (Okólnik Rady szkolnej kraj. z dnia 16. grudnia 1884. l. 12.912 do Rad szkolnych okręgowych).

7. tymczasowo obsadzać posady nauczycielskie, a współdziałać w stałym obsadzaniu posad, względnie posuwaniu nauczycieli na wyższe płace;

8. przeprowadzać śledztwa w przekroczeniach dyscyplinarnych nauczycieli i w sprawie innych braków, dostrzeżonych w szkole, rozstrzygać o tem w pierwszej instancji, a względnie czynić wnioski do Rady szkolnej krajowej;

9. opiekować się nauczycielami, starać się o ich dalsze kształcenie; urządzać konferencje nauczycielskie, nadzorować biblioteki szkolne i biblioteki dla nauczycieli;

10. zarządzać nadzwyczajne inspekcje szkół;

11. zawiązywać i rozwiązywać Rady szkolne miejscowe, oraz oznaczać ich granice i siedziby;

12. udzielać objaśnień i opinii, przedkładać wnioski i peryodyczne sprawozdania do wyższych władz szkolnych.

§. 9. Rada szkolna okręgowa zbiera się przynajmniej raz w miesiącu na zwyczajne obrady. Przewodniczący może według potrzeby, a winien na wniosek dwóch członków, w przeciągu ośmiu dni zwołać nadzwyczajne posiedzenie.

Wszystkie sprawy, o których trzeba rozstrzygać, przedkładać sprawozdania lub wnioski, mają być kolegialnie traktowane.

W porozumieniu z Radą szkolną krajową nada sobie Rada okręgowa regulamin czynności i określi bliżej kompetencje wydziału wykonawczego.

Projekt regulaminu czynności c. k. Rad szkolnych okręgowych, mogący służyć za podstawę do obrad Rady szk. okr. nad uchwalenię się mającym takim regulaminem, rozesłany został Radom szkolnym okręg. rozporządzeniem Rady szk. kraj. z 11. grudnia 1878, l. 4.733, a umieszczonym w zbiorze okólników Rady szk. kraj. tom I. na podstawie rozp. Rady szk. kraj. z 15. listopada 1888, l. 17.775.

§. 10. Do stanowienia uchwał potrzebną jest obecność więcej niż połowy członków.

Kwestya zdolności Rady szkolnej okr. do powzięcia uchwały łączy się z kwestją ukonstytuowania się tej władzy. W regule konstytuuje się Rada szkolna okr., jeżeli wszystkie, ustawą jako członkowie powołane osoby przyjmą wokację i złożą ustawowe przyrzeczenie. Ponieważ jednak ustawa o władzach szkolnych nadzorezych nie podaje środków, ażeby członków Rady szkolnej okr. zmusić do udziału w czynnościach Rady szkolnej okr., ani też nie przewiduje zastępstwa za członków, odmawiających współudziału, to stanie się zupełnie zadość przepisom ustawy, jeżeli Rada szkolna kraj. wyda w celu ukonstytuowania Rady szkolnej okręgowej potrzebne zarządzenia i te zostaną wykonane przez dokonanie nominacji, względnie wyborów. Nie można zatem upatrywać ustawowej przeszkody do ukonstytuowania się Rady szkolnej okr. w tem, że poszczególni członkowie, mianowani lub wybrani, odmawiają następnie swojego współudziału, lub gdy pewien wybór pozostał bez skutku, gdyż w takich razach może tylko o to chodzić, ażeby mianowania względnie wybory w ten sam sposób odnowić, jak to wymaganem jest w ustawie z upływem czasu trwania mandatu mianowanych lub wybranych członków. Z tego wynika, że Rada szkolna okręg. ma być uważana za ukonstytuowaną, skoro wymogom ustawy w powyższy sposób stało się zadość, a choćby tylko przewodniczący teje i inspektor szkolny okr. podjęli czynności im przydzielone. Skoro już Rada szkolna okr. raz jest ukonstytuowana, to wystarcza według brzmienia ustawy do stanowienia uchwały obecność większości jej rzeczywistych członków. Osoby, które ustawa wprowadzie do Rady szkolnej okręgowej powołuje, które jednak współudziału odmawiają, nie mogą być uważane za członków teje. Do stanowienia uchwały nie jest zatem potrzebną obecność większości członków do ukonstytuowania Rady szkolnej okręgowej ustawą powołanych. (*Reskrypt Ministerstwa wyzn. i ośw. z dnia 8. lutego 1870, l. 12.257 ex 1869, Dz. rozp. Nr. 28*).

Uchwały zapadają absolutną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który ma także prawo wstrzymać przeprowadzenie uchwał, sprzeciwiających się według jego zdania obowiązującym przepisom i zasięgnąć natychmiast decyzji Rady szkolnej krajowej.

Posiedzenia Rad. szk. okr. nie mogą być publicznymi, ponieważ władze te ustanowione są ustawami jako państwowe władze szkolne, w których publiczność posiedzeń może być zaprowadzoną tylko na podstawie wyraźnego ustawowego przepisu. (*Reskr. Minist. W. i O. z 10. stycznia 1870 l. 12.435 z r. 1869. dz. rozp. Nr. 10.*)

Nad sprawami dotyczącymi nauki religii, ćwiczeń religijnych i nauczycieli religii obradować i głosować należy, o ile to tylko możliwe, w obecności reprezentanta właściwego wyznania.

Przy obradach i głosowaniu nad sprawami, dotyczącymi się osobistych interesów jednego z członków lub jego krewnych i powinowatych aż do czwartego stopnia, członek ten udziału mieć nie może.

O zachowaniu tajemnicy urzędowej przez członków Rady szk. okr. patrz rozp. Minist. z d. 17. października 1874. l. 623 przy statucie Rady szk. kraj.

Wydarzył się wypadek, że reprezentant zawodu nauczycielskiego był obecnym na posiedzeniu pełnej rady podczas tego, gdy c. k. inspektor okręgowy szkolny zdawał sprawę z wizytacji szkoły, w której ten reprezentant zawodu nauczycielskiego pełni swe obowiązki nauczycielskie.

Gdy podobna niewłaściwość wobec obowiązujących przepisów bezwarunkowo cierpią być nie może, przeto wezwano przewodniczących rad szk. okr., by ściśle przestrzegali zachowania postanowień ustawy.

Sprawy dotyczące osobiście członków rady, należy umieszczać na końcu porządku obrad a w protokole posiedzenia zapisać fakt, że członek rady, którego sprawa dotyczy, przed jej omówieniem salę posiedzeń opuścił. (*Okólnik Rady szk. kr. z dnia 24. listopada 1890, l. 764/pr.*)

Zażalenia przeciw orzeczeniom i zarządzeniom Rady szkolnej okręgowej rozstrzyga Rada szkolna krajowa. We wszystkich przypadkach, w których niema przepisane innego terminu do wniesienia rekursu, należy zażalenia te wносить w Radzie szkolnej okręgowej w terminie 14 dni, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Mają one moc odraczającą, o ile ustawa nie zawiera innego postanowienia.

Okólnikiem Rady szk. kr. z dnia 16. listopada 1881, l. 10.983 polecono okręgowym radom szkolnym, ażeby w swoich rozporządzeniach oznaczyły wyraźnie termin, stronie do odwołania się prawem przyzwolony, i tego jak najściślej przestrzegały, by wszystkie orzeczenia i rozporządzenia były stronom za dowodami doręczenia doręczane a dowody doręczenia starannie przechowywane.

Rekurs przeciw orzeczeniom Rady szkolnej kraj. należy w obec tego, że Rada szk. kraj. wstąpiła w miejsce politycznej władzy II. instancyi jako władza szkolna dla szkół ludowych i średnich, w braku innych norm — wnieść w ciągu 60 dni po skutecznym doręczeniu orzeczenia na ręce Rady szk. kraj. (*Orz. Tryb. adm. z d. 23. marca 1899 l. 1913. B. XXII. 12.649.*)

Jeżeli rekurs nie zostanie wniesiony w należyty terminie i u właściwej władzy (Überreichungsstelle), to urasta zredukowane orzeczenie w obec gminy, w moc prawną, instancja rekursowa nie może zatem orzeczenia tego z uszczerbkiem dla interesowanych funduszków więcej zmienić, a zatem nie może także rekursu załatwić merytorycznie. Rekurs przeciw orzeczeniu Rady szkolnej kraj. należy wnieść bezwarunkowo w ciągu 60 dni u Rady szkolnej kraj.; nie zmienia rzeczy wcale, że dotyczący intymat Rady szk. okr. zawierał pouczenie, iż rekurs ma być wniesiony za pośrednictwem Rady szk. okr., gdyż zarzut nieznamości odnośnego rozporządzenia Minist. z 27. października 1859 Dz. u. p. Nr. 196. nie może być skutecznie uczyniony. (*Orz. Tryb. adm. z 9. stycznia 1902 l. 215.*)

Dzień doręczenia naczelnikowi gminy jest dniem doręczenia gminie, natomiast nie ma znaczenia dzień, w którym dotyczące orzeczenie wciągnięto do protokołu podawczego gminy. (Orz. Tryb. adm. z 2. stycznia 1899 B. XXIII. A. 12.329).

Niewłaściwe pouczenie co do terminu rekursowego nie tamuje wpływu ustawowego terminu i nie stanowi wadliwości postępowania. (Orz. Tryb. admin z 10. lutego 1893. B. XVII 7.074).

Zaniechanie pouczenia o środkach prawnych i brak pouczenia o terminie rekursu i o instancji rekursowej wobec przepisu resk. Minist z 27. października 1859 Dz. u. p. Nr. 196, ani nie sprzeciwia się ustawie ani nie stanowi wadliwości postępowania. (Orz. Tryb. adm. z 19. stycznia 1894. B. VXIII/1 7.668).

Do rekursów przeciw zarządzeniom władz szkolnych nie ma zastosowania ustawa rekursowa z 12. maja 1896 Dz. u. p. Nr. 101. (Orz. Tryb. adm. z 8. marca 1902. B. XXVI. 910 A.)

Rozp. z 27. października 1859 Dz. u. p. Nr. 196, należy uważać za ustawę, która tylko ustawą może być zmieniona, a rozp. Minist. z 22. czerwca 1869 Dz. u. p. Nr. 116. nie mogło go uchylić. (Orz. Tryb. adm. z 1. marca 1893. B. XVII. 7.112).

Instancja wyższa nie jest uprawnioną wchodzić w ocenienie merytoryczne rekursu wniesionego za późno, jeżeli z zarekurowanego orzeczenia urosły już prawa stron. Wniesienie rekursu w czasie właściwym do jednej z władz podległej władzy, u której rekurs powinien być w myśl przepisów ustawy wniesiony, nie może wstrzymać urośnięcia w prawomocność, jeżeli rekurs został przedłożony we właściwym miejscu za późno. (Orz. Tryb. adm. z 8. stycznia 1898. B. XXII. A. 11.311).

Wykonanie państwowego prawa nadzoru nie jest przywiązane do żadnego terminu, lecz mogą władze każdego czasu zabronić wykonania nielegalnych uchwał. (Orz. Tryb. adm. z 30. maja 1902. B. XXVI. 1093. A).

§. 11. W imieniu Rady szkolnej okręgowej załatwiać będzie bieżące czynności wydział wykonawczy, do którego należą:

- a) przewodniczący Rady szkolnej okręgowej, a w nieobecności jego urzędnik zastępujący go we władzy politycznej, w miastach z własnym statutem wiceprezydent miasta;
- b) członek Rady szkolnej okręgowej w siedzibie tej Rady zamieszkały, a przez nią do tej funkcji wybrany, w miastach z własnym statutem dwaj członkowie w ten sposób wybrani;
- c) inspektor szkolny okręgowy, a względnie inspektorowie szkolni okręgowi w razie zaś nieobecności inspektora, jeden z reprezentantów zawodu nauczycielskiego w Radzie zasiadający, a przez nią do funkcji tej przeznaczony.

Nieobecność któregobądź z członków wydziału wykonawczego wymienionych pod b) i c), o ile nie była spowodowaną winą przewodniczącego, nie wstrzymuje czynności tegoż wydziału.

§. 12. W sprawach wymagających pospiechu, chociażby kolegialne miały być traktowane, może przewodniczący wydać bezpośrednio rozporządzenia, winien jednak bezzwłocznie, a najpóźniej na najbliższem posiedzeniu, zasięgnąć zatwierdzenia Rady szkolnej okręgowej.

§. 13. Dla każdego okręgu szkolnego mianuje minister wyznań i oświaty osobnego inspektora szkolnego okręgowego na podstawie ternu przedłożonego przez Radę szkolną krajową.

Dla okręgów liczących wiele szkół może minister wyznań i oświaty mianować kilku inspektorów szkolnych okręgowych.

Inspektorowie mianowani być mają zazwyczaj z grona nauczycieli, etat zaś ich i pobory ustanowione będą we właściwej drodze.

§. 14. Inspektor szkolny okręgowy powołany jest głównie do sprawowania nadzoru dydaktyczno-pedagogicznego nad szkołami ludowymi.

W tym celu ma obowiązek odbywać wizytacje szkół peryodycznie, jest też upoważnionym do udzielania nauczycielom rad pod względem dydaktyczno-pedagogicznym i do zaradzenia spostrzeżonym wszelkim niedostatkom przez udzielanie na miejscu ustnych wskazówek i ostrzeżeń.

Inspektor okręgowy przewodniczy na okręgowych konferencyach nauczycielskich, o ile na nich nie obejmie przewodnictwa inspektor szkolny krajowy.

Inspektor okręgowy kwalifikuje nauczycieli pod względem ich pilności, zdolności i zachowania się, lecz orzeczenia kwalifikacyjne wystawione i podpisane przez inspektora, podpisuje także przewodniczący Rady szkolnej okręgowej, któremu służy prawo dodania własnych uwag.

Inspektor okręgowy powołany jest wreszcie w pierwszym rzędzie do starania się o dalsze kształcenie się nauczycieli.

§. 15. Podczas wizytacji powierzonych sobie szkół publicznych ma inspektor okręgowy przede wszystkim uważać:

1. na działalność Rad szkolnych miejscowych, a w szczególności na prowadzenie rachunków funduszu szkolnego miejscowego;
2. na przestrzeganie przepisów prawnych przy przyjmowaniu i uwalnianiu dzieci ze szkoły;
3. na zdolność, pilność, na zachowanie się nauczycieli w ogóle, na panującą w szkole karność, porządek i ohydność;
4. na przestrzeganie planu nauk, na metodę naukową i na postępy dzieci w ogóle i w każdym przedmiocie z osobna;
5. na zaprowadzone środki i przybory naukowe, tudzież na wewnętrzne urządzenie szkoły.
6. na ekonomiczne i higieniczne stosunki szkoły, na stan budynku, ogrodu i gruntu szkolnego;
7. na czytelnie i biblioteki ludowe, założone przy szkole za pozwoleniem Rady szkolnej krajowej i na dobór książek w nich złożonych.

Przy wizytacji prywatnych zakładów szkolnych i wychowawczych winien inspektor szkolny okręgowy na to uważać, czy zakłady te odpowiadają warunkom, pod którymi były założone i czy nie przekraczają granic swego uprawnienia.

§. 16. Inspektorowie szkolni okręgowi mają składać sprawozdania o swych czynnościach do Rady szkolnej okręgowej z dołączeniem potrzebnych wniosków i podaniem wskazówek, których na miejscu udzielili.

Sprawozdania te mają być przedłożone wraz z uchwałami wskutek nich zapadłymi Radzie szkolnej krajowej, która uwzględnia je w sprawozdaniach szkolnych, przesyłanych do Ministerstwa wyznań i oświaty.

§. 17. Rada szkolna okręgowa może zarządzać nadzwyczajne wizytacje szkół przez osobnych delegatów, którzy mają jej z poczynionych spostrzeżeń zdawać sprawę, nie mają jednak prawa udzielać nauczycielom wskazówek dydaktyczno-pedagogicznych.

Członkowie Rady szkolnej okręgowej mają prawo zwiedzać osobiście szkoły ludowe swego okręgu, nie mogą jednak wchodzić na lekcje religii wyznania, do którego sami nie należą.

Mogą oni z poczynionych spostrzeżeń swoich zdawać sprawę Radzie szkolnej okręgowej i swoim mocodawcom, nie mają atoli prawa udzielać ich bezpośrednio nauczycielom.

W myśl §. 38. rozporządzenia Ministerstwa wyznań i oświecenia z 1. grudnia 1870, l. 570 delegatom rad powiatowych wolno wprawdzie zwiedzać szkoły swego powiatu, lecz nie mają prawa udzielać uwag swych nauczycielom bezpośrednio, ale mają spostrzeżenia swe, podczas popisów lub w innym czasie poczynione, przedkładać swym mocodawcom, których rzeczą będzie zrobić z nich odpowiedni użytek. (*Okólnik Rady szk. kr. z d. 9. lipca 1872, l. 3.990.*)

Stabilizacya i pomnożenie posad inspektorów okręgowych nie naruszyły prawa rad szkolnych okręgowych wysyłania w miarę potrzeby osobnych delegatów do zwiedzania szkół. Na delegatów tych może rada szkolna okręgowa zapraszać, czy to swoich członków czy też osobistości z poza swego grona, duchownych lub obywateli, poważne stanowisko zajmujących i okazujących dla szkół żywy interes. Zadaniem delegata takiego jest zwiedzić jednorazowo oznaczoną szkołę lub szkoły i naukę w nich odbywaną i zdać o ich stanie sprawę radzie szkolnej okręgowej. Sprawozdaniu temu nie należy zakreślać żadnych granic, natomiast poinformować należy delegata, że mu nie służy prawo dawania jakichkolwiek wskazówek lub poleceń nauczycielom, bo prawo to zastrzeżone jest wyłącznie c. k. inspektorowi.

Funkcye tego rodzaju nie mogą pociągnąć za sobą żadnych kosztów dla funduszu szkolnego, zachować bowiem muszą charakter dobrowolny, obywatelski.

Sprawozdania delegatów załatwiać należy na posiedzeniach rady szkolnej okręgowej i przedkładać Radzie szkolnej krajowej. (*Okólnik Rady szk. kr. z dnia 18. października 1895, l. 27.241.*)

§. 18. Doradcy Rady szkolnej okręgowej (§. 6.) mają prawo zwiedzać znajdujące się w okręgu szkoły, do których uczęszczają dzieci ich wyznania, aby się przekonać o ich stanie, tudzież mają prawo być obecnymi przy peryodycznych wizytacyach tychże przez inspektorów szkolnych okręgowych; wreszcie mają prawo donieść Radzie szkolnej okręgowej o zrobionych przez siebie spostrzeżeniach i czytnie wnioski w celu polepszenia rzeczonych szkół.

Rada szkolna okręgowa ma zasięgać zdania doradców we wszystkich sprawach zostających w związku z ich powołaniem, doradcy zaś mogą uczestniczyć we wszystkich nad tem obradach Rady szkolnej okręgowej z głosem stanowczym.

§. 19. Przewodniczący Rady szkolnej okręgowej kieruje jej biurem, porucza członkom Rady wpływające sprawy do referowania i wykonywa uchwały Rady lub porucza ich wykonanie.

Wykonanie pewnych uchwał na miejscu może jednak Rada za zgodą swego przewodniczącego powierzyć osobnemu delegatowi lub delegatom. Delegatem Rady w sprawach dydaktyczno-pedagogicznych jest inspektor szkolny okręgowy.

Polityczna władza powiatowa dostarcza Radzie szkolnej okręgowej potrzebnych ubikacyi i sił pomocniczych, opędza także jej potrzeby kancelaryjne.

W miastach rządzących się własnym statutem gminnym daje Radzie szkolnej okręgowej ubikacye i niezbędne siły pomocnicze reprezentacya gminna; potrzeby kancelaryjne opędzane będą z funduszków gminnych.

§. 20. Członkowie Rady szkolnej okręgowej sprawują swoje czynności bezpłatnie i mają tylko prawo do zwrotu kosztów podróży na posiedzenia tejże Rady w myśl postanowień ust. państw. z dnia 30. marca 1879, dz. p. p. Nr. 48.

§. 21. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy przestają obowiązywać §§. 20—41. ustawy kraj. z 25. czerwca 1873 o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych dz. u. kr. Nr. 255, względnie z d. 6. grudnia 1887, dz. u. kr. Nr. 67.

§. 22. Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu ministrowi wyzn. i ośw. i ministrowi spraw wewnętrznych.

Opłaty pocztowe od korespondencji urzędowych.

Korespondencye jakoteż przesyłki pocztowe mieszkających poza siedzibą urzędową Rady szk. okręg. członków teje, tudzież inspektorów szk. okr. wolne są od porta, muszą jednak być zaopatrzone na adresie nazwiskiem i charakterem urzędowym wysyłającego i odbierającego, tudzież napisem: „w sprawach szkolnych“. (Rozp. Min. handlu z 24. kwietnia 1871 l. 6049 Dz. rozp. Min. Nr. 34. i z 10. czerwca 1873 l. 33.932. Dz. rozp. Min. W. i O. Nr. 83. z r. 1873).

W myśl art. VII i VIII. ustawy z dnia 2. października 1865 (Nr. 108. D. p p.) o bezpłatnem używaniu zakładów pocztowych, tylko posyłki, które zawierają dokumenta, pisma, akta, mapy, plany, druki, bez podanej wartości, lub zawierające przedmioty, które wedle swej istoty jako pieniądze uważać należy, jak drogie kamienie, obligacye, kupony, weksle, losy, przekazy, książki kas oszczędności, marki stemplowe i listowe, mogą być bez opłaty portoryum pocztowego przesyłane. Wszelkie zaś inne posyłki, zawierające przedmioty, które nie mogą być zaliczone do kategorii wyżej wymienionych, a mianowicie zawierające tego rodzaju przedmioty, jak globusy, miary, wagi, przyrządy naukowe, etc., podlegają opłacie portoryum pocztowego, które w myśl art. X. powołanej ustawy także pomiędzy urzędami, używającymi bezpłatnie zakładu pocztowego we wzajemnym tychże obrocie, zaraz przy nadawaniu posyłek tej kategorii uiszczone być winno. Przy nadawaniu posyłek, podlegających opłacie portoryum, należy je zatem z przyznanego c. k. Radom szkolnym okręgowym ryczałtu urzędowego opłacać. (*Ok. Rady szkolnej kraj. z dnia 23. maja 1878. l. 4274.*)

II.

C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie.

W miastach, rządzących się własnym statutem, t. j. we Lwowie i Krakowie w skład Rady szkolnej okręgowej wchodzi:

- a) każdorazowy prezydent miasta, jako naczelnik władzy politycznej, względnie wiceprezydent zastępujący go w urzędowaniu;
- b) delegaci wyznań, liczących więcej niż 500 dusz w mieście;
- c) 4 reprezentanci zawodu nauczycielskiego: jeden nauczyciel i jedna nauczycielka wybrani przez okręgową konferencję nauczycielską z jej grona; jeden dyrektor seminaryum męskiego lub żeńskiego i jeden dyrektor szkoły średniej, wyznaczeni przez c. k. Radę szkolną krajową;
- d) trzech członkowie, wybrani przez Reprezentację Gminy na czas trwania swego mandatu do Rady miasta;
- e) inspektor, względnie inspektorowie szkolni okręgowi;
- f) radca Magistratu, prowadzący referat spraw administracyjnych i ekonomicznych szkół ludowych.

W imieniu c. k. Rady szkolnej okręgowej załatwia bieżące sprawy wydział wykonawczy, do którego należą:

- a) przewodniczący Rady szkolnej okręgowej, w jego nieobecności wiceprezydent miasta;
- b) dwaj członkowie Rady szkolnej okręgowej, przez nią do tej funkcji wybrani;
- c) inspektor, względnie inspektorowie szkolni okręgowi, w razie zaś nieobecności inspektora, jeden z reprezentantów zawodu nauczycielskiego w Radzie zasiadający, a przez nią do funkcji tej przeznaczony.

Skład c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie w roku szkolnym 1916/17.

Przewodniczący: **JE. Dr. Juliusz Leo**, c. k. Rada tajny, Prezydent miasta, Wiceprezes Koła polskiego w Wiedniu, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Zastępca przewodniczącego: **Dr. Bandrowski Ernest**, nadzwyczajny prof. Uniwersytetu Jagiell., dyrektor c. k. wyższej szkoły przemysłowej, poseł na Sejm krajowy, delegat Rady miasta.

Inspektorowie: **Dobrzański Julian**, c. k. Rada szkolny, **Łopuszański Tadeusz** (na urlopie), przydzielony do c. i k. Komendy obwodowej w Lublinie.

Członkowie: **Ks. Bielenin Józef**, Szambelan Jego Świątobliwości, c. k. Rada Rządu, dyrektor c. k. seminaryum naucz. męskiego, reprezentant zawodu nauczycielskiego.

Göttel Ryszard, Prof. gimnazjum św. Jacka, delegat wyznania ewangelickiego.

Groele Adam, Rada Magistratu, naczelnik Wydziału IV. dla spraw administracyjnych i ekonomicznych szkół ludowych.

Dr. Kulczyński Leon, c. k. Rada Rządu, dyrektor gimnazjum św. Anny, Członek c. k. Rady szkolnej krajowej, docent Uniwersytetu Jagiell., reprezentant zawodu nauczycielskiego.

Michalski Stanisław, nauczyciel VII szkoły wydziałowej męs. im. św. Floryana, reprezentant zawodu nauczycielskiego (z wyboru).

Dr. Rosenblatt Józef, adwokat krajowy, Prof. Uniw. Jagiellońskiego, Delegat Rady miasta ¹⁾.

Dr. Schneider Ludwik, lekarz, delegat Rady miasta.

Spławińska Paula, nauczycielka kierująca XIV szkoły pospolitej żeńskiej im. św. Salomei, reprezentantka zawodu nauczycielskiego (z wyboru).

Ks. Ślepicki Marceli, kanonik Kapituły krakowskiej, delegat rzym.-kat. wyznania.

Dr. Tilles Samuel, adwokat kraj., Prezydent Rady wyznaniowej, delegat wyznania mojżeszowego.

Do wydziału wykonawczego należeli: JE. Leo Juliusz jako przewodniczący, Dr. Bandrowski Ernest, Dobrzański Julian, Michalski Stanisław, Spławińska Paula.

Biuro c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej.

W myśl § 19. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 daje c. k. Radzie szkolnej okręgowej odpowiednie ubikacye i niezbędne siły pomocnicze, oraz opędza potrzeby kancelaryjne Reprezentacya miasta z funduszków gminnych.

Biuro mieści się w budynku miejskim przy ul. Podzamecze L. 1, przy kościele św. Idziego.

Skład biura c. k. Rady szkolnej okręgowej był w roku szkolnym 1916/17 następujący:

Szef: JE. Dr. Leo Juliusz, Prezydent miasta.

Referenci: Dobrzański Julian, c. k. Radca szkolny, inspektor szkolny okręgowy.

Łopuszański Tadeusz, c. k. inspektor szkolny okręgowy (na urlopie).

Szymkiewicz Stefan, urzędnik Magistratu, pełniący funkcye sekretarza Rady szkolnej okręgowej.

Słysz Ludwik, praktykant manipulacyjny Magistratu, prowadzący sprawy, odnoszące się do przymusu szkolnego i metryk szkolnych.

Personal kancelaryjny: Zamarska Marya, dyetaryuszka Magistratu, prowadząca dziennik podawczy i registraturę c. k. Rady szkolnej okręgowej; Żmuda Zenon, dyetaryusz Magistratu, prowadzący ekspedyt; Cachłówna Janina, Kopeczyńska Stanisława i Słupnicka Helena, dyetaryuszki Magistratu, jako mundantki.

Woźny jeden. Sługa kancelaryjny jeden.

Wydatki na biuro Rady szkolnej i na potrzeby kancelaryjne wynosiły ze strony miasta w roku 1916 — 12.377 K (według zamknięć rachunkowych funduszu gminy m. Krakowa za r. 1916 str. 134), a mianowicie:

¹⁾ Zmarł 6. czerwca 1917.

Utrzymanie biura Rady szkolnej okręgowej:

1) wartość czynszowa lokalu	kor.	3.000
2) płaca 2 woźnych	„	2.310
3) umundurowanie	„	273
4) remuneracya a. za prowadzenie biura	kor.	600
„ b. pomocnika przy kontr. nad przymus. szk. „ 300	„	900
5) potrzeby kancelaryjne	„	800
6) roboty autograficzne	„	1.500
7) opał i pomoc w opalaniu	„	1.429
8) utrzymywanie lokalu	„	75
9) oświetlenie	„	90
10) druk sprawozdań Rady szkolnej okręgowej	„	2.000
		<hr/>
	Razem	kor. 12.377

W roku słonecznym wpłynęło do dziennika podawczego 7.548 exhibitów. W liczbie tej nie są zawarte czynności związane z wykonywaniem przymusu szkolnego.

C. k. Rada szkolna okręgowa odbyła w roku szkolnym 1916/17 6 posiedzeń plenarnych.



III.

Regulamin c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie

(zatwierdzony reskryptem c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie, dnia 16. kwietnia 1906 r. I. 14868 ex 1905).

C. k. Rada szkolna okręgowa w swoim okręgu: *a*) zarządza szkołami ludowymi publicznymi oraz zakładami naukowymi i wychowawczymi, które z niemi są połączone z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy c. k. seminariach nauczycielskich; *b*) sprawuje nadzór nad szkołami ludowymi prywatnymi oraz nad zakładami wychowawczymi prywatnymi dla młodzieży, która do uczęszczania do szkoły jeszcze nie jest obowiązana lub która do szkół ludowych uczęszcza (§ 8. *a, b* ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84); *c*) wykonywa funkcyje Rady szkolnej miejscowej określone ustawą z dnia 23. maja 1895 (Dz. ust. kr. Nr. 58) na mocy reskryptu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 22. marca 1896 L. 6121 oraz zarządza funduszem szkolnym miejscowym według instrukcyi c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. lipca 1894 (Dz. ust. kr. Nr. 63). Zakres działania i zadania c. k. Rady szkolnej okręgowej w tych trzech kierunkach określone są ustawami szkolnymi oraz rozporządzeniami wydanymi na podstawie tych ustaw (§ 8. ust. 4 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 2.

Urzędowym językiem c. k. Rady szkolnej okręgowej jest język polski (rozporządzenie całego c. k. Ministerstwa o języku urzędowym w królestwach Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem z dnia 5. czerwca 1869 r. L. 2354 Dz. ust. kr. Nr. 24).

§ 3.

Pieczęć c. k. Rady szkolnej okręgowej zawiera c. k. orła państwowego z napisem w otoku: „c. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie“.

§ 4.

W zakresie wytkniętym w § 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 r. Dz. ust. kr. Nr. 58 i § 8. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 r. Dz. ust. kr. Nr. 84 załatwia c. k. Rada szkolna okręgowa wszystkie do niej wpływające sprawy:

- a*) kolegialnie na posiedzeniach pełnych,
- b*) na posiedzeniach Wydziału wykonawczego i
- c*) potocznie.

§ 5.

Do kompetencyi pełnej Rady należą wszystkie sprawy, w których trzeba rozstrzygać, przedkładać sprawozdania lub wnioski (§ 9. ust. 2 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84) a w szczególności:

- a*) wybór doradców do strzeżenia religijnych interesów tych mieszkańców okręgu szkolnego, których wyznania żaden z członków c. k. Rady szkolnej okręgowej nie jest uczestnikiem (§ 6. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84);

- b) uchwalanie wniosków o potrzebie zakładania szkół nowych, rozszerzania już istniejących do większej liczby klas, tworzenia klas równorzędnych, gdzie tego zachodzi potrzeba, przydzielaniu lub wydzielaniu gmin ze związku szkolnego, tudzież orzekanie w sprawach stawiania nowych lub rozszerzania i przeistaczania istniejących budynków szkolnych (§ 8. ustęp 3 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84, art. 9 ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. ust. kr. Nr. 49);
- c) układanie rocznego preliminarza funduszu szkolnego miejscowego, zarządzanie i rozporządzanie tym funduszem w granicach zatwierdzonego preliminarza;
- d) uchwalanie wniosków w sprawie udzielania zapomóg, zasiłków lub pożyczek gminie z funduszu szkolnego krajowego;
- e) zarządzanie środków przymusowych w przypadkach ustawą zaznaczonych (§ 8. ust. 6 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84);
- f) mianowanie nauczycieli tymczasowych i zastępców nauczycielskich na wszystkie opróżnione posady w szkołach ludowych publicznych okręgu, z przestrzeganiem przepisów zawartych w rozporządzeniu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 18. lutego 1899 L. 1906 i z dnia 21. lipca 1899 L. 17920 (Dz. urz. z r. 1899 Nr. 7 i Nr. 27), układanie listy kompetentów dla mających prawo prezenty i propozycyi w tych wypadkach, w których c. k. Rada szkolna krajowa wprost mianuje nauczycieli (art. 4 ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73);
- g) przedstawianie wniosków o przyznanie dodatków pięcioletnich nauczycielom (art. 13. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73), tudzież o posunięcie nauczycieli do płac wyższych (art. 12. ustawy, z przestrzeganiem przepisów zawartych w rozporządzeniu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. grudnia 1899 L. 33130 Dz. urz. Nr. 42 z r. 1899);
- h) zarządzanie z własnej inicjatywy dochodzeń dyscyplinarnych przeciw nauczycielom, orzekanie na podstawie tychże przeciw nauczycielom tymczasowym (§ 20. rozporządzenia z 18. lutego 1899 L. 1906 Dz. urz. z r. 1899 Nr. 7) i uchwalanie wniosków w sprawie dyscyplinarnych nauczycieli rzeczywistych, jeżeli mają nastąpić kary poszczególnione w art. 24 ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73;
- i) urządzenie konferencyi okręgowych nauczycieli szkół ludowych, wyznaczenie czasu i miejsca dla tychże, układanie tematów do obrad, które potwierdza c. k. Rada szkolna krajowa i zatwierdzenie uchwał tych konferencyi lub przedkładanie ich ze swymi wnioskami c. k. Radzie szkolnej krajowej, jeżeli dotyczą zarządzeń przekraczających kompetencyę c. k. Rady szkolnej okręgowej (§ 8. ustęp 9 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 r. Dz. ust. Kr. Nr. 84);
- k) uchwalanie nadzwyczajnych wizytacji szkół ludowych okręgu (§ 8. ustęp 10 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84);
- l) udzielanie objaśnień i opinii tudzież przedkładanie wniosków i sprawozdań przełożonym władzom szkolnym (§ 8. ust. 12 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84);
- m) uchwały i zarządzenia na podstawie sprawozdań wizytacyjnych c. k. inspektora szkolnego okręgowego (§ 16. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84);

- n) wyznaczenie czasu i przewodniczących na roczne popisy w szkołach ludowych;
- o) udzielanie urlopów nauczycielom do trzech miesięcy, jeżeli nie zachodzi potrzeba ustanowienia zastępcy płatnego z funduszu szkolnego krajowego (§ 4. regulaminu szkolnego i § 19 rozporządzenia z dnia 18. lutego 1899 L. 1906);
- p) wyznaczanie wynagrodzenia za ubytek mieszkania w naturze dla kierowników szkół (art. 16 ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73); tudzież stawianie wniosków o przyznanie remuneracji nauczycielom przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielkom robót ręcznych (art. 18 tej ustawy), tudzież przedkładanie wniosków o wynagrodzenia dla katechetów (§ 6. ust. z dnia 22. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 81) i dla nauczycieli (art. 17 ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73) i za nadobowiązkowe godziny nauki (art. 18-tej ustawy).

§ 6.

Wydział wykonawczy utworzony na mocy § 11. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 r. (Dz. ust. kr. Nr. 84) załatwia bez odnoszenia się do pełnej Rady następujące sprawy:

- a) ogłasza rozporządzenia władz wyższych, tudzież wszelkiego rodzaju ustawy szkolne dyrekcjom i zarządom szkół (§ 8 ust. 2 tej ustawy);
- b) czuwa nad sporządzeniem dokładnego przeglądu szkół w okręgu (§ 8 ust. 1 tej ustawy);
- c) wydaje asygnaty na pokrycie potrzeb szkolnych, określonych ustawą z dnia 24. kwietnia 1894 (Dz. ust. kr. Nr. 49) i instrukcją c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. lipca 1894 (Dz. ust. kr. Nr. 63);
- d) utrzymuje w ciągłej ewidencji stan funduszu szkolnego miejscowego;
- e) zakupuje dzieła dla biblioteki okręgowej za kwotę wyznaczoną przez c. k. Radę szkolną krajową z funduszu szkolnego krajowego;
- f) zakupuje książki na nagrody dla pilnych uczniów z przeznaczonych na ten cel funduszy gminnych i rozdziela zakupione książki między szkoły publiczne w stosunku do jakości i ilości klas;
- g) udziela urlopów nauczycielom do dwu tygodni, jeżeli nie zachodzi potrzeba ustanowienia płatnego zastępstwa;
- h) zarządza dochodzenia dyscyplinarne przeciw nauczycielom z polecenia władz wyższych;
- i) przedkłada c. k. Radzie szkolnej krajowej prośby nauczycieli o zapomogi ze swymi wnioskami;
- k) daje wyjaśnienia w sprawach osobistych nauczycieli, żądane ze strony władz wyższych;
- l) czuwa nad spiesznem wykonaniem uchwał pełnej Rady, tudzież poleceń władz wyższych, o ile nie muszą być przedmiotem obrad pełnej Rady;
- m) zarządza pertraktacje ze stronami w sprawach zakładania szkół nowych, rozszerzania istniejących do większej liczby klas, tudzież w sprawach wskazanych ustawą z dnia 24. kwietnia 1894 r. (Dz. ust. kr. Nr. 49), słowem przeprowadza wstępne w tym względzie czynności aż do tego stopnia, by dojrzała już sprawę poddać pod uchwałę pełnej Rady;
- n) przedkłada w terminach oznaczonych peryodyczne wykazy, sprawozdania itd. c. k. Radzie szkolnej krajowej;

- o) rozdziela książki dla ubogich uczniów pomiędzy szkoły z przestrzeganiem rozporządzeń c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 18. marca 1899 r. L. 3425, 30. kwietnia 1889 r. L. 6196, 29. listopada 1889 r. L. 22293 i 4, kwietnia 1892 r. L. 6068;
- p) załatwia wszelkie inne sprawy, które mu pełna Rada stale przekaże do załatwienia.

§ 7.

Wszystkie inne sprawy wpływające do c. k. Rady szkolnej okręgowej, a szczególnie takie, które wymagają poprzedniego sprawdzenia na miejscu, wyjaśnień ze strony Dyrekcyi i zarządów szkół, lub dotyczą uchwał już przez pełną Radę powziętych, mających się stopniowo przeprowadzać w wykonaniu, należy załatwiać potocznie z aprobatą Przewodniczącego c. k. Rady.

§ 8.

Posiedzenia c. k. Rady szkolnej okręgowej są zwyczajne i nadzwyczajne. Pierwsze odbywają się raz każdego miesiąca, drugie może Przewodniczący zwołać w razie uznanej potrzeby w każdym czasie a powinien zwołać na wniosek dwóch członków c. k. Rady najdalej w dni ośm po wniesionem na piśmie żądaniu (§ 9. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 9.

Na posiedzenia zwyczajne i nadzwyczajne zbierają się członkowie za poprzedniem zaproszeniem Przewodniczącego lub jego zastępcy. Zaproszenie takie, które ma zawierać porządek dzienny posiedzenia, należy rozesłać zapieczętowane w należytych czasie, tak, aby każdy z członków c. k. Rady mógł je otrzymać w 48 godzin przed terminem posiedzenia. Gdyby nie przesłano tego zaproszenia któremu z członków c. k. Rady, nie może się takowe odbyć, chociażby się nawet zebrał przepisany komplet.

§ 10.

Każdy z członków c. k. Rady szkolnej okręgowej winien przybywać na jej posiedzenia zwyczajne i nadzwyczajne; w razie słabości lub innej ważnej przeskody, ma zawiadomić o tem Przewodniczącego przed posiedzeniem, lub przynajmniej następnie na najbliższem posiedzeniu usprawiedliwić swą nieobecność.

§ 11.

Jeżeli który z członków nie przybędzie na trzy po sobie następujące posiedzenia zwyczajne i nieobecności swojej nie usprawiedliwi, należy to poczytać za rezygnacyę z jego strony i odnieść się zaraz do c. k. Rady szkolnej krajowej, która zarządzi ponowny wybór, bądź też zamianuje innego na jego miejsce.

§ 12.

Do prawomocności uchwał potrzeba obecności więcej aniżeli połowy członków c. k. Rady szkolnej okręgowej (§ 10 ust. z dnia 26. czerwca 1899 r. Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 13.

Posiedzenia c. k. Rady szkolnej okręgowej zwyczajne i nadzwyczajne nie są publiczne; nie wolno też na nie nikomu przybywać prócz członków c. k. Rady

i jej sekretarza. Wyjątek stanowią znawcy wezwani bądź przez przewodniczącego, bądź też z uchwały c. k. Rady, celem dania potrzebnych wyjaśnień.

Znawcy tacy mają głos jedynie doradczy i mogą być obecni tylko w czasie dyskusji nad sprawą, do której są potrzebne ich wyjaśnienia.

§ 14.

Gdyby na posiedzenie zwyczajne nie zebrał się komplet w § 12. wskazany, winien Przewodniczący zwołać najpóźniej do ośmiu dni posiedzenie nadzwyczajne, a jeżeliby i na tem posiedzeniu nie było kompletu, załatwić w Wydziale wykonawczym sprawy umieszczone na porządku dziennym nieodbytego posiedzenia.

§ 15.

Porządek dzienny posiedzeń zwyczajnych i nadzwyczajnych układa Przewodniczący. Każdy zatem z członków c. k. Rady chcący wnieść jaką sprawę, powinien go o tem zawiadomić, aby zapewnić sobie jej umieszczenie na porządku dziennym. Wolno jednakże każdemu z członków zgłosić na początku posiedzenia wnioski lub sprawę nagłą a nie objętą porządkiem dziennym. Jeżeli pełna Rada uzna nagłość wniosku lub sprawy, to przedmiot ten przyjdzie pod obrady po załatwieniu spraw na porządku dziennym umieszczonych.

§ 16.

Każde posiedzenie tak zwyczajne jak nadzwyczajne ma trwać aż do załatwienia wszystkich spraw na porządku dziennym umieszczonych, tudzież tych, których nagłość uchwalono. Do następnego posiedzenia wolno odroczyć jedynie te sprawy, co do których zajdzie potrzeba dokładniejszego i wszechstronniejszego ich zbadania.

§ 17.

Każdy z członków c. k. Rady może na posiedzeniu interpelować Przewodniczącego i członków Wydziału wykonawczego w sprawach szkolnych okręgu. Interpelowany odpowiada albo zaraz albo na najbliższem posiedzeniu c. k. Rady, jeżeli ze stanem sprawy, o którą go interpelowano, nie jest dokładnie obznajomiony.

§ 18.

Posiedzenie c. k. Rady rozpoczyna się od odczytania protokołu poprzedniego posiedzenia. Jeżeli przeciw jego osnowie nie ma zarzutu, lub gdy na podstawie uchwały c. k. Rady nastąpi sprostowanie tego, co w nim niedokładnie lub błędnie podano, podpisują go Przewodniczący i sekretarz c. k. Rady.

Po przyjęciu protokołu następuje odczytanie spisu spraw załatwionych w Wydziale wykonawczym, od czasu ostatniego posiedzenia c. k. Rady. — Dalej należy podać do wiadomości c. k. Rady sprawy, które należą wprawdzie do jej tylko kompetencji, lecz z powodu nagłości niecierpiącej zwłoki musiały być załatwione bądź przez Wydział wykonawczy bądź też przez Przewodniczącego i zażądać zatwierdzającej w tej mierze uchwały pełnej Rady w myśl § 12. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 (Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 19.

Po tych wstępnych czynnościach przystępuje Przewodniczący do porządku dziennego i poddaje jedną sprawę po drugiej pod obrady.

Po wyczerpaniu porządku dziennego można wnosić interpelacje, a nawet przeprowadzać na wniosek poparty przez dwóch członków c. k. Rady dyskusję nad daną odpowiedzią i powziąć odpowiednią uchwałę lub rezolucję.

§ 20.

Przy obradach nad sprawami objętymi porządkiem dziennym ma pierwszy głos sprawozdawca czyli referent, który wyłożywszy stan sprawy, przedstawia swe wnioski. Po jego wywodzie i przedstawieniu wniosków, otwiera Przewodniczący dyskusję. Członkowie zabierają głos w tej kolei, w jakiej go zażądali od Przewodniczącego. W jednej i tej sprawie wolno każdemu dwa razy głos zabrać. Gdyby kto żądał po raz trzeci głosu, musi nastąpić przyzwalająca na to uchwała c. k. Rady, która uchwała również zamknięcie dyskusyi, co jednak nie pozbawia głosu tych, którzy przedtem się zgłosili.

Ostatni przemawia zawsze referent. Przewodniczący ma prawo zabierania głosu w każdej chwili, aby bądź potrzebne dać wyjaśnienie w sprawie wziętej pod obrady, bądź też prostować mylne zapatrywania na nią mowców, bądź w końcu sprowadzać rozprawę na drogę właściwą. Nie wolno mu jednakże zabierać głosu na to, aby wyrzucić nacisk na głosujących celem spowodowania uchwały po swej myśli.

§ 21.

Gdyby który z mowców odbiegał od rzeczy, winien go Przewodniczący upomnieć, aby się ściśle trzymał przedmiotu obrad. Jeżeli zaś mowca dopuszczał się wybieczek osobistych, ma mu tego wzbronić, a w razie ponowienia podobnej niewłaściwości głos mu odebrać.

§ 22.

Po wyczerpaniu dyskusyi i ponownem odczytaniu wniosków referenta i tych, które w czasie dyskusyi poczyniono, tudzież poprawek, zarządza Przewodniczący głosowanie, które się zwykle odbywa jawnie przez podniesienie rąk. Jeżeli zaś dwu członków c. k. Rady zażąda tajnego głosowania, należy je odbyć kartkami. Przy wyborach odbywa się głosowanie kartkami.

§ 23.

Przewodniczący podaje najprzód wniosek przejścia do porządku dziennego nad sprawą, dalej wniosek za odroczeniem tejże lub zwróceniem jej referentowi do dokładniejszego zbadania, następnie wnioski poczynione podczas dyskusyi, a odbiegające od wniosku lub wniosków referenta, potem poprawki do jego wniosku, a wkońcu, gdyby się wszystkie tamte wnioski nie utrzymały, wniosek pierwotny referenta.

Wnioski i poprawki najbardziej odbiegające od wniosku referenta, należy przed innemi poddawać pod głosowanie.

§ 24.

Jeżeli wniosek w formie projektu składa się z kilku części lub z większej liczby paragrafów, należy nad każdą z tych części a względnie nad każdym paragrafem osobno głosować, a po przyjęciu tychże odbyć głosowanie nad całym wnioskiem czyli projektem.

C. k. Rada może jednakże uchwalić, że głosowanie ma się odrazu odbyć nad przyjęciem całego projektu (en bloc).

Wnioski tego rodzaju a szczególnie projektu obszerniejsze, należy udzielić przed posiedzeniem wszystkim członkom bądź w odpisach bądź też obiegowo, aby się w nich mogli przed ich umieszczeniem na porządku dziennym należycie rozpatryć.

§ 25.

Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący. Mniejszość przeciwna powziętej uchwale ma prawo żądać, aby jej zdanie wraz z treścią uzasadnieniem tegoż zapisano w protokole. I każdy także z członków może zapowiedzieć po zapadłej uchwale swe odrębne zdanie (votum separatum) i wnieść je na piśmie do protokołu najpóźniej na najbliższym posiedzeniu. Wnoszenie takich zdań odrębnych, których nie zapowiedziano zaraz po zapadłej uchwale lub przynajmniej na tem samym posiedzeniu, jest niedopuszczalnym.

Nad sprawami dotyczącymi nauki religii, ćwiczeń religijnych i nauczycieli religii obradować i głosować należy, o ile to tylko możliwym, w obecności reprezentanta właściwego wyznania (§ 10. ust. z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 26.

Przewodniczący c. k. Rady ma prawo wstrzymać wykonanie uchwały, która zdaniem jego sprzeciwia się ustawom, winien jednak w takim przypadku odnieść się bezzwłocznie o ostateczne rozstrzygnięcie do c. k. Rady szkolnej krajowej. Wstrzymanie zaś wykonania uchwały ma zapowiedzieć zaraz na posiedzeniu, na którym zapadła, skoro zaś nadejdzie decyzja c. k. Rady szkolnej krajowej, uwiadomić o tem c. k. Radę szkolną okręgową na najbliższym posiedzeniu (§ 10. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 27.

Jeżeli przyjdzie pod obrady sprawa obchodząca osobiście którego z członków c. k. Rady, jego żonę, dzieci, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia, winien tenże opuścić posiedzenie na tak długo, dokąd nad tą sprawą nie ukończy się dyskusja i głosowanie (§ 10. ust. 4 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 28.

Z każdego posiedzenia zwyczajnego i nadzwyczajnego c. k. Rady spisuje jej sekretarz wywód słowny czyli protokół, który zawierać ma w sobie co następuje:

- a) dzień, miesiąc i rok posiedzenia;
- b) spis obecnych członków c. k. Rady;
- c) stwierdzenie, że protokół poprzedniego posiedzenia przyjęto albo bez zarzutu, albo po sprostowaniu zaszłych w nim pomyłek;
- d) liczbę exhibitu i imię referenta i streszczenie wniosku, lub wniosków przez niego względnie przez innych członków c. k. Rady przedstawionych;
- e) wynik głosowania;
- f) uzasadnienie mniejszości i większości, tudzież zdań odrębnych w wypadkach w § 25. regulaminu wskazanych;
- g) dosłowne brzmienie zapadłej uchwały.

§ 29.

Protokoły z posiedzeń c. k. Rady należy trzy razy w każdym roku, to jest do końca grudnia, do końca marca i do końca lipca przedkładać c. k. Radzie szkolnej krajowej w dosłownym odpisie (rozporządzenie z dnia 25. lutego 1889 L. 174/pr. c. k. Rady szkolnej krajowej).

§ 30.

Wydział wykonawczy składający się w myśl § 11. ustawy z dnia 26. czerwca 1899 (Dz. ust. kr. Nr. 84) z Przewodniczącego c. k. Rady lub jego zastępcy, dwóch członków c. k. Rady szkolnej okręgowej i c. k. Inspektora szkolnego okręgowego, odbywa posiedzenia w razie potrzeby. Nieobecność któregokolwiek z nich nie przeszkadza powzięciu uchwały. Przewodniczący może też załatwić sprawę obiegowo.

§ 31.

Z posiedzeń tego Wydziału nie spisuje się osobnego protokołu, lecz należy uchwały zapadłe zanotować na referacie i wciągnąć w przeznaczoną na ten cel księgę, w której mają być wykazane wszystkie sprawy załatwione przez Wydział wykonawczy między jednym a drugim posiedzeniem pełnej Rady.

§ 32.

Jeżeli w sprawie uznanej przez Przewodniczącego za nagłą, która jest większej wagi i dlatego należy do kompetencji pełnej Rady, jeden z członków Wydziału nie zgodzi się albo ze zdaniem co do jej nagłości, albo zaproponowanym sposobem załatwienia, może wprowadzić Przewodniczący na własną odpowiedzialność załatwić ją w sposób uznany przez siebie za najwłaściwszy, winien jednak na najbliższem posiedzeniu c. k. Rady wyraźnie oświadczyć, że to uczynił na własną odpowiedzialność i wskazać oraz powody, dlaczego tak a nie inaczej postąpił. Gdyby c. k. Rada nie uznała słuszności tych powodów, należy się odnieść o decyzję do c. k. Rady szkolnej krajowej.

§ 33.

Wszystkie do c. k. Rady szkolnej okręgowej wpływające sprawy wciąga urzędnik wyznaczony do tego przez Przewodniczącego do protokołu podawczego, opatruje każdą z nich liczbą porządkową i datą wniesienia i wręcza je Przewodniczącemu, lub w razie jego nieobecności zastępcy, który przydziela je bądź członkom c. k. Rady, bądź też urzędnikowi do załatwienia stosownie do jej jakości potocznie, w Wydziale wykonawczym, lub na pełnem posiedzeniu Rady (§ 19. ust. z dnia 26. czerwca 1899, Dz. ust. kr. Nr. 84). Referaty spraw poruczonych urzędnikowi do załatwienia powinny stosownie do swej natury podlegać rewizji właściwego Rady Magistratu prowadzącego referat spraw administracyjnych i ekonomicznych szkół ludowych, względnie Inspektora szkolnego okręgowego.

§ 34.

Każdy z członków c. k. Rady obowiązany jest do przyjęcia i załatwienia spraw mu przydzielonych.

§ 35.

Skoro w sprawie wniesionej zapadnie uchwała na pełnej Radzie lub w Wydziale wykonawczym, winien referent zapisać takową na referacie, wygotować na

podstawie tejże ekspedycyę i takową podpisawszy oddać w biurze c. k. Rady do dalszej manipulacyi. Jeżeliby referent z ważnych powodów nie mógł temu zadość uczynić, może Przewodniczący wyjątkowo poruczyć tę czynność urzędnikowi, przydzielonemu do c. k. Rady szkolnej okręgowej.

§ 36.

Uchwały pełnej Rady zapadłe w skutek wniosków samoistnych, nie będące w związku bezpośrednim z żadną ze spraw wnoszonych kolejno z porządku dziennego ani ze sprawami, które wpłynęły do c. k. Rady przez protokół podawczy, należy zaraz po posiedzeniu exhibować, zaprotokołować i przydzielić bądź samemu wnioskodawcy bądź też innemu z członków c. k. Rady do ostatecznego załatwienia jako przypomnienie dla referenta.

§ 37.

Przewodniczący c. k. Rady ma prawo i obowiązek rewidowania i zatwierdzania wszystkich ekspedycyi wychodzących na zewnątrz, a koncept ekspedycyi przepisany po odbytej rewizyi na czysto stwierdza swym podpisem. W razie przeszkody lub nieobecności jego przechodzi to prawo i obowiązek na zastępującego w urzędowaniu wiceprezydenta miasta.

§ 38.

Za zgodność najzupełniejszą ekspedycyi z duchem zapadłej uchwały odpowiada Przewodniczący i referent.

§ 39.

Ekspedyt c. k. Rady szkolnej okręgowej ma się zajmować wszystkimi ekspedycyami.

§ 40.

Do spraw wymagających dokładnego rozpatrzenia z powodu swej ważności i rozmiarów, może c. k. Rada wyznaczyć osobne Komisye i wzywać do ich składu także znawców z poza swego grona. Przewodniczącym takiej Komisyi ma być zawsze jeden z członków c. k. Rady, a przepisy dotyczące się posiedzeń c. k. Rady należy stosować także do posiedzeń Komisyi. Jeżeli ważność sprawy tego wymaga, należy spisywać protokół z posiedzeń Komisyi, a uchwały jej i wypracowania przedkładać c. k. Radzie do zatwierdzenia.

§ 41.

Do nadzwyczajnych wizytacyi szkół, pertraktacyi w sprawie przydzielenia lub wydzielenia gmin ze związku szkolnego, reorganizacyi szkół, zakładania nowych lub rozszerzania już istniejących szkół do większej liczby klas, przeprowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych przeciwko nauczycielom i innych czynności zamiejscowych w sprawach szkolnych okręgu, może c. k. Rada szkolna okręgowa wyznaczać delegatów ze swego grona. Stosownie do potrzeby może się taka delegacya składać z jednego lub więcej członków, a po dokonanej czynności winna zdać sprawę c. k. Radzie.

Delegatem c. k. Rady w sprawach dydaktyczno-pedagogicznych jest c. k. Inspektor szkolny okręgowy (§ 19. ust. 2 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 42.

Stosunek c. k. Inspektora szkolnego okręgowego do c. k. Rady szkolnej okręgowej normuje z jednej strony ustawa krajowa o nadzorze szkolnym z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84 w paragrafach 14, 15 i 16, a z drugiej strony instrukcja służbowa.

§ 43.

C. k. Inspektor winien przede wszystkim zwiedzać szkoły ludowe w okręgu. Po każdej wizytacji ma najpóźniej do 14 dni przedłożyć c. k. Radzie szkolnej okręgowej sprawozdania z odbytych wizytacji, które należy umieścić na porządku dziennym najbliższego posiedzenia, a uchwały na ich podstawie zapadłe wykonać bezzwłocznie.

Sprawozdania te wraz z powziętymi uchwałami i zarządzeniami poczynionymi przedkładać będzie Wydział wykonawczy c. k. Radzie szkolnej krajowej trzy razy do roku, a mianowicie do końca grudnia, do końca marca i do końca lipca (rozporządzenie z dnia 25. lutego 1889 L. 174 — pr. R. S. K. i § 29. regulaminu).

C. k. Inspektor opracowuje również według wydanej w tej mierze instrukcji i formularzy sprawozdania coroczne o stanie szkół ludowych okręgu i czynnościach c. k. Rady szkolnej okręgowej, które po przyjęciu ich z jej strony przedkładać należy z końcem roku szkolnego to jest najpóźniej 31. sierpnia c. k. Radzie szkolnej krajowej. Prócz tego załatwia c. k. Inspektor wszelkie sprawy dydaktyczno-pedagogiczne, tudzież dotyczące mianowania nauczycieli i ich służbowego postępowania. Spraw zaś administracyjnych, ekonomicznych i rachunkowych nie może mu Przewodniczący przydzielać do załatwiania jako nie odpowiadających jego głównemu powołaniu i zadaniu.

§ 44.

W czasie chwilowej nieobecności c. k. Inspektora i w razie uznanej nagłości sprawy, może Przewodniczący przydzielić do załatwienia sprawy należące do jego referatu jednemu z reprezentantów zawodu nauczycielskiego, zasiadającemu w c. k. Radzie, a przeznaczonemu przez nią do tej funkcji (§ 11. ust. c ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

Załatwione zaś w nieobecności c. k. Inspektora sprawy tego rodzaju należy podać zaraz do jego wiadomości.

§ 45.

Przewodniczący c. k. Rady ma prawo przewodniczyć obradom i kierować niemi, rozstrzygać w razie równości głosów, wstrzymywać wykonanie zapadłych uchwał w przypadkach w § 10. ustawy z 26. czerwca 1899 r. Dz. ust. kr. Nr. 84 wskazanych, wydawać w razie nagłości bezpośrednio rozporządzenia, zwiedzać wszystkie szkoły ludowe całego okręgu, przedstawiając c. k. Radę szkolną okręgową na zewnątrz.

§ 46.

Jeżeli Przewodniczący z powodu choroby lub innych zajęć urzędowych nie może wykonywać swych czynności, wchodzi we wszystkie jego prawa i obowiązki Wiceprezydent miasta, zastępujący go w urzędowaniu (§ 5. ust. a ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 47.

Wszyscy bez wyjątku członkowie c. k. Rady szkolnej okręgowej mają prawo brania udziału w jej posiedzeniach, mogą żądać wyjaśnień w jej biurze i wglądać każdej chwili w jej akta i księgi, a przytem zwiedzać szkoły ludowe z przestrzeganiem przepisów zawartych w §§ 17, 18 ustawy z dnia 26. czerwca 1899 Dz. ust. kr. Nr. 84).

§ 48.

Do obowiązków członka c. k. Rady szkolnej okręgowej należy:

- a) uczęszczanie regularne na posiedzenia zwyczajne i nadzwyczajne;
 - b) przestrzeganie tajemnicy urzędowej;
 - c) załatwianie spraw przydzielonych;
 - d) gorliwe oraz sumienne wykonywanie poleceń danych przez c. k. Radę.
- Członek c. k. Rady, jawiący się po raz pierwszy na posiedzeniu, winien złożyć w ręce Przewodniczącego przyrzeczenie dochowania tajemnicy urzędowej i ścisłego przestrzegania przepisów i regulaminu, co należy uwi-
docznić w protokole tego posiedzenia.

§ 49.

Urzędnik Magistratu wyznaczony przez Przewodniczącego w myśl § 19. ustawy z dnia 26. czerwca 1889 (Dz. ust. kr. Nr. 84), sprawuje urząd sekretarza c. k. Rady szkolnej okręgowej i podlega we wszystkich czynnościach swoich bezpośrednio samemu tylko Przewodniczącemu, od którego otrzymuje też polecenia i rozkazy.

§ 50.

Sekretarz c. k. Rady spisuje protokoły posiedzeń i załatwia sprawy przez Przewodniczącego mu przydzielone.

§ 51.

W sprawach wymagających zawodowych wiadomości technicznych, jak n. p. w sprawach dotyczących budynków szkolnych i sprzętów szkolnych wzywa Przewodniczący do pomocy urzędników technicznych (art. 10 ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 r. Dz. ust. kr. Nr. 49).

IV.

Statut organiczny

urządzający szkoły początkowe w wolnym, niepodległym i ściśle neutralnym mieście Krakowie i jego okręgu ¹⁾, wydany w roku 1816.

Końcem podawania pierwszej instrukcyi wszelkiej klasy obywatelom bez względu na różnicę wyznań religijnych, będą w wolnym mieście Krakowie i jego okręgu szkoły początkowe rozłożone po kraju wedle potrzeby, z miejscowości i ludności wynikającej.

Następujące rozporządzenie obejmie ustawę organiczną, obejmującą ich liczbę, fundusze na utrzymanie onych przeznaczone, dozór i bieg nauk.

TYTUŁ I.

O funduszach szkół początkowych.

§ 1.

Fundusze szkół początkowych składają:

- a) sumy na to przeznaczone z szcudroblowości niektórych dobrodzieji, albo też przywiązane na ten koniec do funduszków niektórych klasztorów i kościołów, a mianowicie w mieście Krakowie.
- b) składki od mieszkańców dawać się mające.

§ 2.

Co do składek, każdy ojciec familii, równie jak każda wdowa, mająca gospodarstwo, albo sprawująca jakąbądź profesyę, czy będą dietnemi lub bezdietnemi, powinni są dawać do kasy szkół początkowych pobór roczny bez różnicy wyznawanej religii.

§ 3.

Ilość składki tej zastosowaną będzie do zamożności kontrybuentów, którzy mają być podzielonemi w tym względzie na 5 klas: Dozór miejscowy szkół początkowych będzie stanowił ostatecznie, do której z klas ta lub owa osoba ma należeć.

§ 4.

Składka wynosi:

A. Od mieszkańców miasta Krakowa:

a) Pierwszej klasy złotych pol.	8
b) drugiej	6
c) trzeciej	4
d) czwartej	3
e) piątej	1

¹⁾ Umieszczony w Dzienniku rozporządzeń rządowych Wolnego niepodległego i ściśle neutralnego miasta Krakowa i jego okręgu z r. 1816/17 (Archiwum aktów dawnych miasta Krakowa ul. Sienna 1, 16).

B. Od mieszkańców wsiowych i małych miast okręgu:

a) Pierwszej klasy złotych pol.	6
b) drugiej	4
c) trzeciej	3
d) czwartej	2
e) piątej	1

§ 5.

Składka pobierana będzie przez wójtów gmin wraz z podatkiem gruntowym dwa razy w rok w dniach 1-go czerwca i 1 grudnia z góry. Wójei wносить ją będą do kasy głównej akademickiej, jako wpływ oddzielny odbierany od kasjera akademickiego, który za to mieć będzie płacę 1000 zł. p. z funduszu szkół początkowych.

Wolno będzie mieszkańcom wsiów zapłacić połowę składki w pieniądzu drugą zaś oddać w zbożu, biorąc za zasadę, iż za każdy złoty ma być oddane:

1 $\frac{1}{2}$ garnca żyta

1 $\frac{1}{2}$ garnca jęczmienia

$\frac{1}{2}$ garnca grochu.

TYTUŁ II.

O ilości szkół początkowych, ich mieszczeniu i nauczycielach szkolnych.

§ 1.

Końcem zastosowania ilości szkół początkowych do potrzeby, należy położyć różnicę pomiędzy miastem Krakowem z jego przedmieściami od reszty okręgu.

Co do miasta i jego przedmieść będą oddzielne szkoły początkowe dla płci obojej.

Co do szkół początkowych żeńskich utrzymanymi zostaną będące już szkoły w klasztorach św. Jana, św. Andrzeja i Zwierzynieckim, które podlegać będą ogólnym prawidłom ustanowić się mającym, co do nauk w szkołach początkowych dawanymi być winnych. A nadto, będzie przydana jedna jeszcze szkoła w klasztorze PP. Augustynek na Kazimierzu.

Co zaś do szkół początkowych męskich zostaną:

a) w mieście trzy już będące, tj. szkoła P. Maryi, św. Anny, WW. Świętych a znosi się szkołę początkową św. Barbary.

b) w przedmieściach utrzymują się:

I. Szkoły początkowe już będące, jako to:

1. Dla przedmieścia Wesoła, szkoła św. Mikołaja i szkoła podrzutków w klasztorze SS. Miłosierdzia.

2. Dla przedmieścia Kleparz szkoła św. Floryana.

3. Dla przedmieścia Piasek szkoła św. Szczepana.

4. Dla przedmieścia Zwierzyniec i bliskich okolic szkoła Norbertanek na Zwierzyncu.

5. Dla przedmieścia Stradom i Kazimierz szkoła przy kościele Bożego Ciała.

II. Do tych szkół przydana jeszcze będzie w przedmieściu Kazimierz szkoła na Skalce; jest albowiem szczególnie potrzebna dla licznej młodzieży żydowskiej,

która stosownie do statutu urządzającego tę klasę mieszkańców ma należeć do udziału Instrukcji publicznej.

Fundusze szczególne dla wielu szkół początkowych już będących, zakładających się lub zakładać się dopiero mających, będą pilnie wyszukiwanymi przez dozór szkół początkowych. Szczególniej dozór ten będzie się starał zawiadamiać o włożonych w tej mierze obowiązkach na plebanów; jeżeliby zaś takowych dotąd nie było, plebani winni będą przykładać się do tego użytecznego ustanowienia przynajmniej przez dzielenie prac nauczycielskich. Co już w tej mierze wiadomym jest Komisji organizacyjnej, udzielonym od niej będzie dozorowi szkół początkowych, który pod tym dwojakim względem porozumiewać się ma z najmłodszym senatorem. Fundusze nawet same poddane będą dozorowi ogólnemu i wpływać do kasy akademickiej; coby zaś brakło do zastąpienia kosztów utrzymywania szkół właściwych uzupełnionych być ma przez składki w tytule I-szym nadmienione.

Tak już będące jak dopiero zaprowadzić się mające szkoły, winny być urządzonymi wedle przepisu, jakie dla wszystkich szkół początkowych, zostaną wydanymi, a oprócz szczególnego dozoru pod którym dziś znajdują się podlegać jeszcze mają dozorowi ogólnemu.

§ 2.

Dla mieszkańców wsiowych będzie jedna szkoła początkowa na obwód obejmujący 220 dymów mniej lub więcej. Na tej zasadzie rozłożonemi będą szkoły początkowe tak, iżby wsie do zakresu należące były ile można blisko siebie.

§ 3.

W razie takiego oddalenia lub niedostępności wioski, iżby jej do innych w względzie szkolnym przyłączyć żadną miarą nie można, może być oddzieloną lecz starać się należy ustanowić pod okiem nauczyciela sąsiedzkiej wioski zastępcę nauczyciela któryby przypisaną dawał instrukcyę.

§ 4.

Dozór główny szkół początkowych obowiązany do urządzenia obwodów szkolnych, starać się będzie roztropnie przedsięwziętym i do miejscowości zastosowanym rozkładem zaradzić, ażeby przypadek § 3. wzmiankowanym, rzadko kiedy się zdarzył.

§ 5.

Nauczyciela mianuje dozór główny na przedstawienie dozoru miejscowego i za poprzedzającym egzaminem, mającym się odbyć w dozorze głównym wedle prawideł, jakie Akademia postanowi. Zastępcą mianuje dozór miejscowy za poprzedzającym egzaminem wedle prawideł, podobnie od Akademii przepisać się mających. Obadwa te dozory starać się będą, ażeby mianować się mające osoby, nie trudniły się przedmiotami z nauczycielstwem niezgodnymi.

§ 6.

Płaca zwyczajna nauczyciela będzie w mieście zł. pol. 800, na wsi złp. 600. Zastępcy zaś złp. 300. Oprócz tego nauczyciel mieć będzie bezpłatne mieszkanie z opałem, tudzież ogród do 2 morgów powierzchni zajmujący.

§ 7.

Gdy w mieście nie można będzie wyznaczyć nauczycielowi takiego ogrodu wynagrodzonym za to będzie 200 złp. rocznie.

§ 8.

Jeżeli fundusze pozwolą, nauczyciele dystyngujący się powiększenie płacy uzyskają.

§ 9.

Gdzieby nie było domu na szkołę przeznaczonego, wystawić takowy należy. Dom ten składać się ma z jednej wielkiej izby na szkołę, z jednej mniejszej dla nauczyciela, z izby do sypiania, tudzież kuchni i piwnicy. W budowie też należy się stosować do urządzeń, jakie był w tej mierze Rząd Księstwa Warszawskiego postanowił.

§ 10.

Szkoła ma być ile można w pośrodku obwodu właściwego. Pan włości da miejsce na dom i ogród, gdzieby zaś Pana takiego nie było, gmina szkolna potrzebnego miejsca dostarczy.

§ 11.

Co do kosztów nowego budowania, równie jak czynić się mogących na przyszłość reparacyi lub opłacenia ogrodów, Rząd dostarczy drzewa, jeżeli w bliskości przynajmniej dwóch mil znajdują się lasy narodowe; jeżeli zaś takowych nie ma, kosztą rozłożonemi będą na członków gminy szkolnej należących do zakresu szkoły początkowej, na zasadzie ilości ich składek.

§ 12.

W każdym razie członki gminy odbywać będą roboty potrzebne bezpłatnie. Pan włości dostarczy wapna i cegły, jeżeli je posiada za cenę jak jego samego wytwarzanie onych kosztuje i drzewa za $\frac{2}{3}$ części miejscowej taksy leśnej.

§ 13.

W razie gdyby składki wzmiankowane w § 4. tyt. I. nie były wystarczającymi na zapłacenie nauczyciela, Rząd resztę obmyśli.

§ 14.

Kasyer szkół początkowych będących przy akademii będzie wynagrodzonym; zresztą członki tak dozorów miejscowych jak i dozoru ogólnego, sprawować będą urządowanie bezpłatnie.

TYTUŁ III.

O nadzorze szkół początkowych.

§ 1.

Najwyższy dozór szkół początkowych należeć będzie w przedmiotach naukowych do akademii, w ekonomicznych zaś do senatu.

§ 2.

Pod zwierzchnictwem Akademii ustanowiony będzie dozór ogólny szkół początkowych w mieście Krakowie i jego okręgu, złożony z 7 członków, t. j.:

1. jednego prałata, czyli kanonika katedralnego (scholasticus)
2. 3. z dwóch sędziów pokoju kolejno wzywanych,
4. jednego profesora akademii od niej wyznaczonego,
5. rektora gimnazyi,
6. 7. dwóch wójtów z miasta Krakowa kolejno wzywanych.

Trzech członków jest dosyć do stanowienia.

§ 3.

Dozór ogólny obowiązany będzie wglądać równie w przedmioty naukowe jak i administracyjne szkół początkowych. Każę sobie podawać wykazy dotyczące się postępu naukowego w epokach, jakie mu się zdawać będą; urządza rozpisy składek i rozstrzyga wynikające stąd sprzeczki, równie jak i z rozkładu, jakich bądź kosztów budowy, lub reperacyi; nakoniec wszystko, co się tyczy szkół początkowych, do niego w drugiej instancyi należy. Dozorowi temu będzie pomocą kasyer akademicki, który z funduszków szkół początkowych za te zatrudnienia płacę 1000 złp. ma pobierać. Dozór będzie także miał oddzielną swoją kancelaryę utrzymywaną z kasy i mieścić się mającą w gmachach akademickich.

§ 4.

Dozór miejscowy szkół, początkowych będzie tam, gdzie się znajduje szkoła a przynajmniej w parafii, do której rzeczona szkoła należy, składać się zaś mianowicie będzie:

- a) z plebana lub plebanów parafii lub parafiów, do których szkoły należą,
- b) z wójta gminy, do której należy szkoła,
- c) z pana lub panów włości, jeżeli się znajdują tam, gdzie jest szkoła założoną,
- d) z trzech obywateli wybranych z gminy szkolnej, którzy sprawować ten urząd mają bezpłatnie przez lat dwa.

§ 5.

W mieście Krakowie i jego przedmieściach dozory miejscowe szkół wzmiankowanych w § 1 tyt. II. składać się będą:

- a) z plebana parafii,
- b) z wójta gminy,
- c) z trzech obywateli wybranych przez gminę szkolną, którzy tylko przez lat dwa zostawać w urzędzie są obowiązany.

§ 6.

Dozór miejscowy zgromadzać się będzie w parafii pod prezydencyą plebana. Jest on pierwszą instancyą w przedmiotach tyczących się szkół początkowych.

Szczególniej zaś zostaje mu polecone czuwanie nad pilnością, równie jak moralnością nauczycielów i u uczniów. Obowiązkiem także jego będzie nie przedstawiać na wykazach, lub świadectwach nauczycieli, lecz ile można uczęszczać do szkół dla przekonywania się dostatecznego o postępie uczniów tudzież przyzwoitości obejścia się i sposobie nauczania z strony nauczyciela. O czem wszystkim winien będzie zdawać sprawę dozorowi ogólnemu w epokach od niego oznaczonych.

§ 7.

Dla wglądania w szkoły żeńskie zaproszonymi będą cztery znakomitsze damy do dozoru ogólnego.

TYTUŁ IV.

O biegu nauk w szkołach początkowych.

§ 1.

W szkołach początkowych miasta Krakowa, czas naukowy urządzonym będzie na wzór Akademii i gimnazyów i takież sam na wakacje oznaczonym zostanie.

§ 2. a.

W innych szkołach początkowych okręgu czas do nauk przeznaczony poczynać się będzie w dniu 1 października, a kończyć z dniem ostatnim miesiąca maja. W ciągu wakacji uczniowie tak w mieście jak i po wsiach zbierać się będą co niedziela i w każdy dzień święty, końcem czynienia z nauczycielami powtórzeń.

§ 2. b.

Czas codziennej nauki dla każdego dziecięcia trwać będzie godzin trzy. Podzielonemi przeto będą na dwa oddziały, z których jeden uczyć będzie w godzinach rannych, drugi w popołudniowych. W środy zaś i soboty czas popołudniowy będzie od nauki wolnym, jeden więc oddział przychodzić będzie do szkoły w środy, drugi w soboty przedpołudniem.

§ 3.

Ażeby zaś rozporządzenie to odpowiedziało potrzebie wielu rodziców po wsiach mieszkających, używania najmłodszych nawet dzieci do posług gospodarskich, należy pilnować, ażeby dzieci uczyły się do szkoły bezprzerwania w godzinach im oznaczonych.

§ 4. a.

Każde dziecię bez różnicy wyznania lub religii powinno zaczynać chodzenie do szkół początkowych jak tylko rok szósty wieku swojego ukończy. Chodzić zaś ma przez czas nieograniczony dopóty, dopóki nie uzyska od dozoru miejscowego autentycznego świadectwa, iż umie dobrze czytać i pisać w języku polskim i zna rachunek przynajmniej do reguły trzech.

§ 4. b.

Szkoły początkowe wiejskie będą dla obojey płci wspólne, lecz po skończonym dziesiątym roku wieku swojego dziewczęta nie będą mogły chodzić do szkół męskich, równie jak chłopcy tegoż wieku do szkół żeńskich.

§ 4. c.

Dozór ogólny starać się będzie w wsiach zwłaszcza ludniejszych o nauczycielki w samychże nawet żonach nauczycieli, któreby uczyć mogły dziewczęta szycia, robienia pończoch i innych robót kobiecych. Nauczycielkom tym wyznaczone będą za to niejaki wynagrodzenia.

§ 5.

W szkołach początkowych wiejskich uczoneo tylko będzie czytania i pisania w języku polskim, tudzież rachunku do reguły trzech włącznie; dawane także będą początki religii katolickiej.

§ 6.

Co do nauczania początków religii katolickiej, rozumie się samo z siebie, iż dzieci innych religii, a nawet innych wyznań chrześcijańskich należeć do tego nie będą, chybaży tego sami ich rodzice wyraźnie żądali.

§ 7.

Nauczanie to początków religii, będzie poruczone szczególnemu dozorowaniu plebana plebanii, od którego także należeć ma oznaczenie, póki nauczyciel będzie mógł dzieciom tę naukę podawać, a odkąd do samego plebana ma być dawana

§ 8.

W szkołach początkowych miasta Krakowa i jego przedmieść można będzie do tego rodzaju instrukcyi dodać:

- a) niektóre najogólniejsze wyobrażenia geografii,
- b) pierwsze początki historyi naturalnej i fizyki.

Tudzież inne pospolitsze wiadomości mogące dziecię oświecać bez zawrócenia mu głowy wyobrażeniami, których mu wkrótce stan jego zapomnieć każe. W trzech szkołach początkowych miejskich będzie także dawany język niemiecki, za co nauczyciele będą oddzielnie wynagrodzonymi.

§ 9.

Akademia i dozór ogólny oznaczają książki elementarne, których nauczyciele powinni będą używać do uczenia.

TYTUŁ V.

O środkach zmuszających do posyłania dzieci do szkół początkowych.

§ 1.

Nie tylko przykładanie się do nauki, lecz i pilne do szkół początkowych uczęszczanie nadawać będzie prawo do nagród rozdawanych przy każdym egzaminie w epokach od dozoru ogólnego oznaczonych odbywać się mającym.

§ 2.

Tenże dozór oznaczy przedmioty nagród, liczba których nie przejdzie pięciu na każdą szkołę, a wartość ich pieniężna w ogóle nie ma przenosić ośmiu złotych na każdą szkołę początkową. Rozdawanie nagród należeć będzie do dozoru miejscowego, jako mogącego najlepiej sądzić, którzy z uczniów najwięcej na nie zasługują.

§ 3.

Co do karności, mającej się zaprowadzić w szkołach początkowych, należy się stosować do urządzenia dyrekcyi edukacyjnej w Warszawie dnia 6 października 1812, w tej mierze wydanego.

§ 4.

Gdyby dzieci nie uczęszczały do szkół bez dania przed czasem dostatecznie wymawiającej przyczyny, rodzice będą za to odpowiedzialni i zapłacą kary po 6 groszy polskich za każdą uchybioną lekcją. Kary te składać będą fundusz na nagrody, a dozór miejscowy ściśle odpowiedzialnym będzie za niezawodne wykonanie tego rozporządzenia.

§ 5.

Nauczanie prywatne w domach rodziców, jest w ogólności pozwolonym, lecz pomimo tego dzieci mieszkańców wiejskich będą podlegać egzaminowi publicznemu szkół początkowych, a rodzice ich płacić będą składki oznaczone w tytule I.

W Krakowie, dnia 11 lipca 1817 r.

Podpisano:

Miączyński, Sweerts-Spork, Reibnitz, Łańcucki, Grodzicki, Bartsch.

V.

Krakowskie szkoły ludowe publiczne i prywatne

w latach szkolnych: 1914/15, 1915/16 i 1916/17.

Pierwszy rok wojny, rok szkolny 1914/15, był dla krakowskich szkół bardzo nieszczęśliwy. Z 45 szkół ludowych publicznych funkcjonowało zaledwie 26, a i w tych nauka odbywać się musiała w zmniejszonej ilości klas i w zmniejszonej liczbie godzin; z 13 szkół prywatnych funkcjonowało 7. Wpłynęło na to:

1.) Prawie wszystkie budynki szkolne zamieniono na szpitale, kwatery dla wojska lub użyto na inne wojskowe cele, a szkoły tuliły się przy klasztorach: PP. Prezentek (ul. św. Jana L. 7.), PP. Franciszkanek (ul. Grodzka L. 54.), PP. Duchaczek (ul. Szpitalna L. 10.), PP. Augustyanek (ul. Skałeczna L. 10.), w lokalu Stowarzyszenia nauczycielek (ul. Karmeliicka L. 32.), w lokalu Seminarium nauczycielskiego żeńskiego P. Münnichowej (ul. Karmeliicka L. 36.), w lokalu Seminarium nauczycielskiego żeńskiego TSL. im. Preisendanza (plac Groble L. 7.), w budynku miejskiej szkoły Przemysłowej żeńskiej (ul. Andrzeja Potockiego L. 11.), w Stowarzyszeniu żydowskich kupców (ul. Grodzka L. 42.), w biurach c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej (ul. św. Idziego L. 2.), i w domach prywatnych. Towarzystwo Szkoły Ludowej otwarło w swoich biurach (ul. Floryańska L. 15.) dwie klasy pospolite pierwsze i przygarnęło 100 dzieci.

2.) Ilość sił nauczycielskich zmniejszyła się znacznie. Ze 191 nauczycieli powołano pod broń 96; internowano: w Anglii 3, we Francji 2, w Rosji 1. Z nauczycielek internowano: w Rosji 3, we Francji 1. w Belgii 1. Część nauczycielstwa w czasie ogólnej inwazy musiała opuścić miasto: nauczycieli 24, nauczycielek 65.

3.) Wreszcie trzecim powodem, który ujemnie wpłynął na szkolnictwo tujejsze, była ogólna przymusowa ewakuacja ludności miasta Krakowa. Kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców musiało wyjechać do zachodnich prowincji Monarchii. Kiedy w roku 1913/14. uczęszczało do szkół ludowych publicznych 16358, a do szkół prywatnych 2100, razem 18458 dzieci w 402 oddziałach, to w roku 1914/15. pobierało naukę w szkołach publicznych tylko 5713, a w szkołach prywatnych 1163, razem 6876 dzieci w 191 oddziałach.

Mimo tych trudności i mimo ogólnego zdenerwowania w mieście, c. k. Rada szkolna okręgowa miejska pracowała usilnie nad tem, aby pozostałe nauczycielstwo nie poddało się apatyj i aby zachowało spokój i równowagę umysłu.

Pracowało też ono bardzo sumiennie i opiekowało się bardzo gorliwie dziećmi szkolnemi. Nauka odbywała się rano, w południe i wieczór przy świetle, nawet przy grzmocie dział, jak to było w czasie od połowy listopada do połowy grudnia 1914, gdy nieprzyjaciół był niedaleko murów miasta. Zaznaczyć tu należy ciekawy fakt, że frekwencya dzieci była w tym czasie bardzo regularna.

Stan szkolnictwa ludowego w pierwszym roku wojny przedstawia niżej podany:

Wykaz

frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1914/15 według klas:

A) Szkoły męskie:

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddział.	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	I. 3-kl. wydziałowa im. św. Wojciecha		53	40	57	49					199	4	w lokalu szkoły XXVI przy pl. św. Ducha w godzinach popołudniowych
2.	II. 4-kl. pospolita im. św. Barbary	48	37	43	40						168	4	w budynku c. k. Rady szkolnej okręgowej miejsk. św. Idziego l. 2
3.	III. 3-kl. wydziałowa im. św. Mikołaja		67	82	98						247	3	w szkołach: XXVI i XXI. w godzinach przed i popołudniowych
4.	IV. 3-kl. wydziałowa im. aw. Jana Kant.	34	46	43	43	47					213	5	w budynku własnym barakowym
5.	V. 3-kl. wydziałowa im. Kazimierza W.												nieczynna
6.	VII. 3-kl. wydział. im. św. Floryana			36							36	1	w budynku szkoły XXI. przy pl. św. Ducha w godzinach popołudniowych
7.	VIII. 4-kl. pospolita im. św. Szczepana		44	34	30						108	3	w baraku przy Alei Kraśńskiego l. 11, w godzinach popołudniowych
8.	XI. 4-kl. pospolita im. Dietla												nieczynna
9.	XVI. 3-kl. wydział. im. ces. Fr. Józefa												nieczynna
10.	XXI. 4-kl. pospolita im. kr. Wł. Jagiełły		43	42	63						148	3	w budynku własnym
11.	XXIII. 4-kl. pospol. im. H. Sienkiewicza												nieczynna
12.	XXIV. 3-kl. wydz. im. Kochanowskiego	29	51	76	39	51	41	29			276	7	w klasztorze P. P. Prezentek, w godzinach popołudniowych
13.	XXVI. 4-kl. pospol. im. Jachowicza		85	65	56						206	3	w budynku własnym
14.	XXVII. 4-kl. pospol. im. J. Słowackiego												nieczynna
15.	XXX. 3-kl. wydział. Dębniaki	28	40	54	36	12	28	24			252	7	w budynku szkoły żeńskiej w godzinach popołudniow.
16.	XXXI. 3-kl. wydz. Półwieś	45	41	50	40	44	29	21			270	6	w budynku XLIV. szkoły wydziałowej żeńskiej w godzinach popołudniowych
17.	XXXIII. 3-kl. wydz. im. Batorego												nieczynna
18.	XXXV. 4-kl. posp. Łobzów												nieczynna
19.	XXXVI. 4-kl. posp. Krowodrza	51	36	36	30						153	4	w budynku własnym
	Ogółem	235	543	561	532	233	98	74			2276	51	

B) Szkoły żeńskie:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	6-kl. wydziałowa im. św. Scholastyki					31	38	33			102	3	w miejskiej szkole przemysłowej żeńskiej, ul. A. Potockiego 1 11
2.	VI. 4-kl. pospolita im. Czackiego												nieczynna
3.	IX. 3-kl. wydziałowa im. Konarskiego	25	36	38	40	38	41	35			253	7	w klasztorze św. Andrzeja w godzinach popołudniowych.
4.	X. 3-kl. wydziałowa im. św. Jadwigi		32	33	40	45	42	30			222	6	w Stowarzyszeniu nauczycielek Karmelicka 1. 32.
5.	XII. 4-kl. pospolita z prow. 3-kl. wydziałową im. Piramowicza												nieczynna
6.	XIII. 3-kl. wydział. im. Mickiewicza		27	31	32	38	48	30			206	6	przy ul. Pędzichów 1. 13, w godzinach przedpołudniowych
7.	XIV. 4-kl. pospolita im. św. Salomei		32	39	32						103	3	w budynku Seminarium nauczycielskiego im. Preisendanza
8.	XV. 3-kl. wydział. im. Klem. Tańskiej												nieczynna
9.	XII. 3-kl. wydział. im. Ces. Elżbiety		36	54	65	46	34	25			260	6	lokalu Stowarzyszenia kupców izraelskich ul. Grodzka 1. 42.
10.	XVIII. 3-kl. wydz. im. św. Anny.	31	44	36	48	33					192	5	w szkole przemysłowej żeńskiej w godzinach popołudniowych
11.	XIX. 4-kl. pospolita im. Kościuszki		43	37	35						115	3	w budynku Seminarium naucz. P. Münnichowej, ul. Karmelicka 1. 40, w g. pop
12.	XX. 3-kl. wydział. im. Oleśnickiego		53	45	53	55	38	28			272	6	w klasztorze P. P. Duchaczek ul. Szpitalna 1. 10. w godz. popołudniowych
13.	XXII. 3-kl. wydział. im. Długosza												nieczynna
14.	XXV. 4-kl. pospol. im. św. Kingi		49	35	35						119	3	w lokalu szkoły przemysłowej żeńskiej, w godzinach przedpołudniowych
15.	XXVIII. 3-kl. wydz. im. Krasińskiego		30	36	23	36	23	16			164	6	ul. Pędzichów 1. 13. w godzinach przedpołudniowych
16.	XXXIV. 3-kl. wydz. Nowa Wieś	39	35	38	36	34	18	16			216	7	w filii szkoły, ulica Nowowiejska 1. 13.
17.	XXXVII. 4-kl. posp. Krowodrza												nieczynna
18.	XLII. 4-kl. pospolita Pędzichów		37	39	33						109	3	w budynku własnym, Pędzichów 1. 13.
19.	XLIII. 3-kl. wydz. Dębniki	31	37	52	45	32	27	20			252	7	w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych
20.	XLIV. 3-kl. wydz. Półwie	47	64	57	75	38	27	20			328	7	w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych
	Ogółem	173	555	570	592	434	336	253			2013	78	

C) Szkoły mieszane:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	XXIX. 4-kl. pospol. Zakrzówek	47	35	28	42						152	4	w budynku własnym
2.	XXXII. 4-kl. pospol. Zwierzyniec												nieczynna
3.	XXXVIII. 4-kl. posp. Grzegórzki	43	51	28	30						152	4	w budynku XXXIX. posp mieszanej (Dąbie)
4.	XXXIX. 4-kl. posp. Dąbie		53	50	46						149	3	w budynku własnym
5.	XL. 4-kl. pospolita Ludwinów		26	30	15						71	3	w budynku szkolnym w Zakrzówku w godzinach popołudniowych
6.	XLI. 4-kl. Pospolita Płaszów												nieczynna
	Ogółem	90	165	136	133						524	14	

D) Szkoły prywatne z prawami publiczności:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	5-kl. wydziałowa PP. Franciszkanek	20	28	15	20	25	36	24	32	13	213	9	ul. Grodzka l. 54
2.	5-kl. wydziałowa PP. Córki Bożej Mił.												nieczynna
3.	5-kl. wydziałowa PP. Duchaczek	64	56	54	61	67	43	47	29	9	430	9	ul. Szpitalna l. 10
4.	5-kl. wydziałowa PP. Augustyanek	35	32	30	24	28	14	9	6		178	8	ul. Skaleczna l. 12
5.	5-kl. wydziałowa PP. Prezentek	16	19	23	19	12	18				107	6	ul. św. Jana l. 7
6.	4-kl. pospolita S. S. Urszulanek	7	10	7	8						32	4	ul. Starowiślna l. 7
7.	6-kl. pospolita mieszana ewangelicka	25	34								59	2	ul. Grodzka l. 58
	Ogółem	167	179	129	132	132	111	80	67	22	1019	38	

E) Szkoły prywatne bez praw publiczności:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły	
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.				
1.	4-kl. pospolita żeńska p. p. Norbertanek													nieczynna
2.	4-kl. posp. żeńska P. H. Kaplińskiej	8	10	6	5						29	4	ul. Gołębia l. 5	
3.	4-kl. pospolita żeńska Dr Lewickiej Maryi	2	2	5	6						15	4	ul. Franciszkańska l. 1	
4.	4-kl. posp. męska w Schronisku księcia Al. Lubomirskiego													nieczynna
5.	4-kl. męska Stowarzyszenia żydowsk.													nieczynna
6.	2-kl. posp. męska Talmud Thora													nieczynna
7.	Szkoła Towarzystwa Szkoły ludowej	100									100	2	ul. Floryańska l. 15	
	Ogółem	110	12	11	11						144	10		

Zestawienie:

A. Do szkół męskich uczęszczało	2276	chłopców	w	51	kl.	} na klasę przeciętnie 39 dzieci.
B. Do szkół żeńskich uczęszczało	2913	dziewcząt	w	78	kl.	
C. Do szkół mieszan. uczęszczało	524	chł. i dziew.	w	14	kl.	
Do szkół publicznych uczęszczało	5713	chł. i dziew.	w	143	kl.	

D. Do szkół pryw. z praw publ. uczęszcz.	1019	chł. i dziew.	w	38	kl.	} na klasę przeciętnie 24 dzieci.
E. Do szkół pryw. bez praw publ. uczęszcz.	144	chł. i dziew.	w	10	kl.	
Do szkół prywatnych uczęszczało	1163	chł. i dziew.	w	48	kl.	

Ogółem uczęszczało 6876 dzieci w 191 klasach.

Rok szkolny 1915/16

był dla szkół krakowskich nieco pomyślniejszy, gdyż przyczyny, które ujemnie działały na szkolnictwo w roku poprzednim, częściowo ustąpiły.

Dzięki waleczności wojsk naszych nieprzyjaciół musiał opuścić prawie cały nasz kraj, władze wojskowe zwróciły nam 28 budynków szkolnych, zatrzymując na szpitale tylko 22; z nauczycieli powołanych pod broń, władze wojskowe na podstawie przedłożonych przez c. k. Radę szkolną okręgową miejską reklamacji uwolniły 22, nauczycielstwo ewakuowane wróciło, ludność ewakuowana z dziećmi z radością powracała do ukochanego Krakowa, dlatego liczba dzieci uczęszczających do szkół publicznych wynosiła w roku 1915/16: 18353 w szkołach publicznych i 1885 w szkołach prywatnych; razem 20238 w 462 oddziałach.

Wzrost frekwencji w roku 1915/16 w porównaniu z rokiem przedwojennym 1913/14 przypisać należy tej okoliczności, że w tym roku szkoły podgórskie w liczbie 9, przyłączono do okręgu krakowskiego miejskiego tak, że liczba szkół publicznych w Krakowie wynosiła 54.

Jakkolwiek jednak pomieszczenie szkół było łatwiejsze, bo budynków szkolnych było do rozporządzenia znacznie więcej, i sił nauczycielskich przybyło, to pomimo tego wszystkiego dał się odczuć brak sal naukowych i sił nauczycielskich, gdyż wszystkie szkoły w tym roku otwarto.

Nauka musiała się odbywać rano i po południu w tych samych salach, co ze względów higienicznych było dla dzieci bardzo szkodliwe.

Brakowi sił nauczycielskich zaradzono w ten sposób, że w myśl polecenia c. k. Rady szkolnej krajowej w Białej z dnia 3. lutego 1916 L. 5068. zajęto nauczycieli i nauczycielki, z powiatów wschodnich ewakuowane w liczbie 46. — C. i k. Komenda twierdzy udzielała ewakuowanemu a tu zajętemu nauczycielstwu pozwolenia na stały pobyt w twierdzy. Dzięki ofiarnej pracy nauczycielstwa udało się też w przeważnej części nawet przy zmniejszonej ilości godzin zadosyć uczyńnić wymaganiom planów naukowych.

Liczbę uczęszczających dzieci i umieszczenie szkół w roku 1915/16 podaje niżej umieszczony:

Wykaz

frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1915/16 według klas.

A) Szkoły męskie:

L. P.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	I. wydziałowa im. św. Wojciecha	100	101	51	107	47	30	—	—	—	436	9	w budynku barakowym przy ul. Biskupiej
2.	II. pospolita im. św. Barbary	56	52	52	57	—	—	—	—	—	217	4	w budynku własnym przy ul. Krupniczej 45.
3.	III. wydziałowa im. św. Mikołaja	115	164	125	131	112	76	27	—	—	750	13	w budynku własnym przy ul. Lubomirskich 19-21.
4.	IV. wydziałowa im. św. Jana Kantego	76	53	83	79	45	34	17	38	—	425	11	w budynku barakowym Aleja Krasieńskiego 11.
5.	V. wydział. im. Kazimierza Wielkiego	96	80	48	58	82	28	20	29	—	441	11	w budynku szkoły XXVII pl. Wolnica 1.
6.	VII. wydziałowa im. św. Floryana	57	48	84	52	79	39	30	—	—	479	10	w lokalu wyn. przy ul. Siemiradzkiego 1. 2. i w szk. bar. przy pl. Biskupim w godz. popoł.
7.	VIII. pospolita im. św. Szczepana	80	33	51	54	—	—	—	—	—	218	5	w budynku własnym przy ul. Rajskiej 14
8.	XI. pospolita im. Dietla	113	58	61	44	—	—	—	—	—	276	5	w budynku barakowym przy ul. Miodowej 1. 32.
9.	XVI. wydz. im. Ces. Franciszka Józefa	53	45	49	40	40	27	19	—	—	273	7	w lokalu wynajętym przy ul. Grodzkiej 61
10.	XXI. pospolita im. Władysława Jagiełły	95	42	50	50	—	—	—	—	—	237	5	w budynku własnym przy pl. św. Ducha 1. 20.
11.	XXIII. posp. im. Henryka Sienkiewicza	144	90	50	38	—	—	—	—	—	322	7	w budynku barakowym przy ul. Dietla w godz. popoł.
12.	XXIV. wydział. im. Jana Kochanowskiego	46	44	56	53	49	40	33	—	—	321	7	w klasztorze PP Prezentek przy ul. Jana 1. 7. w godzinach popołudniowych
13.	XXVI. pospolita im. Jachowicza	103	52	102	86	—	—	—	—	—	343	7	w budynku własnym przy pl. św. Ducha 1. 2.
14.	XXVII. pospolita im. Juliusza Słowackiego	71	102	55	43	—	—	—	—	—	271	5	w budynku własnym przy pl. Wolnica 1. 1.
15.	XXX. wydziałowa (Dębniki)	62	44	55	43	41	30	31	—	—	306	9	w budynku własnym
16.	XXXI. wydziałowa (Półwiecie)	109	47	53	37	33	41	18	—	—	338	8	w budynku szkolnym przy ul. Senatorskiej w godz. pop.
17.	XXXIII. wydział im. Batorego (Czarna wieś)	92	50	48	32	42	22	16	—	—	302	8	w budynku własnym
18.	XXXV. pospolita (Łobzów)	59	45	30	36	—	—	—	—	—	170	4	w budynku własnym
19.	XXXVI. pospolita (Krowdrza)	93	44	44	21	—	—	—	—	—	202	5	w budynku własnym
20.	XLVI. wydz. im. Tad. Kościuszki (Podgórze)	112	61	108	45	116	47	39	—	—	528	10	w budynku szkoły LIII przy ul. Józefińskiej 1. 10.
21.	XLVIII. wydziałowa (Podgórze)	107	41	56	46	57	44	29	—	—	380	8	w bud. przy ul. Lwowskiej 1. 60. w godz. przedpołud.
22.	LII. pospolita im. Kopernika (Podgórze)	102	46	50	40	—	—	—	—	—	238	5	w budynku przy ul. Józefińskiej w godz. popoł.
23.	LIII. pospolita (Podgórze)	57	106	104	84	—	—	—	—	—	351	7	w budynku własnym przy ul. Lwowskiej 1. 60.
Ogółem		2088	1448	1465	1276	743	458	279	67	—	7824	170	

B) Szkoły żeńskie.

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	6-kl. wydziałowa im. św. Scholastyki	—	—	—	—	98	62	49	66	—	275	6	w budynku własnym przy ul. św. Marka l. 34.
2.	VI. pospolita im. Czackiego	111	40	43	40	—	—	—	—	—	234	5	w budynku szkolnym przy pl. Wolnica l.
3.	IX. wydziałowa im. Konarskiego	45	48	44	46	40	42	41	49	—	355	8	w klasztorze PP. Franciszkanek przy ul. Grodzkiej l. 54 w godz. popołudniowych
4.	X. wydziałowa im. św. Jadwigi	54	52	40	45	83	47	44	—	—	365	8	w Stowarzyszeniu nauczycielek przy ul. Karmelckiej l. 32.
5.	XII. wydziałowa im. Pirałowicza	122	40	47	40	46	30	—	—	—	325	8	w budynku własnym przy pl. Wolnica l. 1.
6.	XIII. wydziałowa im. Mickiewicza	55	46	52	52	92	57	54	—	—	408	8	w budynku własnym przy ul. Studenckiej l. 11.
7.	XIV. pospolita im. św. Salomei	50	40	52	50	—	—	—	—	—	192	4	w budynku szkoły XIX. przy ul. Szubińskiego l. 2. w godz. popołudniowych
8.	XV. wydziałowa im. Tańskiej	149	68	62	54	61	30	30	—	—	454	9	w budynku barakowym przy ul. Miodowej l. 32 w godzinach popołudniowych
9.	XVII. wydziałowa im. Elżbiety	98	58	63	67	60	47	40	24	—	457	9	w budynku barakowym przy ul. Dietla w godz. przed i popołudniowych
10.	XVIII. wydziałowa im. św. Anny	145	102	97	94	82	51	29	—	—	600	13	w budynku własnym przy ul. Topolowej l. 18.
11.	XIX. pospolita im. Kościuszki	106	34	56	42	—	—	—	—	—	238	5	w budynku własnym przy ul. Krupniczej l. 15.
12.	XX. wydziałowa im. Zbign. Oleśnickiego	109	60	57	96	84	63	56	81	—	606	12	w budynku szkoły św. Scholastyki przy ul. św. Marka l. 34.
13.	XXII. wydziałowa im. Długosza	54	45	36	39	56	30	24	—	—	284	7	w budynku szkoły XII. przy pl. Wolnica l. 1.
14.	XXV. pospolita im. św. Kingi	91	40	103	40	—	—	—	—	—	274	7	w budynku szkoły im. św. Scholastyki w godzinach popołudniowych
15.	XXVIII. wydziałowa im. Krasińskiego	59	34	46	35	49	51	25	—	—	299	7	w lokalu wynajętym przy ul. Siemiradzkiego l. 2
16.	XXXIV. wydziałowa (Nowa Wieś)	127	54	50	56	41	24	21	—	—	378	8	w budynku własnym
17.	XXXVII. pospolita (Krowodrza)	96	57	36	32	—	—	—	—	—	221	5	w budynku własnym
18.	XLII. pospolita (Pędzichów)	108	53	57	48	—	—	—	—	—	266	5	w budynku własnym przy ul. Pędzichów l. 13.
19.	XLIII. wydziałowa (Dębniki)	100	56	63	56	60	24	23	—	—	382	8	w budynku własnym
20.	XLIV. wydziałowa (Półwiecie)	61	33	57	40	47	35	15	—	—	288	7	w budynku własnym przy ul. Senatorskiej l. 7.
21.	XLV. wydz. im. Sienkiewicza (Podgórze)	97	69	61	93	143	79	112	76	12	742	16	w budynku przy ul. Szkolnej l. 6.
22.	XLVII. wydziałowa (Podgórze)	101	52	49	43	53	34	27	—	—	359	8	w budynku przy ul. Mickiewicza l. 28
23.	XLIX. pospolita (Podgórze)	61	58	46	51	—	—	—	—	—	216	4	w budynku własnym przy ul. Józefińskiej l. 12
24.	L. pospolita (Podgórze)	150	61	110	56	—	—	—	—	—	377	7	w budynku własnym przy ul. Lwowskiej l. 62.
25.	LI. pospolita (Podgórze)	60	59	57	49	—	—	—	—	—	—	4	w budynku własnym przy ul. Józefińskiej
Ogółem		2209	1259	1384	1264	1095	706	590	296	12	8815	186	

C) Szkoły mieszane.

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	XXIX. pospolita (Zakrzówek)	68	45	26	28	—	—	—	—	—	167	4	w budynku własnym
2.	XXXII. pospolita (Zwierzyniec)	103	84	78	67	—	—	—	—	—	332	8	w budynku własnym
3.	XXXVIII. pospolita (Grzegórzki)	120	100	91	53	—	—	—	—	—	364	8	w budynku własnym
4.	XXXIX. pospolita (Dąbie)	105	42	37	33	—	—	—	—	—	217	6	w budynku własnym
5.	XL. pospolita (Ludwinów)	130	64	57	64	—	—	—	—	—	315	8	w budynku własnym
6.	XLI. pospolita (Płaszów)	117	72	64	66	—	—	—	—	—	319	7	w budynku własnym
	Ogółem	643	407	353	311	—	—	—	—	—	1714	41	

D) Szkoły prywatne z prawami publiczności.

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	5-kl. wydział żeńska PP. Franciszkanek	27	14	25	17	37	23	26	40	12	221	9	w budynku własnym przy ul. Grodzkiej l. 54.
2.	5-kl. wydział żeńska PP. Córki Bożej Mił.	88	51	54	73	33	26	36	25	—	386	9	w budynku własnym
3.	5-kl. wydział żeńska PP. Duchaczek	50	39	42	43	57	61	46	28	8	374	9	w budynku własnym przy ul. Szpitalnej l. 10.
4.	5-kl. wydział żeńska PP. Augustyanek	45	18	21	18	30	18	17	10	—	177	8	w budynku własnym przy ul. Skalecznej l. 10.
5.	5-kl. wydział żeńska PP. Prezentek	34	18	31	35	31	38	21	15	—	223	8	w budynku własnym przy ul. św. Jana l. 7.
6.	4-kl. pospol. żeńska SS. Urszulanek	18	21	31	31	—	—	—	—	—	101	4	w budynku własnym przy ul. Starowiślniej
7.	6-kl. pospol. męska i żeńska gm. ewang.	85	48	45	40	26	24	—	—	—	268	6	w budynku własnym przy ul. Grodzkiej l. 58.
	Ogółem	345	209	249	257	214	190	146	118	20	1750	53	

E) Szkoły prywatne bez praw publiczności.

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddział.	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	4-kl. pospol. żeńska PP. Norbertanek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieczynna
2.	4-kl. pospol. żeńska p. Heleny Kaplińskiej	8	10	14	12	—	—	—	—	—	44	4	ul. Gołębia l. 5
3.	4-kl. pospolita Dr. Lewickiej Maryi	7	10	12	10	—	—	—	—	—	39	4	pl. Franciszkański
4.	4-kl. posp. męska w Schronisku ks. Aleksan- dra Lubomirskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieczynna
5.	2-kl. pospol. męska „Talmud Tora“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieczynna
6.	4-kl. pospol. męska Tow. żyd. Szkoły lud.	17	13	7	15	—	—	—	—	—	52	4	ul. Gertrudy l. 29
Ogółem		32	33	33	37	—	—	—	—	—	135	12	

Zestawienie :

A. Do szkół męskich uczęszczało	7.824 chłopców w 170 klasach	} na klasę przeciętnie 46 dzieci
B. Do szkół żeńskich uczęszczało	8.315 dziewcząt w 186 klasach	
C. Do szkół mieszanych uczęszcz.	1.714 chłop. i dziew. w 41 kl.	
Do szkół publicz. uczęszczało		18.353 chłop. i dziew. w 397 kl.
<hr/>		
D. Do szk. pryw. z praw. publ. ucz.	1.750 chłop. i dziew. w 53 kl.	} na klasę przeciętnie 28 dzieci
E. Do szk. pryw. bez praw publ. ucz.	135 chłop. i dziew. w 12 kl.	
Do szkół prywat. uczęszczało		

Ogółem uczęszczało 20.238 dzieci w 462 klasach.

Rok szkolny 1916|17

był dla szkół krakowskich jeszcze bardzo ciężki. — Wprawdzie gmina miasta Krakowa dla pomieszczenia szkół wynajęła jeszcze parę budynków prywatnych (wydatek na najem budynków wynosił w roku szkolnym 1916/17, kwotę 58840 K. nie wliczając w to olbrzymich kosztów adaptacji), wprawdzie ewakuowanych sił nauczycielskich zajęto w tym roku aż 78, ale kilku nauczycieli znów powołano do służby wojskowej; dzieci szkolnych przybyło znacznie, tak, że nauka w wielu szkołach musiała się odbywać rano i popołudniu, a i umieszczenie szkół w budynkach prywatnych na cele szkolne adaptowanych było w wielu wypadkach bardzo nieodpowiednie.

Skład gromad nauczycielskich w roku szkolnym 1916|17.

6-klasowa szkoła wydziałowa żeńska im. św. Scholastyki

(umieszczona w wynajętym budynku przy ul. św. Sebastyana L. 16. na II. i na III. piętrze, w godzinach przedpołudniowych).

1. **Trnka Teodor**, prowizoryczny kierownik, ozdobiony krzyżem wojennym za zasługi cywilne III. klasy.
 2. **Ks. Nawara Franciszek**, katecheta.
 3. **Januszówna Józefa**, nauczycielka stała, gospodyni klasy V.
 4. **Schwarzówna Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III.
 5. **Estreicherówna Wanda**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV.
 6. **Piechocka Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a, ozdobiona krzyżem wojennym za zasługi cywilne III. klasy.
 7. **Kawecka Elwira**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b.
 8. **Rosnerówna Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. a.
 9. **Regiecówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. b.
 10. **Łobaczewska Jádwięga**, nauczycielka stała do języka francuskiego.
 11. **Lityńska Stefánia**, nauczycielka tymczasowa w Haliezu, Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy I. c.
 12. **Czapska Karolina**, ochmistrzyni.
 13. **Jąglarz Andrzej**, Rada szkolny, emer. profesor gimnazjalny, docent do nauki kosmografii.
 14. **Rudnicki Maryan**, kierownik szkoły im. Dietla, do nauki śpiewu.
- Liczba uczenie uczęszczających: 268, w ośmiu oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. W dniu 1. sierpnia 1914. zajął c. i k. Zarząd wojskowy budynek szkolny przy ul. św. Marka L. 34. na szpital wojskowy. Mimo to w końcu sierpnia wpisy przeprowadzono, a szkołę umieszczono w budynku XLIV. szkoły wydziałowej żeńskiej przy ul. Senatorskiej L. 7 (Półwsie).

Nauka odbywała się tam w godzinach popołudniowych od 2 do 6-tej.

W dniu 9. września 1914. musiano naukę przerwać, gdyż i ten budynek zajęło wojsko; dopiero w dniu 26. października podjęto naukę ponownie w budynku miejskiej szkoły

przemysłowej żeńskiej przy ul. Andrzeja Potockiego L. 11, gdzie szkoła mieściła się już do końca roku szkolnego.

Nauka odbywała się w godzinach popołudniowych od 2 do 5-tej.

Ale i to nie długo trwało, gdyż 12. listopada sale przeznaczone dla szkoły zajęto wojsko. Dopiero 9. stycznia 1915. rozpoczęto naukę po raz trzeci, w normalnej ilości godzin i odtąd nauka odbywała się bez przerwy w 3 klasach o 102 uczniach. Z grona nauczycielskiego pracowali:

Trnka Teodor, Januszówna Józefa, Schwarżówna Zofia, Estreicherówna Wanda i Łobaczewska Jadwiga. Nauki religii udzielał ks. Kądzioła Melchior, bo katecheta tutejszy ks. Dr. Władysław Vrana był internowany we Francji. Dyrektor szkoły Gettlich Antoni przebywał w Szczawnicy, Piechocka Marya przebywała w Bregencyi, gdzie założyła szkołę pracy i 4 kursa gimnazjalne dla ewakuowanej młodzieży polskiej, za co otrzymała Najwyższe uznanie.

Kawecka Elwira przebywała w Bernie, gdzie uczyła w polskiej szkole wydziałowej żeńskiej, założonej dla ewakuowanej młodzieży polskiej.

Birnbaum Jozue, nauczyciel religii mojżeszowej, jako oficer artylerii dostał się do niewoli rosyjskiej po upadku twierdzy Przemyśl.

Rok szkolny zamknięto 10. lipca 1915.

Na rok szkolny 1915/16. oddały c. i k. władze wojskowe budynek szkolny przy ul. św. Marka L. 34. do użytku szkolnego.

Nauka jednak mogła się w budynku rozpocząć dopiero 17. września 1915., potrzeba bowiem było budynek po szpitalu wojskowym odczyścić i poddać gruntownej dezynfekcji. Odtąd nauka odbywała się już bez przerwy ściśle według planów. Klasy V. i VI. wydziałowej nie otwarto, ponieważ wpisała się zbyt mała ilość uczennic, z powodu, że w roku ubiegłym klasy: IV. i V. wydziałowa nie funkcjonowały. Naukę prowadzono tylko w czterech klasach a w sześciu oddziałach. — Ogólna liczba uczennic wynosiła w tym roku 275.

Grono nauczycielskie składali: Trnka Teodor, prowizoryczny kierownik, ks. Malicki Jan, z zakonu OO. Reformatorów, (ks. Dr. Vrana Władysław wróciwszy z Francji przydzielony jako katecheta do c. k. Seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie), Januszówna Józefa, Schwarżówna Zofia, Estreicherówna Wanda, Piechocka Marya, Kawecka Elwira, Rosnerówna Marya, Łobaczewska Jadwiga, Czapska Karolina, Hochmann Eizyk do nauki religii mojż., Rudnicki Marian do nauki śpiewu.

Szkoła poniosła ciężką i bolesną stratę, w dniu 14. sierpnia 1915. bowiem zmarł w Szczawnicy długoletni zasłużony dyrektor szkoły Gettlich Antoni. W roku 1915/16. odbyły się w szkole 4 poranki: 4. grudnia 1915. w dzień imienin Najjaśniejszego Pana, 29. listopada 1915. w rocznicę Powstania listopadowego, 2. grudnia 1915 ku uczczeniu 67-letniej rocznicy wstąpienia na tron Ces. Franciszka Józefa I., 3. maja 1916 w rocznicę nadania Konstytucji 3. Maja.

Biblioteka szkolna, Kasa Oszczędności szkolna, samopomoc koleżańska były już w tym roku czynne pod kierunkiem nauczycielki Józefy Januszówny. — Rok szkolny musiano zakończyć 20. czerwca 1916. bo 25. czerwca 1916. zajęto wojsko budynek ponownie na szpital.

Przez **rok szkolny 1916/17.** szkoła mieściła się w wynajętym budynku przy ul. św. Sebastjana L. 16. na II. i na III. piętrze. Ponieważ budynek należało na cele szkolne adaptować, nauka mogła się tam rozpocząć dopiero, 12. października 1916., do tego czasu musiała się szkoła mieścić w godzinach popołudniowych w budynku XVIII. szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Anny przy ul. Topolowej L. 18.

W tym roku otwarto klasę V. wydziałową, nauka więc odbywała się w pięciu klasach, a w ośmiu oddziałach.

W roku szkolnym 1916/17. szkoła obchodziła uroczystymi porankami: w dniu 30-go stycznia 1917. rocznicę Powstania listopadowego, w dniu 3. maja rocznicę nadania Konstytucji 3. Maja. — Każdy z tych poranków rozpoczęto nabożeństwem, poczem uczennice gromadziły się w przybranej sali, gdzie odbywały się odczyty, deklamacje i chóry uczennic.

W dniu 30. listopada 1916., jako w dzień pogrzebu Najjaśniejszego Pana Ces. Franciszka Józefa I., zebrały się uczennice w szkole, gdzie w poważnym nastroju wysłuchały odczytu nauczycielki Józefy Januszówny, przedstawiającego życie, czyny i dobrodziejstwa dla naszego narodu zmarłego Cesarza; po odczycie młodzież i grono nauczycielskie udało się

do Kościoła św. Krzyża na nabożeństwo żałobne, poczem na znak żałoby uwolniono młodzież od nauki.

W dniu 8. listopada 1916. młodzież szkolna brała udział w publicznym obchodzie ogłoszenia Niepodległości Polski.

„Pomocą“ koleżańską zarządza p. Januszówna.

Celem „Pomocy“ jest doraźna pomoc biednym uczenicom n. p. pożyczanie niewielkich kwot na spłatę drobnymi ratami, wypożyczanie, o ile są w zapasie, książek szkolnych najbiedniejszym, pośredniczenie w wymianie podręczników szkolnych.

W ubiegłym roku, gdy ceny papieru zaczęły szybko się podnosić, zakupiono za wszystkie płynne fundusze zeszytów, skutkiem tego uczennice mogły kupować w II. półroczu zeszyty o 33⁰/₁₀₀ taniej, niż w sklepach.

Na fundusz „Pomocy“ składają się a) naddatki 6-cio halerzowe przy wymianie książek, b) dobrowolne datki uczennic (4 h miesięcznie), c) dobrowolne datki niektórych rodziców lub osób z grona nauczycielskiego itp.

Fundusz „Pomocy“ wzrósł do kwoty 370 K 54 h, która jest złożona w miejskiej Kasie oszczędności na książeczkę Nr. 260792; na bieżące wydatki, zwłaszcza na zakupno podręczników pozostało w kasie podręcznej 46 K 66 h.

„Szkolną Kasą oszczędności“ kieruje także p. Józefa Januszówna.

W roku 1915/16 zaoszczędziły uczennice 584 K 26 h

„ 1916/17 „ „ 541 „ 34 „

Większą część oszczędności złożono na książeczki miejskiej Kasy oszczędności, drugą mniejszą podejmowały uczennice, gdy oszczędności osiągnęły potrzebną na jakiś cel kwotę, n. p. na zakupno jakiegoś przyboru szkolnego, na podarek imieninowy dla członków rodziny, a w ostatnim zwłaszcza roku bardzo często na reparację bućków.

I. Szkoła przewizoryczna wydziałowa męska im. św. Wojciecha

(umieszczona w wynajętym budynku przy ul. Staszica L. 7. na parterze i na I. piętrze, w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Matyja Franciszek**, kierownik, gospodarz klasy II. wydziałowej;
2. **Ks. Borowiczka Maryan**, katecheta;
3. **Nowak Stanisław**, nauczyciel stały, na urlopie;
4. **Janusz Kazimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
5. **Kuliński Jan**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły VIII.;
6. **Śliwa Dominik**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły II., gospodarz klasy III. a, pospolitej;
7. **Prugar Julian**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. wydziałowej;
8. **Thor Józef**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy I. wydziałowej;
9. **Pawlikowski Eugeniusz**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz kl. I. a pospolitej;
10. **Chmielewski Józef**, kierownik szkoły w Tłustem (Zaleszczyki), ewakuowany, gospodarz klasy I. b pospolitej;
11. **Siechowski Józef**, nauczyciel tymczasowy w Maksymówce (Zbaraż), ewakuowany, gospodarz klasy II. a pospolitej;
12. **Siechowska Marya**, nauczycielka tymczasowa w Maksymówce (Zbaraż), ewakuowana, gospodyni klasy III. b pospolitej;
13. **Dankowa z Kwapińskich Marya**, nauczycielka stała w Oryszkowcach (Husiatyn) ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 401, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Wpisy do szkoły przeprowadzono w przepisany terminie i rozpoczęto naukę we własnym budynku barakowym na pl. Biskupim. Już 4. września jednak musiała szkoła z budynku ustąpić, oddając go na szpital wojskowy i przenieść się do szkoły XXI im. Wład. Jagiełły przy pl. św. Ducha l. 20., gdzie uczono w godzinach popołudniowych do dnia 17. września 1914.

Ale i ten budynek zajęło w dniu 18. września wojsko (Legiony polskie), skutkiem czego naukę przerwano. Przerwa trwała do dnia 24. października 1914. W dniu tym podjęto naukę ponownie, ale w budynku szkoły XXVI im. St. Jachowicza przy pl. św. Ducha l. 2. Odtąd nauka trwała już bez przerwy do 3. lipca 1915, w którym to dniu rok szkolny zakończono. Czynne były klasy: II. III. IV. a i IV. b pospolite i I. wydziałowa dla 199 chłopców.

Z grona nauczycielskiego pracowali w tym roku: Matyja Franciszek kierownik, ks. Borowiczka Maryan, katecheta, Nowak Stanisław, Janusz Kazimierz, Kuliński Jan, Thor Józef i Tympalski Antoni. Do służby wojskowej powołano zaraz w czasie ogólnej mobilizacji Miętkę Adama, a Tympalskiego Antoniego i Kulińskiego Jana w ciągu roku.

W roku 1415/16. wojsko oddało budynek szkolny przy placu Biskupim. — Wpisy przeprowadzono w ostatnich dniach sierpnia, lecz naukę można było rozpocząć po gruntownym odczyszczeniu i przeprowadzeniu dezynfekcyi dopiero 11. października 1915. i odtąd nauka odbywała się bez przerwy do dnia 20. czerwca 1916. we własnym budynku. W tym dniu zajęło wojsko znowu budynek a szkoła musiała dokończyć rok szkolny w godzinach popołudniowych w budynku szkoły VIII im. św. Szczepana przy ul. Rajskiej L. 14. Czynne były 4 klasy pospolite, I. i II. klasa wydziałowa, liczba chłopców wynosiła 385. Grono nauczycielskie składali: Matyja Franciszek kierownik, ks. Komorowski Antoni katecheta, Nowak Stanisław, Janusz Kazimierz, Kuliński Jan, (ze służby wojskowej uwolniony), Śliwa Dominik, Słowik Jan, Prugar Julian i Kwapińska Marya, stała nauczycielka w Oryszkowcach (Husiatyn), ewakuowana przydzielona czasowo do służby w tej szkole.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę prawidłowo w budynku szkoły II im. św. Barbary, gdzie szkoła mieściła się w godzinach popołudniowych do 3. października 1916. Od tego dnia przeniosła się do lokalu wynajętego przy ul. Staszica L. 7, gdzie zajmuje parter i I. piętro. Dnia 30. listopada 1916. jako w dzień pogrzebu Ces. Franciszka Józefa I. młodzież wzięła udział w nabożeństwie żałobnym, po którym zgromadziła się w szkole, gdzie nauczyciel Prugar skreślił przebieg panowania, zasługi i dobroczynność zmarłego Cesarza.

W ciągu roku obchodziła młodzież szkolna uroczystymi porankami: rocznicę Powstania styczniowego w dniu 21. stycznia 1917. rocznicę ogłoszenia Konstytucyi 3. Maja w dniu 3. maja 1917.

Po nabożeństwach młodzież zgromadziła się w szkole, gdzie po słowie wstępnem i stosownym do uroczystości odczytanie następowały deklamacye i śpiewy patriotyczne.

W obchodzie ogłoszenia Niepodległości Polski w dniu 8. listopada 1916. brała udział młodzież, tworząc szpaler przy ul. Grodzkiej.

Rok szkolny zakończono w dniu 28. czerwca 1917. uroczystem nabożeństwem i rozdaniem świadectw.

II. Szkoła 4-kl. pospolita męska im. św. Barbary

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Krupniczej L. 15. na parterze w godzinach przedpołudniowych).

1. **Krzanowski Walery** kierownik, gospodarz klasy I.;
 2. **Ks. Kajdas Józef**, katecheta stały;
 3. **Bielenin Michał**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV.;
 4. **Kłosiński Tadeusz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II.;
 5. **Lebedyńska ze Skubów Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III.
- Liczba dzieci uczęszczających: 217, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. We własnym budynku szkoła mieściła się tylko do 9. września 1914 r. tj. do dnia, w którym wojsko zajęło budynek. Przerwa w nauce trwała do dnia 13. października 1914.

W dniu tym rozpoczęto naukę w lokalu c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej przy kościele św. Idziego w 2 ubikacjach.

Nauka odbywała się przed i po południu, aż do końca roku szkolnego, który zamknięto 3. lipca 1917. Początkowo otwarto tylko 3 klasy tj. II. III. i IV., z końcem grudnia 1914 r. otwarto także i klasę I.; liczba uczniów: 168.

W roku tym pracowali: Krzanowski Walery kierownik, Bielenin Michał, Szpakowski Jan i Tatarczuch Stanisława, nauczyciele: Kłosiński Tadeusz i Śliwa Dominik, ks. Kajdas Józef, jako kapelan, służyli w wojsku.

Rok szkolny 1915/16. W roku 1915 16. mieściła się szkoła we własnym budynku, nauka trwała normalnie bez przerwy cały rok szkolny do 30. czerwca 1916. i liczyła 206 uczniów w 4 klasach.

Grono składali: Krzanowski Walery, kierownik, ks. Kajdas Józef, Bielenin Michał, Kłosiński Tadeusz i Dobrowolska Edyta.

Rok szkolny 1916/17. Nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. i trwała cały rok szkolny normalnie z przerwą, od 11. lutego do 25. lutego 1917. w klasach I. II. i III. z powodu braku węgla, w klasie IV. jednak nauka się bez przerwy odbywała.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono w szkole uroczyscie: dzień 4. października jako dzień imienin Najjaśniejszego Pana, 8. listopada jako dzień obchodu ogłoszenia Niepodległości Polski, 3. maja jako rocznicę ogłoszenia Konstytucji 3. Maja.

Każdym razem po nabożeństwie w kościele Najświętszej Panny Maryi gromadziła się młodzież w sali szkolnej, gdzie po stosownym przemówieniu następowały deklamacje i śpiewy patriotyczne. — W dniu 29. listopada 1916. każdy gospodarz klasy opowiedział uczniom w przystępnej formie o Powstaniu listopadowym, a w dniu 22. stycznia 1917. o Powstaniu styczniowym.

W dniu 30. listopada 1916. jako w dniu pogrzebu Cesarza Franciszka Józefa I. młodzież była na nabożeństwie żałobnym w kościele N. P. Maryi, poczem odbył się żałobny poranek ku uczczeniu nieodżałowanej pamięci zmarłego Cesarza.

Odczyt wygłosił kierownik szkoły, poczem nastąpiły deklamacje zbiorowe wierszy, ułożonych przez nauczyciela Stanisława Wajdę i nabożne pieśni żałobne.

Rok szkolny zakończono w dniu 28. czerwca 1917. uroczystym porankiem wobec bardzo licznie zgromadzonych rodziców i opiekunów dzieci. — Po skończonym popisie pożegnał imieniem grona ks. katecheta Kajdas ustępującego na inne stanowisko kierownika, jeden z uczniów klasy IV. imieniem dzieci, a jeden z ojców imieniem rodziców posyłających dzieci do tej szkoły. Kierownik szkoły podziękował serdecznie za niespodziewaną owacę, a szkołę polecił nadal zaufaniu rodziców, jakiem się dotąd cieszyła.

III. Szkoła 3-klasowa wydziałowa męska połączona z 4-klasową pospolitą im. św. Mikołaja

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Lubomirskiego 19—21 na parterze, I. i II. piętrze w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Drozdowski Karol**, dyrektor szkoły, ozdobiony złotym krzyżem zasługi z koroną i papieskim krzyżem „Bene merenti“;
2. **Ks. Rosiewicz Jan**, katecheta;
3. **Ks. Mieszkowski Zygmunt**, katecheta pomocniczy;
4. **Iseppi Antoni**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz kl. III. wydziałowej;
5. **Ciężobka Jan**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz kl. II. a wydziałowej;
6. **Wojewoda Jan**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz kl. I. a wydziałowej;

7. **Anders Jan**, nauczyciel stały, przydzielony do seminarium nauczycielskiego w Solcu nad Wisłą (Królestwo Polskie);
8. **Płonka Józef**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II. b pospolitej;
9. **Zajdzikowski Kazimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. b wydziałowej;
10. **Niedzielski Kazimierz**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
11. **Chachlowski Franciszek**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXXI. gospodarz klasy II. b wydziałowej;
12. **Georgen Józefa**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XX., gospodyni klasy III. b pospolitej;
13. **Fecko Józef**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
14. **Buchała Jan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
15. **Robak Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
16. **Zaleski August**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
17. **Kozera Eugeniusz**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. a pospolitej;
18. **Gubernatowa z Żółkiewiczów Emilia**, nauczycielka stała z okręgu krakowskiego zamiejskiego, gospodyni klasy IV. b pospolitej;
19. **Kosobucka Marya**, zastępczyni naucz. tymcz., gospodyni klasy II. c pospolitej;
20. **Lisowska Helena**, zastępczyni naucz. tymcz., gospodyni klasy III. a posp.;
21. **Poznańska Amalia**, zastępczyni naucz. tymcz., gospodyni klasy I. a posp.;
22. **Chojnacka Marya**, zastępczyni naucz. tymcz., gospodyni klasy IV. a posp.;
23. **Mętlewiczówna Stefania**, zastępczyni naucz. tymcz., gospodyni klasy III. c pospolitej;
24. **Janczewski Józef**, nauczyciel stały w Horodence, ewakuowany, na kursie wydziałowym;
25. **Janczewska z Jaworskich Władysława**, nauczycielka stała w Horodence, ewakuowana, na kursie wydziałowym;
26. **Czuleńska, Teresa Jadwiga**, nauczycielka stała w Bohorodczanach, ewakuowana, gospodyni klasy IV. c pospolitej;
27. **Czubatowa z Piskozubów Katarzyna**, nauczycielka stała w Chmieliskach, (Tarnopol) ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 750 w 16 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. W dniu 2. sierpnia 1914. zajęło wojsko cały budynek szkolny na koszary. Mimo to urządzono wpisy na podwórzu szkolnym i na rok 1914/15 wpisało się do szkoły tutejszej ogółem 500 uczniów. Do klasy pierwszej pospolitej uczniów na ten rok nie wpisywano.

W dniu 1. września 1914. po uroczystym nabożeństwie w kościele św. Mikołaja rozpoczęto naukę w budynku szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Anny przy ul. Topolowej, gdzie nauka trwała do 9. września 1914., poczem ją przerwano z powodu zajęcia i tego budynku przez wojsko. Od 3. listopada do 8. listopada 1914. prowadzono naukę w budynku szkolnym na Grzegórkach i znów ją przerwano z powodu ogólnej ewakuacji.

Dopiero w dniu 9. grudnia 1914. otwarto dwie klasy pospolite tj. 3-cią i 4-tą w budynku szkoły im. Jachowicza przy pl. św. Ducha l. 2., dnia 14. grudnia 1914. otwarto jeszcze klasę 2-gą pospolitą w budynku szkoły im. Władysława Jagiełły. W dniu 5. stycznia 1915. podzielono klasę 4-tą pospolitą na dwa oddziały, które pomieszczono w szkole im. Władysława Jagiełły, oddział A rano, a oddział B po południu. Dnia 23. stycznia 1915. podzielono również klasę 3-cią pospolitą na dwa oddziały, z których oddział A pozostał w szkole im. Jachowicza rano, a oddział B w szkole im. Władysława Jagiełły po południu. Tym sposobem

w r. 1914/15. szkoła liczyła pięć oddziałów a 247 uczniów. Nauki udzielali: Szpil zyńska Bronisława, Ciężobka Jan, powróciwszy z ewakuacji z Pragi, Prugar Julian, Wojewoda Jan, Kozera Eugeniusz, Płonka Józef, Latinikówna Marya i ewakuowane nauczycielki: Firlówna Katarzyna i Orkiszówna Stanisława. Religii katolickiej uczył ks. Jan Kanty Świętnicki, katecheta szkoły wydziałowej męskiej im. św. Floryana. Rok szkolny zakończono dnia 15. lipca 1915.

Dyrektor zakładu Drozdowski Karol wyjechał dobrowolnie z Krakowa w dniu 18. września 1914. z powodu choroby żony i córki do Usti nad Orlicą w Czechach, skąd mimo polepszenia się zdrowia rodziny nie mógł powrócić do Krakowa. Dopiero po długich i usilnych staraniach, przy pomocy Rady szkolnej okręgowej, która go urzędownie do służby wezwwała, przybył w dniu 12. lutego 1915., natychmiast zgłosił się w biurze Rady szkolnej okręgowej i objął tego dnia urzędowanie. W czasie nieobecności zastępował go p. Wojewoda Jan.

Dyrektor Drozdowski na ewakuacji zorganizował szkółkę polską dla dzieci ewakuowanych, których w tej miejscowości było 40. Urządzono tam 4 klasy popolite według planu dla szkół miejskich typu wyższego. Naukę przedmiotów świeckich prowadziły cztery ewakuowane nauczycielki z Galicji, on zaś sam uczył nauki religii na wszystkich stopniach. Przedsięwzięcie to udało się przy chętej pomocy tamtejszego dyrektora szkoły wydziałowej Jana Kustownego, który na ten cel odstąpił jedną salę we wspaniałym budynku szkolnym, i udzielił też możliwych przyborów i środków naukowych; książki zaś miały dzieci z kraju przywiezione. Sprawozdanie o tym kursie przesłał Radzie szkolnej krajowej z Usti we właściwym czasie.

Z przedwojennego grona nauczycielskiego powołani zostali do służby wojskowej przy pierwszej mobilizacji następujący nauczyciele: Anders Jan, Buchała Jan, Fecko Józef, Niedzielski Kazimierz, Robak Stanisław, Rumian Władysław, Zaleski August zaś wstąpił jako ochotnik do Legionów polskich. Następnie powołani zostali do służby wojskowej: Iseppi Antoni i Wojewoda Jan: obaj wyreklamowani z wojska wrócili we wrześniu 1915. do zawodu. Przy dalszych przeglądach uznani zostali za zdolnych do służby wojskowej: Kozera Eugeniusz, Prugar Julian i Ciężobka Jan, lecz ci na czas wyreklamowani, jeszcze nie zostali powołani do czynnej służby.

Z reszty członków tutejszego grona: p. Płonka pracował w swojej szkole p. Zajdzikowski Kazimierz został przydzielony do szkoły im. Władysława Jagiełły. Iseppi Antoni we wrześniu i listopadzie 1914. uczył po kilka dni w szkole tutejszej, od stycznia 1915. zaś do 15. maja uczył w 4-ro klasowej mieszanej w Zakrzówku.

Ponieważ nauka w r. 1914/15. nie odbywała się nigdzie prawie regularnie i w przepisany zakres, ponieważ wracało do Krakowa wielu uczniów z ewakuacji, gdzie stosunki szkolne były jeszcze niekiedy opłakańsze, a że nie wszystkich stać było na prywatne przygotowanie się do egzaminu, przeto Dyrekcyja tutejszej szkoły na mocy pozwolenia c. k. Rady szkolnej okręgowej z dnia 24. lipca 1915 r. L. 2633. urządziła sześciotygodniowy wakacyjny kurs przygotowawczy do szkół średnich, na którym uczono: religii, języka polskiego i niemieckiego, tudzież rachunków systematycznie i koncentrycznie w pięciu godzinach dziennie. Po ukończonym kursie wszyscy uczniowie otrzymali osobne świadectwa z odbytego kursu i egzaminu, na mocy których zgłosili się do egzaminu wstępnego do szkół średnich. Rezultat egzaminu był wprost świetny, bo na 51 frekwentantów kursu tylko jeden nie zdał egzaminu wstępnego. Kierownikiem kursu był dyrektor szkoły Karol Drozdowski, a uczyli: religii katolickiej ks. Ignacy Woźniczka, religii mojżeszowej Gustaw Blau, języka polskiego Jan Szpakowski, a języka niemieckiego Karol Haraschin, obaj nauczyciele szkoły wydziałowej im. św. Floryana; wreszcie rachunków Jan Ciężobka, nauczyciel szkoły wydziałowej tutejszej.

Rok szkolny 1915/16. Na usilne staranie Rady szkolnej okręgowej i dzięki osobistym stosunkom dyrektora Drozdowskiego opróżniła wojskowość w połowie sierpnia 1915. I. i II. piętro budynku szkoły tutejszej, zaś 9. i 10. września tego roku sale parterowe.

Po 13-tu miesiącach zajęcia przez wojsko, przedstawiał budynek obraz całkowitego zniszczenia i spustoszenia. Ściany i mury podziurawione, okna powybijane, drzwi popsute, urządzenia wentylacyjne, wodociągowe i gazowe zniszczone tak, że trzeba było przystąpić do gruntownej restauracji całego budynku. W tym też celu Fizykat miejski zarządził najpierw dezynfekcyę budynku, a Magistrat przeprowadził restauracyę tegoż. Praca z powodu braku robotnika szła bardzo opornie, dopiero dzięki interwencji Posta i ówczesnego wiceprezydenta miasta Dr. Ernesta Bandrowskiego pracę popchnięto tak, że w dniu 25. października 1915. otwarto całą szkołę i nauka mogła się odbywać normalnie we wszystkich klasach.

Ponieważ w roku 1914/15. nie było klasy pierwszej pospolitej, przeto na rok 1915/16. wpisało się do niej 165 uczniów, których musiano rozdzielić na trzy oddziały, za to i z tego samego powodu klasa druga pospolita była wprowadzie liczną, bo miała 65 uczniów, lecz pomieszczona w jednym oddziale. Klas trzecich było dwie, czwartych trzy i pierwszej wydziałowej dwa oddziały. Ogółem liczyła szkoła w tym roku trzynaście oddziałów i 667 uczniów, z tych rano pobierało naukę 11 oddziałów, a po południu dwa. Naukę zakończono w tym roku 15. lipca 1916. Skład grona był w tym roku następujący: Karol Drozdowski, dyrektor szkoły, ks. Jan Rosiewicz, katecheta, Antoni Iseppi, Ciężobka Jan i Wojewoda Jan, nauczyciele stały, Eugeniusz Kozera, nauczyciel tymczasowy, wreszcie zastępczyni: Emilia z Zółkiewiczów Gubernatowa, Stefania Jaworska, Lisowska Helena, Kosobucka Marya, Poznańska Amalia i Mętlewiczówna Stefania.

Rok szkolny 1916/17. W dniu 1. września 1916. rozpoczęto i prowadzono naukę normalnie. Przerwa w nauce trwała od 11. lutego do 8. marca 1917. włącznie z powodu braku opał.

W roku 1916/17. obchodzono w szkole tutejszej następujące uroczystości tylko nabożeństwem: *a)* 9. września 1916. rocznicę śmierci ś. p. Cesarzowej Elżbiety, *b)* 19. listopada 1916 r. dzień imienin ś. p. Cesarzowej Elżbiety, *c)* 27. kwietnia 1917. dzień imienin Najjaśniejszej Pani Cesarzowej Zyty, *d)* 9. maja 1917. dzień urodzin Najjaśniejszej Pani Cesarzowej Zyty.

Nabożeństwem i porankami szkolnymi święcono następujące uroczystości:

e) 4. października 1916. imieniny Najjaśniejszego Pana Cesarza Franciszka Józefa I., *f)* 8. listopada 1916. ogłoszenie Niepodległości Polski, *g)* 30. listopada 1916. pogrzeb Najjaśniejszego Pana Cesarza Franciszka Józefa I., *h)* 3. maja 1917. rocznicę Konstytucji 3. Maja, *i)* 28. czerwca 1917. zakończenie roku szkolnego.

Oprócz tego wzięła młodzież szkoły tutejszej liczny udział z chorągwią w przyjęciu Najjaśniejszych Państwa w dniu 5. maja 1917. tworząc szpaler na placu kolejowym przed dworcem.

Na program wszystkich uroczystości składały się zawsze odpowiednie śpiewy, deklamacje, sola skrzypcowe z towarzyszeniem fortepianu lub bez niego i przemówienie dyrektora stosowne do okoliczności.

W roku 1916/17. obchodzono też uroczystości rocznicę Powstania listopadowego i styczniowego. W programie styczniowym mieściła się sztuczka patryotyczna p. t. „Pawilon X.“ odegrana doskonale przez uczniów zakładu a reżyserowana znakomicie przez p. Iseppiego. Program tego poranku musiał być kilka razy powtarzany z powodu licznego napływu rodziców i rodzin uczniów, przysporzył też znacznie funduszy na różne patryotyczne cele.

Uroczystość z powodu rocznicy Konstytucji 3. Maja, jakoteż zakończenie roku szkolnego urządziła się zwykle na udekorowanym podwórzu szkolnym, gdyż taka masa uczniów z rodzicami niema pomieszczenia w budynku szkolnym. Z tego też powodu wszystkie uroczystości przypadające w porze jesiennej lub zimowej odbywają się w ten sposób, że cały program powtarza się najmniej dwa razy dla uczniów szkoły dziennej, a trzeci raz dla uczniów szkoły wieczornej.

IV. Szkoła 3-klasowa wydziałowa męska połączona z 4-klasową pospolitą i z kursem dopełniającym, jako klasą IV. wydziałową im. św. Jana Kantego

(umieszczona w budynku barakowym, aleja Krasińskiego L. 11. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Maciowski Julian**, dyrektor szkoły, ozdobiony złotym krzyżem zasługi;
2. **Ks. Woźniczka Ignacy**, stały katecheta;
3. **Dworzak Józef**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy II. wydział.
4. **Orszulski Teofil**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy III. wydziałowej;
5. **Wójcik Stanisław**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy I. wydz.

6. **Szado Józef Bronisław**, naucz. wydziałowy stały, przydzielony ze szkoły V. gospodarz klasy IV. wydziałowej;
7. **Müllerowa Antonina**, nauczycielka wydziałowa stała, przydziel. ze szkoły IX. gospodyni klasy II. a pospolitej;
8. **Gotkiewicz Mieczysław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. a pospolitej;
9. **Juszczyński Antoni**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. pospolitej;
10. **Kłosiński Władysław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. b pospolitej;
11. **Dr. Kanarek Henryk**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
12. **Rejowski Antoni**, nauczyciel tymczasowy, zaginął;
13. **Górny Antoni**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
14. **Woltyński Franciszek**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
15. **Kownacki Juliusz**, nauczyciel tymczasowy, internowany w Anglii;
16. **Bładowska Julia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I b pospolitej;
17. **Kut Józef**, zastępca nauczyciela tymczasowego, gospodarz klasy IV. b pospolitej;
18. **Październy Stanisław**, zast. nauczyciela tymczasowego, gospodarz kl. II. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 425, w 11 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. otwartą została tutejsza szkoła wydziałowa z dniem 1. września 1914. w budynku szkolnym przy ul. Szujskiego l. 2. w godzinach popołudniowych od 2—5 z klasami II. III. i IV. posp., I. II. i III. wydziałową o zmniejszonym zakresie godzin naukowych. Naukę w tej szkole wskutek kwaterunku wojska zamknięto dnia 8. września 1914.

W tym dniu uzyskano dwie izby na szkołę w budynku Rady szkolnej okręgowej miejskiej, Podzamecze 1 i tam urządzono na razie klasę III. i IV. pospolitą w godzinach przedpołudniowych.

Po uwolnieniu przez wojsko budynku barakowego przy ul. Krasińskiego L. 11. rozpoczęto w nim naukę dnia 15. listopada 1914. na razie w klasach III. i IV. posp., przeniesionych z Podzamecza 1; dnia 15. grudnia 1914. zorganizowano wszystkie cztery klasy pospolite, a 1. lutego 1915. otwarto jeszcze klasę I. wydziałową. Liczba dzieci uczęszczających do końca roku szkolnego wynosiła razem 213. Grono nauczycielskie stanowili: Dyrektor Julian Maciołowski, ks. kat. Ign. Woźniczka, nauczyciele wydziałowi: Józef Dworzak, Teofil Orszulski, Stanisław Wójcik, pospol.: Antoni Juszczyński. Nadto przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa miejska z innych szkół: M. Rudnickiego, kierownika szkoły XI., Jana Orczykowskiego, nauczyciela wydziałowego szkoły XVI. i Władysława Dorulę, naucz. szkoły XXXIII.

Reszta sił nauczycielskich, które z końcem roku szkolnego 1913/14. były tu czynne: Mieczysław Gotkiewicz i Władysław Kłosiński byli w Czechach na ewakuacji, Dr. Henryk Kanarek, Antoni Rejowski, Antoni Górny, Franciszek Woltyński i Stanisław Künstler służyli w wojsku; Juliusz Kownacki był internowany w Anglii.

W roku szkolnym 1915/16. rozpoczęto naukę w dniu 2. września 1915. w budynku barakowym, aleja Krasińskiego L. 11. (budynek główny Smoleńsk 7. zajęty dotąd na cele wojskowe).

Czynne były w tym roku wszystkie klasy pospolite i wydziałowe w 11 oddziałach.

Ponieważ budynek posiada tylko 6 sal szkolnych, naukę przed południem odbywały klasy III. i IV-ta pospolita, I. II. III. i IV. wydziałowa od godziny 8—12; po południu od godziny 2—4. względnie 5 miały naukę klasy pospolite : I. a, I. b II. III. b i IV. b. posp.

Nauka z konieczności odbywała się w zmniejszonym wymiarze godzin.

Do końca roku uczyli się 425 uczniów, a pracowali oprócz sił tutejszej szkoły Szado Józef Bronisław, przydzielony ze szkoły V., Müllerowa Antonina, przydzielona ze szkoły IX.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się przez cały rok regularnie, tylko z powodu braku opału przerwano ją od 11. lutego do 4. marca 1917 r. włącznie.

Następujące uroczystości i wykłady odbyły się w roku szkolnym 1916/17:

- a) 26. października 1916. Poranek Kościuszkowski;
- b) 8. listopada 1916. Poranek ku uczczeniu ogłoszenia aktu 5. listopada;
- c) 20. listopada 1916. Odczyt o Sienkiewiczu;
- d) 29. listopada 1916. Poranek listopadowy;
- e) 30. listopada 1916. Uroczystość żałobna ku uczczeniu pamięci śp. Cesarza Franciszka Józefa I;
- f) 26. stycznia 1917. Poranek styczniowy;
- g) 27. stycznia 1917. Odczyt z obrazami świetlnymi o Powstaniu styczniowym;
- h) 24. marca 1917. Odczyt z obrazami świetlnymi o Kościuszcze;
- i) 3. maja 1917. Poranek ku uczczeniu 126 rocznicy Konstytucji 3. Maja.

Program uroczystości był zwykle następujący:

1. Nabożeństwo o godzinie 8. rano w kościele PP. Felicyanek.
2. Zgromadzenie dzieci po nabożeństwie w budynku szkolnym.
3. Zagajenie dyrektora.
4. Śpiew uczniów.
5. Odczyt lub wykład jednego z nauczycieli.
6. Deklamacje uczniów.
- Śpiew uczniów.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się dnia 28. czerwca 1917.

V. Szkoła wydziałowa męska im. Kazimierza Wielkiego

(umieszczona w budynku szkoły im. Słowackiego, pl. Wolnica 1 na II. piętrze w godzinach przedpołudniowych).

1. **Spitzer Salomon**, dyrektor;
2. **Ks. Kroczeck Wilhelm**, katecheta;
3. **Blau Eljukim**, nauczyciel religii mojżeszowej;
4. **Kowalski Franciszek**, nauczyciel stały wydziałowy, gospodarz klasy I. a wydziałowej;
5. **Szado Józef Bronisław**, nauczyciel stały wydziałowy, przydzielony do szkoły IV.;
6. **Ścisławski Waleryan**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXIV., gospodarz klasy III wydziałowej;
7. **Wohlmuth Dawid**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. wydziałowej;
8. **Dziedzic Jan**, nauczyciel stały, internowany w Feltham, w Anglii;
9. **Fiedler Efroim**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
10. **Zieliński Kazimierz**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
11. **Morecki Maksymilian**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. wydz.;
12. **Adler Samuel**, nauczyciel religii mojżeszowej, tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
13. **Kościółek Aleksander**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej (Zienkow gub. Połtawa);
14. **Lesiecki Rudolf**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
15. **Markheim Michał**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
16. **Silbermann Jakób**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
17. **Fränklówna Marya**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona ze szkoły XVII. gospodyni klasy II. b pospolitej;
18. **Kornblumówna Felicya**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona ze szkoły XVII. gospodyni klasy IV. pospolitej;

19. **Ameisen Anna**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. a pospolitej;
 20. **Jaworska Stefania**, zastępczyni nauczycielki tymcz., gospodyni klasy III. b pospolitej;
 21. **Krieg Eisig**, zastępca nauczyciela tymcz., w czynnej służbie wojskowej;
 22. **Ohringer Hersz**, nauczyciel stały w Horodence, ewakuowany, gospodarz klasy I. b wydziałowej;
 23. **Essner Jakób**, nauczyciel tymczasowy w Tłustem (Zaleszczyki), ewakuowany, gospodarz klasy II. a pospolitej;
 24. **Kocowska Helena**, nauczycielka tymczasowa w Brzeżanach, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 25. **Schächter Tauba**, nauczycielka tymczasowa w Oryszkowcach (Husiatyn), ewakuowana, gospodyni klasy III. a pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 561, w 12 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Po ogłoszeniu mobilizacji w lipcu Dyrektor szkoły przerwał urlop wakacyjny i wrócił natychmiast do Krakowa, by czuwać na posterunku swoim.

Bezustanny przemarsz wojsk, nadzwyczaj ożywiony ruch wojskowych wozów, samochodów, konnicy, artylerii i napływ obcych, spowodowały niebezpieczeństwo dla opuszczonej i wąsającej się po ulicach młodzieży.

Dyrekcja szkoły w porozumieniu się z obecnymi nauczycielami postanowiła otoczyć młodzież opieką. W tym celu ogłosiła wpisy i zgłosiło się wkrótce około 200 uczniów.

Podzielono ich na 4 grupy i zajęto częściowo dorywczą nauką w razie niepogody, a skoro pogoda sprzyjała, urządzano zabawy towarzyskie na podwórzu szkolnem lub gromadne wycieczki poza miasto.

Młodzieżą zajmowali się prócz Dyrektora szkoły pp. Morecki, Silbermann i Wohlmuth.

W nocy z dnia 14. na 15/VIII. 1914 r. gmach szkolny zajęty został na kwaterek wojsk przesuujących się na wschodni teren wojenny.

W ostatnich dniach sierpnia za staraniem Dyrekcyi Magistrat zarządził oczyszczenie i uporządkowanie gmachu a równocześnie odbywały się wpisy uczniów w dniach 29., 30. i 31. sierpnia.

Z powodu braku sił nauczycielkich nie wpisywano uczniów ani do klasy I pospolitej, ani do IV. wydziałowej.

Do dnia 1. września 1914. zapisało się razem 452 uczniów.

W miejsce brakujących sił naucz. męskich c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła do tutejszej szkoły pp. Felicję Kornblumównę, Zofię Gundelachową i Annę Silbermanównę.

Nadto zgłosił się dobrowolnie do pełnienia obowiązków bezpłatnie p. Ananiasz Einhorn, reprezentant Towarzystw ubezpieczeń i obywatel miasta Krakowa, były naucz. lud.

Ponieważ wiele budynków szkolnych zajęto na cele wojskowe, pomieszczono w gmachu szkolnym przy ul. Wąskiej jeszcze szkołę XXVII. pospolitą męską im. Słowackiego, XXII. szkołę wydziałową żeńską im. Długosza, i VI. szkołę pospolitą żeńską im. Czackiego, których budynki były zajęte.

Z tego powodu uszczuplono w poszczególnych klasach ilość godzin nauki, a niektóre przedmioty opuszczono.

Dnia 16. września przerwano naukę, ponieważ c. i k. wojskowość zajęła gmach szkolny na szpital forteczny Nr. 2.

Skutkiem ogłoszenia ze względów wojskowych ewakuacji miasta, jako twierdzy, wyjechało mnóstwo rodzin wraz z dziećmi.

Gdy się umysły nieco uspokoiły i wróciły do równowagi, pozostałe Grono nauczycieli znowu podjęło naukę z młodzieżą.

Od dnia 15. października 1914. odbywała się nauka przed południem tylko z uczniami klasy III. i IV. pospolitej z rozmaitych szkół w salach gmachu Gminy wyznaniowej izraelskiej, na ten cel przez Gminę odstąpionych, dokąd przeniesiono ławki szkolne.

Nauki pod kierownictwem Dyrektora udzielali pp. Kowalski, Markheim, Morecki, Silbermann, Silberstein i Szado. P. Wohlmuth z rodziną wyjechał do Wiednia.

Skutkiem zarządzenia Miejskiego Urzędu zdrowia w dniu 9. listopada 1914 r. przerwano naukę z obawy przed rozwleczeniem zakaźnych chorób, gdyż w salach tych wieczorami gromadziła się rozmaita publiczność, a także najbliższe sąsiedztwo szpitali Br. Bonifratrów i izraelskiego, które przeznaczono na choroby zakaźne, jak szkarlatynę, ospę, tyfus, cholera, i inne, przedstawiały wielkie niebezpieczeństwo dla młodzieży.

Z powodu zajęcia mieszkania Dyrektora w gmachu szkolnym na cele szpitala, z powodu energicznej ewakuacji miasta przez c. i k. Komendę twierdzy, wreszcie z powodu nader utrudnionego pobytu w twierdzy, Dyrektor szkoły wyjechał do Wiednia, a zastępstwo w urzędowaniu porучzył p. Kowalskiemu, jako najstarszemu z Grona pozostałych w mieście.

P. Silberstein także wyjechał do Wiednia.

W Krakowie pozostali jeszcze pp. Morecki i Szado.

We Wiedniu Dyrektor Spitzer powołany został na nauczyciela religii w gimnazjum żeńskim przez Dyrektora i Radcę szkolnego p. Romana Gutwińskiego w zakładzie naukowym p. Dr. Schwarzwald przy Wallnerstrasse 9. i tam udzielał nauki w godzinach w 8 godzinach tygodniowo. Następnie z polecenia Rady Dworu śp. Edmunda Dworskiego wezwany został do nauki tegoż przedmiotu w gimnazjum męskim pod kierownictwem Rady szkolnego p. Em. Schirmera w gmachu szkoły realnej przy Vereingasse 21—22, gdzie udzielał nauki tygodniowo 5 godzin. Na osobiste starania otrzymał z Rady szkół przemysłowych uzupełniających we Wiedniu uchwałą z dnia 1. stycznia 1915. L. 2760—III. ex 14. zezwolenie na hospitowanie nauki w szkołach uzupełniających przemysłowych, z czego też często korzystał. W miesiącu maju i czerwcu 1915. r. uczestniczył w kursie naukowym dla nauczycieli religii mojżeszowej, urządzonym za staraniem Rady szkolnego prof. uniw. p. Dra Leona Sternbacha pod kierownictwem prof. uniw. p. Dra Mojżesza Schorra w sali naukowej Gminy wyznaniowej.

Postarał się też o wstęp do t. zw. małej sali Biblioteki c. k. Uniwersytetu i o specjalne wyjątkowe zezwolenie do korzystania z c. k. Nadwornej Biblioteki cesarskiej (dla publiczności wogóle zamkniętej przez czas wojny) celem dalszego kształcenia się.

W czasie pobytu we Wiedniu opracował podręcznik „Dzieje biblijne“, tj. „Pięcioksiąg Mojżesza z nauką wiary i moralności“ Część I. dla szkół pospolitych, nadto poprawił, uzupełnił i przerobił podręczniki: „Historja biblijna oraz zasady wiary i moralności“. Część II. i III. dla szkół średnich, oraz „Zdrój życia“ Zasady wiary i moralności.

Aby służyć ogółowi polskiej publiczności, ogłosił w „Nowej Reformie“ i w „Kuryerze Wiedeńskim“, że w mieszkaniu swoim (Wien VIII. Skodagasse 1.) udziela bezpłatnie informacji w sprawie nauczania dzieci polskich. Bardzo wielu z rodziców bez różnicy wyznania, znalazłszy się na obczyźnie w zupełnie nieznanym sobie warunkach, zgłaszało się osobiście lub pisemnie i otrzymywali dokładne informacje o warunkach przyjęcia do miejscowych zakładów naukowych z zakresu szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, lub średnich, tak męskich jak żeńskich, w sprawie nauki domowej i egzaminów prywatnych, pomocy nauczycielskiej, podręczników naukowych i t. d.

Od początku maja do końca lipca 1915. t. j. aż do powołania do czynności służbowych z upoważnienia „Czerwonego Krzyża“ we Wiedniu udzielał bezpłatnie nauki analfabetom wojskowym polskim i czeskim w sanatorium dla uzdrowieńców w dzielnicy IX. przy ulicy D'Orsay L. 5.

P. Kowalski Franciszek po zamknięciu szkoły uczył w prywatnym gimnazjum prof. St. Jaworskiego. Od dnia 9. grudnia 1914. do dnia 30. stycznia 1915. w c. k. Seminarjum naucz. żeńskim zastępował profesora matematyki, fizyki i chemii. Od dnia 1. lutego 1915. do końca roku szkolnego prowadził klasę III. pospolitą w szkole XXIV. im. Jana Kochanowskiego a przez wakacje urządził z uczniami tejsze szkoły wycieczki w okolice Krakowa. Nadto należał przez cały ten czas do czynnych członków Towarzystwa ochrony mieszkań.

P. Silberstein Leon podczas pobytu we Wiedniu hospitał w austriackim Muzeum na Stuberingu kurs ryunkowy dla młodocianych prowadzony przez prof. Ciżka; uczęszczał na wykłady kalkulacji kupieckiej i przemysłowej w technologicznym Muzeum przemysłowym, i na wykłady ekonomii społecznej, urządzone staraniem Naczelnego Komitetu Narodowego; prowadził klasę chłopców opuszczonych wyznania rzymsko-katolickiego, grecko-katolickiego i mojżeszowego, przystanych z Nikolsburga do „Kinderhortu“ na Jägerstrasse w XX. dzielnicy. Wróciwszy w drugiej połowie lipca 1915. do Krakowa, udzielał nauki uczniom klas wydziałowych na kursach, zorganizowanych przez p. A. Lilienthala.

P. Szado Józef Bronisław, w grudniu 1914. przydzielony został przez c. k. Radę szk. okręg. do szkoły wydz. męskiej w Dębnikach, gdzie pracował do 15. maja 1915. W dniu tym wstąpił do służby wojskowej w pospolitem ruszeniu. Po uwolnieniu z wojska we wrześniu 1915 r. c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła go do szkoły wydziałowej męskiej im św. Jana Kantego.

P. Wohlmüt Dawid we Wiedniu wspólnie z prof. Stefanem Górką czynił starania u c. k. Rady szkolnego p. Medarda Kaweckiego, aby utworzyć kurs wydziałowy i kurs przygotowawczy do egzaminu kwalifikacyjnego. Myśl ta przy życzliwości Wysokich Władz wkrótce została w czyn zamieniona za staraniem Wydziału Komitetu naucz. galic. Na kursie dla egzaminu kwalifikacyjnego uczył rachunków i fizyki. Dnia 15. lipca 1915. powrócił do Krakowa i tu pracował w szkole, zorganizowanej na czas wakacji przez p. Adolfa Lilienthala, ucząc w klasach wydziałowych.

P. Morecki Maksymilian podczas wakacji 1914. pracował w założonym przez siebie „Kółku przyjaciół przyrody“, do którego należała młodzież szkół ludowych i średnich. Na najętych przez niego kilku parcelach ogrodowych młodzież pod jego nadzorem uprawiała rolę. Odbył z nimi także kilka wycieczek. Należał też do organizatorów i grona nauczycielskiego „Kursów historyczno-literackich“ u p. Dr. Zofii Szybalskiej ul. Kapucyńska L. 7, gdzie udzielał nauki języka niemieckiego w 5 godzinach, a geografii w 3 godzinach tygodniowo. Na kursa uczęszczała młodzież do sierpnia 1915.

W tym samym czasie zorganizował i prowadził p. Morecki kurs modelowania w żeńskiej szkole wydziałowej im. Cesarzowej Elżbiety, do której przydzieliła go c. k. Rada szkolna okręgowa. W marcu zorganizował i prowadził „Dwumiesięczny kurs pedagogiczny“ dla rodziców, wychowawców i dojrzałej młodzieży.

Rok szkolny 1915/16. Ponieważ własny gmach szkolny przy ul. Wązkiej zajęty był na szpital wojskowy, umieszczono szkołę prowizorycznie w gmachu Ratusza Kazimierskiego, Wolnica 1. na II. piętrze.

Wpisy uczniów odbywały się w dniach 30. i 31. sierpnia, oraz 1. września 1915. Ogółem zapisało się 654 uczniów. Z tych wydzielono 174 dla szkoły XXVII. im. Słowackiego, 31 uczniów dla szkoły XI. im. Dietla, a 20 uczniów dla szkoły XXIII. im. Sienkiewicza. Pozostało zatem 429 uczniów w 11 oddziałach.

Uroczyste nabożeństwo odbyło się dnia 2/IX. 1915, w kościele Bożego Ciała.

C. k. Rada szkolna okręgowa z dnia 30/IX 1915. L. 3458. przydzieliła do tutejszej szkoły p. Walerego Ścisłańskiego, stałego nauczyciela XXIV. szkoły im. J. Kochanowskiego.

W miejsce brakujących męskich sił nauczycielskich c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła nauczycielki: pp. A. Ameisenównę, M. Fränklównę, F. Kornblumównę, K. Staszkiwiczową i J. Śmieszkową.

Z powodu dezynfekcji, odczyszczenia, odrestaurowania i uporządkowania gmachu Ratusza po usunięciu szpitala wojskowego rozpoczęto naukę dopiero z dniem 5. października 1915 r.

Wskutek zarządzenia Konsystorza biskupiego ograniczono naukę religii rzymskokatolickiej do 1 godziny tygodniowo. Analogicznie zarządziła też Rada wyzn. izrael. co do religii mojżeszowej z powodu braku sił nauczycielskich.

Naukę religii rzym.-kat. w klasach wydziałowych objął ks. kanonik J. Drożdż.

Z powodu braku sił katechetycznych przydzielono uczniów wyznania rzym.-kat. klas pospolitych do szkoły XXVII. im. J. Słowackiego.

Religii mojżeszowej we wszystkich klasach pospolitych i wydziałowych udzielał p. El. Blau, stały nauczyciel religii tutejszej szkoły.

W wymiarze czasu na naukę poczyniono następujące zmiany. Na każdą lekcję wyznaczono po 45 minut, pauzę między lekcją pierwszą a drugą zniesiono, pauzy między drugą a trzecią lekcją wyznaczono na 10 minut a następne po 5 minut, 5 lekcji przed południem trwały od godziny 8. do godziny 12:05.

Przed południem odbywała się nauka klasy III. i IV. pospolitej, kl. I. wydziałowej A., I. wydziałowej B., II. wydziałowej, III. wydziałowej i IV. wydziałowej.

Od godziny 11:15 do godziny 1:30 miały naukę kl. I. pospolita B, II. pospolita A. i II. pospolita B., a od godziny 1:30 do godziny 4. względnie później do 5. po południu kl. I. posp. A., równocześnie z klasami szkoły XXVII.

Dnia 22. stycznia 1916. t. j. w rocznicę powstania styczniowego urządzono uroczysty poranek z następującym programem:

Nabożeństwo w kościele Bożego Ciała,

Zagajenie Dyrektora szkoły,

Odczyt p. Moreckiego i śpiew pod kierunkiem p. Ameisen.

W dniu 3. maja 1916. po objaśnieniu znaczenia Konstytucji, uczniowie udali się na uroczyste nabożeństwo do kościoła Maryackiego, gdzie też wysłuchali kazania.

Rok szkolny 1916/17. jako dalszy wojenny zaznaczył się także niepomyślnie dla tutejszej szkoły.

Wpisy uczniów odbyły się w dniach 29. 30. i 31. sierpnia 1916.

Z powodu braku dostatecznej ilości ubikacji i pomieszczenia trzech szkół w tym samym lokalu nauka odbywała się jak w poprzednim roku szkolnym w uszczuplonym wymiarze czasu t. j. w lekcjach 45-minutowych. Nadto niektóre przedmioty opuszczono jak np. śpiew, gimnastykę, lub zredukowano do mniejszego wymiaru, jak np. rysunki i pisanie.

Z powodu braku sił katechetycznych, uczniów wyznania rzymsko-katolickiego z klas pospolitych przydzielono do szkoły XXVII. im. Jul. Słowackiego.

Frekwencja była nader nieregularna, ponieważ wielu uczniów stale musiało wyciekiwać na chleb, lub na ziemniaki, dlatego spóźniali się lub często do szkoły nie przybywali.

Z powodu niezwykle ostrych i długotrwałych mrozów młodzież z braku należytego odzienia lub obuwia dłuższy czas absentowała się.

Przerwa w nauce z powodu braku opału dla szkoły jeszcze bardziej obniżyła frekwencję późniejszą, a temsamem odbiła się niefortunnie na postępach.

Częste wypadki chorób z braku opału w domu i odzieży lub z powodu wystawiania przed sklepami, jak przeziębienie, zapalenie gardła, influenza, odra, szkarlatyna, tyfus brzuszny, również powodowały przerwy w nauce poszczególnych uczniów lub całych klas.

Brak opieki domowej, gdzie ojcowie służą w wojsku a matki uganiają za zarobkiem lub za zdobyciem środków żywności, fatalnie się odbija na pilności i postępach uczniów.

Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 10. lutego do 4. marca 1917.

Obchody uroczyste: Dnia 8. listopada 1916. urządzono uroczysty poranek ku uczczeniu ogłoszenia Niepodległości Polski, na który złożyły się:

Nabożeństwo w kościele Bożego Ciała i w Templu.

Zagajenie Dyrektora i przemówienie p. Moreckiego przeplatane deklamacją i śpiewem uczniów pod kierunkiem p. Essnera.

Dnia 20. listopada 1916. uczniowie brali udział w nabożeństwie, odprawionem za spokój duszy śp. Henryka Sienkiewicza, poczem nauczyciele klasowi w treściwych wykładach skreślili działalność i zasługi zmarłego.

W dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I, t. j. dnia 30. listopada odbył się uroczysty obchód żałobny.

Młodzież żydowska w towarzystwie grona nauczycieli uczestniczyła w żałobnym nabożeństwie, urządzonem w świątyni na Podbrzeziu, poczem uczniowie klas pospolitych zbrali się w jednej sali, a wszyscy uczniowie klas wydziałowych w innej sali.

Do uczniów klas pospolitych w obecności dyrektora i gospodarza klas pospolitych przemówiła p. Felicja Kornblumówna, przedstawiając w formie przystępnej i zajmującej obraz życia zmarłego Cesarza, Jego prace i troski dla dobra wszystkich, Jego miłość i dbałość o pomyślność i szczęście szczególnie dla dzieci i młodzieży, wreszcie wskazywała na obowiązek wszystkich do wdzięcznej pamięci dla zmarłego Cesarza.

Uczniom klas wydziałowych w obecności całego grona nauczycieli dyrektor szkoły wskazał, jak ciężką i bezmierną stratę w czasie srożącej się bezprzykładnej pożogi wojennej poniosło państwo i społeczeństwo całej monarchii a zwłaszcza naród polski przez śmierć wielkodusznego przez wszystkich serdecznie umiłowanego Monarchy.

Nadto dnia 2. grudnia 1916 r. odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele parafialnym Bożego Ciała, na którym była obecna młodzież katolicka w towarzystwie nauczycieli.

Dnia 3. maja 1917. jako w rocznicę Konstytucji 3. Maja, po objaśnieniu znaczenia tego doniosłego aktu historycznego młodzież udała się na uroczyste nabożeństwo, odprawione z tej intencji w kościele Maryackim.

Dnia 5. maja 1917. na przyjazd Najj. Pary Cesarskiej wyruszyli uczniowie całej szkoły świątecznie przybrani w towarzystwie grona p. nauczycieli i stanęli w szpalerze na ulicy Basztowej, witając z entuzjazmem Cesarza Karola I. i Jego najdostojniejszą Małżonkę Cesarzową Zytę.

Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca 1917.

VI. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. Czackiego

(umieszczona w wynajętym budynku przy ul. św. Sebestyana L. 16, na II. piętrze, w godzinach popołudniowych).

1. **Markiewicz Rozalia**, kierowniczka, gospodyni klasy III. a;
2. **Friedmann Arnold**, nauczyciel religii mojżeszowej w Brodach, ewakuowany, uczył religii mojżeszowej;
3. **Blochowa Franciszka**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. a;
4. **Rudnicka Eleonora**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a;
5. **Starczewska Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV.;
6. **Silbermann Anna**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b;
7. **Dziubińska Kamila**, nauczycielka tymczasowa w Tyśmieniczanych (Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy I. b;
8. **Joniec Helena**, nauczycielka tymczasowa w Monasterzyskach (Buczacz), ewakuowana, gospodyni klasy III. b.

Liczba uczenie uczęszczających: 352, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Po wybuchu wojny budynek szkolny przemieniono na szpital wojskowy, przeto wpisy odbyły się w budynku szkoły im. Kazimierza Wielkiego.

Nauka rozpoczęła się z początkiem września i odbywała się w godz. popołudniowych ze znacznie uszczuplonym planem. Z powodu zajęcia budynku szkoły Kazimierza Wielkiego na szpital w dniu 14. września i ogłoszonej ewakuacji Krakowa, nauka odbywać się nie mogła.

P. Markiewiczówna Rozalia wyjechała do Wiednia, a zastępstwo w urzędowaniu oddała p. Helenie Starczewskiej. Na obczyźnie zajmowała się robieniem ciepłej odzieży dla legionistów.

P. Blochowa Franciszka wyjechała z Krakowa dnia 22. września. Podczas pobytu we Wiedniu brała czynny udział w instytucjach humanitarnych, stworzonych dla uchodźców żydowskich pod kierunkiem p. Anity Müller. W chwilach wolniejszych zajmowała się robotami włóczkowymi, przeznaczonemi dla żołnierzy z włóczki, dostarczonej z Urzędu opieki wojennej. Od połowy stycznia 1915. była czynną w komitecie, który na Sängerswarte (Dornbach) stworzył nowy typ szkoły „Waldschule“, pod kierunkiem p. Dr. Henrietti Weiss, która zaznamiła publiczność o celach i zadaniach takiej szkoły w odczycie, wygłoszonym w Uranii. Zwiedzała we Wiedniu za pozwoleniem Dyrekcji żeńskie szkoły przemysłowe.

P. Starczewska Helena uczyła z polecenia c. k. Rady szkolnej okręgowej w szkole X. im. św. Jadwigi.

P. Rudnicka Eleonora pozostała również w Krakowie. C. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła ją do XVIII. szkoły św. Anny, następnie do XXV. im. św. Kingi, gdzie uczyła do końca roku szkolnego.

P. Silbermannówna Anna przebyła na ewakuacji we Wiedniu. Uczęszczała tam na kursa ogrodnictwa i modniarstwa i pracowała bezinteresownie jako ochotnicza pielęgniarka w szpitalu wojskowym.

Rok szkolny 1915/16. Wpisy odbyły się w dniach 29. 30. i 31. sierpnia w szkole na Ratuszu. Z powodu przeprowadzonej dezynfekcji budynku szkolnego, nauka rozpoczęła się

dopiero 11. października 1915. i odbywała się w godzinach popołudniowych do końca roku szkolnego t. j. 14. lipca 1916.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się normalnie t. j. 1. września. Z powodu braku opału przerwa w nauce trwała od 10. lutego do 4. marca i od 27. marca do 2. kwietnia.

Z powodu śmierci Cesarza Franciszka Józefa I., urządzono żałobny poranek, na którym p. Starczewska Helena skreśliła panowanie wielkodusznego Monarchy i Jego życzliwość dla naszego narodu.

Dnia 28. czerwca 1917. zakończono rok szkolny 1916/17.

VII. Szkoła wydziałowa męska im. św. Floryana

(umieszczona w wynajętym budynku przy ulicy Staszycy L. 7. na II. i III. piętrze w godzinach przed i popołudniowych).

Dyrektor — vacat.

1. **Michalski Stanisław**, nauczyciel stały wydziałowy, zastępca dyrektora;
2. **Ks. Świątnicki Jan**, katecheta stały;
3. **Pększyc Franciszek**, nauczyciel stały wydziałowy, gospodarz klasy I. a wydziałowej;
4. **Piotrowski Jan**, nauczyciel stały wydziałowy, gospodarz klasy. II. wydz.;
5. **Tomaszewski Julian**, naucz. stały, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Szapkowski Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. b wydziałowej;
7. **Haraschin Karol**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. b pospolitej;
8. **Czerski Stanisław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. a pospolitej;
9. **Golachowski Kazimierz**, nauczyciel tymcz., w czynnej służbie wojskowej;
10. **Malarz Adam**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
11. **Kozioł Roman**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
12. **Poznański Rafał**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
13. **Danek Jan**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. wydziałowej;
14. **Kański Wincenty**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. pospolitej;
15. **Tatańczuch Stanisława**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona ze szkoły XVIII. im. św. Anny, gospodyni klasy II. a pospolitej;
16. **Haraschinowa Domicela**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona ze szkoły XXXIV. (Nowa Wieś), gospodyni klasy II. b pospolitej;
17. **Biełańska Jadwiga**, zastępczyni naucz., gospodyni klasy I. b pospolitej;
18. **Orkuszowa Marya**, nauczycielka stała w Młyniskach (Trembowla) ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej;

Liczba uczniów uczęszczających: 497. w 11 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Szkoła funkcyonowała od 1. września do 20. września 1914., a to od 1/IX. do 14/IX. 1914. w budynku szkoły im. św. Wojciecha przy ul. Biskupiej, a od 15/IX. do 20/IX. 1914. w budynku szkoły im. Jachowicza. Nauka odbywała się w 6 klasach i 9 oddziałach dla 468 uczniów. Dnia 20. września naukę przerwano, gdyż wojskowość zajęła budynek szkolny, a podjęto dopiero dnia 9. lutego 1915. z klasą III. pospolitą w budynku szkoły im. Wład. Jagiełły. Uczniów było tylko 36, a naukę prowadził do 15. lipca 1915. Michalski Stanisław, który po śmierci dyrektora s. p. J. Parczyńskiego objął kierownictwo szkoły. Członkowie tutejszego grona nauczycielskiego, o ile nie zostali powołani do służby wojskowej, pracowali z polecenia c. k. Rady szkolnej okręgowej w innych szkołach. Ks. Jan Świątnicki udzielał nauki religii w szkole im. św. Mikołaja i św. Kingi, Czerski Stanisław i Szpakowski

Jan, w szkole św. Barbary, Pększyc Franciszek w szkole XXX., Haraschin Karol w szkole im. Władysława Jagiełły, a Danek Jan wyjechał do Czech.

Rok szkolny 1915/16. Szkoła była czynną cały rok bez przerwy i liczyła 7 klas w 10 oddziałach. Uczniów zapisanych 473. Mieściła się od 1/IX. 1915. do 12/X. 1915. w budynku wynajętym przy ul. Siemiradzkiego L. 2, od 13/X. 1915. do 20/VI. 1916. w budynku szkoły im. św. Wojciecha, a od 21/VI. do końca roku szkolnego w budynku wynajętym przy ul. Siemiradzkiego L. 2.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto w dniu 1. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opatu trwała 3 tygodnie, t. j. od 11. lutego do 4. marca 1917. W tym roku szkolnym obchodzono następujące uroczystości szkolne:

Dnia 8. listopada 1916. odbyło się uroczyste nabożeństwo i poranek, po którym młodzież wzięła gremialnie udział w manifestacyjnym pochodzie na zamek z okazji uroczystego obchodu proklamowania Niepodległej Polski (akt z 5. listopada 1916). Na poranku wyjaśniono uczniom znaczenie tej uroczystości dla naszego narodu.

Na wieść o śmierci ś. p. Henryka Sienkiewicza († 14. listopada 1916. w Vevey w Szwajcaryi), pouczono starszą młodzież na lekcjach szkolnych o ciężkiej i bolesnej stracie, jaką poniosło społeczeństwo polskie.

Z powodu zgonu Najjaśniejszego Pana, Cesarza Franciszka Józefa I. przerwano naukę na 2 dni na znak żałoby, a w dniu pogrzebu t. j. 30. listopada po żałobnym nabożeństwie za spokój duszy ś. p. Zmarłego urządzono w szkole poranek, poświęcony pamięci zmarłego Cesarza. Młodzieży (podzielonej na 2 oddziały) przedstawiono znaczenie długiego panowania Cesarza dla monarchii, a w szczególności dla Polaków.

W rocznicę Powstania listopadowego i styczniowego zamiast ostatniej godziny nauki, zebrano młodzież w 2 oddziały i pouczono ją o znaczeniu tych wydarzeń w dziejach naszego narodu. Program tworzył: 1) odczyt, 2) deklamacja, 3) śpiewy patryotyczne.

W dniu 3. maja 1917. jako w rocznicę ogłoszenia Konstytucji, odbyło się nabożeństwo i poranek z odczytem, deklamacją i śpiewami patryotycznymi.

Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca 1917.

VIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. św. Szczepana

(umieszczona we własnym budynku szkolnym przy ul. Rajskiej L. 14).

1. **Mondalski Wiktor**, kierownik, gospodarz klasy II. a;
2. **Ks. Flisowski Cyryl**, katecheta;
3. **Zimowski Kazimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV.;
4. **Gałczyński Władysław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II. b;
5. **Kuliński Jan**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły I., gospodarz kl. III.;
6. **Hubaczkowa Kazimiera**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona ze szkoły XVIII., gospodyni klasy I.

Liczba uczniów uczęszczających: 212, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Szkoła była czynna z wyjątkiem klasy pierwszej (108 uczniów). Mieściła się w własnym budynku, a wszyscy nauczyciele pracowali w swojej szkole, prócz Gałczyńskiego Władysława, który służył we wojsku.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się normalnie przez cały rok we własnym budynku. Pracowali wszyscy nauczyciele tutejszej szkoły. Uczniów 218.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczętą się dnia 1. września 1916. Z powodu silnych mrozów i braku opatu przerwa w nauce trwała od 10. lutego do 4. marca 1917.

W roku 1916/17. urządzono następujące uroczystości:

Dnia 4/X. 1916. poranek z okazji Imienin Cesarza Franciszka Józefa;

Dnia 8/XI. 1916. uroczyste obchód z powodu ogłoszenia Niepodległej Polski;

Dnia 30/XI. 1916. Nabożeństwo i poranek żałobny w dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa.

Dnia 18/XII. 1916. Poranek ku uczczeniu rocznicy Powstania listopadowego;

Dnia 3/V. 1917. Poranek Konstytucyi 3. Maja.

Program każdego poranku był z małemi zmianami następujący:

- a) Rozpoczęcie śpiewem i modlitwą,
- b) Wstępne słowo kierownika szkoły,
- c) Odczyt lub wykład stosownej treści,
- d) Deklamacye, przeplatane śpiewem uczniów.

Dnia 28. czerwca 1917. zakończono rok szkolny 1916/17.

IX. Szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska im. Konarskiego

(umieszczona w budynku klasztornym PP. Franciszkanek przy ul. Grodzkiej L. 54. w godzinach popołudniowych).

1. **Pogonowska Joanna**, dyrektorka, ozdobiona złotym krzyżem zasługi;
2. **Ks. Czaputa Teodor**, katecheta, ozdobiony krzyżem wojennym za zasługi cywilne klasy III.;
3. **Müllerowa Antonina**, naucz. stała wydziałowa, przydzielona do szkoły IV.;
4. **Estreicher Wanda**, nauczycielka stała wydziałowa, przydzielona do szkoły im. św. Scholastyki;
5. **Piechocka Marya**, nauczycielka stała wydziałowa, przydzielona do szkoły im. św. Scholastyki;
6. **Chryścińska Anna**, nauczycielka stała wydziałowa, internowana w Rosyi;
7. **Du Vall Zofia**, nauczycielka stała wydziałowa, gospodyni klasy I. wydz.;
8. **Ganszerowa Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. pospolitej;
9. **Sikorska Paulina**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
10. **Dłuska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy V. wydziałowej;
11. **Kuchińska Klara**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. a pospolitej;
12. **Czerwińska Leokadya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni kl. IV. posp.;
13. **Karlińska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydz.;
14. **Tuschówna Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. pospol.;
15. **Lewajówna Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. a wydziałowej;
16. **Kisielewska Kamila**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy IV. b wydziałowej;
17. **Rojekówna Marya**, nauczycielka tymczasowa w Stanisławowie, ewakuowana, gospodyni klasy III. b pospolitej;
18. **Paulowa Wanda**, nauczycielka stała w Brzeżanach, ewakuowana, gospodyni klasy II. b wydziałowej;

Liczba uczenie uczęszczających: 517, w 12 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Szkoła mieściła się w budynku szkoły klasztornej św. Andrzeja. Uczęszczało 253 uczenie. Wszystkie siły nauczycielskie do szkoły przynależne pracowały w szkole tutejszej, z wyjątkiem p. Chryścińskiej Anny, internowanej w Rosyi, pp. Müllerowej Antoniny, Dłuskiej Maryi i Tuschówny Maryi, przebywających na ewakuacyi.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcyonowała bez przerwy i mieściła się w budynku szkoły klasztornej św. Andrzeja. Uczęszczało 352 uczenie.

Rok szkolny 1916/17. Nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. i odbywała się do dnia 28. czerwca 1917. z przerwą od dnia 12. lutego 1917. do 25. lutego włącznie, spowodowaną brakiem opału przy bardzo silnych mrozach.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono następujące uroczystości:

Dnia 8. listopada 1916. Uroczyste nabożeństwo dziękczynne za wskrzeszenie Ojczyzny, poczem uczennice wzięły udział w pochodzie, celem uczczenia wiekopomnego aktu odbudowania Polski.

Dnia 30. listopada 1916. Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. poczem manifestacja żałobna w sali szkolnej.

Dnia 9. grudnia 1916. Nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Henryka Sienkiewicza i obchód ku uczczeniu Jego pamięci.

Dnia 3. maja 1917. Wspólne nabożeństwo i uroczysty poranek ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3. Maja według następującego programu:

1. Pieśń do Boga;
2. Odczyt;
3. Polonez Kościuszki;
4. Deklamacja uczennicy klasy IV. b wydziałowej;
5. Mazurek 3. Maja;
6. Deklamacja uczennicy klasy I. wydziałowej (1 wiersz) i III. wydziałowej (2 wiersze);
7. Wieniec pieśni narodowych;
8. Deklamacja uczennicy klasy IV. a wydziałowej, II. b wydziałowej i II. a wydziałowej;
9. Chorał: „Z dymem pożarów“;
10. Deklamacja uczennicy klasy V. wydziałowej;
11. „Boże Ojczy, Twoje dzieci.

X. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska im. św. Jadwigi

(umieszczona w budynku szkoły im. Mickiewicza przy ul. Studenckiej L. 11, w godzinach popołudniowych).

1. **Eljaszówna Wanda**, dyrektorka, ozdobiona złotym krzyżem zasługi z koroną;
 2. **Ks. Pustelnik Jan**, katecheta;
 3. **Andruszkiewicz Eugenia**, nauczycielka stała wydziałowa, gospodyni kl. I. a wydziałowej;
 4. **Huppenthal Bronisława**, nauczycielka stała wydziałowa, gospodyni klasy III wydziałowej;
 5. **Szajdzicka Zofia**, nauczycielka stała wydziałowa, gospodyni kl. II. wydz.;
 6. **Nitsch Wanda**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. pospolitej;
 7. **Westwalewicz Barbara**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 8. **Hirschberg Walerya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. b wydziałowej;
 9. **Lebedyńska ze Skubów Marya**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły II.;
 10. **Hubischta Matylda**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. posp.;
 11. **Jasińska Stefania**, nauczycielka tymczasowa, w Bortnikach (Tłumacz) ewakuowana, gospodyni klasy III. pospolitej;
- Liczba uczenie uczęszczających: 360, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Szkoła funkcjonowała od 1. września do 22. września 1914. w budynku własnym przy ul. Loretanckiej 1. W tym dniu zajęto budynek na szpital wojskowy, a szkołę umieszczono dnia 10. października 1914. w budynku Stowarzyszenia Nauczycielek przy ul. Karmelickiej L. 32, gdzie nauka odbywała się w godzinach rannych i popołudniowych do dnia 3. lipca 1915. Liczba uczenie zapisanych 332 zmalała wskutek ewakuacji

miasta do 222, a w najkrytyczniejszych dniach wśród huku armat i szumu krążących samolotów frekwencya wynosiła 170. Z Krakowa wyjechały pp. Andruszkiewiczowa Eugenia, Hirschbergowa Walerya, Nitsch Wanda i Hubischta Matylda. W miejsce tychże przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa Wandę Kopaczównę, Maryę Krzemecką i Helenę Starczewską.

W roku szkolnym 1915/16. mieściła się szkoła przez wrzesień w budynku Stowarzyszenia Nauczycielek przy ul. Karmelickiej L. 32, a od 1. października 1915. do końca roku szkolnego w budynku szkoły XIII. im. Mickiewicza przy ul. Studenckiej L. 1, w godzinach popołudniowych. Liczba uczenie 365.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęła się nauka 1. września w tymże samym budynku w godzinach popołudniowych i trwała do 28. czerwca 1917. z przerwą od 12. lutego do 5. marca 1917., spowodowaną nadwyzczajnymi mrozami i brakiem opatu.

W bieżącym roku szkolnym obchodzone w szkole następujące uroczystości:

1. Z powodu proklamacyi Państwa Polskiego dnia 5. listopada 1916;
2. Manifestacya żałobna z powodu śmierci ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. dnia 21. listopada 1916;
3. Rocznica Konstytucyi 3. Maja;

Na program każdej z tych uroczystości składała się stosowna przemowa o znaczeniu uroczystości, historia święconego zdarzenia i wysnucie z niego odpowiedniej nauki dla uczenie, odczytanie przez nauczycielkę wyjątków z różnych dzieł wybitnych autorów, zastosowanych do chwili, następnie odpowiednie deklamacye uczenie, przeplatane śpiewem pieśni religijnych i patriotycznych z ubiegłej i obecnej epoki.

Podczas obchodu żałobnego z powodu zgonu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. zwrócono szczególnie uwagę przy kreśleniu Jego życiorysu na działalność Jego w stosunku do Polaków.

XI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. Dietla

(umieszczona w budynku własnym barakowym, przy ul. Miodowej L. 32, w godzinach przedpołudniowych).

1. **Rudnicki Maryan**, kierownik szkoły, gospodarz klasy II. a;
2. **Ks. Kądzioła Melchior**, katecheta;
3. **Hochmann Eizyk**, nauczyciel religii mojżeszowej;
4. **Siekierski Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a;
5. **Fiołek Jakób**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV.;
6. **Teufel Hirsch**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
7. **Flasza Henryk**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. b;
8. **Szaleska Helena**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. b;
9. **Kowalska Irena**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. III. b;
10. **Pello Kazimiera**, nauczycielka tymczasowa w Podbrzeżu (Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy I. a.

Liczba uczniów uczęszczających: 347, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. rozpoczęła się nauka w budynku własnym dnia 1. września 1914 r. Już 9. września 1914. wojskowość zajęła budynek szkolny, a szkołę XI. umieszczono w budynku szkolnym na Grzegórkach. Klas było tylko trzy t. j. II. a, III. i IV. Nauka odbywała się w trzech odstąpionych izbach szkolnych i trwała do 16. września 1914. Z powodu zajęcia tamtego budynku szkolnego przez wojsko, naukę przerwano dnia 17. września a podjęto ją dnia 2. listopada. Dnia 12. listopada 1914. wojsko zajęło i ten budynek szkolny na szpital, przeto naukę przerwano zupełnie. Ilość uczniów malała w miarę zwiększania się grozy wojennej. Z zapisanych 134 uczęszczało 16. września uczniów 66, 3. listopada 39, a 12. listopada tylko 11 uczniów. Rozdział klas między siły nauczycielskie był następujący: Klasę II.

przewodził Flasza Henryk, III. Fiołek Jakób, a IV. Rudnicki Marian. Siekierski Jan uczył od 15. września do 2. listopada 1914. w szkole na Zwierzyńcu.

Po przymusowym rozwiązaniu tutejszej szkoły, kierownik Marian Rudnicki urzędował w swoim mieszkaniu Podzamecze 3, a w trzech ostatnich miesiącach przedłużonego roku szkolnego t. j. w maju, czerwcu i lipcu 1915. uczył śpiewu w szkole IV. im. św. Jana Kantego. Udzielał też nauki śpiewu w ciągu całego roku szkolnego 1914/15. w prywatnym Seminarium nauczycielskim żeńskim z prawem publiczności im. Sebaldy Münnichowej.

Siekierski Jan prowadził klasę I. w Dębnikach od 3. listopada do końca roku szkolnego 1914/15.

Fiołek Jakób od 13. stycznia do 13. maja 1915. prowadził klasę I. pospolitą w IV. szkole im. św. Jana Kantego, a od 16. maja do końca roku szkolnego klasę III. pospolitą na Zwierzyńcu.

Flasza Henryk uczył od 2. stycznia 1915. do końca roku szkolnego w IV. szkole im. św. Jana Kantego.

Teufel Hirsch, po wybuchu wojny powołany został do wojska, pełni służbę wojсковą przy I. kompanii rezerwy zapasowej 13 pułku.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcjonowała w budynku własnym. Wpisy odbyły się normalnie 29., 30 i 31. sierpnia 1915., ale nauka rozpoczęła się dopiero 27. września 1915 r. gdyż tak długo musiano czekać na przeprowadzenie dezynfekcji budynku szkolnego po szpitalu wojskowym.

Czas nauki był ograniczony do trzech godzin od 8. do 11., w których mieściły się cztery lekcje trzykwadransowe. Po południu odbywała w tym samym budynku naukę XV. szkoła wydziałowa żeńska im. Klementyny Tańskiej. Szkoła ta zajmowała także przedpołudniem dwie ubikacje, gdyż 9 klas nie mogła po południu pomieścić w 7 salach szkolnych.

Zrazu t. j. od 27. września do 6. października 1915. były tylko 4 klasy etatowe, z dniem 7. października przybył oddział paralelny klasy I. Zapisanych uczniów było 276. Wszystkie tutejsze siły pracowały w szkole, prócz Teufła Hirscha, pełniącego służbę wojсковą. W jego miejsce przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa jako zastępczynią p. Helenę Szaleską.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto dnia 1. września 1916. Nauka trwała do 28. czerwca 1917 r. z przerwą jednorazową od dnia 11. lutego do 8. marca 1917. z powodu braku opału.

W dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. t. j. 30. listopada 1916. odbył się żałobny poranek.

Po modlitwie kierownik szkoły przedstawił życie i panowanie zmarłego Monarchy, zachęcając młodzież do naśladowania Jego pracowitości i pobożności.

Dnia 23 grudnia 1916. zgromadziła się młodzież katolicka w jednej sali. Po odśpiewaniu pieśni „Wśród nocnej ciszy“, kierownik szkoły objaśnił zwyczaj i znaczenie łamania się opłatkiem, zachęcając zarazem młodzież do zgody, miłości i życzliwości między sobą. Gospodarze (ynie) klas, idąc za przykładem kierownika szkoły łamali się opłatkiem z młodzieżą, życząc jej również powodzenia w nauce.

Dnia 3. maja 1917. urządzono uroczysty poranek „Konstytucji 3. Maja“ z następującym programem:

1. Śpiew;
2. Wykład Siekierskiego Jana, o znaczeniu i skutkach Konstytucji;
3. Deklamacje uczniów.

XII. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową im. Piramowicza

(umieszczona w budynku własnym Wolnica L. 1, (I. piętro w godzinach przedpołudniowych).

1. **Kopcińska Walerya**, kierowniczką, gospodyni klasy II. wydziałowej;

2. **Ks. Józef Andrzej**, katecheta;

3. **Weinberg Berl**, nauczyciel religii mojżeszowej;

4. **Majewska Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 5. **Kopaczówna Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
 6. **Krzemecka Marya**, nauczycielka stała, na urlopie;
 7. **Kappe Marya**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XLIX., gospodyni klasy I. a pospolitej;
 8. **Glasner Adela**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydz.;
 9. **Kudasiewicz Emilia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 10. **Głowacka Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. b wydz.;
 11. **Staszkiwicz Karolina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 12. **Mikiewiczówna Apolonia**, nauczycielka stała w Śniatynie, ewakuowana, gospodyni klasy I. a wydziałowej;
 13. **Petrekówna Stanisława**, nauczycielka stała w Delejowie (Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 14. **Zajączkowska Eugenia**, nauczycielka tymczasowa w Brodach, ewakuowana, gospodyni klasy I. c pospolitej;
 15. **Zajączkowska Jadwiga**, nauczycielka stała w Brodach, ewakuowana, gospodyni klasy II. c pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 549, w 12 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. z powodu zajęcia budynku szkolnego na szpital wojskowy, szkoła była nieczynną. Nauczycielki tutejszej szkoły pracowały w innych szkołach.

Kopaczówna Zofia w szkole św. Salomei, Majewska Helena i Kudasiewiczówna Emilia w szkole na Półwsiu Zwierzynieckim, Krzemecka Marya w szkole im św. Jadwigi, Głowacka Marya w szkole T. Kościuszki, a kierowniczką Kopcińska Walerya w szkole robót dla Legionistów.

Glasnerówna Adela wyjechała do Wiednia, a Staszkiwiczowa Karolina z powodu nadwątlonego zdrowia pozostała w domu.

W roku szkolnym 1915/16. wojskowość oddała budynek na cele szkoły. W roku tym zapisało się 414 uczenie.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto 1. września nabożeństwem, a naukę 4. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 10 lutego do 4. marca 1917.

Dnia 8. listopada 1916. z powodu ogłoszenia Niepodległej Polski odbył się w tutejszej szkole poranek. Następnie udały się katoliczki do kościoła, a uczenie wyznania mojżeszowego do bożnicy, stamtąd zaś delegacje uczenie klasami od kl. III. pospolitej począwszy wraz z Gronem nauczycielskiem na przeznaczone miejsce przed Magistratem, gdzie po złożeniu hołdu przez szkoły krakowskie Legionistom wzięły uczenie udział w pochodzie.

Dnia 30. listopada 1916. po nabożeństwie żałobnym za duszę ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. do zgromadzonych uczenie w sali szkolnej po odśpiewaniu modlitwy, przemówiła dyrektorka szkoły, a następnie Glasnerówna Adela wygłosiła piękny i treściwy wykład z życia zmarłego Monarchy.

Dnia 3. maja 1917. po nabożeństwie w kościele św. Katarzyny odbył się poranek ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3. Maja, na który złożyły się:

Śpiew uczenie;

Wykład Głowackiej Maryi, o znaczeniu wiekopomnego dzieła Konstytucji;

Deklamacje uczenie ze wszystkich klas pospolitych i wydziałowych.

Rok szkolny zakończono uroczystością dnia 28. czerwca 1917.

XIII. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. Adama Mickiewicza

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Studenckiej L. 13. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Owczarkiewicz Leontyna**, dyrektorka;
 2. **Ks. Piechnik Józef**, katecheta;
 3. **Rachlewicz Irena**, nauczycielka stała wydziałowa, gospodyni klasy III. wydziałowej;
 4. **Rozwadowska Jadwiga**, nauczycielka stała wydziałowa, na urlopie;
 5. **Miszewska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
 6. **Wandasiewicz Jadwiga**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. posp.;
 7. **Skowrońska Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. wydziałowej;
 8. **Honzekówna Aniela**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
 9. **Nemetzówna Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. posp.;
 10. **Pinkasówna Wanda**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b wydziałowej;
 11. **Trzcńska Marya**, nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu, ewakuowana, gospodyni klasy II. pospolitej;
 12. **Doubzky Kazimiera**, nauczycielka tymczasowa w Kniażem (Złoczów), ewakuowana, gospodyni klasy II. pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 393, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. z powodu zajęcia budynku na szpital przez c. i k. wojskowość, szkoła mieściła się w budynku szkoły im. św. Jadwigi.

Nauka odbywała się 3 razy na tydzień od 1. września do 19. września 1914., poczem i ten budynek zabrano na szpital. Dnia 21. września 1914. rozpoczęła szkoła tutejszą naukę w nieczynnej w owym czasie szkole XLII. przy ul. Pędzichów L. 13. Nauka odbywała się dla klas pospolitych w poniedziałki, środy i piątki od 8. do 12., dla klas wydziałowych we wtorki, czwartki i soboty od 8. do 1.

W roku tym zapisało się do szkoły 319 uczenie, ale wobec ewakuacji Krakowa, uczęszczało do końca roku szkolnego 206 uczenie.

Wszystkie siły nauczycielskie pracowały w szkole XIII. w Krakowie, prócz Rozwadowskiej Jadwigi, która była na ewakuacji w Zakopanem i Skowrońskiej Heleny, która wyjechała do Wiednia.

W roku szkolnym 1915/16. odbywała się nauka prawidłowo w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto normalnie 1. września. Przerwa z powodu braku opału trwała od 10. lutego do 4. marca 1917. Uroczyste zakończenie odbyło się dnia 28. czerwca 1917.

W dniu 8. listopada 1916. po nabożeństwie młodzież szkolna wzięła udział w pochodzie.

Dnia 30. listopada 1916. po żałobnym nabożeństwie zgromadziły się uczennice w sali szkolnej, gdzie wysłuchały odczytu o życiu i zasługach Zmarłego ś. p. Cesarza.

Dnia 18. grudnia 1916. urządzono uroczysty poranek z powodu proklamacji Królestwa Polskiego z następującym programem:

Odczyt Dyrektorki zakładu;

Śpiew choralny i deklamacje uczenie.

W 126-tą rocznicę Konstytucji 3. Maja odbył się uroczysty poranek, na którym nauczycielka języka polskiego wygłosiła odczyt o znaczeniu Święta narodowego, poczem nastąpiły śpiewy i deklamacje uczenie.

XIV. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. św. Salomei

(umieszczona w budynku szkoły im. Tadeusza Kościuszki i częściowo w szkole św. Barbary przy ul. Szujskiego L. 2. w godzinach popołudniowych).

1. **Spławińska Paula**, kierowniczka, gospodyni klasy I. a;
 2. **Ks. Mieszkowski Zygmunt**, katecheta;
 3. **Kopacz Aniela**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV.;
 4. **Pniowerówna Irena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II.;
 5. **Henochówna Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III.;
 6. **Groelówna Zofia**, zastępczyni tymczasowej nauczycielki, gospodyni kl. I. b.
- Liczba uczenie uczęszczających: 230, w 5 oddziałach.

Kronika* szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. funkcyonowała szkoła od 1. do 15. września 1914. w budynku własnym przy ul. Poselskiej L. 8, poczem nastąpiła przerwa do 1. grudnia 1914 r. Od 1. grudnia były czynne klasy II, III, i IV. w lokalu prywatnego Seminarjum nauczycielskiego żeńskiego im. Preisendanza, Groble 7.

Nauka odbywała się po południu w dwóch salach na przemian dla klasy II, i III. co drugi dzień. Dzieci uczęszczało 103.

We wrześniu 1914 r. pracowały wszystkie siły nauczycielskie na miejscu. Wyjechała następnie kierowniczka Paula Spławińska, do Zakopanego.

Od 1. grudnia do 10. lipca pracowały w szkole Aniela Kopaczówna w zastępstwie kierowniczki, Irena Pniowerówna, Zofia Kopaczówna przydzielona ze szkoły Piramowicza, Zofia Henochówna (od 20. maja do 10. lipca 1915. na urlopie), Wanda Nitschówna, przydzielona ze szkoły X. im. św. Jadwigi, od 20. maja do 10. lipca 1915.

W roku szkolnym 1915/16. były czynne wszystkie klasy od 20. września 1915. do końca czerwca 1916. Szkoła mieściła się w budynku szkoły im. Tadeusza Kościuszki i św. Barbary przy ul. Szujskiego L. 2. Nauka odbywała się po południu w zmniejszonej liczbie godzin. Uczęszczających było 192. W tym roku wszystkie siły nauczycielskie tutejszej szkoły pracowały na miejscu.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się 1. września i trwała do 28. czerwca 1917. z przerwą od 10. lutego do 7. marca z powodu braku opału.

Dnia 9. listopada 1916. odprawiono nabożeństwo z powodu ogłoszenia manifestu Niepodległości Polski.

Dnia 30. listopada 1916. odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I, poczem do zgromadzonych uczenie przemówiła kierowniczka szkoły, kreśląc żywot i zasługi Zmarłego.

Dnia 24. marca 1917. uczczono porankiem rocznicę przysięgi Kościuszki. (Przemówienie kierowniczki, deklamacye, śpiew uczenie).

Dnia 3. maja 1917. urządzono uroczystość Konstytucji. (Nabożeństwo, przemówienie kierowniczki, deklamacye i śpiew uczenie).

Dnia 5. maja 1917. dzieci w towarzystwie nauczycielek powitały Najdostojniejszą Parę Cesarską przy wjeździe do miasta.

Dnia 17. czerwca 1917. uczenice uczestniczyły w uroczystości urządzonej staraniem Grona nauczycielek szkoły im. św. Anny ku czci Jadwigi z Łobzowa.

XV. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. Klementyny Tańskiej

(umieszczona w budynku wynajętym przy ul. św. Sebastjana L. 16. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Frenklowa Rozalia**, dyrektorka, ozdobiona złotym krzyżem zasługi z koroną;
2. **Selzer Leon**, nauczyciel religii mojżeszowej;

3. **Hermannowa Rozalia**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy I. wydziałowej;
 4. **Rosenberg Celestyna**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy III. wydziałowej;
 5. **Nowicka Marya**, nauczycielka stała, na urlopie;
 6. **Kanarkowa Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. a pospolitej;
 7. **Aronsohn Ludwika**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 8. **Leinkramowa Anna**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 9. **Szpilczyńska Bronisława**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XXXII, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 10. **Nussen Renata**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. wydz.
 11. **Korngut Sabina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. pospol.
 12. **Marcoin Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. b pospolitej;
 13. **Landau Teodora**, nauczycielka stała w Brodach, ewakuowana, gospodyni klasy II. wydziałowej od 1. lutego.
- Liczba uczenie uczęszczających: 435, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. nauka rozpoczęła się w salach „Towarzystwa kupców izraelickich“ i odbywała się z przerwami do 10. listopada 1914 r., poczem szkoła nie funkcjonowała do końca roku szkolnego. — Z sił nauczycielskich pozostały w Krakowie tylko Szpilczyńska, która uczyła w szkole męskiej im. Jachowicza i Nussen, która uczyła w szkole im. Cēs. Elżbiety i była zajęta w szpitalu. Reszta sił nauczycielskich bawiła na ewakuacji, a mianowicie: dyrektorka Frenkel Rozalia i nauczycielki: Rosenberg, Hermannowa i Aronsohnówna Ludwika były we Wiedniu, Leinkramowa w Karlsbadzie, ś. p. Jaczmierska w Karniowie na Śląsku, gdzie umarła, Kanarkowa na Morawach. Wszystkie siły nauczycielskie zajmowały się nauczaniem dzieci uchodźców, pielęgowaniem rannych i szyciem dla nich.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcjonowała i mieściła się w budynku barakowym przy ul. Miodowej w szkole im. Dietla. Nauka odbywała się w godzinach popołudniowych. Liczba dzieci wynosiła 454.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 4. września 1916. w szkole barakowej im. Dietla i odbywała się co trzeci dzień w godzinach popołudniowych. Dnia 23. października 1916. szkołę przeniesiono do budynku wynajętego przy ul. Sebastjana 16. i nauka odbywała się odtąd codziennie w godzinach przedpołudniowych do końca roku szkolnego z przerwami od 10. lutego do 5. marca 1917. i od 28. marca do 2. kwietnia 1917. z powodu braku opału.

Uroczystości szkolnych nie obchodzono w roku szkolnym 1916/17. z powodu braku miejsca.

XVI. Szkoła 3-klasowa wydziałowa męska połączona z 4-klasową pospolitą im. Cesarza Franciszka Józefa I.

(umieszczona w budynku wynajętym przy ul. Grodzkiej L. 61. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Wacłęga Henryk**, dyrektor, ozdobiony złotym krzyżem zasługi z koroną;
2. **Ks. Kądzioła Melchior**, katecheta;
3. **Hochmann Eizyk**, nauczyciel religii mojżeszowej;
4. **Lilienthal Adolf**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy III. wydz.
5. **Orczykowski Jan**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy I. wydz.

6. **Ziamba Stanisław**, naucz. wydziałowy stały, pełni obowiązki c. k. inspektora szkolnego w Oświęcimiu;
7. **Wajda Stanisław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
8. **Bobrzyński Mieczysław**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
9. **Kłosiński Antoni**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
10. **Kopyciński Leon**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły XXXI.;
11. **Sternalski Leon**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXIV., gospodarz klasy II. wydziałowej (do 1. stycznia 1917.);
12. **Durek Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
13. **Broda Teofil**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. pospolitej (od 1. stycznia 1917., klasy II. wydziałowej);
14. **Kawecka Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodni kl. III. pospolitej;
15. **Nowicka Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodni klasy I. pospolitej;
16. **Janicka Janina**, nauczycielka tymczasowa w Wołczyńcu (Stanisławów), ewakuowana, gospodni klasy II. pospolitej (od 1. stycznia 1917.).

Liczba uczniów uczęszczających: 291, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. z powodu zajęcia budynku szkolnego przy ul. Zielonej L. 17. na cele wojskowe, szkoła wcale nie funkcjonowała. Czterech nauczycieli powołano do służby wojskowej, a mianowicie: Mieczysława Bobrzyńskiego, Antoniego Kłosińskiego, Stanisława Durka i nauczyciela religii mojżeszowej, Jozuego Birnbauma. Trzech nauczycieli przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa chwilowo do innych szkół, które wtedy funkcjonowały, a mianowicie: Stanisława Wajdę do szkoły wydziałowej na Zwierzyńcu, Jana Orczykowskiego do szkoły wydziałowej im. św. Jana Kantego, a Leona Kopycińskiego do szkoły pospolitej im. św. Barbary. Nauczyciel wydziałowy Adolf Lilienthal z początkiem września 1914. uszedł do Wiednia i pracował tam w szkole polskiej, założonej dla uchodźców z Galicji. Nauczyciel Stanisław Ziamba pozostał w Krakowie i zajęty był w biurze c. k. Rady szkolnej okręgowej, a dyrektor pozostał również w Krakowie.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła na nowo funkcjonowała i mieściła się w lokalu przez Magistrat wynajętym przy ulicy Grodzkiej L. 61. Otwarto 4 klasy pospolite i 3 wydziałowe, a liczba zapisanych dzieci wynosiła 272. Nauki udzielali nauczyciele tutejszej szkoły Adolf Lilienthal, Jan Orczykowski i Stanisław Wajda. Nauczyciel Leon Kopyciński przydzielony został do szkoły wydziałowej na Zwierzyńcu, gdzie udzielał w klasach wydziałowych przedmiotów I. grupą objętych, a Stanisława Ziembę zamianowała Wys. c. k. Rada szkolna krajowa prowizorycznym c. k. inspektorem szkół lud. w Oświęcimiu. Na ich miejsce i celem zastąpienia nauczycieli, służących w wojsku, przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa do tutejszej szkoły Leona Sternalskiego, nauczyciela stałego szkoły XXIV. i tymczasowe nauczycielki: Maryę Chojnacką, Maryę Kawecką i Maryę Nowicką.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się w dniu 1. września 1916. i trwała przez cały rok szkolny do 28. czerwca 1917. z przerwą trzytygodniową z powodu braku opału od dnia 12. lutego do 5. marca 1917.

W dniu 8. listopada 1916. odbył się w szkole poranek z powodu ogłoszenia wskrzeszenia Polski według następującego programu: 1. Uroczyste nabożeństwo w kościele św. Piotra. 2. Mowa dyrektora szkoły o znaczeniu tej uroczystości. 3. Odśpiewanie pieśni patryotycznej.

Dnia 30. listopada 1916. odbyła się uroczystość żałobna z powodu śmierci Najjaśniejszego Pana Cesarza Franciszka Józefa I. Po nabożeństwie żałobnym w kościele św. Piotra wygłosił dyrektor przemówienie do uczniów zgromadzonych w budynku szkolnym, kreśląc życie i cnoty zmarłego Monarchy, a zwłaszcza Jego odnoszenie się do narodu polskiego.

Dnia 22. stycznia 1917. odbył się uroczysty poranek ku uczczeniu rocznicy Powstania listopadowego, a 3. maja 1917. ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3. Maja. Oba poranki rozpoczęły się nabożeństwem w kościele św. Piotra, poczem nauczyciele wygłosili odczyty stosownej treści i odśpiewano pieśni patryotyczne.

XVII. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. Cesarzowej Elżbiety

(umieszczona w budynku barakowym przy ul. Dietlowskiej w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Błotnicka Marya**, dyrektorka;
 2. **Ks. Jarosz Andrzej**, katecheta;
 3. **Jakób Mojżesz**, nauczyciel religii mojżeszowej;
 4. **Kleinbergerowa Amalia**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy IV. wydziałowej;
 5. **Rabinowicz Otylia**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy I. wydziałowej;
 6. **Landwirt Henryka**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 7. **Kozubska Antonina**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. a pospolitej;
 8. **Rosenbaum Leonia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. wydziałowej;
 9. **Engelstein Bronisława**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. a pospol.;
 10. **Kleczkowska z Turetschków Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. b pospolitej;
 11. **Gundelachowa Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. b posp.;
 12. **Fränkel Marya**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona do szkoły V.;
 13. **Kornblum Felicja**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona do szkoły V.;
 14. **Sawczak Marya**, nauczycielka stała w Bórszczowie, ewakuowana, gospodyni klasy III. b posp.;
 15. **Sękowska Łucya**, nauczycielka stała w Zaleszczykach, ewakuowana, gospodyni klasy III. wydziałowej;
 16. **Bieler Paulina**, nauczycielka tymczasowa w Zbarażu, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 17. **Hełczyńska Leopoldyna**, nauczycielka stała w Monasterzyskach (Buczacz), ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 591, w 12 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W pierwszym roku wojny 1914/15. po zajęciu na cele wojskowe obu gmachów t. j. gmachu głównego przy ulicy Dietlowskiej L. 70. na szpital i gmachu barakowego przy ulicy Dietlowskiej na pomieszczenie robotników wojskowych, a następnie na asenterunek, szkoła Cesarzowej Elżbiety, mając tylko klasy II. III. i IV. pospolitą, oraz I. II. i III. wydziałową, mieściła się w prywatnym lokalu, odstąpionym jej przez Stowarzyszenie kupców żydowskich przy ul. Grodzkiej L. 43. w dwóch salach, gdzie na przemian przed południem i po południu uczyły się dzieci.

W roku tym ucześnie do szkoły 260 uczenie. Wszystkie siły nauczycielskie uczyły w szkołach w Krakowie, oprócz Jakóba Mojżesza, Kleinbergerowej Amalii, Kornblum Felicji i Fränkel Maryi, którzy wyjechali do Wiednia i Kozubskiej Antoniny, która była na ewakuacji w Opawie, gdzie uczyła w szkole dla ewakuowanych dzieci galicyjskich.

W roku szkolnym 1915/16. objęła szkoła swój barak przy ul. Dietlowskiej i pomieściła klasy I. a, I. b, III. i IV. posp., I., II., III. i IV. wydz. w godzinach rannych, klasę II. pospolita

zaś w godz. popołudniowych — w porze, gdy inne sale zajmowała szkoła męska im. Sienkiewicza. Uczenie było w tym roku 457, a siły nauczycielskie pracowały w swojej szkole oprócz Kornblum Felicji i Fränkel Maryi, które c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła do szkoły wydziałowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego.

W roku szkolnym 1916/17. nauka szkolna rozpoczęła się dnia 1. września 1916. Dnia 4. września zabrano barak na cele asenterunków wojskowych, co spowodowało przerwę w nauce do 11. września 1916. Od 12. września do 25. września nauka odbywała się tylko w dwóch salach — co dnia dla innych klas, a od 25. września do 28. czerwca 1917. normalnie, z przerwą od 14. lutego do 4. marca 1917. z powodu braku opału.

Dnia 8. listopada 1916. uczenie brały udział w nabożeństwie uroczystem i pochodzie z okazji proklamowania Wolnej Polski.

Dnia 11. listopada odbył się z tego powodu poranek z następującym programem:

Zagajenie przez dyrektorkę — odczyt nauczycielki klasy IV. wydziałowej — odśpiewanie pieśni patriotycznych.

W dzień pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. t. j. dnia 30. listopada 1916. odbyło się nabożeństwo żałobne i poranek z następującym programem:

Zagajenie przez dyrektorkę — wykład nauczycielki klasy IV. wydziałowej o życiu i czynach ś. p. Cesarza.

XVIII. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. św. Anny

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Topolowej L. 18. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Horackówna Ludmiła**, dyrektorka;
2. **Ks. Vrana Edmund**, katecheta;
3. **Schmidt Emma**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy III. wydz.;
4. **Kulówna Balbina**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy I. a wydziałowej;
5. **Olszewska z Dundaczków Stanisława**, nauczycielka wydz. stała, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
6. **Łapińska Aniela**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. a pospolitej;
7. **Reymann Antonina**, nauczycielka stała, gospodyni kl. III. a pospolitej;
8. **Kośmińska Marya**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XXV.;
9. **Taborska Józefa**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. b posp.;
10. **Pukowa z Waciegów Joanna**, naucz. tymcz., gospodyni klasy I. a pospol.;
11. **Zapalanka Helena**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. c posp.;
12. **Trzcńska Florentyna**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
13. **Dubowska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. b pospol.;
14. **Polakowa Aniela**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. II. b pospolitej;
15. **Jastrzębska Jadwiga**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. a pospolitej;
16. **Zatwarnicka Eugenia**, nauczycielka stała w Zaleszczykach, ewakuowana, gospodyni klasy I. b wydziałowej;
17. **Sobolewska Mąrya**, nauczycielka tymczasowa w Buczaczu, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;

18. **Sękowska Aniela**, nauczycielka tymczasowa w Knihininie (Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy II. c pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 619, w 15 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. zaczęto naukę we własnym budynku. Z końcem września wojsko zajęło budynek, wskutek czego musiano naukę przerwać. Od 15. stycznia 1915. odbywała się nauka w budynku szkoły przemysłowej żeńskiej przy ulicy Andrzeja Potockiego w godzinach popołudniowych. Z powodu braku miejsca były tylko czynne klasy pospolite i I. wydziałowa. Uczenie było 192. Wszystkie siły nauczycielskie były zatrudnione w szkołach w Krakowie, prócz p. Stanisławy Olszewskiej, która wyjechała z Krakowa.

W roku szkolnym 1915/16. rozpoczęła się nauka w październiku 1915. w własnym budynku. Zapisano się 600 uczenie a uczyły wszystkie siły nauczycielskie tutejszej szkoły.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. i trwał z przerwą od 12. lutego do 9. marca 1917. do 28. czerwca 1917.

W roku 1916/17. odbyły się następujące uroczystości szkolne:

Dnia 8. listopada 1916. wzięły uczenie oraz Grono nauczycielskie udział w manifestacji ogólnej z powodu ogłoszenia Niepodległości Polski, a dla uczczenia tej chwili odbył się uroczysty poranek dnia 3. grudnia 1916.

Dnia 21. grudnia 1916. odbyła się jak corocznie uroczystość „Opłatka“. W sali pięknie przybranej — po przemówieniu ks. katechety wygłaszały uczenie odpowiednie deklamacje i odśpiewały kolędy, poczem całe Grono między sobą a następnie z uczenicami łamało się „Opłatkiem“.

Dnia 3. maja 1917. urządzono uroczysty poranek ku uczczeniu Konstytucji.

Dnia 16. czerwca 1917. odbył się poranek ku uczczeniu pamięci śp. Jadwigi Strokowej, na który złożyły się śpiewy, deklamacje, odczyt i obrazek sceniczny „Pożegnanie“, odegrany przez uczenie klasy II. i III. wydziałowej. Powtórzony 4 razy dał czysty dochód 201 K 40 h, które przeznaczono na powiększenie funduszu stypendyum im. Jadwigi Strokowej dla uczenicy seminaryum.

XIX. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. Tadeusza Kościuszki

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Szujskiego L. 2. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Grynfeld Julia**, kierowniczka szkoły, gospodyni klasy I. pospolitej;
2. **Ks. Mieszkowski Zygmunt**, katecheta;
3. **Werner Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
4. **Sikorska Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
5. **Oświęcimska Kazimiera**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a pospol.;
6. **Kominkowska Helena**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b posp.

Liczba uczenie uczęszczających: 260, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła mieściła się do 10. września 1914. we własnym budynku, od 15. września do 22. listopada 1914. w salach Stowarzyszenia Nauczycielek, a od 22. listopada 1914. do 4. lipca 1915. t. j. do końca roku szkolnego w lokalu prywatnego seminaryum im. Sebaldy Münnichowej, przy ul. Karmelickiej L. 36. W roku tym otwarto tylko klasy II. III. i IV., które liczyły razem 115 uczenie. Kierowniczka szkoły Julia Grynfeld i nauczycielka Zofia Sikorska pracowały w tutejszej szkole. Werner Helena wyjechała do Wiednia, a Oświęcimska Kazimiera do Zakopanego.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła mieściła się w własnym budynku, liczyła 5 oddziałów (I. klasa miała 2 oddziały), a liczba uczenic wynosiła 238. Pracowały wszystkie siły tutejszej szkoły i nowo zamianowana nauczycielka tymczasowa Helena Kominkowska.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się do 28. czerwca 1917., z przerwą od 10. lutego do 7. marca 1917. z powodu braku opał.

Z okazji ogłoszenia Wolnej i Niepodległej Polski odbył się dnia 8. listopada 1916. uroczysty poranek szkolny. Po nabożeństwie przemówiła do zgromadzonych uczenic kierowniczka szkoły, poczem nastąpiły deklamacye i śpiewy patriotyczne.

Dnia 30. listopada 1916. urządzono żałobną manifestacyę z powodu zgonu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa, na którą złożyły się: Nabożeństwo żałobne i przemówienie kierowniczki.

W rocznicę Konstytucyi 3. Maja młodzież zgromadziła się po odprawionem nabożeństwie w sali szkolnej, gdzie wysłuchała odczytu nauczycielki Sikorskiej.

Dnia 5. maja 1917. uczenice tutejszej szkoły brały udział w uroczystem przyjęciu Najjaśniejszych Państwa w Krakowie, a jedna z uczenic klasy IV. wręczyła Najjaśniejszej Pani przy bramie Floryańskiej bukiet.

XX. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. Zbigniewa Oleśnickiego

(umieszczona w budynku seminarjum nauczycielskiego żeńskiego im. św. Rodziny,
Pędzichów L. 13. w godzinach popołudniowych).

1. **Barańska Józefa**, dyrektorka;
2. **Ks. Porębski Augustyn** katecheta;
3. **Cięglewicz Michalina**, nauczycielka wydziałowa stała, przydzielona do szkoły XXXIV.;
4. **Tułasiewicz Flora**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy III. wydziałowej;
5. **Tempkova Helena**, nauczycielka wydziałowa stała, na urlopie;
6. **Koszowa Aniela**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. pospolitej;
7. **Piotrowska Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. pospolitej;
8. **Krukowa z Gruszków Stefania**, naucz. stała, przydz. do szkoły XXXVIII.;
9. **Georgeon Józefa**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły III.;
10. **Lilling Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. wydz.;
11. **Szafrańska Helena**, nauczycielka tymczasowa, na urlopie;
12. **Furmankiewicz Kazimiera**, nauczycielka tymczasowa, na urlopie;
13. **Dziubanowska Honorata**, naucz. tymczasowa, gospodyni klasy I. b wydz.;
14. **Czechówna Julia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;
15. **Dankowska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. posp.;
16. **Szkodzińska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. a wydz.;
17. **Ostrowska Marya**, nauczycielka stała w Kołomyi, ewakuowana, gospodyni klasy II. wydziałowej.

Liczba uczenic uczęszczających: 455, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała bez przerwy i mieściła się w klasztorze św. Tomasza, gdyż budynek własny zajęło wojsko na szpital już w dniu 3. sierpnia 1914 r. Liczba uczenic wynosiła we wrześniu 447, potem z powodu ewakuacji miasta zmalała tak, że do końca czerwca pozostało tylko 272. Nauka odbywała się tylko po południu w klasach od III. pospolitej począwszy, aż do III. wydziałowej włącznie. Grono nauczycielskie

składało się z dyrektorki Józefy Barańskiej, ks. katechety Rudolfa Kraupy i nauczycielek: Michaliny Ciągiewiczówny, Heleny Tempkovej, Anieli Koszowej, Stefanii Krukowej, Józefy Georgeon, Heleny Piotrowskiej, Heleny Szafrńskiej, Maryi Lilling, Heleny Kaminkowskiej, i Kazimierzy Furmankiewiczówny. Flora Tułasiewiczówna wyjechała do Pragi, gdzie uczyła polskie dzieci, a Marya Dankowska zajęta była w szkole polskiej w Sosnowcu.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła tutejsza przeniosła się do budynku szkoły im. Scholastyki, gdzie pozostała do końca roku szkolnego. Tu miała do dyspozycji 12 sal, w których odbywała się nauka przed i po południu dla 603 uczenie.

Z powodu ponownego zajęcia budynku szkoły im. Scholastyki na szpital wojskowy, szkoła XX. przeniosła się **w roku szkolnym 1916/17.** na Pędzichów L. 13. i mieściła się w dwóch budynkach, a mianowicie w szkole XLII. zajmowała 3 sale, a w seminaryum św. Rodziny 6 sal. Nauka odbywała się po południu i trwała od 1. września 1916. do 28. czerwca 1917.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono w szkole tutejszej: 1. Uroczystość z powodu ogłoszenia Niepodległej Polski w dniu 5. listopada 1916. 2. Uroczystość żałobną ku uczczeniu pamięci ś. p. Henryka Sienkiewicza. 3. Manifestację żałobną w dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa. 4. Rocznice przysięgi Tad. Kościuszki w dniu 24. marca 1917. i 5. Rocznice Konstytucji 3. Maja. Wszystkie te uroczystości rozpoczynały się nabożeństwem, poczem nastąpiły: Przemówienie dyrektorki szkoły, odczyt jednej z nauczycielek, a urozmaicone były śpiewem i deklamacją.

XXI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. Władysława Jagiełły

(umieszczona w budynku własnym przy placu św. Ducha L. 20. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Peszkowski Ludwik**, kierownik szkoły, gospodarz klasy III. pospolitej;
2. **Ks. Dr. Bielenin Alfons**, katecheta;
3. **Michna Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. b pospolitej;
4. **Machalski Włodzimierz**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXVI., gospodarz klasy IV. pospolitej;
5. **Rymarowa Salomea**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej;
6. **Szydłowska Anna**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. a pospolitej;
7. **Tułacówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa w Peczeniżynie, ewakuowana, gospodyni klasy II. a pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 326, w 6 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. z powodu ewakuacji nie zapisywano dzieci do klasy I.; nauka w klasach II. III. i IV. rozpoczęła się dnia 1. września i trwała do 17. września 1914. W dniu 18. września zajęli budynek szkolny Legioniści i umieścili w nim intendanturę, która była tam do 14. listopada 1914. Po ustąpieniu Legionistów zajęli szkołę wojskowi automobiliści na dni 4. Przerwa w nauce trwała od 18. września do 22. października 1914. Od dnia 23. października do 18. listopada udało się kierownikowi szkoły umieścić dzieci tymczasowo w budvku szkoły sąsiedniej im. Jachowicza, gdzie pobierały naukę w zmniejszonej ilości godzin. Dnia 19. listopada 1914. powróciły dzieci do swojego budynku szkolnego, w którym już bez przerwy odbywała się nauka w pełnej ilości godzin naukowych do końca roku szkolnego. W roku tym uczniów zapisanych było 171, uczęszczających 156. Dwóch nauczycieli wyjechało z Krakowa.

W roku szkolnym 1915/16. funkcyonowała szkoła z czterema klasami i 5 oddziałami (I a i I b) bez przerwy cały rok. Szkoła mieściła się w tym roku przy ulicy św. Krzyża L. 20. Zapisanych uczniów było 237.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęła się nauka normalnie dnia 1. września 1916., lecz w ciągu roku nastąpiła przerwa w nauce, spowodowana brakiem węgla w czasie od 12. lutego do 4. marca 1917.

W dniu 8. listopada 1916. z powodu ogłoszenia niepodległości Polski odbyło się nabożeństwo wspólne w kościele św. Krzyża, poczem zgromadziły się dzieci w sali szkolnej, gdzie odbył się uroczysty poranek według programu: 1) Odśpiewanie pieśni „Boże Ojczy” i modlitwa. 2) Wykład kierownika szkoły o doniosłości aktu z dnia 5. listopada 1916. 3) Odpowiednie deklamacje uczniów klasy III. i IV., przeplatane śpiewem uczniów klasy IV.

W dniu 28. listopada 1916. z okazji 85. rocznicy powstania odbyło się nabożeństwo i poranek w szkole. Kierownik szkoły wygłosił odpowiedni wykład, poczem dzieci z klasy III. i IV. deklamowały i śpiewały pieśni patryotyczne.

Dnia 2. grudnia 1916. odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Cesarza Franciszka Józefa. Po nabożeństwie wróciły do szkoły, gdzie kierownik szkoły skreślił w przystępny sposób przebieg pełnego chwały panowania zmarłego Cesarza.

W rocznicę Konstytucji 3. Maja po nabożeństwie zgromadzili się uczniowie w sali szkolnej, gdzie po odśpiewaniu pieśni: „Boże coś Polskę” gospodarz klasy IV. opowiedział dzieciom genezę i znaczenie Konstytucji. Na zakończenie odśpiewał chór uczniów kilka pieśni patryotycznych.

Rok szkolny zakończono uroczystie dnia 28. czerwca 1917.

XXII. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą im. Jana Długosza

(umieszczona w budynku szkolnym przy placu Wolnica L. 1. na parterze w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Baudówna Marya**, dyrektorka;
2. **Weinberg Berl**, nauczyciel religii mojżeszowej;
3. **Herz Joanna**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy III. wydz.;
4. **Majewicz Marya**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni kl. I. wydz.;
5. **Richling Wincenta**, nauczycielka wydz. stała, przydz. do szkoły XXIV.;
6. **Latinik Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. pospolitej;
7. **Kopacz Wanda**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
8. **Śmieszkowa Julia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. a pospolitej;
9. **Pechnerowa z Meiselsów Amalia**, nauczycielka stała, na urlopie;
10. **Ferberowa z Glasnerów Julia**, nauczycielka tymczasowa, na urlopie;
11. **Vimpeller Felicja**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;
12. **Dubicka Emilia**, nauczycielka stała w Buczaczu, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
13. **Böhmowa Stanisława**, nauczycielka stała w Monasterzyskach (Buczacz), ewakuowana, gospodyni klasy II. wydziałowej (do stycznia 1917.);
14. **Schumlanerowa z Bandlerów Janina**, nauczycielka tymczasowa w Knihininie (Stanisławów), ewakuowana, gospodyni klasy II. wydziałowej (od stycznia 1917.).

Liczba uczenie uczęszczających: 362, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła nie funkcyonowała cały rok z powodu zajęcia budynku własnego przy ul. Wawrzyńca przez c. i k. wojskowość. Trzy siły nauczycielskie wyjechały z Krakowa, a nauczycielki pozostałe w Krakowie pracowały w innych szkołach ludowych.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła mieściła się w Ratuszu przy placu Wolnica L. 1. Nauka odbywała się do końca roku szkolnego. Dzieci zapisanych było 284.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. i trwała do 28. czerwca 1917. z przerwą od 15. lutego do 15. marca 1917, spowodowaną brakiem opał. W tym roku obchodzono: Uroczystość z powodu ogłoszenia Niepodległej Polski, manifestację żałobną w dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa i rocznicę Konstytucji 3. Maja. Na poranki szkolne złożyły się: Słowo wstępne dyrektorki zakładu, odczyt jednej z nauczycielek, śpiewy i deklamacje.

XXIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. H. Sienkiewicza

(umieszczona w baraku szkoły im. Dietla przy ul. Miodowej L. 32. w godzinach popołudniowych).

1. **Hay Antoni**, kierownik szkoły, gospodarz klasy II. a pospolitej;
2. **Friedmann Arnold**, stały nauczyciel religii mojżeszowej, ewakuowany;
3. **Danziger Izak**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
4. **Nodzeński Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a pospolitej;
5. **Szkodziński Jan**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Buczek Ludwik**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. b pospolitej;
7. **Dobrowolska Janina**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. b pospolitej;
8. **Fiedler Zofia**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. a pospolitej;
9. **Jonas Mojżesz**, nauczyciel religii mojżeszowej, stały w Trembowli, ewakuowany, gospodarz klasy III. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 394, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała tylko krótki czas, a mianowicie od 1. do 15. września 1914. Przez ten czas szkoła mieściła się w zakładzie sierót izraelickich przy ul. Dietlowskiej L. 64. i zajmowała jedną izbę. Szkoła miała tylko II. III. i IV. klasę. Z dniem 15. września szkołę zamknięto z powodu wybuchu choroby zakaźnej w Zakładzie sierót i z powodu ewakuacji miasta Krakowa. Kierownik szkoły wyjechał do Wiednia.

Naucz. Jan Nodzeński pracował w szkole XXVI. przy placu św. Ducha, a Buczek Ludwik na ewakuacji w szkole ludowej i w gimnazjum w Hranicach (Mährisch Weisskirchen) na Morawach od 15. listopada 1914. do 30. czerwca 1916.

W roku szkolnym 1915/16 szkoła mieściła się w budynku barakowym przy ul. Dietlowskiej. Nauka odbywała się w zmniejszonej liczbie godzin po południu.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się normalnie t. j. dnia 1. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opał trwała od 8. lutego do 9. marca 1917.

W roku tym obchodzono następujące uroczystości:

Dnia 8. listopada z okazji ogłoszenia manifestu z dnia 5. listopada 1917. Po zagraniu uroczystości przez kierownika szkoły, jeden z nauczycieli przedstawił zgromadzonej młodzieży znaczenie manifestu i zmartwychwstanie Polski, poczem nastąpiły śpiewy i deklamacje uczniów. Podobnym programem uczczono rocznicę Powstania listopadowego.

W dniu 30. listopada 1916. dzieci udały się na nabożeństwo wspólne do świątyni postępowych izraelitów, poczem do zgromadzonych uczniów przemówił kierownik szkoły, a naucz. Danziger przedstawił życie zmarłego Cesarza i Jego stosunek do Polski.

Rocznice Powstania styczniowego i Konstytucji 3. Maja obchodzono uroczystościami szkolnymi, na które złożyły się: Wykład stosownej treści, śpiewy i deklamacje uczniów.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się dnia 28. czerwca 1917.

XXIV. Szkoła 3-klasowa wydziałowa męska połączona z 4-klasową pospolitą im. Jana Kochanowskiego

(umieszczona w klasztorze PP. Prezentek przy ul. św. Jana L. 7. w godzinach popołudniowych).

1. **Szule Ignacy**, dyrektor;
2. **Ks. Bielenin Anfon**s, dr. św. Teologii, katecheta;
3. **Syc Stanisław**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy II. wydz.;
4. **Cieślik Franciszek**, nauczyciel wydz. stały, przydzielony do szkoły XXI.;
5. **Planecki Jan**, nauczyciel wydziałowy stały, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Lebedyński Stanisław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. wydziałowej;
7. **Szczuciński Franciszek**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły XXXI.;
8. **Ścisławski Waleryan**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły V.;
9. **Sternalski Leon**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły XVI.;
10. **Richling Wincenta**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XXII., gospodyni klasy I. pospolitej;
11. **Matz Wiktor**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy IV. pospolitej;
12. **Doermann Maryan**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy I. wydziałowej;
13. **Filipczyk Roman**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
14. **Serednicki Teodor**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
15. **Chowańska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. posp.;
16. **Jarosz Piotr**, nauczyciel stały w Złoczowie, ewakuowany, gospodarz klasy III. pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 322, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Szkoła była czynną bez przerwy. Z powodu zajęcia budynku własnego przez wojskowość, szkoła mieściła się w klasztorze PP. Prezentek przy ul. św. Jana L. 7. Uczniów zapisanych było 276, a z tutejszych sił nauczycielskich Stanisław Syc przebywał na ewakuacji we Wiedniu, a Wiktor Matz dla poratowania nadwyreżonego zdrowia w Suchej. Inni nauczyciele mianowicie: Lebedyński Stanisław, Szczuciński Franciszek, Ścisławski Waleryan, Sternalski Leon, Serednicki Teodor, Planecki Jan i Filipczyk Roman pełnili służbę wojskową przez cały rok szkolny 1914/15.

W roku szkolnym 1915/16. nie zaszła żadna zmiana w pomieszczeniu szkoły. Liczba uczniów zapisanych wynosiła 321.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę dnia 3. września 1916 r., a przerwy w nauce nie było.

W bieżącym roku szkolnym obchodzono w tutejszej szkole następujące uroczystości:

W dniu imienin ś p. Cesarza Franciszka Józefa t. j. 4. października 1916. urządzono wspólne nabożeństwo, odczyt o życiu i panowaniu Cesarza, a na zakończenie odśpiewano hymn ludowy.

Dnia 10. października 1916. obchodzono uroczystość patrona młodzieży szkolnej św. Jana Kantego nabożeństwem wspólnym.

Dnia 8. listopada 1916. z powodu proklamowania Niepodległej Polski odbył się uroczysty poranek. Po nabożeństwie wspólnym młodzież zgromadzona w sali szkolnej wysłuchała odczytu o znaczeniu tego aktu, poczem chór uczniów odśpiewał pieśni patryotyczne.

W podobny sposób uczczono rocznicę Konstytucji 3. Maja.

Rok szkolny zakończono uroczystością dnia 28. czerwca 1917.

XXV. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. św. Kingi

(umieszczona w lokalu wynajętym przy ul. św. Sebastyana L. 16. na II. i III. piętrze w godzinach popołudniowych).

1. **Wochowa Ludwika**, kierowniczka szkoły, gospodyni klasy III. a pospolitej;
2. **Ks. Kajdas Józef**, katecheta;
3. **Misiągowa Janina**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. b pospolitej;
4. **Sacharek Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. a pospolitej;
5. **Majewska Jadwiga**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. a pospolitej;
6. **Koźmińska Marya**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XVIII., gospodyni klasy II. a pospolitej;
7. **Teyseyre Paulina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. b posp.;
8. **Olasówna Janina**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. b pospolitej;
9. **Teyseyre Stanisława**, nauczycielka stała wydziałowa w Tarnopolu, ewakuowana, gospodyni klasy III. b pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 345, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. rozpoczął się dnia 1. września 1914. Wpisy odbywały się tylko do klasy II. III. i IV. pospolitej, gdyż z polecenia c. k. Rady szkolnej okręgowej nie przyjmowano w tym roku uczenie do klasy I. pospolitej. Nauka odbywała się w budynku miejskiej szkoły przemysłowej przy ulicy Andrzeja Potockiego w 2 salach na parterze do połowy listopada 1914. z przerwą od 14. września do 18. października. Od połowy listopada do końca roku szkolnego nauka odbywała się w budynku szkoły męskiej im. Władysława Jagiełły, a to do 6. stycznia 1915. w godzinach popołudniowych od 12 do 3, a od 6/I 1915. do końca roku szkolnego t. j. do 5. lipca 1915. w godzinach przedpołudniowych.

Liczba dzieci w tym roku wynosiła 119. Z grona nauczycielskiego 4 siły były na ewakuacji we Wiedniu.

W roku szkolnym 1915/16. wpisy odbywały się normalnie w budynku szkoły im. św. Scholastyki, a nauka rozpoczęła się z dniem 23. września 1915., gdy wojskowość opróżniła już cały budynek. Nauka w tym roku odbywała się w godzinach popołudniowych t. j. od 2—5 i trwała bez przerwy do dnia 30. czerwca 1916. Liczba dzieci wynosiła 273. Przy szkole zajęte było całe grono i jedna nauczycielka ewakuowana z Tarnopola.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się z dniem 1. września. Wpisy odbywały się normalnie w szkole męskiej im. Władysława Jagiełły, a nauka rozpoczęła się dnia 2. września w szkole klasztornej PP. Duchaczek przy ul. Szpitalnej L. 10, w godzinach popołudniowych i trwała do 19. października 1916.

W następnym dniu przeniosła się szkoła do prywatnego budynku przy ul. św. Sebastyana L. 16, gdzie zajmowała II. i III. piętro w godzinach popołudniowych t. j. od 2—5. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 10. lutego do 9. marca 1917.

Z powodu braku obszerniejszej sali i nauki popołudniowej żadnego poranku w roku szkolnym 1916/17. nie było, tylko dzień przed przypadającą uroczystością każda nauczycielka w swej klasie zaznajomiła dzieci w przystępny sposób ze znaczeniem dotyczącego zdarzenia.

XXVI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. Jachowicza

(umieszczona w budynku miejskim przy ul. Jabłonowskich L. 19. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Mildner Mieczysław**, kierownik szkoły, gospodarz klasy III. pospolitej;
2. **Ks. Kajdas Józef**, katecheta;

3. **Machalski Włodzimierz**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły XXI.;
 4. **Bielecki Włodzimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. b pospolitej;
 5. **Stroka Adam**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. a pospolitej;
 6. **Olechowski Zdzisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 7. **Splawińska Aleksandra**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. pospolitej;
 8. **Zawadzka z Baranowskich Zofia**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 204, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych :

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała z małymi przerwami, spowodowanymi czasowym zajmowaniem budynku szkolnego przez wojsko i mieściła się w budynku szkoły im. Wład. Jagiełły przy placu św. Ducha L. 3. Liczba uczniów zapisanych wynosiła 206. Pracowali w tutejszej szkole: Włodzimierz Machalski i Włodzimierz Bielecki. Za Mildnera Mieczysława, pracującego na ewakuacji w Luhaczowicach, uczyła początkowo Regina Matejkowa, następnie Bronisława Szpileczyńska, za A. Strokę Jan Nodzeński. Katecheta, ks. Józef Kajdas służył do końca grudnia 1914. przy wojsku, poczem pełnił obowiązki w tutejszej szkole.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła była czynna bez przerwy do końca roku szkolnego i mieściła się w budynku miejskim przy placu św. Ducha L. 3. Szkoła liczyła 343 uczniów, a pracowali w niej: kierownik szkoły M. Mildner i nauczyciele (ki): Machalski Władysław, Bielecki Włodzimierz, Stroka Adam, Splawińska Aleksandra, Kisielewska Kamila, Zawadzka Zofia, oraz przydzielony do tej szkoły katecheta szkoły im. św. Barbary, ks. Józef Kajdas. Do stycznia 1916. uczyła za A. Strokę, pełniącego do tego czasu służbę wojskową, Roczyska Anna.

Z powodu adaptacji w budynku miejskim przy ul. Jabłonowskich L. 19, przeznaczonym na nowe pomieszczenie szkoły, rozpoczęła się nauka **w roku szkolnym 1916/17.** dnia 16. września i trwała do 28. czerwca 1917. z przerwą od 11. lutego do 4. marca 1917., spowodowaną brakiem opału.

Dnia 30. listopada 1916. odbył się poranek dla uczczenia pamięci zmarłego Cesarza, ś. p. Franciszka Józefa I. Po żałobnym nabożeństwie przemówił do dzieci kierownik szkoły Mieczysław Mildner, przedstawiając im obszernie życie i zasługi zmarłego Monarchy.

Dnia 22. stycznia 1917. o godzinie 10, odbył się poranek ku upamiętnieniu rocznicy powstania w r. 1863. Po przemówieniu W. Bieleckiego, młodzież deklamowała i śpiewała patriotyczne pieśni.

Dnia 3. maja 1917. obchodzono uroczyste rocznicę Konstytucji 3. Maja z następującym programem : Nabożeństwo, przemówienie kierownika, deklamacje i śpiewy patriotyczne.

XXVII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. Juliusza Słowackiego

(umieszczona w budynku własnym Ratusza Kazimierskiego, przy placu Wolnica L. 1. na II. piętrze w godzinach popołudniowych).

1. **Silberstein Leon**, kierownik szkoły, gospodarz klasy I. a pospolitej;
2. **Ks. Kroczeck Wilhelm**, członek Zgrom. Kanoników Regularnych, katecheta;
3. **Friedmann Arnold**, nauczyciel religii mojżeszowej w Brodach, ewakuowany;
4. **Polak Franciszek**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a pospolitej;
5. **Horowski Józef**, nauczyciel stały, w niewoli włoskiej;
6. **Streisand Salomon**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
7. **Hörl Wilhelm**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
8. **Bojanowska Władysława**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy III. b pospolitej;

9. **Dretler Majer**, nauczyciel religii mojżeszowej w Horodence, ewakuowany, gospodarz klasy IV. pospolitej;
 10. **Krieger Adela**, nauczycielka tymczasowa w Kujdanowie (Buczacz), ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 11. **Blumenblatt Mina**, nauczycielka stała w Ottynii (Tłumacz), ewakuowana, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 12. **Beer Amalia**, nauczycielka stała w Lyściu (Bohorodeczany), ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 349, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych :

W roku szkolnym 1914/15. szkoła nie funkcjonowała.

Naukę podjęto dopiero **w roku szkolnym 1915/16** a to dnia 6. października, gdyż dopiero wówczas budynek szkolny opróżniony przez wojskowość, przyprowadzono do porządku. Ilość dzieci zapisanych wynosiła w tym roku 269, uczęszczało 247. Kierownikiem tymczasowym był Franciszek Polak, nauczyciel stały w tutejszej szkole, a uczyły tylko siły zastępcze i ewakuowane z Galicji wschodniej.

W roku szkolnym 1916/17. nauka w tutejszej szkole odbywała się po południu w ograniczonej liczbie godzin, a to: w poniedziałki, wtorki i piątki od godziny 2 do 4, we środy i czwartki od 2 do 5, zależnie od tego, czy szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Kazimierza Wielkiego, która zajmuje te same sale naukowe, rozpoczynała naukę o godzinie 4. czy później.

Z początkiem roku szkolnego znajdowała się w gronie tylko jedna siła stała, mianowicie Franciszek Polak. Dnia 9. października objął Silberstein Leon czynności jako nowo zamianowany stały kierownik tutejszej szkoły.

Wskutek braku opału nauka doznała niemiłej przerwy od dnia 11. lutego do dnia 3. marca 1917. Grono nauczycielskie dokładało wszelkich starań, żeby intensywniejszą pracą wynagrodzić tę stratę i materiały naukowe ile możliwości wyczerpać, co się też po największej części udało.

Frekwencja uczniów w ubiegłym roku szkolnym pozostawiała wiele do życzenia. Głównymi przyczynami tego smutnego objawu były następujące okoliczności: osłabiony nadzór domowy wskutek powołania ojców pod broń, opłakane stosunki aprowizacyjne, które zmuszały wprost matki do posługiwania się dziećmi przy zaopatrywaniu się w artykuły spożywcze lub opał, co nieraz wymagało od kilku członków rodziny równoczesnego wielogodzinnego wyczekiwania w rozmaitych punktach miasta; wreszcie głód, brak odzieży i obuwia i wynikające stąd choroby.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono następujące uroczystości szkolne :

Dnia 8. listopada 1916. urządzono uroczysty obchód z powodu wskrzeszenia Polski aktem Monarchów austriackiego i niemieckiego z dnia 5. listopada 1916. Program był następujący: Nabożeństwo w kościele Bożego Ciała i w świątyni żydowskiej. W szkole: Stosowne przemówienie kierownika. Wiersze wygłoszone przez uczniów. Odśpiewanie kilku pieśni patriotycznych.

W dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. t. j. 30 listopada 1916. odbyła się żałobna uroczystość szkolna z następującym programem: Nabożeństwo dla młodzieży żydowskiej. Przemówienie kierownika do zgromadzonych w szkole uczniów. Nabożeństwo żałobne dla uczniów katolików odbyło się dnia 2. grudnia. Dnia 3. maja 1917. odbyła się w szkole uroczystość z powodu rocznicy nadania Konstytucji w r. 1791., z programem następującym: Modlitwa. Przemówienie kierownika. Odczyt naucz. Polaka. Śpiew i deklamacje.

XXVIII. Szkoła 3-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą im. Zygmunta Krasińskiego

(umieszczona w lokalu wynajętym przy ul. Siemiradzkiego L. 2. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Friedberg Ernestyna**, dyrektorka;
2. **Ks. Kruczkowski Jan**, katecheta w Husiatynie, ewakuowany;
3. **Rybczyńska Aleksandra**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. wydział.;
4. **Bielecka Antonina**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. wydziałowej;
5. **Karpasówna Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
6. **Goyska z Kozubskich Aleksandra**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni kl. I. wydziałowej;
7. **Skorzepianka Melania**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. posp.;
8. **Uruska z Dąbrowskich Wanda**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. pospolitej;
9. **Dębska z Poźniaków Izydora**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. pospolitej;

Liczba uczenie uczęszczających: 295, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku 1914/15. szkoła funkcyonowała przez cały rok z dwutygodniową tylko przerwą. Z powodu zajęcia gmachu szkolnego przy placu Matejki L. 11. na szpital wojskowy w sierpniu 1914., szkoła mieściła się z początkiem roku szkolnego 1914/15. częścią w lokalu seminarium prywatnego p. Münnichowej przy ul. Karmelickiej L. 36., częścią w budynku szkoły męskiej przy ul. Rajskiej. Po trzech tygodniach oba budynki zajęto na cele wojskowe, przeto szkołę XXVIII. na razie zamknięto. W połowie października szkoła znalazła pomieszczenie w zabudowaniach Zakładu im. św. Rodziny przy ul. Pędzichów L. 13. i mieściła się tam do 10. czerwca 1915. Z powodu wybuchu cholery wśród jeńców rosyjskich umieszczonych w zabudowaniach Zakładu im. św. Rodziny, szkołę przeniesiono do lokalu prywatnego gimnazjum żeńskiego przy ul. Wolskiej L. 13, gdzie prowadzono naukę do zamknięcia roku szkolnego t. j. do dnia 10. lipca 1915. Z początkiem roku szkolnego zapisało się 265 uczenie, po ewakuacji Krakowa pozostało 164.

Przez całe wakacje gromadziła dyrektorka co drugi dzień, z pomocą kolejno co 2 tygodnie zmieniających się członkiń grona nauczycielskiego, uczennice, z którymi odbywano w dni pogodne wycieczki w okolice Krakowa, zwiedzając: kościół na Skałce, kościół na Salwatorze, Park na Dębnikach, Park podgórski i miejską szkółkę drzew, lub zajmowano je w dni słotne pracami ręcznymi jak: cerowaniem, łątaniem, robotami szydełkowymi a także modelowaniem w glinie i plastelinie.

Wskutek ewakuacji miasta wyjechały następujące nauczycielki: kierowniczką Ernestyna Friedberg do Wiednia, skąd wróciła 25. marca 1915., Aleksandra Rybczyńska do Langewang w Styryi, a Aleksandra Goyska do Opawy; ostatnie dwie wróciły z końcem sierpnia 1915 r.

W czasie swego pobytu we Wiedniu kierowniczką przygotowywała bezinteresownie kilka ewakuowanych nauczycielek do egzaminu wydziałowego, a Goyska uczyła w Opawie w szkole zorganizowanej dla dzieci uchodźców polskich od lutego do 19. lipca 1915. tj. do końca roku szkolnego. Prowadziła klasę II. pospolitą i uczyła przedmiotów na kursie wydziałowym dla starszej dziatwy. Za wyniki nauki, stwierdzone przez c. k. krajowego inspektora szkolnego, Dr. Henryka Schefczika, otrzymała pochwałę na piśmie z c. k. Rady szkolnej krajowej w Opawie.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcyonowała normalnie od 1. września 1915. do 26. czerwca 1916. i mieściła się w lokalu wynajętym przy ul. Siemiradzkiego L. 2. Zapisanych uczenie było 309.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się w pełnej liczbie godzin do 28. czerwca 1917 r. z przerwą od 11. lutego a 3. kwietnia, spowodowaną brakiem opału.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono w szkole następujące uroczystości:

Dnia 7. listopada 1916. pouczyła dyrektorka zgromadzone uczennice o zapowiedzianym akcie odbudowania państwa polskiego, a dnia 8. listopada uczennice brały udział w dotyczącym uroczystym obchodzie narodowym.

W dzień pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. t. j. dnia 30. listopada uczęszczała szkoła w nabożeństwie żałobnym, odprawionem w kościele św. Floryana przez ks. katechetę Jana Kruczkowskiego. Po nabożeństwie zebrały się uczennice w sali żałobnie przybranej, a dyrektorka opowiedziała zebranych o życiu i czynach zmarłego Monarchy, wyraziła cześć i niewygasłą pamięć, należną Mu od nas za wskrzeszenie Ojczyzny, poczem uczennice odmówiły modlitwę za duszę zmarłego Cesarza.

Dnia 9. grudnia 1916. odbył się w szkole uroczysty poranek Sienkiewiczowski z powodu zgonu znakomitego pisarza i sławnego Polaka.

Na dochód „Pomocy koleżańskiej“ urządziła klasa III. wydziałowa dnia 2. czerwca 1917 r. sceniczne przedstawienie, powtórzone następnie w niedzielę dnia 3. czerwca 1917 r.

XXIX. Szkoła 4-klasowa pospolita mieszana (Zakrzówek)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Depowski Józef**, kierownik szkoły, gospodarz klasy I. pospolitej;
2. **Ks. Chudyba Stanisław**, katecheta;
3. **Tworzydłowa Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
4. **Grzybała Stanisław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
5. **Wiśniowski Tadeusz**, nauczyciel stały, internowany w Anglii;
6. **Śmieszkiewicz Michalina**, nauczycielka stała w Zarwanicy (Podhajce), ewakuowana, gospodyni klasy II. pospolitej.

Liczba dzieci uczęszczających: 177, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła funkcjonowała; mieściła się we własnym budynku. W r. 1914/15. uczęszczało do szkoły 152, w r. 1915/16. 167 dzieci.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 11. lutego do 4. marca 1917.

W roku 1916/17. obchodzono w szkole uroczystość z powodu ogłoszenia manifestu z dnia 5. listopada 1916. Program był następujący:

Stosowne pieśni patryotyczne, deklamacye dzieci i przemowa kierownika szkoły, wyjaśniająca znaczenie aktu dla całego narodu.

XXX. Szkoła 4-klasowa pospolita męska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową (Dębniaki)

(umieszczona we własnym budynku szkolnym przy ul. Konfederackiej w Dębniakach w godzinach przedpołudniowych).

1. **Krókowski Julian**, kierownik szkoły, gospodarz klasy I. wydziałowej;
2. **Ks. Kamiński Mikołaj**, katecheta;
3. **Szaleski Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
4. **Radwański Antoni**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;

5. **Taroni Feliks**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XLVI., gospodarz klasy II. wydziałowej;
 6. **Sowa Roman**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. wydziałowej;
 7. **Kozubowski Feliks**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. a posp.;
 8. **Sadowski Bogusław**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. posp.;
 9. **Maj Kazimierz**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 10. **Bień Roman**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 11. **Macieliński Tytus**, kierownik szkoły 2-klasowej w Cebrowie (Tarnopol), ewakuowany, gospodarz klasy II. b pospolitej;
 12. **Mikiewicz Olga**, nauczycielka stała w Tlustem (Zaleszczyki), ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej;
 13. **Wagner Józef**, kierownik szkoły 4-klasowej w Wiśniowczyku (Podhajce) ewakuowany, gospodarz klasy I. b pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 369, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła mieściła się w własnym budynku szkolnym i funkcjonowała z małą przerwą przez dwa lata. Zapisanych było w roku 1914/15. 252, a w roku 1915/16. 306 uczniów. Siły nauczycielskie, prócz powołanych do służby wojskowej, pracowały na miejscu.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się normalnie tj. dnia 1. września 1916. i trwał do 28. czerwca 1917. z przerwami od 11. lutego do 6. marca i od 13. marca do 2. kwietnia z powodu braku opału.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono następujące uroczystości:

Dnia 8. listopada 1916. ku uczczeniu proklamacji Państwa polskiego,
dnia 30. listopada 1916. ku uczczeniu pamięci ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I.,
dnia 5. grudnia 1916. ku uczczeniu Powstania listopadowego,
dnia 10. lutego 1917. ku uczczeniu Powstania styczniowego,
dnia 3. maja 1917. ku uczczeniu Konstytucji 3. Maja.

Program uroczystości był następujący:

Nabożeństwo. Słowo wstępne. Odczyt. Deklamacye. Śpiew.

XXXI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową im. Dr. Henryka Jordana (Półwsie)

(umieszczona w budynku szkoły wydziałowej żeńskiej przy ul. Senatorskiej L. 7. w godzinach popołudniowych do końca grudnia 1916. Od stycznia 1917. w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Woźny Tadeusz**, kierownik szkoły, gospodarz klasy III. wydziałowej;
2. **Ks. Małyśiak Juliusz**, katecheta;
3. **Niziński Czesław**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
4. **Robak Józef**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
5. **Szczuciński Franciszek**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXIV. gospodarz klasy IV. pospolitej;
6. **Kopcyński Leon**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XVI., gospodarz klasy II. wydziałowej;

7. **Lenczyk Gabryel**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 8. **Motak Jan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 9. **Filipczyk Władysław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 10. **Dyba Jan**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy I. wydziałowej;
 11. **Policht Henryk**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy II. a pospolitej;
 12. **Groniecka Wanda**, zastępczyni nauczyciela tymczasowego, gospodyni klasy I. a pospolitej;
 13. **Zembaczyńska Stefania**, zastępczyni nauczyciela tymczasowego, gospodyni klasy III. pospolitej;
 14. **Kotzmann Henryk**, zastępca nauczyciela tymczasowego, gospodarz kl. II. b pospolitej, do 1/II.,
 15. **Telichowski Piotr**, nauczyciel stały w Tyśmienicy (Tłumacz), ewakuowany, gospodarz klasy I. b pospolitej;
 16. **Zajączkowska Jadwiga**, nauczycielka stała w Podhajcach, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej (od 1. lutego 1917).
- Liczba uczniów uczęszczających: 352, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. rozpoczęto naukę w szkole 4-klasowej męskiej na Zwierzyńcu dnia 1. września. Z powodu przemarszu wojsk i zajęcia budynku na pomieszczenie żołnierzy przerwano naukę dnia 11. września 1914. Podjęta znowu 3. listopada trwała zaledwie dni kilka, gdyż 11. listopada przeznaczono budynek na szkołę dla Legionistów. Gdy jednak w grudniu 1914. wojsko opróżniło budynek szkoły wydziałowej żeńskiej przy ul. Senatorskiej, szkołę XXXI. umieszczono w tym budynku, a nauka odbywała się w godzinach popołudniowych bez przerwy do 30. czerwca 1915.

W miejsce nauczycieli powołanych do służby wojskowej pełnili obowiązki w tutejszej szkole nauczyciele przydzieleni z innych szkół krakowskich. Uczniów zapisanych było 270.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się nadal w tym samym budynku. Uczniów zapisanych było 338, a uczyli nauczyciele z innych szkół krakowskich.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę w budynku szkoły wydziałowej żeńskiej przy ul. Senatorskiej. Nauka odbywała się do końca grudnia 1916. w godzinach popołudniowych. Z dniem 1. stycznia 1917. wojskowość oddała budynek szkole XXXI., a nauka odbywała się w pełnej liczbie godzin przed południem. Z powodu braku opału musiano przerwać naukę od 12. lutego do 8. marca i od dnia 14. marca do 15. kwietnia 1917.

W roku 1916/17. obchodzono uroczystości szkolne: dnia 8. listopada z powodu proklamacji Polski Niepodległej; dnia 30. listopada odbył się poranek ku uczczeniu pamięci Cesarza ś. p. Franciszka Józefa I.; dnia 27. kwietnia 1917. imieniny, a dnia 9. maja urodziny Najjaśniejszej Pani, Cesarzowej Zyty, a dnia 3. maja poranek ku upamiętnieniu 126-tej rocznicy Konstytucji 3. Maja. Program powyższych uroczystości był następujący: Nabożeństwo wspólne w kościele PP. Norbertanek, odczyt (przemówienie), urozmaicony śpiewem okolicznościowym i obrazami świetlnymi.

XXXII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska i żeńska (Zwierzyniec)

(umieszczona w budynkach własnych przy ul. Królowej Zofii w godzinach przedpołudniowych).

1. **Dreziński Ian**, kierownik szkoły, pełni obowiązki e. k. inspektora szkolnego w Tarnowie;
2. **Ks. Olbrycht Władysław**, katecheta;

3. **Florczyk Piotr**, nauczyciel stały, zastępca kierownika szkoły, gospodarz klasy IV. chłopców;
 4. **Konczyńska Wanda**, nauczycielka stała, internowana w Rosji;
 5. **Szpilczyńska Bronisława**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XV.;
 6. **Glanz Antoni**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
 7. **Korytkowa Aleksandra**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. dziewcząt do 10/XI. 1916;
 8. **Grażyńska Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. dziewcząt;
 9. **Samborska Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. dziewcząt;
 10. **Scheurich Zofia**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. III. chłopców;
 11. **Szkocka Irena**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. chłopców;
 12. **Jeziarska Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. III. dziewcząt;
 13. **Sokołowska Marya**, nauczycielka tymczasowa w Markowcach (Tłumacz), ewakuowana, gospodyni klasy IV. dziewcząt (od 10. listopada 1916);
 14. **Hajnos Rudolf**, nauczyciel tymczasowy w Poruczynie (Brzeżany), ewakuowany, gospodarz klasy I. chłopców.
- Liczba dzieci uczęszczających: 351, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. nauka odbywała się do 9. września. W tym dniu naukę przerwano z powodu zajęcia budynków szkolnych przez wojsko, a następnie przez Legiony. Nauka podjęta na nowo dnia 26. października 1914. trwała do 13. listopada. W następnym dniu t. j. dnia 14. listopada 1914. wojsko zajęło budynek szkoły męskiej, a w szkole żeńskiej pomieszczono Zakład dla sierót p. Żurowskiej.

W tym roku szkoła już nie funkcjonowała. Część dzieci zapisała się do szkoły XXXI. i XLIV., część wyjechała z powodu ewakuacji, a większość do szkoły nie uczęszczała. Na rok szkolny 1914/15. zapisało się 131 chłopców i 169 dziewcząt t. j. razem 300 dzieci.

Z dniem mobilizacji zgłosili się do szeregów kierownik szkoły Jan Dreziński i nauczyciel Mieczysław Marszałek jako żołnierze zapasowi, a Antoni Glanz jako podporucznik artylerii; 12. listopada zaś powołano do wojska nauczyciela Piotra Florczyka, jako żołnierza pospolitego ruszenia. Nauczycielka Wanda Konczyńska, która wakacje przepędzała w Królestwie Polskim, została tamże internowaną. Po przerwaniu nauki w tutejszej szkole, przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa nauczycielkę Zofię Grażyńską do szkoły XLIII., Aleksandrę Korytkową do szkoły XXXIII., a Zofię Samborską do szkoły XIII.

W roku szkolnym 1915/16. mieściła się szkoła tutejsza w obu budynkach własnych i funkcjonowała prawidłowo. Zapisano się 180 chłopców i 152 dziewcząt razem 332 dzieci. Dnia 1. lutego 1916. objął z powrotem obowiązki kierownika uwolniony z wojska Jan Dreziński, a dnia 1. kwietnia uwolniono z wojska nauczyciela Piotra Florczyka.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto 1. września 1916. Z powodu braku opału nauka nie odbywała się od 12. lutego do 5. marca, od 29. marca do 2. kwietnia i od 12. do 14. kwietnia 1917. W dniu 30. listopada 1916 r. odbył się w tutejszej szkole poranek ku uczeniu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. Po nabożeństwie żałobnym opowiedział kierownik szkoły zgromadzonym w jednej sali dzieciom życie i czyny zmarłego Monarchy, uwzględniając Jego stosunek do Polaków.

W dniu 31. stycznia 1917. odbył się poranek styczniowy z następującym programem: Śpiew. — Odczyt kierownika szkoły. — Deklamacje.

Rok szkolny zakończono 28. czerwca 1917. uroczystym nabożeństwem i porankiem w szkole.

XXXIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową im. Stefana Batorego (Czarna Wieś)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Konarskiego L. 2—4. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Gajewski Karol**, kierownik szkoły, gospodarz klasy III. wydziałowej;
2. **Ks. Flisowski Cyryl**, katecheta;
3. **Gołąb Kazimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II. wydziałowej;
4. **Dorula Władysław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a pospolitej;
5. **Werc Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a pospolitej;
6. **Oppenauer Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojsk.;
7. **Królikowski Stefan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
8. **Choma Franciszek**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
9. **Uruski Włodzimierz**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
10. **Tomasiuk Hieronim**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy IV. pospol.;
11. **Lisowska Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej gospodyni kl. I. b pospolitej;
12. **Gajewska Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. II. a pospolitej;
13. **Dobrowolska Edyta**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej; do 5. listopada 1916;
14. **Huczyńska Józefa**, nauczycielka stała w Bucniowie (Tarnopol) ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej (od 5. listopada 1916);
15. **Stesłowiczówna Marya**, nauczycielka stała w Borkach wielkich (Tarnopol), ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej;
16. **Hořicówna Felicya**, nauczycielka stała w Tarnopolu, ewakuowana, gospodyni klasy III. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 369, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. z powodu zajęcia budynku szkolnego na cele wojskowe, szkoła funkcjonowała tylko kilka dni z początkiem września w budynku szkoły im. św. Jadwigi w godzinach popołudniowych. Skoro i ten budynek zajęto na szpital wojskowy, szkoła zaprzestała swych czynności zupełnie.

W roku szkolnym 1914/15. zapisało się 444 uczniów. Była to najwyższa liczba uczniów, jakiej dosięgła szkoła tutejsza, co najwymowniej świadczy o jej rozwoju z czasów przedwojennych. Z tych 444 uczniów zaledwie kilkunastu wpisało się w r. 1914/15. do innych szkół, reszta nie korzystała z nauki, spędzając czas na niczem lub przepędzając pierwszy rok wojny na uchodźstwie. Po zwinięciu szkoły we wrześniu 1914. c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła tutejszych nauczycieli Władysława Dorulę naprzód do szkoły V., a potem do szkoły XXIV., Jana Werca do szkoły męskiej XXXII., a potem do XXXI., Kazimierza Gołąba do szkoły XXIV., następnie do XXXI. męskiej, Stanisława Oppenauera do szkoły XXXI. Nauczyciel Hieronim Tomasiuk jako uchodźca pracował w polskiej szkole pospolitej mieszanej, połączonej z wydziałową w Pradze.

W roku szkolnym 1915/16. rozpoczęła się nauka w opróżnionym przez wojsko budynku szkolnym własnym. Naukę rozpoczęto dnia 18. września, a to z powodu niedokończenia robót przedzimowych w budynku szkolnym. Zapisało się uczniów 312, a zatem o 132 uczniów mniej, niż na rok 1914/15. Nauczyciele tutejszej szkoły, przydzieleni w r. 1914. do innych szkół, objęli z powrotem swe obowiązki w tutejszej szkole. Hieronim Tomasiuk powrócił z ewakuacji.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się normalnie dnia 1. września 1916. Z powodu braku opału były następujące przerwy w nauce: w klasach pospolitych od 12. lutego 1917. do 11. kwietnia 1917. włącznie i od 21. kwietnia do 26. kwietnia 1917. włącznie:

W klasach wydziałowych: od 12. lutego 1917. do 5. marca 1917. i od 20. kwietnia do 25. kwietnia 1917. włącznie.

Dnia 4. października 1916. obchodzono roczystość imienin Cesarza Franciszka Józefa I. z następującym programem: Nabożeństwo, przemówienie dyrektora szkoły, odczyt o panowaniu Cesarza.

Dnia 8. listopada 1916. z powodu proklamowania Polski Niepodległej urządzono obchód, na który złożyły się: Nabożeństwo, okolicznościowe przemówienie dyrektora szkoły, pieśni patryotyczne.

Dnia 30. listopada 1916. po nabożeństwie żałobnym w kościele przemówił do zgromadzonej młodzieży w szkole dyrektor szkoły, przedstawiając życie i panowanie zmarłego Cesarza.

Uroczystości dworskie (imieniny i urodziny Cesarzowej Zyty) obchodzono porankami szkolnymi.

Rocznice Konstytucji 3. Maja uczczono uroczystością szkolną. Po nabożeństwie zgromadziła się młodzież w sali szkolnej, gdzie nauczyciel Dorula wygłosił odczyt o wiekopomnym dziele Konstytucji, poczem nastąpiły deklamacje i śpiewy.

Rok szkolny zakończono uroczystością dnia 28. czerwca 1917.

XXXIV. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska z prowizoryczną 3-klasową wydziałową (Nowa wieś)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Kazimierza Wielkiego i na filii przy ul. Nowowiejskiej L. 2. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Cięglewicz Michalina**, zastępczyni kierowniczk, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XX., gospodyni klasy I. wydziałowej;
2. **Ks. Luberdowicz Jan**, katecheta;
3. **Myczkowska Helena**, nauczycielka stała, na urlopie;
4. **Szczucińska Zofia**, nauczycielka stała, na urlopie;
5. **Honzek Aniela**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XIII.;
6. **Majkowa Józefa**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. a pospolitej;
7. **Spitzerowa ze Spisów Janina**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XXXVII., gospodyni klasy I. a pospolitej;
8. **Horoszkiewicz Eugenia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. wydziałowej;
9. **Grottówna Helena**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydz.;
10. **Pelcowa Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a pospolitej;
11. **Krupicka Anna**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. pospolitej;
12. **Ekierówna Emilia**, zastępczyni tymczasowej nauczycielki, gospodyni klasy III. b pospolitej;
13. **Karpińska Augusta**, nauczycielka stała w Torskiem (Zaleszczyki), ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
14. **Makarewicz Aniela**, nauczycielka kierująca w Zbarażu, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
15. **Żurowska Marya**, nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu, ewakuowana, na urlopie.

Liczba uczenie uczęszczających: 435, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała z przerwą od listopada do połowy grudnia 1914. a mieściła się w filii budynku szkolnego, wynajętego przy ul. Nowowiejskiej L. 2. bo główny budynek szkolny zajęło wojsko na kwatery. Uczenie zapisanych było 216. Z 10 nauczycielek 6 pracowało w tutejszej szkole, a 4 wyjechały z powodu ewakuacji.

W roku szkolnym 1915/16. nauka rozpoczęła się normalnie dnia 1. września 1915. i przez pierwsze tygodnie odbywała się we filii w 6 oddziałach rano i po południu, a po odrestaurowaniu budynku szkolnego po ustąpieniu wojska — od 15. października 1915. we własnym budynku szkolnym, gdzie mieściły się 3 klasy wydziałowe, 2 pierwsze pospolite, II. posp. i III. pospolita, a klasa IV. pospolita i oddział C klasy I. pospolitej w filii.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę w zwykłym terminie t. j. 1. września i uczono do dnia 28. czerwca 1917. z przerwą od 9. lutego do 12 kwietnia 1917. z powodu braku opału.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono w tutejszej szkole następujące uroczystości:

- a) Poranek uroczysty ku uczczeniu pamięci zmarłego Cesarza Franciszka Józefa I. Po nabożeństwie w kościele parafialnym OO. Karmelitów, odprawionem przez ks. katechetę Luberdowicza, kierowniczką szkoły Cięglewiczówna Michalina, w treściwym odczycie zaznajomiła uczenice z życiem i czynami zmarłego Monarchy;
- b) Poranek listopadowy z nabożeństwem, odczytem kierowniczką Cięglewiczówny i deklamacją uczenic;
- c) Nabożeństwo żałobne i odczyt nauczycielki Horoszkiewiczówny Eugenii, ku uczczeniu pamięci Henryka Sienkiewicza.

XXXV. Szkoła 4-klasowa pospolita męska (Łobzów)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Olas Szymon**, kierownik szkoły, gospodarz klasy IV. pospolitej;
2. **Ks. Flisowski Cyryl**, katecheta;
3. **Liszka Józef**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. pospolitej;
4. **Dychtoń Józef**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
5. **Unicki Edward**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Tomaszewska Eugenia**, nauczycielka stała w Kołomyi, ewakuowana, gospodyni klasy III. pospolitej;
7. **Żurowska Zofia**, nauczycielka stała w Jeziernej (Tarnopol), ewakuowana, gospodyni klasy II. pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 165, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. nauka trwała tylko 21 dni, gdyż wojsko zajęło budynek na szpital, a gmina innej ubikacji dla szkoły nie wynajęła. Siły nauczycielskie, o ile nie służyły w wojsku, pozostawały w Krakowie.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się normalnie w budynku własnym. Liczba uczniów zapisanych 170.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę dnia 2. września 1916. Z powodu braku opału przerwa w nauce trwała od 8. lutego do 11. kwietnia 1917.

W roku szkolnym obchodzono następujące uroczystości nabożeństwem i odczytem w szkole:

- a) Ogłoszenie niezawisłości Królestwa Polskiego dnia 8. listopada 1916;
- b) Rocznicę Powstania listopadowego dnia 29. listopada 1916;
- c) Zgon ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. dnia 30. listopada 1916;
- d) Rocznicę Konstytucji 3. Maja dnia 3. maja 1917.

Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca 1917.

XXXVI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska (Krowodrza)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Woźny Wincenty**, kierownik szkoły z tytułem dyrektora, ozdobiony złotym krzyżem zasługi, gospodarz klasy III. a pospolitej;
 2. **ks. Koziura Floryan**, katecheta;
 3. **Zacharski Kazimierz**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
 4. **Chachlowski Franciszek**, nauczyciel stały, gospodarz klasy I. a pospolitej;
 5. **Słowik Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II. a pospolitej;
 6. **Krajewska z Prusków Marya**, naucz. stała, przydz. ze szkoły XLI., gospodyni klasy I. b pospolitej;
 7. **Kronenberg Jan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 8. **Woźnową Feliksa**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 9. **Grządzielówna Marya**, nauczycielka stała w Szwejkwie (Podhajce), ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 10. **Staszkiwiczówna Celestyna**, nauczycielka tymczasowa w Ottynii (Tłumacz), ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 272, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała od 8. września do 17. września i od 19. lutego do 15. lipca. W czasie od 17. września do 19. lutego budynek był zajęty przez wojskowość. Szkoła mieściła się w budynku własnym. Uczniów zapisanych było 153, a pracowały tutejsze siły nauczycielskie, prócz Jana Kronenberga, którego powołano do wojska.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcyonowała normalnie i mieściła się w budynku własnym. Uczęszczających było 202 uczniów, a pracowały siły nauczycielskie tutejszej szkoły.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się normalnie. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 10. lutego do 11. kwietnia 1917.

W dniu 8. listopada 1916. odbyła się uroczystość z okazji ogłoszenia niepodległości Królestwa Polskiego. Program tej uroczystości był następujący:

1. Uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym. 2. Wstępne słowo do zgromadzonej dziatwy w budynku szkolnym (wygłosił dyrektor Woźny). 3. Śpiew utworów patriotycznych. 4. Odczyt o Królestwie Polskiem (nauczycielka Woźnowa). 5. Deklamacye. 6. Śpiew utworów patryotycznych. 7. Zakończenie.

W dniu 30. listopada 1916. urządzono uroczystość żałobną z powodu zgonu śp. Cesarza Franciszka Józefa z następującym programem: 1. Nabożeństwo żałobne. 2. Słowo wstępne. 3. Krótkie wspomnienie dziejów panowania Cesarza Franciszka Józefa I. i o wstąpieniu na tron Najjaśniejszego Pana, Cesarza Karola I. (naucz. Zacharski). 4. Hymn ludu. 5. Zakończenie.

Rok szkolny zakończono uroczystem nabożeństwem dnia 28. czerwca 1917.

XXXVII. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska (Krowodrza)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Swobodówna Józefa**, kierowniczką szkoły, gospodyni klasy IV. pospolitej;
2. **Ks. Koziura Floryan**, katecheta;
3. **Jaworska Klementyna**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a pospolitej;
4. **Bodyńska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. a pospolitej;

5. **Spitzerowa ze Spisów Janina**, naucz. stała, przydzielona do szkoły XXXIV.;
 6. **Gutkowska Antonina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;
 7. **Sieczkowa Klementyna**, nauczycielka stała w Brodach, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 8. **Fritzówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa w Buczacu, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 245, w 6 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała od 1. do 16. września 1914. i od 1. maja do 15. lipca 1915. we własnym budynku. Do 16. września 1914. były zajęte wszystkie siły w tutejszej szkole, od 1 maja 1915. tylko kierowniczką; inne osoby z Grona były na ewakuacyi.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła była czynna od 1. września do 28. czerwca 1916. bez przerwy. Liczba uczenie zapisanych wynosiła 221. Uczyło Grono tutejszej szkoły.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę 1. września, a trwała do 28. czerwca 1917 r. Przerwa w nauce z powodu braku opatu była od 10. lutego do 11. kwietnia.

W bieżącym roku szkolnym obchodzono następujące uroczystości:

Poranek 5. listopada;

Poranek Sienkiewiczowski;

Rocznicę Konstytucyi 3. Maja.

Program tych uroczystości był następujący:

Nabożeństwo, przemówienie kierowniczkii szkoły, deklamacye i śpiewy uczenie.

XXXVIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska i żeńska (Grzegórzki)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Szkolnej w godz. przedpołudniowych).

1. **Kaszycki Jan**, kierownik szkoły, gospodarz kl. II. b pospolitej chłopców;
2. **Ks. Mac Jan**, katecheta;
3. **Kupiec Wojciech**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. chłopców;
4. **Ziemiańska Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. dziewcząt;
5. **Bielas Andrzej**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Krukowa z Gruszków Stefania**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XX., gospodyni klasy III. chłopców;
7. **Mleczkowa z Ziemiańskich Ludmiła**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. dziewcząt;
8. **Sikorska Anna**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a dziewcząt;
9. **Bujakowa Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gosp. klasy I. a chłopców;
10. **Szeligowa z Kubatów Stanisława**, naucz. tymczasowa, gospodyni klasy II. a chłopców;
11. **Skrzyńska Józefa**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. a dziewcząt;
12. **Zbrożkówna Jadwiga**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. b dziewcząt.

Liczba dzieci uczęszczających: 421, w 11 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała w budynku własnym od początku roku szkolnego do 23. marca 1915. Z powodu wybuchu choroby zakaźnej między wojskiem tu zakwaterowanem, umieszczono w tym dniu szkołę w budynku w Dąbiu w godzinach popołudniowych, gdzie odbywała się nauka do 25. maja, poczem szkoła wróciła do swego budynku. Ilość dzieci zapisanych wynosiła 152, a pracowały 4 siły; reszta była na ewakuacji.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła mieściła się w budynku własnym. Nauka odbywała się bez przerwy do końca roku szkolnego. Ilość zapisanych chłopców i dziewcząt wynosiła 364. Wszystkie siły tutejszej szkoły były zajęte na miejscu, prócz Bielasa Andrzeja, który wstąpił do Legionów.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się do 28. czerwca 1917. z dwurazową przerwą w nauce z powodu braku opału, a mianowicie od 24. listopada do 29. listopada 1916. i od 11. lutego do 3. maja 1917.

Z powodu 3-miesięcznej przerwy w nauce nie było czasu na urządzenie obchodów uroczystych.

XXXIX. Szkoła 2-klasowa pospolita mieszana z planem szkół 4-klasowych (Dąbie)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych)

1. **Szarek Stanisław**, kierownik szkoły z tytułem dyrektora, ozdobiony srebrnym krzyżem zasługi z koroną, gospodarz kl. III. chłopców i dziewcząt;
2. **Ks. Sordyl Franciszek**, katecheta;
3. **Mleczek Teofil**, nauczyciel stały, gospodarz kl. IV. chłopców i dziewcząt;
4. **Cieślikowa ze Szarków Wanda**, naucz. stała, przydzielona do szkoły XLI.;
5. **Mazur Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
- 6 **Stenzel Marta**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. b dziewcząt;
7. **Pauli Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b dziewcząt;
8. **Grochal Adam**, zastępca nauczyciela tymczasowego, gospodarz klasy II. a chłopców (do 12/II. 1917);
9. **Styla Józef**, zastępca nauczyciela tymczasowego, gospodarz klasy I. a chłopców (do 12/II. 1917);
10. **Grodyńska Irena**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. II. a chłopców (od 12/II. 1917);
11. **Sikorska Elżbieta**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. a chłopców (od 12/II. 1917).

Liczba dzieci uczęszczających: 242, w 6 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała z przerwą od 19. września 1914. do 7. stycznia 1915. w którym to czasie budynek szkolny zajęty był przez wojsko. Po opróżnieniu budynku szkolnego przez wojsko, nauka odbywała się w budynku własnym do końca roku szkolnego. Do klasy II. III. i IV. zapisało się 149 dzieci. W klasie I. nauka się nie odbywała z braku sił nauczycielskich, gdyż Stanisława Mazura powołano pod broń. Wszystkie siły nauczycielskie pracowały w tutejszej szkole.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła mieściła się w budynku własnym i funkcyonowała normalnie do końca roku szkolnego.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Z powodu braku węgla nauka nie odbywała się od 19. marca do końca kwietnia 1917.

Dnia 8. listopada 1916. obchodzono uroczystość proklamacji Wolnej Polski. W dniu tym dziatwa była na nabożeństwie w kościele; po nabożeństwie kierownik szkoły przedstawił dziatwie znaczenie proklamacji, poczem nastąpiło odśpiewanie pieśni patriotycznych.

W dniu 24. listopada 1916. wygłosił kierownik szkoły wspomnienie pośmiertne z powodu zgonu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I., a w dniu 2. grudnia 1916. była młodzież na wspólnym nabożeństwie żałobnym urządzone przez Urząd parafialny św. Mikołaja w Krakowie.

Rok szkolny zakończono uroczystie dnia 28. czerwca 1917.

XL. Szkoła 4-klasowa pospolita męska i żeńska (Ludwinów)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Kotowski Floryan**, kierownik szkoły, gospodarz klasy IV. chłopców;
 2. **Ks. Chudyba Stanisław**, katecheta;
 3. **Michalewska Wanda**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. dziewcząt;
 4. **Żelechowska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. dziewcząt;
 5. **Kulas Franciszek**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
 6. **Niezgoda Paweł**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 7. **Sośniński Jan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 8. **Stefański Jan**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 9. **Skwarczkówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona do c. k. seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie;
 10. **Michalewska Eugenia**, nauczycielka tymcz., gospodyni klasy III. dziewcząt;
 11. **Maślącówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni kl. I. dziewcząt;
 12. **Langerówna Paulina**, nauczycielka tymcz., gospodyni klasy I. chłopców;
 13. **Pizłówna Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. chłopców;
 14. **Rudawski Mikołaj**, nauczyciel kierujący stały w Trybuchowcach (Buczacz), ewakuowany, gospodarz klasy III. chłopców.
- Liczba dzieci uczęszczających: 366, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. Dnia 6. sierpnia 1914. wojsko zajęło cały budynek szkolny z wyjątkiem mieszkania kierownika szkoły i przebywało w nim cały rok t. j. do 14. sierpnia 1915 r. Mimo to szkoła funkcjonowała, a nauka odbywała się w szkole w Zakrzówku, w godzinach popołudniowych. Na rok 1914/15. zapisało się wprawdzie 203 dzieci, ale z powodu przymusowej ewakuacji ludności tutejszej do zachodnich krajów Monarchii liczba ich spadła do 71. Nauczyciele w dniu mobilizacji powołani zostali do wojska, a kierownik i nauczycielki pracowali w swojej szkole.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcjonowała normalnie, a nauka odbywała się w budynku własnym. Liczba dzieci uczęszczających wynosiła 315.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się prawidłowo w dniu 1. września 1916. i trwała do końca czerwca 1917. z przerwą dwumiesięczną od 10. lutego do 11. kwietnia z powodu braku opału.

W tutejszej szkole obchodzono następujące uroczystości:

Dnia 8. listopada 1916. z powodu ogłoszenia niepodległego Królestwa Polskiego;

Dnia 30. listopada 1916. w dniu pogrzebu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa;

Dnia 31. stycznia 1917. w 54-tą rocznicę Powstania styczniowego;

Dnia 3 maja 1917. ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3. Maja.

Program tych uroczystości był następujący:

Nabożeństwo. — Zagajenie. — Odczyt lub wykład stosownej treści. — Deklamacje, przeplatane śpiewem.

XLI. Szkoła 4-klasowa pospolita męska i żeńska (Płaszów)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Cieślik Franciszek**, nauczyciel stały, przydzielony ze szkoły XXIV. zastępca kierownika, gospodarz klasy II. chłopców;
2. **Ks. Parys Andrzej**, katecheta;
3. **Krajewska Marya**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XXXV.;
4. **Cieślikowa ze Szarków Wanda**, naucz. stała, przydzielona ze szkoły XXXIX.;
5. **Gawżyński Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Sitko Józef**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
7. **Giełdanowska Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II dziewcząt;
8. **Dobrowolska Anna**, nauczycielka tymcz., gospodyni klasy IV. chłopców;
9. **Goetze Lubina**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej. gospodyni klasy III. chłopców;
10. **Mikstein Helena**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. IV. dziewcząt;
11. **Godekówna Zofia**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. dziewcząt;
12. **Kurkówna Flora**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej. gospodyni kl. III. dziewcząt.

Liczba dzieci uczęszczających: 292, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała do 16. września 1914., następnie z powodu przymusowej ewakuacji ludności i burzenia domów została zamknięta do końca roku szkolnego. Z sił nauczycielskich kierownik szkoły pozostał w czasie ewakuacji na miejscu, Giełdanowska Zofia wyjechała do Litomierzyc, a Dobrowolska Anna przebywała w Czeskiej Trzebowie, gdzie od 24. listopada 1914. do 1. lipca 1915. była kierowniczką szkoły polskiej.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcjonowała nienormalnie, mieszcząc się w starym budynku do 1. kwietnia 1916., a od tego dnia częściowo w nowym, opróżnionym w połowie przez c. i k. wojsko. Liczba dzieci uczęszczających wynosiła w tym roku 290.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 11. września 1916. Nauka odbywała się początkowo tylko w kilku klasach. W miarę przybywania nowych sprzętów i restauracji zniszczonego przez wojsko budynku szkolnego zaprowadzono naukę dla wszystkich klas.

Na polecenie Miejskiego Urzędu zdrowia przerwano naukę z powodu wybuchu szkarlatyny w tej dzielnicy od 11. października do 2. listopada 1916. Brak opatu spowodował przerwę w nauce od 10. listopada do 16. kwietnia 1917.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono 3 uroczystości szkolne, a mianowicie:

- a) Dnia 8. listopada 1916. z powodu ogłoszenia niepodległości Polski aktem państw centralnych z dnia 5. listopada 1916;
- b) Uroczystość żałobną z powodu śmierci Cesarza Franciszka Józefa I. w dniu 30. listopada 1916;
- c) Dnia 3. maja 1917. uroczystość z powodu rocznicy Konstytucji 3. Maja.

XLII. Szkoła prowizoryczna 4-klasowa pospolita żeńska

(umieszczona w budynku wynajętym przy ul. Pędzichów L. 13. w godzinach przedpołudniowych).

1. **Ottmann Zofia**, nauczycielka tymczasowa, zastępczyni kierowniczki, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 2. **Ks. Pustelnik Jan**, katecheta;
 3. **Preissówna Amalia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. posp.;
 4. **Błeszyńska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;
 5. **Kałamurówna Stefania**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. posp.;
 6. **Nikodemska Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b posp.;
- Liczba uczenie uczęszczających: 257, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. oprócz jednomiesięcznej przerwy spowodowanej wyjazdem dwóch nauczycielek szkoła funkcjonowała wśród wielkich trudności wprawdzie, do końca roku szkolnego tj do 10. lipca 1915. bez pierwszej klasy. Nauka odbywała się w budynku własnym, początkowo w jednej, następnie po wynajęciu lokalu przez gminę miasta Krakowa w dwóch salach, ponieważ w budynku szkolnym mieściły się jeszcze dwie inne szkoły (XIII. i XXVIII.). Od 17. czerwca do 10. lipca 1915. odbywała się nauka w gimnazyum żeńskim przy ulicy Wolskiej z powodu wybuchu cholery w szpitalu u św. Rodziny. Liczba uczenie zmieniała się — ostatecznie liczba zapisanych ustaliła się na 110 uczenie. Dwie nauczycielki tutejszej szkoły Ottmann i Błeszyńska wyjechały z Krakowa, pozostały Kałamurówna i Preissówna, które uczyły w tutejszej szkole. W miejsce nieobecnych nauczycielek c. k. Rada szkolna okręgowa przydzieliła do szkoły XLII Jadwigę Krzanowską, nauczycielkę z Grzegórzek.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się bez przerwy w budynku własnym; wszystkie siły nauczycielskie pracowały w szkole tutejszej. Zapisanych uczenie było 266, w 5 oddziałach.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się normalnie dnia 1. września 1916 r. Brak węgla spowodował 3 tygodniową przerwę od 12. lutego do 5. marca.

W roku bieżącym obchodzono cztery uroczystości szkolne z następującym programem:

- a) z powodu ogłoszenia niepodległości Polski: Nabożeństwo, odczyt nauczycielki Preissówny, deklamacje i śpiew;
- b) z powodu rocznicy Powstania listopadowego: Odczyt, pieśni patriotyczne;
- c) z powodu śmierci śp. Cesarza Franciszka Józefa: Odczyt o życiu i czynach Zmarłego;
- d) w rocznicę Konstytucji 3. Maja: Nabożeństwo, odczyt, deklamacje i śpiew.

Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca 1917.

XLIII. Szkoła 4-klasową pospolita żeńska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową (Dębniki)

(umieszczona w budynku własnym w godzinach przedpołudniowych).

1. **Klockówna Marya**, nauczycielka stała, zastępczyni kierowniczki, gospodyni klasy I. a wydziałowej;
2. **Ks. Kamiński Mikołaj**, katecheta;
3. **Taroniowa z Pająków Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. a pospolitej;
4. **Piotrowska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
5. **Waszkiewicz Marya**, nauczycielka tymczasowa, na urlopie;
6. **Malinowska z Szajdzickich Eugenia**, nauczycielka tymczasowa, na urlopie;

7. **Ciszewska Wanda**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. b wydz.;
 8. **Schmidtówna Antonina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. a pospolitej;
 9. **Nitschówna Alma**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydz.;
 10. **Zajączkowska Zofia**, nauczycielka stała w Podhajeach, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 11. **Zajączkowska Jadwiga**, nauczycielka stała w Podhajeach, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 12. **Ludkiewiczówna Kazimiera**, nauczycielka tymczasowa w Kosowie, ewakuowana, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 13. **Sakowska Helena**, nauczycielka tymczasowa w Śniatynie, ewakuowana, gospodyni klasy II. wydziałowej (do 31. stycznia 1917).
- Liczba uczenie uczęszczających: 427, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała normalnie. Nauka odbywała się w budynku własnym, a liczba zapisanych wynosiła 252. Nauczycielki Prochowska Marya, Ciszewska Marya, Ciszewska Wanda i Schmidtówna Antonina przebywały na ewakuacji; inne siły pracowały w tutejszej szkole.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się bez przerwy do końca roku szkolnego. Wszystkie siły pracowały w tutejszej szkole; liczba zapisanych uczenie wynosiła 382.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 2. września i trwał do 28. czerwca 1917 r. z przerwą od 11. lutego 1917. do 5. marca 1917, spowodowaną brakiem opału.

Celem uczenia ważniejszych wydarzeń czasów obecnych i dni pamiątkowych, urządzono w szkole: „Poranek z powodu ogłoszenia niepodległości Polski“, Poranek listopadowy i Poranek w 126-tą rocznicę Konstytucji 3. Maja.

Program uroczystości był następujący: Nabożeństwo. — Śpiew. — Słowo wstępne. — Odczyt lub wykład o znaczeniu uroczystości. — Deklamacje i pieśni.

Dnia 23. czerwca 1917. uczenie tutejszej szkoły urządziły amatorskie przedstawienie z programem: 1) „W białym dworku“, obrazek w 1 akcie; 2) Deklamacja; 3) „Lalka-leniuszek“, obrazek w 1 odsłonie; 4) „Spóźniona ofiara“, obrazek sceniczny w 2 aktach.

XLIV. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową (Półwie zwierzynieckie)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Senatorskiej L. 7. w godzinach popołudniowych).

1. **Ważanka Marya**, nauczycielka stała, zastępczyni kierowniczką, gospodyni klasy IV. pospolitej;
2. **Ks. Małysiak Juliusz**, katecheta;
3. **Trzczińska ze Starosolskich Leonia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy II. wydziałowej;
4. **Piekarska Felicya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydz.;
5. **Gabrysiówna Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. wydz.;
6. **Pizłówna Helena**, nauczycielka tymczasowa, przydzielona do seminarium nauczycielskiego w Piotrkowie;
7. **Hubłówna Aleksya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;

8. **Wochówna Julia**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. I. a pospolitej;
 9. **Hirschberg Stanisława**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. a pospolitej;
 10. **Mikiewicz Stella**, nauczycielka tymczasowa w Tłustem (Zaleszczyki), ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 11. **Kojecka Aleksandra**, nauczycielka tymczasowa w Kołomyi, ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 374, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła rozpoczęła naukę dnia 1. września. Po 9 dniach musiało naukę przerwać z powodu zajęcia budynku szkolnego na kwatery wojskowe. Dnia 4. stycznia 1915. wojsko opróżniło budynek, podjęto przeto naukę w budynku własnym. Dzieci zapisało się 328, nietylko ze szkoły XLIV., ale i ze szkoły zwierzynieckiej. Budynek szkoły żeńskiej mieścił także szkołę męską tej dzielnicy do końca roku szkolnego. — Wszystkie nauczycielki pracowały w szkołach w Krakowie. Ks. katecheta Małysiak Juliusz pracował w Choceniu.

W roku szkolnym 1915/16 rozpoczęto naukę dnia 2. września. Uczęszczało dzieci 288, tylko z Półwsia zwierzynieckiego. Wszystkie nauczycielki powróciły do swojej szkoły, tylko ks. Małysiak Juliusz pozostał nadal w Choceniu.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto normalnie dnia 1. września. Nauka trwała cały rok z wyjątkiem przerwy spowodowanej brakiem opatu od 11. lutego do 6. marca i od 12. marca do 3. kwietnia 1917.

Z okazji ogłoszenia Wolnej i Niepodległej Polski brały uczennice wszystkich klas udział w nabożeństwie, a uczennice klas wydziałowych także w pochodzie. W rocznicę Konstytucji 3. Maja odbyło się nabożeństwo dla uczenie tutejszej szkoły.

Rok szkolny zakończono uroczystie dnia 28. czerwca 1917.

XLV. Szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą im. Henryka Sienkiewicza (Podgórze)

(umieszczona w budynku wynajętym przy ul. Lwowskiej L. 36. i w filii budynku gimnazjalnego przy ulicy Mickiewicza w godz. przed i popołudniowych).

1. **Świba Kazimierz**, dyrektor;
2. **Ks. Klimek Wiktor**, katecheta;
3. **Ks. Krzysica Andrzej**, katecheta;
4. **Tłumakówna Klara**, nauczycielka religii mojżeszowej;
5. **Zajączkowska Marcelina**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy I. a wydziałowej;
6. **Dąbrowska Janina**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy I. b wydziałowej;
7. **Gołembowska Michalina**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
8. **Krzanowska Marya**, nauczycielka wydziałowa stała, gospodyni klasy V. wydziałowej;
9. **Nyczówna Helena**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
10. **Stępień Marya**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły LI.;

11. **Piasecka Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. a wydziałowej;
12. **Nyczówna Wilhelmina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. a wydziałowej;
13. **Kasprzykówna Bronisława**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b wydziałowej;
14. **Chodorowska Wanda**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b pospolitej;
15. **Schlosserówna Karolina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. b wydziałowej;
16. **Lesiecka Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. b wydziałowej;
17. **Kosińska Stanisława**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. posp.;
18. **Paulowa Anna**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. c wydz.;
19. **Bandrowska Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy I. posp.;
20. **Oroszówna Janina**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. a pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 666, w 15 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. funkcjonowała szkoła przez 7 miesięcy; mieściła się przy ul. Józefińskiej L. 17. Liczba dzieci zapisanych wynosiła 612. Pracowali: Świba Kazimierz, dyrektor, ks. katecheta Klimek Wiktor, nauczycielki: Kosińska Stanisława, Gołombiowska Michalina, Nyczówna Wilhelmina, Chodorowska Wanda, Piasecka Jadwiga, Wiśniowska Helena, przydzielona ze Skawiny, Lesiecka Marya, Bandrowska Marya, Nyczówna Helena i Jackówna Zofia, przydzielona z Kurdwanowa. Na ewakuacji były nauczycielki: Krzanowska Marya, Zajączkowska Marcelina, Schlosserówna Karolina, Kasprzykówna Bronisława i Tłumakówna Klara.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się normalnie w budynku własnym przy ul. Szkolnej L. 6. w pełnym wymiarze godzin i przy współpracy całego Grona tutejszej szkoły; liczba uczenie wynosiła 742.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 14. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 9. lutego do 5. marca 1917.

W bieżącym roku szkolnym obchodzono w szkole tutejszej następujące uroczystości:

Dnia 8. listopada 1916. z powodu ogłoszenia niepodległości Polski.

Dnia 18. listopada 1916. uroczystość żałobną z powodu śmierci ś. p. Henryka Sienkiewicza.

Dnia 29. listopada 1916. rocznicę Powstania listopadowego.

Dnia 30. listopada 1916. uroczystość żałobną, z powodu śmierci Cesarza Franciszka Józefa I.

XLVI. Szkoła 3-klasowa wydziałowa męska, połączona z 4-klasową pospolitą im. Tad. Kościuszki (Podgórze)

(umieszczona w budynku szkoły przy ul. Józefińskiej L. 10. i 12. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Mikstein Antoni**, dyrektor;
2. **Ks. Dr. Kellar Czesław**, katecheta;
3. **Biberstein Mordche Wolf**, nauczyciel religii mojżeszowej;
4. **Peter Jan**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy I. a wydziałowej;
5. **Sroczyński Mieczysław**, nauczyciel wydziałowy stały, gospodarz klasy II. wydziałowej;

6. **Bieleś Jan**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. b pospolitej;
 7. **Bierczyński Antoni**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. wydziałowej;
 8. **Kukulski Bronisław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. a pospolitej;
 9. **Taroni Feliks**, nauczyciel stały, przydzielony do szkoły XXX.;
 10. **Sokolińska Wincenta**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XLIX., gospodyni klasy II. a pospolitej;
 11. **Stefański Józef**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 12. **Rzeszowski Jan**, nauczyciel tymczasowy, internowany w Rosyi;
 13. **Śnieżek Julian**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 14. **Wojnas Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 15. **Gałuszka Leonard**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy I. b wydz.;
 16. **Buratowska Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 17. **Krzywda Seweryn**, nauczyciel kierujący w Kołomyi, ewakuowany, gospodarz klasy III. pospolitej;
 18. **Petrolewicz Włodzimira**, nauczycielka stała w Tyśmienicy (Tlumacz), ewakuowana, gospodyni klasy I. pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 511, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła tutejsza mieściła się w budynku szkoły im. Mikołaja Kopernika, przy ul. Józefińskiej L. 10, ponieważ budynek jej przy ul. Sokolskiej i 3. Maja, zajęty został w dniu 3. sierpnia 1914. na szpital wojskowy. W roku 1914/15. zapisało się do szkoły tutejszej 405 uczniów. Nauka rozpoczęła się w dniu 7. września 1914. wspólnie z innymi szkołami w tym samym budynku. Gdy jednak Władze wojskowe i ten budynek na cele swoje zajęły, zamknęła c. k. Rada szkolna okręgowa podgórska wszystkie szkoły w Podgórzu na czas nieograniczony i dopiero w dniu 7. stycznia ponownie naukę w szkołach tych rozpoczęto, która już trwała bez przerwy do 10. lipca 1915. Zapisanych ponownie uczniów było 366, z których do końca roku szkolnego 322 pozostało.

Z sił nauczycielskich tutejszych zmarł w tym czasie ks. Józef Florczak, katecheta, w dniu 26. listopada 1914. w Międzybrodzu. W miejsce zmarłego katechety i nauczycieli pełniących służbę wojskową przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa ks. Józefa Drożdża, jako zastępcę katechety, tudzież nauczycieli Smyczyńskiego i Morawieckiego.

Na rok szkolny 1915/16. zapisało się do szkoły tutejszej 528 uczniów, Po uregulowaniu jednak frekwencji w Podgórzu pozostało w szkole tutejszej 477 uczniów, którzy pobierali naukę w 10 klasach t. j. w 4 wydziałowych i 6 pospolitych.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się w dniu 1. września 1916. i trwał do 28. czerwca 1917 r. z przerwą od 11. lutego do 10. marca 1917. z powodu braku opału. Dla braku pomieszczenia jednak przydzieliła c. k. Rada szkolna okręgowa klasę I. b pospolitą wraz z nauczycielką Maryą Sabudową do XLVIII. szkoły im. Konarskiego.

Ze względu na działalność społeczną, którą w ubiegłym roku szkolnym obok jej głównego celu szkoła rozwinęła, możnaby rok ten bez przesady nazwać rokiem zbiórek i działalności społecznej. Młodzież szkolna zajmowała się bowiem w ciągu całego roku szkolnego obok kształcenia się i pracy w kierunku religijno-moralnego wychowania zbiórkami na różne cele społeczne i patriotyczne, a prace te i zabiegi przyniosły jak na szkołę tutejszą, do której uczęszcza młodzież przeważnie ze sfer najuboższych, rezultaty dość okazałe.

Oprócz kwoty pieniężnej złożonej na różne cele opieki wojennej zajęła się młodzież tutejsza ziórką „złota i srebra na cele wojenne“ pod kierunkiem nauczyciela wydziałowego Jana Petera, zbieraniem metali (cyny, ołowiu, mosiądzu, brązu, miedzi itp.) pod osobistym kierunkiem dyrektora szkoły Antoniego Miksteina.

W roku szkolnym 1916/17. obchodziła szkoła tutejsza następujące uroczystości dworskie: Wigilię śmierci ś. p. Cesarzowej Elżbiety, Imieniny Najjaśniejszego Pana, Zgon Cesarza Fran-

ciszka Józefa I., Imieniny Najjaśniejszej Pani Cesarzowej Zyty, Urodziny Cesarzowej. Narodowe: W dniu proklamacji niepodległego Królestwa Polskiego, z powodu śmierci ś. p. Henryka Sienkiewicza i w rocznicę Konstytucji 3. Maja. Na program każdej uroczystości złożyły się Nabożeństwo. — Wykład stosownej treści. — Śpiew i deklamacje.

XLVII. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową im. Anny Jagiellonki (Podgórze)

(umieszczona w budynku wynajętym przy ul. Mickiewicza L. 28. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Nowakówna Paulina**, kierowniczka szkoły, gospodyni klasy I. a wydz.;
 2. **Ks. Drożdż Józef**, katecheta;
 3. **Tłumakówna Klara**, nauczycielka religii mojżeszowej;
 4. **Zajączkowska Helena**, naucz. tymcz., gospodyni klasy I. b wydziałowej;
 5. **Trzeciakówna Paulina**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a wydziałowej;
 6. **Tatarówna Franciszka**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. wydziałowej;
 7. **Prysakówna Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy IV. posp.;
 8. **Musiakówna Jadwiga**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a posp.;
 9. **Stasiniewiczówna Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy III. b pospolitej;
 10. **Buciewiczowa z Młodkiewiczów Marya**, nauczycielka tymczasowa w Boryczówce (Trembowla), ewakuowana, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 11. **Bajewska Franciszka**, nauczycielka tymczasowa w Kołomyi, ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej;
 12. **Labitzka Marya**, nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu, ewakuowana, gospodyni klasy III. a pospolitej;
 13. **Zająkówna Marya**, nauczycielka tymczasowa w Zaleszczykach, ewakuowana, gospodyni klasy II. b wydziałowej;
 14. **Weiglówna Ludwika**, nauczycielka tymczasowa w Nadwórninie, ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej.
- Liczba uczennic uczęszczających: 590, w 12 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała z przerwą od dnia 15. września do 7. stycznia 1915. z powodu ewakuacji twierdzy. Szkoła mieściła się w budynku miejskim przy ul. Józefińskiej L. 14. Uczennic zapisanych było 415. Z sił nauczycielskich Musiakówna Jadwiga przebywała na ewakuacji w Myślenicach, Zajączkowska Helena w Bernie morawskim; Tatarówna Franciszka była internowaną od początku wojny do stycznia 1915. w Francji, a następnie aż do końca roku szkolnego 1914/15. udzielała nauki w szkole ludowej w Zakopanem.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się normalnie. Szkoła mieściła się w 3 salach parterowych budynku wynajętego przy ul. Mickiewicza L. 28. i w 2 salach w gimnazjum na parterze; uczęszczało 359 uczennic. Wszystkie siły nauczycielskie uczyły w szkole tutejszej.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się w dniu 1. września 1916. Od 12. lutego do 4. marca 1917. była przerwa w nauce z powodu silnych mrozów i braku opału.

W dniu imienin Najjaśniejszego Pana t. j. 4. października 1916. urządzono uroczysty poranek z następującym programem: Nabożeństwo w kościele. — Wykład o życiu i panowaniu Cesarza Franciszka Józefa I. — Śpiew i deklamacje uczenie.

Z okazji proklamowania niepodległości Państwa Polskiego odbył się w szkole tutejszej uroczysty poranek, na który złożyły się: Nabożeństwo. — Słowo wstępne. — Śpiew i deklamacje młodzieży szkolnej.

W podobny sposób uczczono rocznicę Powstania listopadowego.

Dnia 30. listopada 1916. młodzież tutejszej szkoły brała udział w nabożeństwie żałobnym za spokój duszy ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I., poczem wysłuchała wykładu o życiu i czynach zmarłego Monarchy.

Na wieść o zgonie Henryka Sienkiewicza urządzono nabożeństwo żałobne i poranek, na którym jedna z nauczycielek wygłosiła: Wykład o życiu i pracach Sienkiewicza.

Dnia 3. maja 1917. w rocznicę Konstytucji 3. Maja, młodzież udała się na wspólne nabożeństwo do kościoła, poczem do zgromadzonej młodzieży przemówiła jedna z nauczycielek, wyjaśniając znaczenie wiekopomnego aktu.

XLVIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska, połączona z prowizoryczną 3-klasową wydziałową (Podgórze)

(umieszczona w budynku szkoły męskiej przy ul. Lwowskiej L. 60—62. na I. piętrze w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Krupiński Władysław**, kierownik szkoły, gospodarz klasy I. wydziałowej;
 2. **Ks. Wójcik Franciszek**, katecheta, ewakuowany z Tarnopola;
 3. **Biberstein Mordche Wolf**, nauczyciel religii mojżeszowej;
 4. **Mitera Adolf**, nauczyciel stały, na urlopie;
 5. **Świerczyński Teofil**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. pospolitej;
 6. **Piotrowski Józef**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. pospolitej;
 7. **Druciak Zygmunt**, nauczyciel tymczasowy, w czynnej służbie wojskowej;
 8. **Tomana Andrzej**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
 9. **Jabłoński Stanisław**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
 10. **Moskal Tadeusz**, nauczyciel tymczasowy, w niewoli rosyjskiej;
 11. **Pyrć Władysław**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy III. wydz.;
 12. **Matysik Jan**, nauczyciel tymczasowy, gospodarz klasy I. b pospolitej;
 13. **Kirchnerowa Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej;
 14. **Sabudowa Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. c pospolitej;
 15. **Wysocki Marian**, nauczyciel stały w Knihininie Kolonii (Stanisławów), ewakuowany, gospodarz klasy I a pospolitej;
 16. **Markowski Michał**, nauczyciel tymczasowy w Śniatynie, ewakuowany, gospodarz klasy II. wydziałowej;
 17. **Hoendlówna Julia**, naucz. stała w Czernichowie Mazowieckim (Tarnopol), ewakuowana, gospodyni klasy II. a pospolitej.
- Liczba uczniów uczęszczających: 457, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała z przerwą od 17. września 1914. do 6. stycznia 1915. włącznie i mieściła się w budynku szkolnym przy ul. Józefińskiej; ilość dzieci wynosiła 231. Siły nauczycielskie, oprócz powołanych do wojska, pracowały w tutejszej szkole.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcyonowała prawidłowo i mieściła się w budynku szkolnym przy ul. Lwowskiej L. 60.; ilość dzieci wynosiła 380.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. i trwał do 28. czerwca 1917 r. z przerwą od 11. lutego do 9. marca i od 15. marca do 2. kwietnia 1917. z powodu braku opału.

W roku 1916/17. obchodzono następujące uroczystości szkolne:

- a) Poranek ku czci Henryka Sienkiewicza;
- b) Poranek w rocznicę Powstania listopadowego i styczniowego;
- c) Poranek ku uczczeniu rocznicy Konstytucji 3. Maja.

Program tych uroczystości był następujący: 1. Nabożeństwo uroczyste. 2. Odczyt, objaśniający genezę i znaczenie zdarzenia lub uroczystości. 3. Deklamacje i śpiewy.

XLIX. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. Dąbrówki (Podgórze)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Józefińskiej L. 10. w godzinach popołudniowych).

1. **Domagalska Marya**, nauczycielka kierująca, gospodyni klasy III. pospolitej;
2. **Ks. Staich Władysław**, katecheta;
3. **Kappé Marya**, nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XII.;
4. **Sokolińska Wincenta** nauczycielka stała, przydzielona do szkoły XLVI.;
5. **Kosińska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
6. **Grossówna Marya**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. pospolitej;
7. **Rudnicka Eugenia**, nauczycielka stała w Łuce (Horodenka), ewakuowana, gospodyni klasy I. a pospolitej;
8. **Bajewska Sabina**, nauczycielka tymczasowa w Ceniawie (Kołomyja), ewakuowana, gospodyni klasy I. b pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 239, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Rok szkolny 1914/15. W sierpniu 1914. podczas mobilizacji wojsko zajęło budynek szkolny. Po opróżnieniu w pierwszych dniach września przeprowadzono wpisy i rozpoczęto naukę w klasach II, III, i IV., lecz po kilku dniach odstąpić musiano kilka ubikacji szkolnych c. k. komisji asenterunkowej. Nauka trwała tylko do 19. września, którego to dnia wojsko znowu szkołę zajęło. Nauczycielki otrzymały trzymiesięczną płacę i urlop aż do odwołania. Marya Domagalska, Marya Kappé i Marya Kosińska, nauczycielki tutejszej szkoły wyjechały z Krakowa — pozostała tylko Wincenta Sokolińska. W pierwszych dniach stycznia 1915 r. wojsko opróżniło budynek szkolny przy ul. Józefińskiej L. 10–12. W wymienionym budynku odbywały naukę wszystkie szkoły podgórskie po 2 godziny dziennie. Działwę zapisaną do szkoły im. Dąbrówki, włączono do szkoły LI. Stan ten trwał do 28. kwietnia 1915. W tym dniu wydzielono ze szkoły LI. dzieci szkoły im. Dąbrówki i oddano szkole ubikację wynajętą przy ul. Józefińskiej L. 7., w której nauka odbywała się po 2 godziny dziennie dla klas II, III i IV. Od 26. maja 1915. szkoła otrzymała jeszcze dwie ubikacje, wynajęte przy ul. Józefińskiej L. 15., a nauka odbywała się od godziny 8 do 12 we wszystkich klasach. Dzieci zapisanych było ogółem 111.

Z grona nauczycielek uczyły: Wincenta Sokolińska od 7. stycznia 1915. do końca roku szkolnego, Marya Kappé, zastępując zarazem kierowniczkę szkoły od 1. maja 1915 r. Nadto z polecenia c. k. Rady szkolnej okręgowej w Podgórzu uczyła w tutejszej szkole Helena Rupikówna, nauczycielka z Koberzyna. Marya Domagalska i Marya Kosińska przebywały na uchodźstwie, nie mogąc, mimo starań, dostać się z powrotem do twierdzy. Dopiero po przyłączeniu Podgórza do Krakowa, zostały urzędownie wezwane przez c. k. Radę szkolną okręgową miejską krakowską.

W roku szkolnym 1915/16. ubikacye należące do szkoły im. Dąbrówki zajęła szkoła XLVI. Szkoła tutejsza odbywała naukę w dwu salach budynku szkolnego LI. tak, że klasy III. i IV. miały naukę przed południem, a I. i II po południu.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczęto dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się w godzinach popołudniowych. gdyż przed południem budynek szkolny zajęty był przez szkołę XLVI. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 11. lutego do 9. marca 1917.

Dnia 15. listopada 1916. urządzono uroczystość szkolną dla upamiętnienia dzieciom aktu z dnia 5. listopada 1916., proklamującego niepodległość Polski.

Dnia 30. listopada 1916. żałobny poranek z powodu śmierci ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I.

Dnia 3. maja 1917. uroczysty poranek ku uczczeniu Konstytucji 3. Maja.

Na program tych uroczystości składały się: Odczyt stosownej treści, śpiewy i deklamacye

L. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. Urszuli Kochanowskiej (Podgórze)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Lwowskiej L. 62. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Łaska Bronisława**, ozdobiona złotym krzyżem zasługi, nauczycielka kierująca, gospodyni klasy I. a pospolitej;
2. **Ks. Obrubański Aleksander**, na urlopie;
3. **Ks. Ziółkowski Jan**, katecheta;
4. **Flachówna Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. b pospolitej;
5. **Boberówna Jadwiga**, nauczycielka stała, gospodyni IV. b pospolitej;
6. **Słoniowska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. a pospolitej;
7. **Madłówna Nimfa**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. a posp.;
8. **Udzielanka Zofia**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. b posp.;
9. **Udzielanka Stanisława**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy II. c pospolitej;
10. **Rybczyńska Teofila**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni kl. III. pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 440, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła tutejsza funkcjonowała i mieściła się w budynku szkolnym przy ul. Józefińskiej L. 12. W roku 1914/15. uczęszczało do szkoły 294 uczenie, w roku 1915/16. 377. Nauczycielki tymczasowe Zofia i Stanisława Udzielanki przebywały w czasie ewakuacji Krakowa w Frohnleiten w Styrii.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. i trwała do 28. czerwca 1917. z przerwą od 11. lutego do 11. kwietnia, spowodowaną brakiem opału.

W roku 1916/17. obchodzono:

- a) Uroczystość ku uczczeniu ogłoszenia niepodległości Polski.

Program:

1. Nabożeństwo dziękczynne. 2. Przemowa do dzieci. 3. Pieśni narodowe. 4. Deklamacye.

- b) Uroczystość żałobną z powodu zgonu ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I.

Program:

Nabożeństwo żałobne. 2. Wykład o życiu i czynach zmarłego Monarchy;

- c) Nabożeństwo żałobne z powodu śmierci Henryka Sienkiewicza i wykład o jego dziełach i pracy dla narodu;

- d) Poranek ku uczczeniu 126 rocznicy Konstytucji 3. Maja.

Program:

1. Nabożeństwo wspólne. 2. Wykład, objaśniający znaczenie Konstytucji. 3. Pieśni patriotyczne i 4. Deklamacye okolicznościowe.

LI. Szkoła 4-klasowa pospolita żeńska im. Kingi (Podgórze)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Józefińskiej L. 12. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Stępień Marya**, nauczycielka stała, przydzielona ze szkoły XLV., zastępczyni nauczycielki kierującej, gospodyni klasy II. pospolitej;
 2. **Ks. Staich Władysław**, katecheta;
 3. **Tarnowska Marya**, nauczycielka stała, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 4. **Ciastoń Zofia**, nauczycielka stała, gospodyni klasy III. pospolitej;
 5. **Garbaczyńska Celina**, nauczycielka stała, gospodyni klasy I. pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 228, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała od 7. września do 15. września 1914 r. i od 7. stycznia do 10. lipca 1915. i mieściła się w budynku własnym. Zapisanych uczenie 215; tutejsze siły nauczycielskie pracowały w swojej szkole z wyjątkiem nauczycielki Zofii Ciastoń, która przebywała na ewakuacji w Pradze.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła mieściła się w budynku własnym. Nauka odbywała się normalnie, a wszystkie siły nauczycielskie pracowały w miejscu. Uczęszczało 225 uczenie.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. Z powodu silnych mrozów i braku opatu nastąpiła przerwa w nauce od 12. lutego do 9. marca 1917.

Dnia 8. listopada 1916. urządzono uroczysty poranek z powodu ogłoszenia niepodległości Królestwa Polskiego. Po nabożeństwie przemówiła do zgromadzonej w szkole młodzieży jedna z nauczycielek, poczem uczenie odśpiewały pieśni patriotyczne.

Zgon ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I. uczczono nabożeństwem żałobnym i odczytem o życiu i panowaniu wielkodusznego Monarchy.

W dniu 16. grudnia 1916. młodzież brała udział w nabożeństwie żałobnym za spokój duszy ś. p. Henryka Sienkiewicza, następnie wysłuchała w szkole przemówienia nauczycielki o zasługach Zmarłego.

W rocznicę Konstytucji 3. Maja urządzono poranek uroczysty z następującym programem: Nabożeństwo. Przemowa. Pieśni ku czci poległych żołnierzy. Deklamacje: „Witaj majowa“. „Chwalcie łąki“.

Rok szkolny zakończył się dnia 28. czerwca 1917.

LII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. Kopernika (Podgórze)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Józefińskiej L. 10. w godzinach popołudniowych).

1. **Jodłowski Kazimierz**, nauczyciel kierujący, gospodarz klasy III. pospolitej;
2. **Ks. Staich Władysław**, katecheta;
3. **Balicki Karol**, nauczyciel stały, gospodarz klasy II. a pospolitej;
4. **Mrożek Józef**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
5. **Wójcik Henryk**, zastępca tymczasowego nauczyciela, gospodarz klasy IV. pospolitej;
6. **Peterówna Karolina**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. b pospolitej;
7. **Sakowska Marya**, nauczycielka tymczasowa w Śniatynie, ewakuowana, gospodyni klasy I. pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 238, w 5 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. nauka rozpoczęła się prawidłowo w budynku szkolnym przy ulicy Józefińskiej i trwała do 16. września 1914. Z powodu zajęcia wszystkich budynków szkolnych na cele wojskowe, c. k. Rada szkolna okręgowa w Podgórzu zarządziła zamknięcie szkół na czas nieograniczony.

W dniu 7. stycznia 1915. wojsko opróżniło budynek szkolny przy ul. Józefińskiej, a nauka ponownie rozpoczęta trwała bez przerwy do końca roku szkolnego t. j. do 10. lipca 1915 r. Uczniowie pobierali naukę w trzech salach budynku szkolnego i jednej wynajętej. Zapisano się 195 uczniów, z tych klasyfikowano 163. Nauczyciel Mrozek Józef służył przy wojsku; inni nauczyciele pracowali w tutejszej szkole.

Na rok szkolny 1915/16. zapisało się 238 uczniów W tym roku zmarł nauczyciel tutejszej szkoły Klemens Skimina, na którego miejsce przydzielono Sakowską Maryę, nauczycielkę ewakuowaną.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. i trwał do 28. czerwca 1917. z przerwą od 11. lutego do 10. marca 1917. z powodu braku opału.

W roku 1916/17. obchodziła szkoła tutejsza następujące uroczystości:

- a) Z okazji proklamowania Państwa Polskiego młodzież była na nabożeństwie dziękczynnym dnia 8. listopada 1916. potem odbył się poranek w szkole.
- b) Dnia 30. listopada 1916. z powodu zgonu Cesarza Franciszka Józefa I.
- c) Nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Henryka Sienkiewicza.
- d) Rocznicę Konstytucji 3. Maja.

Na program tych uroczystości składały się: Nabożeństwo, odczyt, śpiew, deklamacje.

LIII. Szkoła 4-klasowa pospolita męska im. J. Długosza (Podgórze)

(umieszczona w budynku własnym przy ulicy Lwowskiej L. 60. w godzinach przed i popołudniowych).

1. **Brzostyński Stanisław**, nauczyciel kierujący, gospodarz klasy IV. b posp.;
2. **Ks. Szemik Wojciech**, katecheta;
3. **Wroński Antoni**, nauczyciel stały, gospodarz klasy IV. a pospolitej;
4. **Taszycki Bolesław**, nauczyciel stały, gospodarz klasy III. a pospolitej;
5. **Bassara Antoni**, nauczyciel stały, w czynnej służbie wojskowej;
6. **Brzostyńska Stanisława**, nauczycielka tymczasowa, gospodyni klasy III. b pospolitej;
7. **Łopatkiewiczówna Honorata**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. a pospolitej;
8. **Roczyska Anna**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy II. pospolitej;
9. **Peterówna Marya**, zastępczyni nauczycielki tymczasowej, gospodyni klasy I. b pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 376, w 7 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. rozpoczęła się nauka dnia 7. września 1914. w budynku szkolnym przy ulicy Józefińskiej i prowadzona była do 16. września, w którym to dniu i ten budynek szkolny zajęty został przez wojsko.

Powtórnie rozpoczęła się nauka 3. stycznia 1915 r. i trwała bez przerwy do 10. lipca 1915 r. w tymże budynku szkolnym przy ul. Józefińskiej.

W roku szkolnym 1915/16. nauka odbywała się w budynku własnym przy ul. Lwowskiej bez przerwy od 1. września do 30. czerwca 1916.

Rok 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Nauka odbywała się do końca stycznia 1917. bez przerwy. Od 3. lutego do 10. marca 1917., a następnie od 17. marca do końca marca 1917. nastąpiła przerwa w nauce z powodu braku opału. Od 31. marca do 28. czerwca 1917. odbywała się nauka regularnie bez przerwy.

Rocznicę Konstytucji 3. Maja obchodzono uroczystym porankiem o następującym programie: Nabożeństwo w kaplicy szkolnej — deklamacje patryotyczne uczniów z każdej klasy, przegradzane stosownym śpiewem — przemowa i wyjaśnienie znaczenia tej uroczystości.

Szkoły prywatne z prawami szkół publicznych.

1) Prywatna szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą im. św. Andrzeja PP. Franciszkanek

(umieszczona w budynku własnym przy ulicy Grodzkiej L. 54. w godzinach popołudniowych).

1. **Ks. Górkiewicz Adam**, dyrektor i katecheta;
2. **S. Januszówną Helena**, prefekta szkoły;
3. **S. Michałowska Jadwiga**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy V. wydz.;
4. **S. Kosińska Jadwiga**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy IV. wydz.;
5. **S. Szumlakowska Marya**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. wydz.;
6. **S. Glatzel Marya**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. wydziałowej;
7. **S. Konopacka Helena**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. pospol.;
8. **S. Mikosz Laura**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. pospolitej;
9. **Kuczyńska Helena**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. wydziałowej;
10. **Słomczyńska Zofia**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy IV. pospolitej;
11. **Jędrzejowska Stefania**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. posp.;

Liczba uczenie uczęszczających: 242, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła funkcjonowała normalnie i mieściła się w budynku własnym. Liczba dzieci uczęszczających wynosiła w roku 1914/15. — 173; w roku 1915/16. — 250. Siły nauczycielskie pracowały w swojej szkole.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się dnia 1. września 1916. Przerwa w nauce z powodu braku opału trwała od 11. lutego do 25. lutego 1917.

Dnia 8. listopada 1916. urządzono obchód patryotyczny z powodu ogłoszenia niepodległości Królestwa Polskiego.

Dnia 31. stycznia 1917. odbył się poranek ku czci ś. p. Henryka Sienkiewicza z następującym programem: Msza św. — Przemowa kierownika. — Odczyt nauczycielki. — Deklamacje. — Śpiewy. Uroczystość zakończono składką na żłobki im. Sienkiewicza.

2) Prywatna szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą męską i żeńską, z ogródkiem freblowskim, z językiem wykładowym niemieckim PP. Córek Bożej Miłości

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Pędzichów L. 12—14).

1. **S. Binder Ludwika**, ozdobiona złotym krzyżem zasługi z koroną, dyrektorka;
2. **Ks. Dembowski Teodor**, katecheta;
3. **S. Ondra Maksymila**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. pospolitej chłopców;
4. **S. Rzymetka Bonifacya**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy II. pospolitej chłopców;
5. **S. Mojżiżek Vlasta**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. pospolitej chłopców;
6. **S. Weiser Estella**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy IV. pospolitej chłopców;
7. **S. Antes Corina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. pospolitej dziewcząt;
8. **S. Lauder Irena**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. pospolitej dziewcząt;
9. **S. Haidvogel Margareta**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. wydz.;
10. **S. Nikliczek Florina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy II. wydz.;
11. **S. Schaefflein Alkantara**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. wydz.;
12. **Wędrychówna Marya**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. pospolitej dziewcząt;
13. **Wachulska Helena**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy IV. pospolitej dziewcząt.

Liczba uczęszczających: 563, w 11. oddziałach

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. nauka odbywała się z przerwą dwumiesięczną (październik i listopad) w lokalu wynajętym przy ul. Krowoderskiej L. 29. Ilość dzieci wynosiła 120, nauczycielek było 6. Reszta sił nauczycielskich pracowały jako pielęgniarki w szpitalu twierdzy Nr. 3, który mieścił się w budynku szkoły Instytutu Maryi.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 15. września, ponieważ przed rozpoczęciem nauki musiano budynek dezynfekcyonować. Z powodu wielkiego zimna i braku opału naukę przerwano dnia 10. lutego do 21. lutego 1917.

W maju 1917. szkoła urządziła uroczystość z amatorskim przedstawieniem. Dochód z przedstawienia przeznaczono na cele opieki wojennej.

3) Prywatna szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą im. św. Tomasza PP. Kanoniczek św. Ducha de Sazia (Duchaczek)

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Szpitalnej L. 10).

1. **Ks. Woźniczka Ignacy**, dyrektor i katecheta;
2. **S. Konopacka Julia**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy V. wydziałowej;
3. **S. Lefleur Serafina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. wydz.;
4. **S. Kukurbianka Bronisława**, nauczycielka zakonna, gospodyni kl. IV. wydz.;

5. **S. Rodowiczówna Janina**, nauczycielka zakonna, gospodyni kl. II. wydz.;
6. **S. Warzeszanka Aniela**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. wydz.;
7. **Palkówna Tekla**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy IV. pospolitej;
8. **Hellerówna Eleonora**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy III. posp.;
9. **Włosikówna Walerya**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. pospolitej;
10. **Broczkowska Aniela**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy I. pospolitej (do 1/II. 1917);
11. **Boguńska Emilia**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy I. pospolitej (od 1/II. 1917).

Liczba uczenie uczęszczających: 394, w 9 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła funkcyonowała w budynku własnym. Nauka przez te dwa lata odbywała się normalnie. Uczenie zapisanych w roku 1914/15. było 430, w roku 1915/16. — 431. Siły nauczycielskie pracowały w miejscu.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się z początkiem września 1916; przerwa krótka z powodu silnych mrozów trwała 4 dni od 18. do 21. lutego 1917. włącznie.

W roku szkolnym 1916/17. obchodzono następujące uroczystości:

1. Imieniny Ces. Franciszka Józefa I. w dniu 4. października 1916;
 2. Uroczystość z powodu proklamacyi z dnia 5. listopada 1916. w dniu 8. listopada 1916 r.;
 3. Wspólne nabożeństwo żałobne z okazji pogrzebu ś. p. Ces. Franciszka Józefa I.;
 4. Uroczystość z okazji zdobycia Bukaresztu dnia 9. grudnia 1916.;
 5. Imieniny Najjaśniejszej Pani Cesarzowej Zyty w dniu 27. kwietnia 1917.;
 6. Uroczystość 3. Maja;
 7. Urodziny Cesarzowej Zyty, dnia 9. maja 1917.;
- Uroczystości te rozpoczynały się wspólnem nabożeństwem.

4) Prywatna szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska połączona z 4-klasową pospolitą PP. Augustyanek

(umieszczona w klauzurze klasztoru przy ul. Skalecznej L. 12).

1. **S. Kozłowska Małgorzata**, dyrektorka, gospodyni klasy I. wydziałowej;
2. **Ks. Styła Andrzej**, Augustyanin, katecheta;
3. **S. Zembaczyńska Magdalena**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy IV. wydziałowej;
4. **S. Thomallówna Michalina**, nauczycielka zakonna, gospodyni kl. III. wydz.;
5. **S. Thomallówna Laurencya**, nauczycielka zakonna, gospodyni kl. II. wydz.;
6. **Zaćwilichowska Helena**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy IV. posp.;
7. **Bossowska Marya**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy III. pospolitej;
8. **Zadęcka Józefa**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. pospolitej;
9. **Jackowska Jadwiga**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy I. pospolitej;

Liczba uczenie uczęszczających: 231, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcyonowała od 1. lutego do 3. lipca 1915., w roku **1915/16.** cały rok. Mieściła się w obrębie klauzury klasztoru przy ul. Skalecznej L. 12. w budynku przeznaczonym na pensjonat, gdyż budynek szkolny zajęło wojsko. W roku 1914/15. uczęszczało 178, a w roku 1915/16. — 205 uczenie. W pierwszym półroczu roku 1914/15.

gdy szkoła nie funkcjonowała, siły nauczycielskie pracowały, oprócz jednej internowanej we Francji, prywatnie w Krakowie; inne wyjechały na Śląsk lub do Wiednia, skąd powróciły 1. lutego 1915., gdy szkoła zaczęła funkcjonować.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się z dniem 1. września 1916. Skutkiem mrozów i braku opału nastąpiła przerwa w nauce od 16. lutego do 5. marca 1917.

W roku 1916/17. obchodziła szkoła tutejsza uroczystości:

1. Z okazji proklamowania Królestwa Polskiego;
2. Manifestację żałobną po śmierci ś. p. Cesarza Franciszka Józefa I.;
3. Obchód Konstytucji 3. Maja.

5) Prywatna szkoła 5-klasowa wydziałowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą PP. Prezentek

(umieszczona w budynku klasztornym przy ul. św. Jana L. 7).

1. **S. Sałaburzanka Ludwika**, dyrektorka, gospodyni klasy IV. wydz.);
2. **Ks Soświński Antoni**, katecheta;
3. **Ks. Jagła Stanisław**, katecheta;
4. **S. Krukierkówną Jadwiga**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. wydz.;
5. **S. Bittnerówna Alojza**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy II. wydz.;
6. **S. Warzeszanka Karolina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. wydz.;
7. **S. Janowska Antonina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy II. posp.;
8. **Schaiterówna Marya**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy IV. pospolitej;
9. **Gołąbówna Jadwiga**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy III. pospolitej;
10. **Bayłówna Zofia**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy I. pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 284, w 8 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Szkoła funkcjonowała przez cały czas normalnie bez przerw.

6) Prywatna szkoła 4-klasowa pospolita żeńska SS. Urszulanek

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Starowiślnej L. 7).

1. **S. Chruńców Felicja**, kierowniczką;
2. **Ks. Van Roy Rudolf**, katecheta;
3. **S. Chmielewska Henryka**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy I. posp.;
4. **S. Szlaeger Małgorzata**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy IV. posp.;
5. **Kaliszówna Stefania** nauczycielka świecka, gospodyni klasy III. pospolitej;
6. **Mitasińska Zofia**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy II. pospolitej.

Liczba uczenie uczęszczających: 121, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Szkoła funkcjonowała prawidłowo bez przerw i mieściła się w budynku własnym. Ilość dzieci w roku 1914/15. wynosiła 31, w roku 1915/16. — 101.

Dzieci szkoły pospolitej wspólnie z uczniami gimnazjum i liceum tutejszego brały udział w porankach i wieczorkach urządzanych kilkakrotnie z okazji rocznicy Powstania listopadowego, śmierci Henryka Sienkiewicza i rocznicy Konstytucji 3. Maja.

7) Prywatna szkoła ewangelicka 6-klasowa żeńska, połączona z 4-klasową pospolitą męską, z językiem wykładowym niemieckim

(umieszczona w budynku własnym przy ul. Grodzkiej L. 58).

1. **Buczek Paweł Teodor**, kierownik;
2. **Ks. Michejda Karol**, proboszcz, katecheta ewangelicki;
3. **Ks. Kondolewicz Józef**, c. i k. kapelan wojskowy, katecheta rel. rzym.-kat.;
4. **Danziger Ozyasz**, nauczyciel religii mojżeszowej;
5. **Hotta Paweł**, nauczyciel, gospodarz klasy II. wydziałowej;
6. **Bobkowska Cecylia**, nauczycielka, gospodyni klasy IV. pospolitej chłopców i dziewcząt;
7. **Machauf Bronisława**, nauczycielka, gospodyni klasy III. chłopców i V. klasy dziewcząt;
8. **Göttel Leokadya**, nauczycielka, gospodyni klasy II. i III. posp. dziewcząt;
9. **Grządziel Marya**, nauczycielka, gospodyni klasy II. posp. chłopców;
10. **Kamsler Stefania**, nauczycielka, gospodyni klasy I. pospolitej dziewcząt;
11. **Obrazay Alicya**, nauczycielka, gospodyni klasy I. pospolitej chłopców.

Liczba dzieci uczęszczających: 464, w 10 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła nie funkcjonowała w I. półroczu z powodu zajęcia budynku szkolnego przez wojskowość; w półroczu drugim zaś udzielano nauki tylko w 2 klasach, w każdej z nich po 2 oddziały. Jedna klasa mieściła się w budynku szkolnym przy ul. Grodzkiej L. 58, druga w lokalu wynajętym przy ul. Grodzkiej L. 62. Uczęszczało 59 dzieci a nauki udzielały 2 siły nauczycielskie: kierownik szkoły i jedna nauczycielka. Nauczyciel Michał Cieślak powołany został do służby wojskowej, reszta sił nauczycielskich wyjechała z Krakowa.

W roku szkolnym 1915/16. funkcjonowała szkoła przez cały rok we wszystkich 6 klasach, w budynku szkolnym, dzięki opróżnieniu tegoż przez wojskowość. Liczba dzieci wynosiła 358. Nauczyciel Paweł Hotta na podstawie reklamacyi zwolniony od pospolitego ruszenia, pełnił obowiązki nauczycielskie w tutejszej szkole.

W roku szkolnym 1916/17. rozpoczęto naukę dnia 6. września 1916: dla braku materiału opałowego nastąpiła przerwa w nauce od 11. lutego do 4. marca 1917.

Dnia 4. października 1916. obchodziła szkoła uroczyste imieniny Cesarza Franciszka Józefa I. Program: Śpiew choralny. — Życiorys Najjaśniejszego Pana wygłoszony przez nauczyciela Hottę. — Przemówienie dyrektora. — Hymn ludu.

Dnia 30. listopada 1916. odbyła się uroczystość żałobna z powodu zgonu Cesarza Franciszka Józefa I. Dyrektor szkoły wygłosił przemówienie, w którym wzywał do zachowania wdzięczności dla zgasłego Monarchy przez sumienne spełnianie obowiązków wobec Ojczyzny i przelanie czci i miłości na Następcę Jego, Cesarza Karola I.

Dnia 9. maja 1917. obchodzono uroczyste urodziny Najjaśniejszej Pani Cesarzowej Zyty. Program: Śpiew choralny. — Przemówienie okolicznościowe, wygłoszone przez dyrektora szkoły. — Hymn ludu.

Szkoły prywatne bez prawa szkół publicznych.

1) Prywatna szkoła 6-klasowa pospolita żeńska PP. Norbertanek (Zwierzyniec).

1. **S. Bothe Hiacynta**, kierowniczka;
 2. **Ks. Małyśiak Juliusz**, katecheta;
 3. **S. Kuczyńska Bronisława**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy II. posp.;
 4. **S. Krukierek Paulina**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy III. posp.;
 5. **S. Froniówna Wojstawa**, nauczycielka zakonna, gospodyni klasy IV. posp.;
 6. **Dudkówna Elżbieta**, nauczycielka świecka, gospodyni klasy I. pospolitej.
- Liczba uczenie uczęszczających: 34, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

Od wybuchu wojny do 31. sierpnia 1916. szkoła nie funkcyonowała z powodu zająćcia ubikacyi szkolnych w klasztorze przez wojsko.

W roku szkolnym 1916/17. otwarto szkołę na nowo jako 4-klasową. Nauka odbywała się bez przerwy od 8. września 1916. do 23. czerwca 1917.

Oprócz uroczystości dworskich urządzono w szkole tutejszej poranek ku uczczeniu proklamacyi Królestwa Polskiego. Program tej uroczystości był następujący: Nabożeństwo w kościele — odczyt — deklamacye — śpiew.

2) Prywatna szkoła 4-klasowa pospolita żeńska p. Heleny Kaplińskiej

(umieszczona w budynku przy ul. Gołębiej L. 5).

1. **Kaplińska Helena**, kierowniczka;
 2. **Ks. Piechnik Józef**, katecheta;
 3. **Korotkiewicz Celestyna**, nauczycielka, gospodyni klasy IV. pospolitej;
 4. **Liptakówna Jadwiga**, nauczycielka, gospodyni klasy III. pospolitej;
 5. **Żurawska Janina**, nauczycielka, gospodyni klasy II. i I. pospolitej;
 6. **Maciołek Marya**, nauczycielka do języka niemieckiego;
 7. **Tramczyńska Halina**, nauczycielka, do języka francuskiego.
- Liczba uczenie uczęszczających: 52, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. i 1915/16. szkoła funkcyonowała normalnie i mieściła się w budynku przy ul. Gołębiej L. 5. W roku 1914/15. uczęszczało 29, w roku 1915/16. — 47 dzieci. Siły nauczycielskie, oprócz jednej, pracowały w zakładzie.

Rok szkolny 1916/17. rozpoczął się w szkole tutejszej 10. września 1916. Ku uczczeniu pamięci ś. p. Henryka Sienkiewicza odbył się poranek z następującym programem: Nabożeństwo w kościele. — Odczyt w szkole. — Deklamacye okolicznościowe. — „Marsz żałobny Bethovena“.

Dnia 8. listopada 1916. po nabożeństwie młodzież brała udział w pochodzie, urządzonym z okazji proklamowania Niepodległości Polski.

W rocznicę Powstania listopadowego urządzono nabożeństwo wspólne, a po południu odbyło się przedstawienie patriotyczne, złożone z komedyjki, deklamacji i obrazów świetlnych.

W podobny sposób uczczono rocznicę Powstania styczniowego. Dnia 3. maja 1917. uczennice były na nabożeństwie w katedrze na Wawelu, poczem wysłuchały odczytu o Konstytucji. Uroczystość zakończono śpiewem i deklamacjami.

3) Prywatna szkoła 4-klasowa pospolita żeńska p. Dr. Maryi Lewickiej

(umieszczona przy placu Franciszkańskim).

1. **Dr. Lewicka Marya**, kierowniczka;
 2. **Ks. Rospond Kazimierz**, katecheta;
 3. **Szumska Zofia**, nauczycielka, gospodyni klasy IV.;
 4. **Hamulińska Irena**, nauczycielka, gospodyni klasy III.;
 5. **Różycka Jadwiga**, nauczycielka, gospodyni klasy II.;
 6. **Rybińska Irena**, nauczycielka, gospodyni klasy I.
- Liczba uczennic uczęszczających: 55, w 4 oddziałach.

4) Prywatna szkoła 4-klasowa pospolita męska w Schronisku księcia Aleksandra Lubomirskiego

(w okresie sprawozdawczym nieczynna).

5) Prywatna szkoła 2-klasowa męska, utrzymywana przez Stowarzyszenie żydowskie „Talmud Tora“

(w okresie sprawozdawczym nieczynna).

6) Prywatna żydowska szkoła 4-klasowa pospolita męska, utrzymywana przez Towarzystwo „Żydowska szkoła ludowa i średnia“

(umieszczona w lokalu wynajętym przy ul. Gertrudy L. 29. i w sali biblioteki żydowskiej „Ezra“ przy ul. Krakowskiej L. 51).

1. **Silberstein Leon**, kierownik szkoły, gospodarz klasy IV. pospolitej;
2. **Hay Antoni**, nauczyciel, gospodarz klasy II. pospolitej;
3. **Blau Eljukim**, nauczyciel, gospodarz klasy I. i III. pospolitej.

Liczba uczniów uczęszczających: 94, w 4 oddziałach.

Kronika szkoły w latach wojennych:

W roku szkolnym 1914/15. szkoła funkcjonowała zaledwie kilka tygodni. W sierpniu 1915 r. urządziło Towarzystwo, utrzymujące szkołę, kurs zajęć dla byłych uczniów tutejszej szkoły, który trwał miesiąc, a odbył się w salach, użyczonych przez Radę wyznaniową izraelską w gmachu tejże Rady przy ul. Skawińskiej L. 2. Na kurs uczęszczało 27 uczniów.

W roku szkolnym 1915/16. szkoła funkcjonowała bez przerwy, lecz z uszczuploną liczbą godzin nauki. Mieściła się od 1. września 1915. do 15. lutego 1916. w wyżej wspomnianym gmachu izraelskiej Rady wyznaniowej, a od 15. lutego 1916. do końca roku szkolnego przy ul. Gertrudy L. 29. Uczniów uczęszczających było 71.

W roku szkolnym 1916/17. nauka rozpoczęła się dnia 1. września 1916. i trwała bez przerwy do 26. czerwca 1917.

Dnia 8. listopada 1916 r. odbył się obchód szkolny z okazji wskrzeszenia Polski. Program: Nabożeństwo. Przemowa kierownika. Deklamacja. Śpiew.

W dniu pogrzebu Cesarza Franciszka Józefa I. t. j. dnia 30. listopada 1916. odbyła się uroczystość żałobna z następującym programem: Nabożeństwo w Templu. Wspomnienie pośmiertne, wygłoszone przez kierownika szkoły.

Wykaz

frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1916/17. według klas:

A) Szkoły męskie:

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddział.	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	I. 3-kl. wydziałowa im. św. Wojciecha	80	81	81	53	51	30	25	—	—	401	10	w lokalu wynajętym przy ul. Staszica L. 7. w godz. przedpołudniowych
2.	II. 4-kl. pospolita im. św. Barbary	56	52	52	57	—	—	—	—	—	217	4	w budynku własnym przy ul. Krupniczej L. 15
3.	III. 3-kl. wydziałowa im. św. Mikołaja	115	164	125	131	112	76	27	—	—	750	16	w budynku własnym przy ul. Lubomirskiego L. 19.
4.	IV. 4-kl. wydziałowa im. św. Jana Kant.	76	53	83	79	45	34	17	38	—	425	11	w baraku szkolnym przy ul. Krasieńskiego L. 1.
5.	V. 4-kl. wydziałowa im. Kazimierza W.	109	114	82	50	99	46	19	42	—	561	12	w bud. szk. przy pl. Wolnica L. 1. w godz. przedpoł.
6.	VII. 3-kl. wydział. im. św. Floryana	89	87	56	95	93	51	26	—	—	497	11	w lok. wyn. przy ul. Staszica L. 7. w godz. przed i popoł.
7.	VIII. 4-kl. pospolita im. św. Szczepana	52	68	45	47	—	—	—	—	—	212	5	w budynku własnym przy ul. Rajskiej L. 14.
8.	XI. 4-kl. pospolita im. Dietla	122	101	78	46	—	—	—	—	—	347	7	w baraku szkolnym przy ul. Miodowej L. 32.
9.	XVI. 3-kl. wydział. im. ces. Fr. Józefa	44	50	50	47	43	32	25	—	—	291	7	w lokalu wynajętym przy ul. Grodzkiej L. 61.
10.	XXI. 4-kl. pospolita im. kr. Wł. Jagiełły	109	112	47	58	—	—	—	—	—	326	6	w budynku własnym przy ul. św. Duchy L. 20.
11.	XXIII. 4-kl. pospol. im. H. Sienkiewicza	124	122	98	50	—	—	—	—	—	394	7	w baraku szkolnym przy ul. Miodowej L. 32. w godz. pop.
12.	XXIV. 3-kl. wydz. im. Kochanowskiego	40	43	52	52	53	42	40	—	—	322	7	w klaszt. P. P. Prezentek, przy ul. Jana 7. w godz. pop.
13.	XXVI. 4-kl. pospol. im. Jachowicza	43	44	44	73	—	—	—	—	—	204	5	w budynku miejs. przy pl. Jabłonowskich L. 20.
14.	XXVII. 4-kl. pospol. im. J. Słowackiego	123	83	99	44	—	—	—	—	—	349	7	w bud. szk. przy pl. Wolnica I. II. p. w godz. pop.
15.	XXX. 3-kl. wydział. (Dębniaki)	81	60	52	47	57	49	23	—	—	369	9	w budynku własnym
16.	XXXI. 3-kl. wydz. im. Dr. Jordana (Półwsie)	81	84	53	50	40	23	21	—	—	352	9	w budynku własnym
17.	XXXIII. 3-kl. wydział im. Stef. Batorego (Czarna wieś)	98	82	72	36	38	27	16	—	—	369	10	w budynku własnym
18.	XXXV. 4-kl. posp. (Łobzów)	45	46	43	31	—	—	—	—	—	165	4	w budynku własnym
19.	XXXVI. 4-kl. posp. (Krowodrza)	81	81	80	30	—	—	—	—	—	272	7	w budynku własnym
20.	XLVI. 3-kl. wydz. (Podgórze)	62	101	67	101	82	63	35	—	—	511	10	w bud. szk. LII. przy ul. Józefińskiej L. 60. w godz. przedpoł.
21.	XLVIII. 3-kl. wydz. (Podgórze)	142	101	48	46	51	42	27	—	—	457	10	w budynku szkoły LIII. przy ul. Lwowskiej L. 60. w godz. przed i popoł.
22.	LII. 4-kl. pospolita (Podgórze)	61	81	51	45	—	—	—	—	—	238	5	w budynku własnym w godzinach popołudniowych.
23.	LIII. 4-kl. pospolita (Podgórze)	105	57	123	91	—	—	—	—	—	376	7	w budynku własnym przy ul. Lwowskiej L. 60. w godz. przed i popoł.
	Ogółem	1938	1867	1581	1359	764	515	301	80	—	8405	186	

B) Szkoły żeńskie:

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	6-kl. wydziałowa im. św. Scholastyki	—	—	—	—	101	74	42	31	20	268	8	w lokalu wyn. przy ul. Se-bastyana L. 16. II i III p. w godz. przedpoł.
2.	VI. 4-kl. pospolita im. Ożackiego	105	106	91	50	—	—	—	—	—	352	7	w lokalu wyn. przy ul. Se-bastyana L. 16. oficyna w go-dzinach popoł.
3.	IX. 5-kl. wydziałowa im. Konarskiego	58	58	69	55	49	64	46	97	22	518	12	w klasztorze PP. Franciszka-nek przy ul. Grodzkiej L. 54. i w bud. szkoły ewang.
4.	X. 3-kl. wydziałowa im. św. Jadwigi	37	49	41	37	92	54	50	—	—	360	8	w budynku szkoły XIII. przy ul. Studenckiej L. 11 w go-dzinach popoł
5.	XII. 3-kl. wydz. prow. im. Piramowicza	169	152	61	42	67	37	21	—	—	549	12	w budynku własnym przy pl. Wolnica L. 1. w godz. przed i popoł
6.	XIII. 3-kl. wydziałowa im. Mickiewicza	54	45	43	55	53	86	57	—	—	393	8	w budynku własnym przy ul. Studenckiej L. 11. w go-dzinach przedpoł.
7.	XIV. 4-kl. pospolita im. św. Salomei	83	52	52	43	—	—	—	—	—	230	5	w bud. szkoły XIX. przy ul. Szujskiego L. 2. w go-dzinach popoł.
8.	XV. 3-kl. wydziałowa im. Tańskiej	93	97	54	56	50	54	31	—	—	435	9	w lokalu wynajętym przy ul. Se-bastyana L. 16. ofic. w godz. przedp.
9.	XVII. 4-kl. wydział. im. Elżbiety	127	114	87	73	60	39	40	51	—	591	12	w baraku szkol. przy ul. Dietla w godz. przed i popoł.
10.	XVIII. 3-kl. wydział. im. św. Anny	96	126	118	84	91	68	36	—	—	619	15	w budynku własnym przy ul. Topolowej L. 18.
11.	XIX. 4-kl. posp. im. Kościuszki	50	108	49	53	—	—	—	—	—	260	5	w budynku własnym przy ul. Szujskiego L. 2. w go-dzinach przedpoł.
12.	XX. 4-kl. wydz. im. Zbign. Oleśnickiego	61	56	54	55	81	45	50	53	—	455	9	w budynku Seminarium św. Rodziny przy ul. Pędzichów L. 13. w godz. popoł.
13.	XXII. 3-kl. wydz. im. J. Długosza	80	57	53	49	55	32	30	—	—	356	8	w budynku szkolnym przy pl. Wolnica L. 1. na part. w godz. przed i popoł.
14.	XXV. 4-kl. pospolita im. św. Kingi	80	91	88	86	—	—	—	—	—	345	8	w lokalu wynajętym przy ul. św. Se-bastyana L. 16. w go-dzinach popoł.
15.	XXVIII. 3-kl. wydz. im. Z. Krasińskiego	40	49	42	41	53	40	30	—	—	295	7	w lokalu wynajętym przy ul. Siemiradzkiego L. 2.
16.	XXXIV. 3-kl. wydz. (Nowa Wieś)	107	112	73	50	49	22	22	—	—	435	10	w budynku własnym i wy-najętym przy ulicy Nowo-wiejskiej L. 2.
17.	XXXVII. 4-kl. posp. (Krowodrza)	88	85	45	27	—	—	—	—	—	245	6	w budynku własnym
18.	XLII. 4-kl. pospolita prowiz. (Pędzichów)	66	93	49	49	—	—	—	—	—	257	5	w budynku przy ul. Pędzi-chów L. 13.
19.	XLIII. 3-kl. wydz. (Dębniki)	91	83	66	49	68	51	19	—	—	427	10	w budynku własnym
20.	XLIV. 3-kl. wydz. (Półwieś)	84	64	53	48	58	35	32	—	—	374	9	w budynku własnym
21.	XLV. 5-kl. wydział. (Podgórze)	67	94	63	54	128	82	90	71	17	666	15	w lok. wyn. przy ul. Lwow-skiej L. 36. i w bud. gimn. im. Mickiewicza
22.	XLVII. 3-kl. wydz. (Podgórze)	119	95	79	60	106	86	45	—	—	590	12	w lokalu wynaj. przy ulicy Mickiewicza L. 28.
23.	XLIX. 4-kl. posp. (Podgórze)	87	66	42	41	—	—	—	—	—	236	5	w budynku własnym przy ul. Józefińskiej L. 12. w go-dzinach popoł.
24.	L. 4-kl. pospolita (Podgórze)	125	165	66	84	—	—	—	—	—	440	8	w budynku własnym przy ul. Lwowskiej L. 62.
25.	LI. 4-kl. pospolita (Podgórze)	60	66	52	50	—	—	—	—	—	228	4	w bud. wł. przy ul. Józefiń-skiej L. 12. w g. przed i pop.
Ogółem		2027	2083	1490	1291	1161	869	641	303	59	9924	217	

C) Szkoły mieszane:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	XXIX. 4-kl. pospol. (Zakrzówek)	62	57	34	24	—	—	—	—	—	177	4	w budynku własnym
2.	XXXII. 4-kl. pospol. (Zwierzyniec)	115	102	80	54	—	—	—	—	—	351	8	w budynku własnym
3.	XXXVIII. 4-kl. posp. (Grzegórzki)	173	119	83	46	—	—	—	—	—	421	11	w budynku własnym
4.	XXXIX. 4-kl. posp. (Dąbie)	93	77	45	27	—	—	—	—	—	242	6	w budynku własnym
5.	XL. 4-kl. pospolita (Ludwinów)	125	118	70	53	—	—	—	—	—	366	8	w budynku własnym
6.	XLI. 4-kl. pospolita (Płaszów)	104	86	52	50	—	—	—	—	—	292	8	w budynku własnym
	Ogółem	672	559	364	254	—	—	—	—	—	1849	45	

D) Szkoły prywatne z prawami publiczności:

L. porz.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	5-kl. wydz. żeńska PP. Franciszkanek	23	24	21	32	33	33	34	32	10	242	9	w budynku własnym przy ul. Grodzkiej L. 51.
2.	5-kl. wydziałowa PP. Córki Bożej Mił.	123	105	82	83	70	54	46	—	—	563	11	w budynku własnym przy ul. Pędzichów L. 14
3.	5-kl. wydz. żeńska PP. Duchaczek	34	39	44	53	61	57	56	45	5	394	9	w budynku własnym przy ul. Szpitalnej L. 10.
4.	5-kl. wydz. żeńska PP. Augustyanek	39	37	28	28	39	24	24	12	—	231	8	w budynku własnym przy ul. Skalecznej L. 12
5.	5-kl. wydz. żeńska PP. Prezentek	32	42	37	36	39	35	42	21	—	284	8	w budynku własnym przy ul. Jana L. 7.
6.	4-kl. pospolita żeńsk. S. S. Urszulanek	20	24	44	33	—	—	—	—	—	121	4	w budynku własnym przy ul. Starowiślniej L. 7
7.	6-kl. pospolita mieszana ewangelicka	100	112	87	79	33	30	23	—	—	464	10	w budynku własnym przy ul. Grodzkiej L. 58.
	Ogółem	371	383	343	344	275	233	225	110	15	2299	60	

E) Szkoły prywatne bez praw publiczności:

L. p.	Nazwa szkoły	Klasy pospolite				Klasy wydziałowe					Razem	Liczba oddziałów	Umieszczenie szkoły
		I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	4-kl. pospol. żeńska PP. Norbertanek	12	8	7	7	—	—	—	—	—	34	4	w budynku klasztor- nym (Zwierzyniec)
2.	4-kl. pospol. żeńska p. Heleny Kaplińskiej	7	11	13	21	—	—	—	—	—	52	4	ul. Gołębia L. 5.
3.	4-kl. pospolita żeńska Dr. Lewickiej Maryi	8	9	17	21	—	—	—	—	—	55	4	ul. Franciszkańska L. 1.
4.	4-kl. posp. męska w Schronisku ks. Aleksan- dra Lubomirskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieczynna
5.	2-kl. pospol. męska „Talmud Tora“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	nieczynna
6.	4-kl. pospol. męska Tow. żyd. Szkoły lud.	38	25	20	11	—	—	—	—	—	94	4	w lok. wyn. przy ul. Gertrudy L. 29.
	Ogółem	65	53	57	60	—	—	—	—	—	235	16	

Zestawienie:

A. 8.405 chłopców	w 186 klasach	} na klasę przeciętnie 45 dzieci.
B. 9.924 dziewcząt	w 217 klasach	
C. 1.849 chłop. i dziew.	w 45 klasach	
Razem 20.178 dzieci	w 448 klasach	
D. 2.299 dzieci	w 60 klasach	} na klasę przeciętnie 33 dzieci.
E. 235 „	w 16 klasach	
Razem 2.534 dzieci	w 76 klasach	
Ogółem 22.712 dzieci	w 524 klasach.	



Wykaz liczebny dzieci szkół publicznych i prywatnych

A) Szkoły

L. porz.	Nazwa szkoły	I. posp.					II. posp.					III. posp.					IV. posp.				
		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem
1	I. 3-kl. wydziałowa im. św. Wojciecha	77	—	—	3	80	77	1	—	3	81	75	3	—	3	81	42	1	—	10	53
2	II. 4-kl. pospol. im. św. Barbary	52	1	—	3	56	52	—	—	52	50	—	—	2	52	52	—	—	—	5	57
3	III. 3-kl. wydz. im. św. Mikołaja	112	1	—	2	115	156	2	—	6	164	124	—	—	1	125	123	4	1	3	131
4	IV. 4-kl. wydziałowa im. św. Jana Kantego	70	—	—	6	76	49	—	—	4	53	81	—	—	2	83	77	—	—	2	79
5	V. 4-kl. wydziałowa im. Kazimierza Wielkiego	—	—	—	109	109	—	—	—	114	114	—	—	—	82	82	—	—	—	50	50
6	VII. 3-kl. wydziałowa im. św. Floryana	88	—	—	1	89	82	—	—	5	87	54	—	—	2	56	87	—	—	8	95
7	VIII. 4-kl. pospolita im. św. Szczepana	49	1	—	2	52	66	1	—	1	68	43	—	—	2	45	46	—	—	1	47
8	XI. 4-kl. pospolita im. Dietla	50	—	—	72	122	48	—	—	53	101	44	—	—	34	78	17	—	—	29	46
9	XVI. 3-kl. wydział. im. Ces. Franc. Józefa I.	20	—	—	24	44	17	—	—	33	50	13	—	—	37	50	14	—	—	33	47
10	XXI. 4-kl. pospolita im. Władysława Jagiełły	102	3	—	4	109	105	2	—	5	112	45	—	—	2	47	52	1	—	5	58
11	XXIII. 4-kl. pospolita im. H. Sienkiewicza	—	—	—	124	124	—	—	—	122	122	—	—	—	98	98	—	—	—	50	50
12	XXIV. 3-kl. wydział. im. J. Kochanowskiego	39	—	—	1	40	42	—	—	1	43	51	—	—	1	52	50	—	—	2	52
13	XXVI. 4-kl. pospolita im. St. Jachowicza	40	3	—	—	43	40	2	—	2	44	38	—	—	6	44	67	—	—	6	73
14	XXVII. 4-kl. pospolita im. J. Słowackiego	51	—	—	72	123	46	—	—	37	83	50	—	—	49	99	18	—	—	26	44
15	XXX. 3-kl. wydziałowa (Dębniki)	75	2	—	4	81	56	1	—	3	60	45	1	—	6	52	44	2	—	1	47
16	XXXI. 3-kl. wydział. im. Dr. Jordana (Półwsie)	79	—	—	2	81	82	2	—	—	84	52	1	—	—	53	47	2	—	1	50
17	XXXIII. 3-kl. wydz. im. St. Batorego (Czarna Wieś)	96	—	—	2	98	81	—	—	1	82	72	—	—	—	72	34	—	—	2	36
18	XXXV. 4-klas. pospolita (Łobzów)	45	—	—	—	45	45	—	—	—	46	41	—	—	2	43	29	—	—	2	31
19	XXXVI. 4-kl. pospolita (Krowodrza)	80	—	—	1	81	81	—	—	—	81	78	—	—	2	80	30	—	—	—	30
20	XLVI. 3-kl. wydz. im. Tad. Kościuszki (Podgórze)	49	—	—	13	62	73	—	—	28	101	48	1	—	18	67	67	1	—	33	101
21	XLVIII. 3-kl. wydz. im. Konarskiego (Podgórze)	120	—	—	22	142	98	—	—	3	101	42	—	—	6	48	42	—	—	4	46
22	LII. 4-kl. pospolita im. Kopernika (Podgórze)	47	—	—	14	61	56	—	—	25	81	33	—	—	18	51	36	—	—	9	45
23	LIII. 4-kl. pospol. im. J. Długosza (Podgórze)	100	2	—	3	105	50	—	—	7	57	115	—	—	8	123	85	3	—	3	91
Ogółem		1441	13	—	484	1938	1403	11	—	453	1867	1194	6	—	381	1581	1059	14	1	285	1359

Wykaz w roku szkolnym 1916/17. według wyznania.

męskie:

I. wydział.	II. wydział.	III. wydział.	IV. wydział.	V. wydział.	Ogółem																				
					rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem																
48	1	—	2	51	28	1	—	1	30	24	—	—	1	25	—	—	—	—	—	371	7	—	23	401	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	206	1	—	10	217
109	1	—	2	112	75	—	—	1	76	25	—	—	2	27	—	—	—	—	—	724	8	1	17	750	
45	—	—	—	45	33	—	—	1	34	16	—	—	1	17	34	—	—	4	38	405	—	—	20	425	
18	—	—	81	99	9	—	—	87	46	1	—	—	18	19	30	—	—	12	42	58	—	—	503	561	
92	—	—	1	93	49	—	—	2	51	26	—	—	—	26	—	—	—	—	—	478	—	—	19	497	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	204	2	—	6	212	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159	—	—	188	347	
21	—	—	22	43	12	—	—	1	19	32	11	—	—	14	25	—	—	—	—	108	—	1	182	291	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	304	6	—	16	326	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	394	394	
53	—	—	—	53	42	—	—	—	42	40	—	—	—	40	—	—	—	—	—	317	—	—	5	322	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	5	—	14	204	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	165	—	—	184	349	
52	2	—	3	57	44	—	—	5	49	21	2	—	—	23	—	—	—	—	—	337	10	—	22	369	
39	—	—	1	40	22	—	—	1	23	20	1	—	—	21	—	—	—	—	—	341	6	—	5	352	
37	1	—	—	38	25	—	—	2	27	15	—	—	1	16	—	—	—	—	—	360	1	—	8	369	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	161	—	—	4	165	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	269	—	—	3	272	
58	—	—	24	82	50	1	—	12	63	27	—	—	8	35	—	—	—	—	—	372	3	—	136	511	
45	1	—	5	51	41	—	—	1	42	27	—	—	—	27	—	—	—	—	—	415	1	—	41	457	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	—	—	66	238	
617	6	—	141	764	430	2	1	82	515	253	3	—	45	301	64	—	—	16	80	6461	55	2	1887	8405	

B) Szkoły żeńskie :

L. porz.	Nazwa szkoły	I. posp.					II. posp.					III. posp.					IV. posp.					
		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	
1	6-kl. wydział. im. św. Scholastyki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	VI. 4-kl. pospolita im. Czackiego	—	—	—	105	105	—	—	—	106	106	—	—	—	91	91	—	—	—	—	50	50
3	IX. 5-kl. wydział im. Konarskiego	51	—	—	7	58	44	—	—	14	58	58	—	—	11	69	41	—	—	14	55	
4	X. 3-kl. wydział im. św. Jadwigi	33	—	—	4	37	46	—	—	3	49	40	—	—	1	41	34	—	—	3	37	
5	XII. 3-kl. wydz. (prow.) im. Piramowicza	80	—	—	89	169	53	—	—	99	152	10	—	—	51	61	7	—	—	35	42	
6	XIII. 3-kl. wydział im. Mickiewicza	51	—	—	3	54	42	—	—	3	45	39	—	—	4	43	48	1	—	6	55	
7	XIV. 4-kl. pospol. im. św. Salomei	77	—	—	6	83	48	—	—	4	52	49	—	—	3	52	38	—	—	5	43	
8	XV. 3-kl. wydziałowa im. Tańskiej	—	—	—	93	93	—	—	—	97	97	—	—	—	54	54	—	—	—	56	56	
9	XVII. 4-kl. wydział im. Cesarzowej Elżbiety	37	—	—	90	127	13	—	—	101	114	6	—	—	81	87	7	—	—	66	73	
10	XVIII. 3-kl. wydział im. św. Anny	93	1	—	2	96	119	1	—	6	126	113	1	—	4	118	80	—	—	4	84	
11	XIX. 4-kl. pospolita im. Tad. Kościuszki	50	—	—	—	50	104	—	—	4	108	46	—	—	3	49	51	—	—	2	53	
12	XX. 4-kl. wydział im. Zbig. Oleśnickiego	56	1	—	4	61	53	1	—	2	56	51	1	—	2	54	50	1	—	4	55	
13	XXII. 3-kl. wydział im. J. Długosza	—	—	—	80	80	—	—	—	57	57	—	—	—	53	53	—	—	—	49	49	
14	XXV. 4-kl. pospol. im. św. Kingi	75	—	1	4	80	81	—	—	10	91	78	—	—	10	88	70	1	—	15	86	
15	XXVIII. 3-kl. wydz. im. Z. Krasińskiego	38	—	—	2	40	47	—	—	2	49	39	1	—	2	42	41	—	—	41	41	
16	XXXIV. 3-kl. wydziałowa (Nowa wieś)	107	—	—	—	107	110	—	—	2	112	73	—	—	—	73	46	—	—	4	50	
17	XXXVII. 4-kl. pospolita (Krowodrza)	88	—	—	—	88	85	—	—	—	85	45	—	—	—	45	26	—	—	1	27	
18	XLII. 4-kl. posp. prow. (Pędzichów)	65	—	—	1	66	87	—	—	6	93	49	—	—	—	49	46	1	—	2	49	
19	XLIII. 3-kl. wydziałowa (Dębniaki)	84	1	—	6	91	79	1	—	3	83	61	3	—	2	66	47	1	—	1	49	
20	XLIV. 3-kl. wydziałowa (Półwsie)	76	2	—	6	84	62	—	—	2	64	50	—	—	3	53	47	—	—	1	48	
21	XLV. 5-kl. wydz. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	47	—	—	20	67	62	—	—	32	94	43	—	—	20	63	35	—	—	19	54	
22	XLVII. 3-kl. wydz. im. Anny Jag. (Podgórze)	102	—	—	17	119	75	—	—	20	95	67	—	—	12	79	46	—	—	14	60	
23	XLIX. 4-kl. pospolita im. Dąbrówki (Podgórze)	48	—	—	39	87	30	1	—	35	66	30	—	—	12	42	27	—	—	14	41	
24	L. 4-kl. posp. im. Ur. Kochanowskiej (Podgórze)	124	—	—	1	125	155	—	—	10	165	64	—	—	2	66	78	—	—	6	84	
25	LI. 4-kl. pospolita im. św. Kingi (Podgórze)	39	—	—	21	60	36	—	—	30	66	36	—	—	16	52	26	—	—	24	50	
Ogółem		1421	5	1	600	2027	1431	4	—	648	2083	1047	6	—	437	1490	691	5	—	395	1291	

I. wydział.	II. wydział.	III. wydział.	IV. wydział.	V. wydział.	Ogółem																													
					rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem																									
74	—	—	27	101	57	—	1	16	74	37	—	—	5	42	26	1	—	4	31	15	—	—	5	20	209	1	1	57	268					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	352	352				
44	—	—	5	49	54	—	1	9	64	38	—	—	8	46	82	—	—	15	97	19	—	—	3	22	431	—	1	86	518					
88	—	—	4	92	52	—	—	2	54	48	—	—	2	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	360					
6	—	—	61	67	5	—	—	32	37	2	—	—	19	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	163	—	386	549			
52	—	—	1	53	83	—	—	3	86	55	—	—	2	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	370	1	—	22	393		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	212	—	—	18	230	
—	—	—	50	50	—	—	—	54	54	—	—	—	31	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	435	435		
5	—	—	55	60	4	—	—	35	39	6	—	—	34	40	8	—	—	43	51	—	—	—	—	—	—	—	—	86	—	—	505	591		
84	—	—	7	91	66	—	—	2	68	34	1	—	1	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	589	4	—	26	619		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	251	—	—	9	260	
72	—	—	9	81	40	1	—	4	45	46	—	—	4	50	46	—	—	7	53	—	—	—	—	—	—	—	—	414	5	—	36	455		
—	—	—	55	55	—	—	—	32	32	—	—	—	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	356	356		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	304	1	1	39	345		
53	—	—	—	53	40	—	—	—	40	28	—	—	2	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	286	1	—	8	295		
48	—	—	1	49	22	—	—	—	22	22	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	428	—	—	7	435		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	244	—	—	1	245		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	247	1	—	9	257		
65	—	—	3	68	48	—	—	3	51	15	—	—	4	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	399	6	—	22	427		
54	—	—	4	58	33	—	—	2	35	32	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	354	2	—	18	374		
96	—	—	32	128	66	—	—	16	82	75	—	—	15	90	52	—	—	19	71	9	—	—	8	17	485	—	—	181	—	—	666			
61	2	—	43	106	59	—	—	27	86	32	1	—	12	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	442	3	—	145	590		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135	1	—	100	236		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	421	—	—	19	440		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	137	—	—	91	228		
Ogółem					802	2	—	357	1161	629	1	2	237	869	470	2	—	169	641	214	1	—	88	303	43	—	—	16	59	6948	26	3	2947	9924

C) Szkoły mieszane :

L. porz.	Nazwa szkoły	I. pospolita					II. pospolita					Ogółem									
		chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt												
		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem				
1	XXIX. 4-kl. pospol. (Zakrzówek)	31	—	—	—	31	30	—	—	1	31	27	—	—	—	27	28	—	—	2	30
2	XXXII. 4-kl. posp. (Zwierzyniec)	64	—	—	2	66	47	—	—	2	49	63	1	—	3	67	33	—	—	2	35
3	XXXVIII. 4-kl. pospolita (Grzegórzki)	80	—	—	—	80	91	1	—	1	93	64	—	—	—	64	54	—	—	1	55
4	XXXIX. 4-kl. pospolita (Dąbie)	54	—	—	1	55	37	—	—	1	38	37	—	—	—	37	40	—	—	—	40
5	XL. 4-kl. pospolita (Ludwinów)	67	—	—	1	68	57	—	—	—	57	56	—	—	—	56	59	—	—	3	62
6	XLI. 4-kl. posp. (Płaszów)	58	—	—	—	58	46	—	—	—	46	39	—	—	1	40	46	—	—	—	46
Ogółem		354	—	—	4	358	308	1	—	5	314	286	1	—	4	291	260	—	—	8	268

	III. pospolita					IV. pospolita					Razem					Ogółem																
	chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt																			
	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem											
20	—	—	—	—	20	13	—	—	1	14	12	—	—	—	12	12	—	—	—	12	90	—	—	—	90	83	—	—	4	87	177	
40	—	—	3	—	43	36	—	—	1	37	31	—	—	—	31	23	—	—	—	23	198	1	—	8	207	139	—	—	5	144	351	
46	—	—	—	—	46	35	2	—	—	37	19	—	—	—	19	27	—	—	—	27	209	—	—	—	209	207	3	—	2	212	421	
29	—	—	—	—	29	14	—	—	2	16	14	—	—	—	14	12	—	—	1	13	134	—	—	1	135	103	—	—	4	107	242	
36	—	—	—	—	36	33	—	—	1	34	30	—	—	—	30	22	—	—	1	23	189	—	—	1	190	171	—	—	5	176	366	
25	—	—	—	—	25	27	—	—	—	27	26	—	—	—	26	24	—	—	—	24	148	—	—	1	149	143	—	—	—	143	292	
Ogółem		196	—	—	3	199	158	2	—	5	165	132	—	—	—	132	120	—	—	2	122	968	1	—	11	980	846	3	—	20	869	1849

D) Szkoły prywatne z prawami szkół publicznych :

L. porz.	Nazwa szkoły	I. pospol.					II. pospol.					III. pospol.					IV. pospolita					Ogółem					
		chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt								
		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem
1	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Franciszkanek	23	—	—	—	23	24	—	—	—	24	21	—	—	—	21	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
2	5-kl. wydz. PP. Córki Bożej Miłości chłop. dziew.	59	—	—	—	59	42	—	—	—	42	32	—	—	—	32	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
		64	—	—	—	64	63	—	—	—	63	50	—	—	—	50	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
3	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Duchaczek	34	—	—	—	34	39	—	—	—	39	44	—	—	—	44	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53
4	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Augustyanek	39	—	—	—	39	37	—	—	—	37	28	—	—	—	28	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
5	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Prezentek	32	—	—	—	32	42	—	—	—	42	37	—	—	—	37	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
6	4-kl. pospolita żeń. SS. Urszulanek	20	—	—	—	20	24	—	—	—	24	44	—	—	—	44	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
7	6-kl. pospolita ewangel. chłopców	14	1	10	25	50	18	—	11	23	52	15	—	8	17	40	17	—	6	18	—	—	—	—	—	—	41
	dziewcząt	5	1	14	30	50	8	2	6	44	60	12	—	7	28	47	15	—	7	16	—	—	—	—	—	—	38
Ogółem		290	2	24	55	371	297	2	17	67	383	283	—	15	45	343	297	—	13	34	—	—	—	—	—	—	344

	I. wydz.					II. wydz.					III. wydz.					IV. i V. wydz.					Ogółem										
	chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt			chłopców		dziewcząt													
	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem	rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem		rz. k.	gr. k.	ew.	moj.	razem					
33	—	—	—	—	33	33	—	—	—	33	33	1	—	—	34	42	—	—	—	42	—	—	—	—	—	241	1	—	—	242	242
70	—	—	—	—	70	54	—	—	—	54	46	—	—	—	46	—	—	—	—	163	—	—	—	—	—	163	400	—	—	400	563
61	—	—	—	—	61	57	—	—	—	57	56	—	—	—	56	50	—	—	—	50	—	—	—	—	—	394	—	—	394	394	
39	—	—	—	—	39	24	—	—	—	24	24	—	—	—	24	12	—	—	—	12	—	—	—	—	—	231	—	—	231	231	
39	—	—	—	—	39	35	—	—	—	35	42	—	—	—	42	21	—	—	—	21	—	—	—	—	—	284	—	—	284	284	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	—	—	121	121	
9	1	8	15	—	33	8	—	7	15	30	6	—	3	14	23	—	—	—	—	64	1	35	83	183	63	4	52	162	281	464	
Ogółem		251	1	8	15	275	211	—	7	15	233	207	1	3	14	225	125	—	—	125	227	1	35	83	346	1734	5	52	162	1953	2299

Wykaz

**liczebny dzieci uczęszczających do szkół publicznych w roku szkolnym 1916/17.
do klas etatowych i nadetatowych.**

A) Szkoły męskie:

L. porz.	Nazwa szkoły	Liczba dzieci uczęszcz.			Do klas		
		chłopcy	dziew.	razem	etato- wych	nadeta- towych	razem
1	I. im. św. Wojciecha	401	—	401	4	6	10
2	II. im. św. Barbary	217	—	217	4	—	4
3	III im. św. Mikołaja	750	—	750	7	9	16
4	IV. im. św. Jana Kantego . . .	425	—	425	7	4	11
5	V. im. Kazimierza Wielkiego .	561	—	561	7	5	12
6	VII. im. św. Floryana	497	—	497	7	4	11
7	VIII. im. św. Szczepana	212	—	212	4	1	5
8	XI. im. Dietla	347	—	347	4	3	7
9	XVI. im. Cesarza Franc. Józefa	291	—	291	7	—	7
10	XXI im. Władysława Jagiełły .	326	—	326	4	2	6
11	XXIII. im. Henryka Sienkiewicza	394	—	394	4	3	7
12	XXIV. im. Jana Kochanowskiego	322	—	322	7	—	7
13	XXVI. im. Stan Jachowicza .	204	—	204	4	1	5
14	XXVII. im. Juliusza Słowackiego	349	—	349	4	3	7
15	XXX w Dębnikach	369	—	369	4	5	9
16	XXXI. im. Dr. H. Jordana (Półwie)	352	—	352	4	5	9
17	XXXIII im. Stef Batorego (C. wieś)	369	—	369	6	4	10
18	XXXV. w Łobzowie	165	—	165	2	2	4
19	XXXVI. w Krowodrzy	272	—	272	4	3	7
20	XLVI. w Podgórzu	511	—	511	7	3	10
21	XLVIII. w Podgórzu	457	—	457	4	6	10
22	LII. w Podgórzu	238	—	238	4	1	5
23	LIII. w Podgórzu	376	—	376	4	3	7
Ogółem		8405	—	8405	113	73	186

B) Szkoły żeńskie:

L. porz.	Nazwa szkoły	Liczba dzieci uczęszcz.			Do klas		
		chłopey	dziew.	razem	etato- wych	nadeta- towych	razem
1	Im. św. Scholastyki	—	268	268	6	2	8
2	VI. im. T. Czackiego	—	352	352	4	3	7
3	IX. im. St. Konarskiego	—	518	518	9	3	12
4	X. im. św. Jadwigi	—	360	360	7	1	8
5	XII. im. Piramowicza	—	549	549	4	8	12
6	XIII. im. Mickiewicza	—	393	393	7	1	8
7	XIV. im. św. Salomei	—	230	230	4	1	5
8	XV. im. Klementyny Tańskiej .	—	435	435	7	2	9
9	XVII. im. Cesarzowej Elżbiety .	—	591	591	7	5	12
10	XVIII. im. św. Anny	—	619	619	7	8	15
11	XIX. im. Tad. Kościuszki	—	260	260	4	1	5
12	XX. im. Oleśnickiego	—	455	455	8	1	9
13	XXII. im. Jana Długosza	—	356	356	7	1	8
14	XXV. im. św. Kingi	—	345	345	4	4	8
15	XXVIII. im. Z. Krasieńskiego . .	—	295	295	7	—	7
16	XXXIV. w Nowej wsi	—	435	435	4	6	10
17	XXXVII. w Krowodrzy	—	245	245	4	2	6
18	XLII. w Pędzichowie	—	257	257	—	5	5
19	XLIII. w Dębniakach	—	427	427	4	6	10
20	XLIV. w Półwsiu	—	374	374	4	5	9
21	XLV. w Podgórzu	—	666	666	9	6	15
22	XLVII. w Podgórzu	—	590	590	4	8	12
23	XLIX. w Podgórzu	—	236	236	4	1	5
24	L. w Podgórzu	—	440	440	4	4	8
25	LI w Podgórzu	—	228	228	4	—	4
Ogółem		—	9924	9924	133	84	217

C) Szkoły mieszane:

L. porz.	Nazwa szkoły	Liczba dzieci uczęszcz.			Do klas		
		chłopcy	dziew.	razem	etato- wych	nadeta- towych	razem
1	XXIX. w Zakrzówku	90	87	177	4	—	4
2	XXXII. na Zwierzyńcu	207	144	351	4	4	8
3	XXXVIII. w Grzegórkach	209	212	421	4	7	11
4	XXXIX. w Dąbiu	135	107	242	2	4	6
5	XL. w Ludwinowie	190	176	366	4	4	8
6	XLI. w Płaszowie	149	143	292	4	4	8
Ogółem		980	869	1849	22	23	45

Zestawienie:

L. porz.	Rodzaj szkół	Liczba dzieci uczęszcz.			Do klas		
		chłopcy	dziew.	razem	etato- wych	nadeta- towych	razem
1	A. Szkoły męskie	8405	—	8405	113	73	186
2	B. Szkoły żeńskie	—	9924	9924	133	84	217
3	C. Szkoły mieszane	980	869	1849	22	23	45
Ogółem		9385	10793	20178	268	180	448

Przegląd frekwencji dzieci

w krakowskich szkołach lud. w latach szkolnych: 1913/14, 1914/15, 1915/16. i 1916/17.

Rok szkolny	Szkoły	Ilość szkół		Ilość dzieci	Ilość klas	Przeciętna ilość dzieci na klasę
		czynnych	nieczynnych			
1913/14.	I. Publiczne:					48
	a) męskie	19	—	6783	139	
	b) żeńskie	20	—	7790	160	
	c) mieszane	6	—	1785	39	28
	Razem	45	—	16358	338	
	II. Prywatne:					
	a) z prawem publiczności	7	—	1610	56	
b) bez prawa publiczności	6	—	490	22	78	
Razem	13	—	2100	78		
Ogółem	58	—	18458	416		
1914/15. (częściowa ewakuacja miasta).	I. Publiczne:					39
	a) męskie	12	7	2276	58	
	b) żeńskie	15	5	2913	78	
	c) mieszane	4	2	524	14	24
	Razem	31	14	5713	143	
	II. Prywatne:					
	a) z prawem publiczności	6	1	1019	38	
b) bez prawa publiczności	3	4	144	10	48	
Razem	9	5	1163	48		
Ogółem	40	19	6876	191		
1915/16. (przyłączenie Podgórze).	I. Publiczne:					46
	a) męskie	23	—	7824	170	
	b) żeńskie	25	—	8815	186	
	c) mieszane	6	—	1714	41	31
	Razem	54	—	18353	397	
	II. Prywatne:					
	a) z prawem publiczności	7	—	1750	53	
b) bez prawa publiczności	3	3	135	12	65	
Razem	10	3	1885	65		
Ogółem	64	3	20238	462		
1916/17.	I. Publiczne:					45
	a) męskie	23	—	8405	186	
	b) żeńskie	25	—	9924	217	
	c) mieszane	6	—	1849	45	33
	Razem	54	—	20178	448	
	II. Prywatne:					
	a) z prawem publiczności	7	—	2299	60	
b) bez prawa publiczności	4	2	235	16	76	
Razem	11	2	2534	76		
Ogółem	65	2	22712	524		

Żywienie dzieci szkolnych.

Rada stoł. król. miasta Krakowa uchwaliła kwotę 100.000 K na jednorazowy posiłek dzienny dla ubogiej młodzieży szkolnej; wykonaniem tej akeji zajęło się Towarzystwo opieki nad dziećmi szkół ludowych, w skład którego wchodzili:

Hr. Wodzicka Marya, jako prezesowa,
Profesorowa Chrzanowska Wanda,
Dobrzański Julian, inspektor szkolny,
Grynfeld Julia, dyrektorka szkoły,
Dr. Janiszewski Stanisław, naczelnny lekarz miejski,
Profesorowa Kostanecka Janina,
Dr. Landau Rafał, delegat Rady miejskiej,
Maciółowski Julian, dyrektor szkoły,
Dr. Merc Alfred, lekarz,
Ostrzeszewicz Marya,
Dr. Pisek Henryk, lekarz,
Dr. Schneider Ludwik, delegat Rady miejskiej,
Dr. Służewski Kazimierz, lekarz.

Na posiedzeniu Towarzystwa, odbytem w pierwszych dniach grudnia 1916. uchwalono rozpocząć rozdawanie śniadań dnia 10. grudnia 1916. Co do opłat za śniadania wyłoniła się różnica zdań. Znaczna część członków Towarzystwa była zdania, że należy bezpłatnie rozdawać dzieciom posiłek; pedagogowie sprzeciwili się temu, uzasadniając to tem, że dzieci ambitne, aczkolwiek biedne nie korzystałyby w danym razie z tego dobrodziejstwa. Towarzystwo uchwaliło przeto pobierać od dzieci opłatę 6 h za każdorazowy posiłek (chleb i zupa), a biedniejsze dzieci całkiem od opłaty uwolnić.

Na 20.178 dzieci uczęszczających w roku szkolnym 1916/17. do szkół publicznych w Krakowie rozdano w czasie od 10. grudnia 1916. do końca czerwca 1917. porcyi płatnych po 6 h — 179.459, bezpłatnych 152.063; razem 331.522.

Dokładny obraz akeji tej podaje niżej umieszczony:

Wykaz

liczebny śniadań rozdanych oraz opłat uiszczonych przez dziecię

szkolną w roku 1916/17. według szkół i miesięcy.

L. porz.	Nazwa szkoły	Grudzień 1916			Styczeń 1917			Luty 1917		
		Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h
1	6-kl wydz. żeń. im. św. Scholastyki	36	2	16	78	4	74	104	6	14
2	I. wydz. męś. im. św. Wojciecha	672	—	—	1570	—	—	1856	22	30
3	II. posp. męś. im. św. Barbary	275	13	82	463	26	20	544	21	81
4	III. wydz. męś. im. św. Mikołaja	—	—	—	1344	80	78	1370	80	16
5	IV. wydz. męś. im. św. J. Kantego	273	6	38	898	16	72	1381	4	26
6	V. wydz. męś. im. Kazimierza W.	258	—	—	940	25	55	1142	27	08
7	VI. posp. żeń. im. Czackiego	—	—	—	—	—	—	581	—	—
8	VII. wydz. męś. im. św. Floryana	198	5	80	1386	69	88	938	46	18
9	VIII. posp. męś. im. św. Szczepana	700	28	14	1210	72	13	1303	77	81
10	IX. wydz. żeń. im. Konarskiego	105	—	—	472	—	—	514	—	—
11	X. wydz. żeń. im. św. Jadwigi	122	—	—	269	11	52	391	15	68
12	XI. pospolita męśka im. Dietla	—	—	—	—	—	—	787	47	02
13	XII. wydz. żeń. im. Piramowicza	—	—	—	787	12	22	1281	13	40
14	XIII. wydz. żeń. im. Mickiewicza	—	—	—	298	14	05	494	17	69
15	XIV. posp. żeń. im. św. Salomei	417	11	80	935	41	22	568	39	94
16	XV. wydz. żeńska im. Tańskiej	176	—	—	469	12	—	985	14	—
17	XVI. wydz. m. im. Ces. Fr. Józefa I.	—	—	—	508	30	49	656	25	—
18	XVII. wydz. żeń. im. Ces. Elżbiety	—	—	—	615	—	—	743	—	—
19	XVIII. wydz. żeń. im. św. Anny	—	—	—	—	—	—	768	22	26
20	XIX. posp. żeń. im. T. Kościuszki	750	28	—	1974	76	91	1025	56	28
21	XX. wydz. z. im. Zb. Oleśnickiego	—	—	—	815	24	47	828	27	76
22	XXI. posp. męś. im. Wł. Jagiełły	—	—	—	428	25	16	305	14	76
23	XXII. wydz. żeń. im. Długosza	167	—	—	415	8	13	315	10	29
24	XXIII. posp. m. im. H. Sienkiewicza	216	—	—	508	10	53	584	12	—
25	XXIV. w. m. im. J. Kochanowskiego	—	—	—	258	—	—	306	—	—
26	XXV. posp. żeń. im. św. Kingi	—	—	—	255	7	22	157	8	32
27	XXVI. posp. m. im. St. Jachowicza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	XXVII. posp. m. im. J. Słowackiego	226	—	—	784	28	50	1009	45	99
29	XXVIII. w. żeń. im. Z. Krasieńskiego	104	—	—	285	7	—	115	3	—
30	XXIX. posp. miesz. (Zakrzówek)	—	—	—	—	—	—	2028	73	69
31	XXX. wydz. męś. (Dębni)	—	—	—	1662	99	70	1962	50	10
32	XXXI. wydz. m. im. Dr. Jordana	—	—	—	1040	16	10	1242	44	16
33	XXXII. pospolita męśka i żeńska	—	—	—	—	—	—	1753	75	46
34	XXXIII. wydz. m. im. St. Batorego	—	—	—	—	—	—	976	26	97
35	XXXIV. wydz. żeń. (Nowa Wieś)	—	—	—	840	22	34	1746	36	02
36	XXXV. posp. męśk. (Łobzów)	—	—	—	459	20	09	590	29	54
37	XXXVI. posp. męś. (Krowodrza)	—	—	—	—	—	—	1287	33	64
38	XXXVII. posp. żeń. (Krowodrza)	—	—	—	—	—	—	803	51	49
39	XXXVIII. posp. m. i z. (Grzegórzki)	—	—	—	1789	83	21	2206	35	72
40	XXXIX. posp. miesz. (Dąbie)	—	—	—	—	—	—	3084	185	24
41	XL. posp. miesz. (Ludwinów)	—	—	—	1853	15	—	2272	76	—
42	XLI. posp. miesz. (Płaszów)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	XLII. posp. żeń. (Pędzichów)	—	—	—	634	20	54	898	25	33
44	XLIII. wydz. żeń. (Dębni)	—	—	—	1724	91	45	1989	85	99
45	XLIV. wydz. żeń. (Półwie)	—	—	—	1064	63	06	1245	72	—
46	XLV. wydz. żeń. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	—	—	—	1057	30	25	1318	36	39
47	XLVI. wydz. męś. im. T. Kościuszki (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	1031	30	—
48	XLVII. w. żeń. im. Anny Jagiełlonki (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	2578	34	24
49	XLVIII. w. męś. im. Konarskiego (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	1954	91	56
50	XLIX. posp. żeń. im. Dąbrowki (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	831	26	81
51	L. posp. żeń. im. Ur. Kochanowskiej (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	1282	38	50
52	LI. posp. żeń. im. św. Kingi (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	591	3	07
53	LII. posp. m. im. Kopernika (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	376	22	42
54	LIII. posp. m. im. Długosza (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	2161	103	65
Ogółem		4695	96	10	30086	1067	16	58153	1967	12

L. porz.	Nazwa szkoły	Marzec 1917			Kwiecień 1917			Maj 1917			Czerwiec 1917			R a z e m		
		Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h	Ilość porcyi	K	h
1	6-kl wydz. żeń. im. św. Scholastyki	118	7	08	84	5	04	124	8	64	82	3	76	626	37	56
2	I. wydz. męś. im. św. Wojciecha	2262	24	48	1440	18	92	1633	27	30	1608	4	59	11041	97	59
3	II. posp. męś. im. św. Barbary	818	38	24	485	26	36	693	30	81	585	30	—	3863	187	24
4	III. wydz. męś. im. św. Mikołaja	2265	143	40	1760	106	36	2217	132	24	2312	136	48	11268	679	42
5	IV. wydz. męś. im. św. J. Kantego	1454	27	95	1079	18	78	1412	26	06	1379	15	11	7876	135	26
6	V. wydz. męś. im. Kazimierza W.	1324	39	24	856	24	04	1385	40	27	1256	40	17	7161	196	35
7	VI. posp. żeń. im. Czackiego	763	—	—	532	—	—	806	—	—	692	—	—	3374	—	—
8	VII. wydz. męś. im. św. Floryana	1837	84	50	1108	48	55	1648	51	10	1676	48	86	8791	354	87
9	VIII. posp. męś. im. św. Szczepana	1816	103	94	1090	61	31	1606	89	87	1561	86	26	9286	519	46
10	IX. wydz. żeń. im. Konarskiego	687	—	—	479	—	—	754	—	—	621	—	—	3632	—	—
11	X. wydz. żeń. im. św. Jadwigi	484	19	84	298	12	65	426	18	98	356	15	41	2346	94	08
12	XI. pospolita męśka im. Dietla	1223	73	38	614	35	84	1225	65	04	1418	59	82	5267	281	10
13	XII. wydz. żeń. im. Piramowicza	1457	14	—	985	13	36	1434	13	39	1305	33	84	7249	100	21
14	XIII. wydz. żeń. im. Mickiewicza	576	19	41	362	14	72	584	18	35	532	18	08	2846	102	30
15	XIV. posp. żeń. im. św. Salomei	1093	56	46	418	18	86	440	34	80	473	35	58	4344	238	66
16	XV. wydz. żeńska im. Tańskiej	1232	31	85	804	21	24	1321	31	99	1197	35	81	6184	146	89
17	XVI. wydz. m. im. Ces. Fr. Józefa I.	632	24	73	514	24	—	739	24	74	394	22	62	3443	151	58
18	XVII. wydz. żeń. im. Ces. Elżbiety	794	—	—	671	—	—	809	—	—	687	—	—	4319	—	—
19	XVIII. wydz. żeń. im. św. Anny	835	39	—	703	22	44	871	29	72	697	16	02	3874	129	44
20	XIX. posp. żeń. im. T. Kościuszki	2384	102	24	1374	53	25	1570	57	64	1578	57	04	10655	431	36
21	XX. wydz. z. im. Zb. Oleśnickiego	656	16	—	213	10	84	205	10	50	147	6	66	2864	96	23
22	XXI. posp. męś. im. Wł. Jagiełły	455	25	27	359	18	68	406	22	38	329	19	48	2282	125	73
23	XXII. wydz. żeń. im. Długosza	431	11	—	327	7	14	391	8	31	219	5	67	2265	50	54
24	XXIII. posp. m. im. H. Sienkiewicza	613	14	29	521	10	84	635	15	08	339	9	32	3416	72	06
25	XXIV. w. m. im. J. Kochanowskiego	345	—	—	224	—	—	354	—	—	297	—	—	1784	—	—
26	XXV. posp. żeń. im. św. Kingi	410	28	39	319	19	78	415	25	22	265	30	38	1821	119	31
27	XXVI. posp. m. im. St. Jachowicza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	XXVII. posp. m. im. J. Słowackiego	1123	35	92	787	15	—	1158	29	70	1125	47	—	6212	202	11
29	XXVIII. w. żeń. im. Z. Krasieńskiego	131	—	—	208	3	50	276	2	36	245	—	—	1364	15	86
30	XXIX. posp. miesz. (Zakrzówek)	1812	54	73	2281	94	89	1634	68	13	1423	53	26	9178	354	70
31	XXX. wydz. męś. (Dębni)	2560	61	16	1616	40	08	2491	50	11	2730	43	20	13021	344	35
32	XXXI. wydz. m. im. Dr. Jordana	1424	45	48	956	39	60	1485	44	24	1356	48	80	7503	238	38
33	XXXII. pospolita męśka i żeńska	1967	60	68	1496	39	50	1985	60	68	1881	56	63	9082	292	95
34	XXXIII. wydz. m. im. St. Batorego	1123	27	89	865	16	15	1207	30	72	857	31	85	5028	133	58
35	XXXIV. wydz. żeń. (Nowa Wieś)	2369	35	16	1380	23	04	2110	33	27	2192	32	73	10637	182	56
36	XXXV. posp. męśk. (Łobzów)	765	42	66	674	28	08	1004	36	21	—	—	—	3492	156	58
37	XXXVI. posp. męś. (Krowodrza)	1315	22	74	1050	23	23	1492	35	26	1426	28	34	6570	143	21
38	XXXVII. posp. żeń. (Krowodrza)	585	24	53	551	16	68	784	29	—	914	28	72	3637	150	42
39	XXXVIII. posp. m. i z. (Grzegórzki)	2398	115	20	1814	49	87	2277	79	94	2052	99	96	12536	463	90
40	XXXIX. posp. miesz. (Dąbie)	3294	176	70	2656	80	50	3395	80	74	2385	58	08	14814	581	26
41	XL. posp. miesz. (Ludwinów)	2435	63	—	1774	56	—	2396	57	—	2305	50	—	13035	317	—
42	XLI. posp. miesz. (Płaszów)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	XLII. posp. żeń. (Pędzichów)	1046	28	85	735	21	06	1012	28	71	709	26	51	5034	151	—
44	XLIII. wydz. żeń. (Dębni)	2125	128	96	1632	63	30	2047	68	71	1729	53	25	11246	491	66
45	XLIV. wydz. żeń. (Półwie)	1242	70	—	993	58	—	1271	70	78	1300	70	—	7115	403	84
46	XLV. wydz. żeń. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	1576	39	01												

Wykaz liczebny

ojców dziatwy szkolnej, służących w wojsku w roku szkolnym 1916/17.

A) Szkoły publiczne:

L. porz.	Nazwa szkoły	Służy w wojsku	rannych	w szpi- talu	w nie- woli	pole- głych
1	6-kl. wydz. żeńska im. św. Scholastyki . . .	62	5	5	—	2
2	I. wydz. męska im. św. Wojciecha	37	—	8	—	6
3	II. pospol. męska im. św. Barbary	65	—	7	9	1
4	III. wydział. męska im. św. Mikołaja	120	10	6	13	4
5	IV. wydział. męska im. św. Jana Kantego	145	6	—	16	4
6	V. wydział. męska im. Kazimierza Wielkiego	224	28	25	18	15
7	VI. pospolita żeńska im. Czackiego	84	5	4	—	3
8	VII. wydziałowa męska im. św. Floryana	124	10	—	—	8
9	VIII. pospolita męska im. św. Szczepana	71	8	10	15	9
10	IX. wydziałowa żeńska im. Konarskiego	138	9	6	—	6
11	X. wydziałowa żeńska im. św. Jadwigi	104	12	—	7	4
12	XI. pospolita męska im. Dietla	188	23	1	7	2
13	XII. wydziałowa żeńska im. Piramowicza	176	14	11	—	5
14	XIII. wydziałowa żeńska im. Mickiewicza	81	3	—	—	8
15	XIV. pospolita żeńska im. św. Salomei	79	6	—	—	11
16	XV. wydziałowa żeńska im. Tańskiej	148	10	20	3	1
17	XVI. wydz. męska im. Ces. Franc. Józefa I.	104	12	7	8	2
18	XVII. wydz. żeń. im. Cesarzowej Elżbiety	195	11	—	—	4
19	XVIII. wydziałowa żeńska im. św. Anny	112	9	8	—	1
20	XIX. posp. żeń. im. Tad. Kościuszki	130	22	11	—	10
21	XX. wydz. żeńska im. Zbign. Oleśnickiego	95	15	9	—	10
22	XXI. posp. męs. im. Wład. Jagielly	86	28	3	—	4
23	XXII. wydziałowa żeńska im. J. Długosza	126	5	14	—	2
24	XXIII. posp. męska im. H. Sienkiewicza	134	18	—	—	1
25	XXIV. wydz. męsk. im. J. Kochanowskiego	95	7	—	—	3
26	XXV. pospolita żeńska im. św. Kingi	65	—	16	—	2
27	XXVI. pospolita męska im. St. Jachowicza	64	6	—	—	4
28	XXVII. pospolita męska im. J. Słowackiego	147	6	17	9	7
29	XXVIII. wydz. żeńska im. Z. Krasińskiego	78	10	—	12	1
30	XXIX. pospolita mieszana (Zakrzówek)	70	8	2	—	3
31	XXX. wydziałowa męska (Dębni)	122	18	10	—	5
32	XXXI. wydział. męska im. Dra Jordana	133	17	4	—	10
33	XXXII. pospolita męska i żeńska	129	3	8	—	9
34	XXXIII. wydział. męska im. Stef. Batorego	142	12	14	7	12
35	XXXIV. wydziałowa żeńska (Nowa Wieś)	140	—	—	—	6
36	XXXV. pospolita męska (Łobzów)	70	3	—	—	5
37	XXXVI. pospolita męska (Krowodrza)	83	9	9	14	4
38	XXXVII. pospolita żeńska (Krowodrza)	73	10	—	—	2
39	XXXVIII. pospol. męska i żeńska (Grzegórzki)	159	19	14	7	6
40	XXXIX. pospolita mieszana (Dąbie)	68	7	5	—	15
41	XL. pospolita mieszana (Ludwinów)	101	1	3	—	10
42	XLI. pospolita mieszana (Płaszów)	88	4	1	—	1
43	XLII. pospolita żeńska (Pędzichów)	63	—	—	—	6
44	XLIII. wydziałowa żeńska (Dębni)	115	—	—	3	6
45	XLIV. wydziałowa żeńska (Półwsie)	113	—	—	—	10
46	XLV. wydz. żeń. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	145	—	—	—	13
47	XLVI. wydz. m. im. T. Kościuszki (Podgórze)	181	3	14	—	3
48	XLVII. wydz. żeń. im. Anny Jagiell. (Podgórze)	190	—	—	21	17
49	XLVIII. wydz. m. im. Konarskiego (Podgórze)	146	—	9	—	6
50	XLIX. posp. żeń. im. Dąbrówki (Podgórze)	84	—	—	—	2
51	L. posp. żeń. im. Ur. Kochanowskiej (Podgórze)	78	—	3	—	1
52	LI. posp. żeń. im. św. Kingi (Podgórze)	37	4	3	—	2
53	LII. posp. męska im. Kopernika (Podgórze)	79	11	4	1	2
54	LIII. posp. męska im. J. Długosza (Podgórze)	75	6	—	—	2
	Razem . .	5961	433	291	170	298

B) Szkoły prywatne z prawami szkół publicznych:

L. porz.	Nazwa szkoły	Służy w wojsku	rannych	w szpi- talu	w nie- woli	pole- głych
1	5-kl. wydz. żeń. PP. Franciszkanek	54	2	—	—	2
2	5-kl. wydz. PP. Córek Bożej Miłości	218	—	—	—	—
3	5-kl. wydz. żeńska PP. Duchacaek	—	—	—	—	—
4	5-kl. wydz. żeńska PP. Augustyanek	57	6	—	—	1
5	5-kl. wydz. żeńska PP. Prezentek	—	—	—	—	—
6	4-kl. pospol. żeńska SS. Urszulanek	9	—	—	—	1
7	6-kl. pospol. męska i żeńska ewangelicka	85	4	4	—	2
Razem		423	12	4	—	6

C) Szkoły prywatne bez prawa publiczności:

1	6-kl. posp. żeńska PP. Norbertanek	—	—	—	—	—
2	4-kl. posp. żeńska p. H. Kaplińskiej	11	—	—	1	1
3	4-kl. posp. żeńska im. Dr. M. Lewickiej	—	—	—	—	—
4	4-kl. posp. m. w „Schron.“ ks. Lubomirskiego	—	—	—	—	—
5	2-kl. posp. męska „Talmud Tora“	—	—	—	—	—
6	4-kl. posp. męska żydowska	37	1	1	—	1
Razem		48	1	1	1	2
Ogółem		6432	446	296	171	306

Udział młodzieży szkolnej w roku szkol- nym 1915/16. A. Szkoły

w akcji pomocy wojennej nym 1915/16. publiczne.

L. porz.	Nazwa szkoły	Czerwony Krzyż				Kolumna Legionów		Fundusz wdów i sier. po Legionist.		Gwiazdka dla Legion.	
		za pośredn. c.k. Rad. szk. okr. miejs.		Za pośredn. administr. dzien. lub biura gł. Zarz.		K	h	K	h	K	h
		K	h	K	h						
1.	6-kl. wydz. żeń. im. św. Scholastyki	58	67	—	—	50	—	34	—	—	—
2.	I. wydz. męsk. im. św. Wojciecha	33	80	—	—	103	65	—	—	—	—
3.	II. posp. męsk. im. św. Barbary	69	53	—	—	100	—	—	—	11	49
4.	III. wydz. męsk. im. św. Mikołaja	212	24	—	—	—	—	415	—	50	—
5.	IV. wydz. męsk. im. św. J. Kantego	70	02	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	V. wydz. męsk. im. Kazimierza W.	196	63	51	22	100	—	24	—	20	—
7.	VI. posp. żeńsk. im. Czackiego	94	75	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	VII. wydz. męsk. im. św. Floryana	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.	VIII. posp. męsk. im. św. Szczepana	54	28	—	—	—	—	35	—	—	—
10.	IX wydz. żeńsk. im. Konarskiego	90	—	30	—	96	—	—	—	—	—
11.	X. wydz. żeńsk. im. św. Jadwigi	101	42	—	—	—	—	133	62	72	—
12.	XI. posp. męsk. im. Dietla	39	34	—	—	10	—	—	—	18	55
13.	XII. wydz. żeńsk. im. Piramowicza	212	54	—	—	39	—	—	—	46	—
14.	XIII. wydz. żeńsk. im. Mickiewicza	84	80	—	—	—	—	—	—	34	—
15.	XIV. posp. żeńsk. im. św. Salomei	22	64	—	—	10	—	—	—	—	—
16.	XV. wydz. żeńsk. im. Tańskiej	63	64	—	—	50	—	—	—	—	—
17.	XVI. wydz. męsk. im. ces. Fr. Józefa I.	89	29	—	—	105	—	—	—	25	—
18.	XVII. wydz. żeńsk. im. Ces. Elżbiety	57	11	8	—	50	—	10	—	—	—
19.	XVIII. wydz. żeńsk. im. św. Anny	99	91	—	—	—	—	225	—	—	—
20.	XIX. pos. żeńsk. im. T. Kościuszki	51	86	—	—	50	—	—	—	—	—
21.	XX. wydz. żeńsk. im. Zb. Oleśnickiego	97	90	—	—	105	—	205	—	—	—
22.	XXI. posp. męsk. im. Wł. Jagielly	20	42	—	—	—	—	—	—	84	—
23.	XXII. wydz. żeńsk. im. J. Długosza	87	10	—	—	—	—	—	—	—	—
24.	XXIII. posp. męsk. im. H. Sienkiewicza	29	31	—	—	23	10	—	—	10	28
25.	XXIV. wydz. m. im. J. Kochanowskiego	71	—	—	—	70	—	—	—	—	—
26.	XXV. posp. żeńsk. im. św. Kingi	37	83	30	99	48	—	—	—	59	55
27.	XXVI. posp. męska im. St. Jachowicza	35	08	—	—	57	42	—	—	50	15
28.	XXVII. posp. męsk. im. J. Słowackiego	39	90	—	—	—	—	20	—	—	—
29.	XXVIII. wydz. żeń. im. Z. Krasińskiego	41	50	8	50	68	—	—	—	50	—
30.	XXIX. posp. miesz. (Zakrzówek)	22	52	—	—	27	73	—	—	14	—
31.	XXX. wydz. męsk. (Dębni)	38	42	25	04	—	—	—	—	9	80
32.	XXXI. wydz. męsk. im. Dra Jordana	64	72	—	—	—	—	—	—	15	40
33.	XXXII. posp. męska i żeńska	12	08	—	—	—	—	—	—	14	84
34.	XXXIII. wydz. męsk. im. St. Batorego	36	51	—	—	—	—	—	—	6	61
35.	XXXIV. wydz. żeńsk. (Nowa Wieś)	49	70	—	—	—	—	—	—	25	—
36.	XXXV. posp. męsk. (Łobzów)	17	56	—	—	—	—	—	—	18	—
37.	XXXVI. posp. męsk. (Krowodrza)	—	—	—	—	—	—	50	—	11	70
38.	XXXVII. posp. żeńsk. (Krowodrza)	21	61	—	—	31	10	—	—	12	74
39.	XXXVIII. posp. męsk. i żeń. (Grzegórzki)	—	—	—	—	—	—	—	—	2	20
40.	XXXIX. posp. miesz. (Dąbie)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41.	XL. posp. miesz. (Ludwinów)	35	78	—	—	38	92	—	—	23	30
42.	XLI. posp. miesz. (Płaszów)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43.	XLII. posp. żeńsk. (Pędzichów)	21	79	—	—	—	—	—	—	13	63
44.	XLIII. wydz. żeńsk. (Dębni)	26	56	—	—	100	—	20	49	26	28
45.	XLIV. wydz. żeńsk. (Półwsie)	21	75	—	—	—	—	—	—	24	50
46.	XLV. wydz. żeńsk. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	107	89	—	—	—	—	13	—	42	72
47.	XLVI. wydz. męsk. im. T. Kościuszki (Podgórze)	104	07	—	—	50	—	49	32	23	29
48.	XLVII. wydz. żeńsk. im. Anny Jagiellonki (Podgórze)	19	38	—	—	—	—	—	—	9	83
49.	XLVIII. wydz. męsk. im. Konarskiego (Podgórze)	62	25	—	—	54	54	—	—	39	42
50.	XLIX. posp. żeńsk. im. Dąbrowki (Podgórze)	14	02	—	—	—	—	25	—	6	60
51.	L. posp. żeńsk. im. Urszuli Kochanowskiej (Podgórze)	46	45	—	—	—	—	—	—	42	12
52.	LI. posp. żeńsk. im. św. Kingi (Podgórze)	34	75	—	—	—	—	—	—	13	64
53.	LII. posp. męsk. im. Kopernika (Podgórze)	34	63	—	—	50	—	—	—	12	—
54.	LIII. posp. męsk. im. Długosza (Podgórze)	61	—	—	—	—	—	—	—	23	14
55.	Szkoła uzupełniająca masarzy	15	65	—	—	—	—	—	—	—	—
56.	Szkoła uzupełniająca przemysłowa	9	68	—	—	—	—	—	—	—	—

Dar Wielka- nocny dla Legionistów	Dar dla Litwy		Dar Narod. 3 Maja		Głodne dzie- ci Warszawy		Inne		Razem		Zbiórka metali w kg.	Dary w naturze
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h		
43	78	38	31	—	—	—	—	—	224	76	14.5	—
31	—	20	—	—	—	—	—	—	188	45	15.—	dary wielkanocne
—	—	26	34	—	—	—	—	—	207	36	—	34. paczek
147	—	242	62	72	—	50	—	525	1713	86	—	1177. sztuk
—	—	10	28	—	—	—	—	—	80	30	—	—
—	—	14	44	16	33	—	—	—	422	62	25.—	100. przedmiotów
—	—	22	96	—	—	—	—	—	117	71	—	2. duże, 16. mał. pacz.
43	—	30	—	—	—	—	—	—	126	—	10.7	różne dary
38	04	6	—	—	—	—	—	—	133	32	—	—
—	—	52	—	—	—	80	—	—	348	—	kilkadziesiąt przedm.	300. darów
53	—	40	—	—	—	—	—	—	400	04	—	różne dary
8	—	12	22	11	30	24	83	—	124	24	18.—	—
103	80	15	—	—	—	48	60	—	464	94	6.5	—
—	—	40	—	—	—	—	—	—	158	80	—	—
20	—	6	10	—	—	—	—	—	58	74	5.—	50. woreczków
48	—	28	47	—	—	—	—	—	190	11	23.—	81. torebek
—	—	22	10	—	—	—	—	—	241	39	40.—	różne dary
28	70	20	68	—	—	—	—	—	174	49	—	—
109	02	45	12	—	—	—	—	—	479	05	—	1000. sztuk
—	—	20	—	—	—	—	—	—	121	86	5.—	80. woreczków
—	—	70	19	—	—	98	—	—	576	09	—	różne dary
—	—	31	29	—	—	82	56	—	218	27	—	31. pakietów
—	—	42	08	—	—	—	—	40	169	18	—	—
—	—	6	31	—	—	—	—	—	69	—	5.—	—
—	—	30	10	—	—	—	—	—	171	10	—	3. paczki
59	55	17	65	—	—	—	—	—	194	02	—	35. paczek
50	15	11	88	—	—	24	64	—	179	17	—	—
11	—	3	—	—	—	—	—	—	73	90	—	różne dary
50	—	19	—	20	—	—	—	—	207	—	8.—	różne dary
14	—	15	01	—	—	—	—	—	79	26	—	—
—	—	9	80	—	—	—	—	—	73	26	—	—
—	—	15	40	—	—	—	—	—	80	12	—	—
—	—	14	84	—	—	—	—	—	26	92	—	—
—	—	6	61	—	—	—	—	—	43	12	—	—
25	—	18	18	—	—	—	—	—	92	88	—	—
—	—	18	—	—	—	—	—	—	46	09	—	—
—	—	11	70	—	—	—	—	22	83	70	7.75	—
—	—	12	74	—	—	29	05	5	126	96	—	—
—	—	2	20	—	—	—	—	—	2	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	23	30	—	—	—	—	—	103	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	13	63	—	—	—	—	—	35	42	—	12. torebek
—	—	26	28	—	—	—	—	—	209	45	19. drobn. przedm.	różne dary
—	—	24	50	—	—	—	—	—	46	25	—	—
—	—	42	72	—	—	—	—	—	163	61	—	—
63	81	23	29	—	—	—	—	—	290	49	kilka paczek	różne dary
13	12	9	83	—	—	—	—	—	42	33	—	—
—	—	39	42	—	—	37	16	35	228	89	—	—
17	24	6	60	—	—	—	—	—	76	72	—	—
42	12	18	29	—	—	—	—	—	142	86	—	400. podeszew pap.
—	—	13	64	—	—	—	—	—	48	39	—	—
12	—	13	—	—	—	—	—	—	109	63	—	—
—	—	23	14	—	—	—	—	—	127	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	65	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	68	—	—

L. porz.	Nazwa szkoły	Czerwony Krzyż				Kolumna Legionów		Fundusz wdów i sier. po Legionist.		Gwiazdka dla Legion.	
		za pośredn. c. k. Rad. szk. okr. miejs.		za pośredn. administr. dzien. lub biura gł. Zarz.		K	h	K	h	K	h
		K	h	K	h						
B. Szkoły prywatne z prawi											
1.	5-kl. wydz. żeń. PP. Franciszkanek	48	—	—	—	—	—	125	—	—	—
2.	5-kl. wydz. żeń. PP. Córki Bożej Mił.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	5-kl. wydz. żeń. PP. Duchaczek	75	59	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	5-kl. wydz. żeń. PP. Augustyanek	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
5.	5-kl. wydz. żeń. PP. Prezentek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	4-kl. posp. żeń. SS. Urszulanek	13	81	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	6-kl. posp. męska i żeńska ewangelicka	—	—	707	97	—	—	—	—	—	—
C. Szkoły prywatne bez prawi											
1.	6-kl. posp. żeńs. PP. Norbertanek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	4-kl. posp. żeńsk. p. H. Kaplińskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
3.	4-kl. posp. żeń. p. Dr M. Lewickiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	4-kl. posp. męsk. ks. Lubomirskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	2-kl. posp. męsk. „Talmud Tora“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	4-kl. posp. męsk. żydowska	18	59	—	—	—	—	—	—	5	—
Razem		3250	27	876	72	1487	46	1384	43	547	75

Dar Wielkano- cny dla Legionistów	Dar dla Litwy		Dar Narod. 3. Maja		Głodne dzie- ci Warszawy		Inne		Razem		Zbiórka metali w kg.	Dary w naturze
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h		
wami szkół publicznych.												
46	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—
—	—	6	30	—	—	—	—	—	—	279	—	—
—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	6	30	—
—	—	7	06	—	—	—	10	—	—	95	59	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	06	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	różne dary
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	81	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	707	97	—
praw szkół publicznych.												
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	59	—
1087	61	1379	62	119	63	544	84	638	18	11316	51	—

Udział młodzieży szkolnej

w roku szkol-

A. Szkoły

w akcji pomocy wojennej

nym 1916/17.

publiczne.

L. porz.	Nazwa szkoły	Czerwony Krzyż				Książ.-Bisk. Komitet		Fundusz wdów i sier. po Legion.		Gwiazdka dla Legion.	
		za pośredn. c. k. Radyszk okr. miejs.		za pośrednictwem administr. dzien. lub do gł. Zarz.		K	h	K	h	K	h
		K	h	K	h						
1.	Szkoła wydz. żeń. im. św. Scholastyki	61	94	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	I. wydz. męsk. im. św. Wojciecha	58	42	—	—	12	20	—	—	17	—
3.	II. posp. męsk. im. św. Barbary	93	40	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	III. wydz. męsk. im. św. Mikołaja	250	—	50	—	603	78	—	—	100	—
5.	IV. wydz. męsk. im. św. J. Kantego	61	58	49	54	—	—	—	—	—	—
6.	V. wydz. męsk. im. Kazimierza W.	319	40	—	—	26	—	—	—	12	94
7.	VI. posp. żeńs. im. Czackiego	283	63	41	35	—	—	—	—	—	—
8.	VII. wydz. męsk. im. św. Floryana	158	16	—	—	137	—	—	—	26	37
9.	VIII. posp. męsk. im. św. Szczepana	41	37	—	—	20	—	—	—	—	—
10.	IX. wydz. żeńs. im. Konarskiego	190	—	—	—	254	54	—	—	—	—
11.	X. wydz. żeńs. im. św. Jadwigi	99	79	—	—	86	—	—	—	51	—
12.	XI. posp. męsk. im. Dietla	148	57	—	—	60	46	—	—	28	23
13.	XII. wydz. żeńs. im. Piramowicza	256	74	—	—	—	—	259	27	25	38
14.	XIII. wydz. żeń. im. Mickiewicza	173	70	—	—	35	—	—	—	35	16
15.	XIV. posp. żeń. im. św. Salomei	53	18	—	—	5	—	7	—	—	—
16.	XV. wydz. żeń. im. Tańskiej	127	76	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	XVI. wydz. męsk. im. Ces. Fr. Józefa I.	186	43	—	—	65	40	—	—	—	—
18.	XVII. wydz. żeń. im. Ces. Elżbiety	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
19.	XVIII. wydz. żeń. im. św. Anny	158	70	—	—	—	—	86	84	—	—
20.	XIX. posp. żeń. im. T. Kościuszki	91	33	—	—	10	—	—	—	28	—
21.	XX. wydz. żeń. im. Zb. Oleśnickiego	149	78	—	—	70	10	—	—	—	—
22.	XXI. posp. męsk. im. Wł. Jagielly	50	06	—	—	—	—	—	—	60	60

Dar 3. Maja	Miejs. Urz. opieki soc.		Dar wigil. dla biednej działwy		Żłóbki Sien- kiewiczza		Inne		Razem		Dary w naturze	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h		
36	51	30	80	17	90	—	—	—	—	147	15	—
—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	92	62	—
24	94	—	—	21	38	—	—	—	—	139	72	—
164	02	52	56	74	08	203	66	403	30	1901	40	1073 sztuk
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	12	—
16	—	40	55	—	—	—	—	34	50	449	39	100 przedmiotów
—	—	34	75	—	—	—	—	—	—	359	73	—
34	—	11	10	22	10	—	—	16	—	404	73	—
—	—	33	—	—	—	—	—	43	85	138	22	—
—	—	20	—	—	—	50	—	206	75	721	29	300 przedmiotów
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	236	79	—
21	87	21	56	—	—	—	—	—	—	280	69	29 upominków
15	—	14	40	—	—	—	—	105	—	675	79	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	243	86	—
—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	68	18	—
—	—	32	50	—	—	—	—	—	—	160	26	—
—	—	4	10	34	44	—	—	—	—	290	37	—
27	52	8	36	—	—	—	—	—	—	45	88	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	245	54	kilkaset paczek
—	—	—	—	—	—	—	—	2	92	132	25	—
—	—	20	—	10	55	—	—	—	—	250	33	różne dary
—	—	—	—	—	—	—	—	60	36	171	02	—

L. porz.	Nazwa szkoły	Czerwony Krzyż				Książ.-Bisk. Komitet		Fundusz wdów i sier. po Legion.		Gwiazdka dla Legion.	
		za pośredn. c. k. Radyszk. okr. miejs.		za pośrednictwem administr. dzien. lub do gł. Zarz.		K	h	K	h	K	h
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
23.	XXII. wydz. żeń. im. J. Długosza	139	30	—	—	36	40	—	—	72	50
24.	XXIII. posp. męsk. im. H. Sienkiewicza	74	44	—	—	—	—	—	—	—	—
25.	XXIV. wydz. m. im. J. Kochanowskiego	72	—	—	—	22	—	—	—	37	—
26.	XXV. posp. żeńs. im. św. Kingi	47	75	—	—	10	—	—	—	—	—
27.	XXVI. posp. męsk. im. St. Jachowicza	55	77	—	—	4	80	—	—	—	—
28.	XXVII. posp. męsk. im. Słowackiego	71	09	—	—	—	—	—	—	—	—
29.	XXVIII. wydz. żeńs. im. Krasińskiego	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30.	XXIX. posp. miesz. (Zakrzówek)	37	20	—	—	—	—	—	—	—	—
31.	XXX. wydz. męsk. (Dębniaki)	57	50	—	—	10	—	—	—	—	—
32.	XXXI. wydz. męsk. im. Dra H. Jordana	85	16	—	—	60	04	—	—	—	—
33.	XXXII. posp. męska i żeńska	19	51	—	—	—	—	—	—	10	24
34.	XXXIII. wydz. męsk. im. St. Batorego (Czarna Wieś)	23	80	—	—	—	—	—	—	—	—
35.	XXXIV. wydz. żeńs. (Nowa Wieś)	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36.	XXXV. posp. męsk. (Łobzów)	15	24	—	—	—	—	—	—	—	—
37.	XXXVI. posp. męsk. (Krowodrza)	5	78	—	—	—	—	—	—	33	—
38.	XXXVII. posp. żeńs. (Krowodrza)	17	01	—	—	—	—	—	—	—	—
39.	XXXVIII. posp. męsk. i żeń. (Grzegórzki)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40.	XXXIX. posp. miesz. (Dąbie)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41.	XL. posp. miesz. (Ludwinów)	27	04	—	—	—	—	—	—	—	—
42.	XLI. posp. miesz. (Płaszów)	24	42	—	—	—	—	—	—	—	—
43.	XLII. posp. żeń. (Pędzichów)	34	11	—	—	22	—	—	—	—	—
44.	XLIII. wydz. żeń. (Dębniaki)	73	13	—	—	—	—	—	—	—	—
45.	XLIV. wydz. żeńs. (Półwsie)	25	45	—	—	—	—	—	—	—	—
46.	XLV. wydz. żeńs. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	37	16	—	—	58	80	—	—	—	—
47.	XLVI. wydz. męsk. im. Kościuszki (Podgórze)	63	95	—	—	—	—	—	—	—	—
48.	XLVII. wydz. żeń. im. A. Jagiellonki (Podgórze)	113	88	—	—	—	—	—	—	—	—
49.	XLVIII. wydz. męsk. im. Konarskiego (Podgórze)	75	19	—	—	—	—	—	—	35	—
50.	XLIX. posp. żeń. im. Dąbrówki (Podgórze)	28	30	—	—	—	—	—	—	—	—
51.	L. posp. żeńs. im. Ursz. Kochanowskiej (Podgórze)	150	50	—	—	—	—	—	—	—	—
52.	LI. posp. żeńs. im. św. Kingi (Podgórze)	30	77	—	—	—	—	—	—	—	—
53.	LII. posp. męsk. im. Kopernika (Podgórze)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54.	LIII. posp. męsk. im. Długosza (Podgórze)	116	07	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Szkoły prywatne z pra-											
1.	5-kl. wydz. żeń. PP. Franciszkanek	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—
2.	5-kl. wydz. żeń. PP. Córki Bożej Miłości	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.	5-kl. wydz. żeń. PP. Duchaczek	—	—	30	—	65	64	—	—	—	—
4.	5-kl. wydz. żeń. PP. Augustyanek	—	—	30	04	42	35	40	—	—	—
5.	5-kl. wydz. żeń. PP. Prezentek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	4-kl. posp. żeń. SS. Urszulanek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	5-kl. posp. męsk. i żeń. ewangelicka	—	—	722	93	—	—	—	—	—	—
C. Szkoły prywatne bez											
1.	6 kl. posp. żeń. PP. Norbertanek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	4-kl. posp. żeń. p. H. Kaplińskiej	—	—	—	—	41	10	—	—	12	—
3.	4-kl. posp. żeń. Dr M. Lewickiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	4-kl. posp. męsk. ks. Lubomirskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	2-kl. posp. męsk. „Talmud Tora“	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	4-kl. posp. męsk. żydowska	42	77	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem		4654	23	923	86	1808	61	393	11	584	42

Dar 3. Maja	Miejs. Urz. opieki soc.	Dar wigil. dla biednej dziatwy	Żłóbki Sienkiewicza		Inne		Razem		Dary w naturze		
			K	h	K	h	K	h			
			K	h	K	h	K	h			
—	—	30	—	—	—	—	—	278	20	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	74	44	—	
—	20	25	—	—	—	—	—	176	—	9. pakunków z bielizną i. pakiet drobiazgów	
3	—	—	—	—	37	70	—	98	45	—	
—	—	6	70	—	—	—	—	67	27	—	
—	—	6	30	—	—	—	—	77	39	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	różne dary	
—	—	—	—	—	—	—	—	37	20	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	67	50	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	145	20	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	29	75	różne dary	
—	—	—	—	—	—	—	—	23	80	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	55	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	15	24	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	38	78	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	17	01	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	50	—	—	—	—	—	—	45	54	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	24	42	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	56	11	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	73	13	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	25	45	—	
25	40	27	138	23	—	—	—	286	59	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	63	95	różne dary	
—	—	—	—	—	—	—	—	113	88	—	
—	—	—	28	01	—	—	—	138	20	—	
16	24	—	5	—	—	—	18	67	54	—	
—	—	—	34	72	—	—	—	185	22	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	30	77	—	
—	9	—	—	—	—	—	—	9	—	—	
—	—	20	62	—	—	—	—	136	69	—	
wami szkół publicznych.											
—	—	125	—	90	—	—	—	255	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	95	64	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	112	39	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	21	23	—	—	400	—	1144	16	różne dary	
praw szkół publicznych.											
—	—	—	—	—	—	—	—	53	10	25. woreczkow	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	42	77	—	
403	—	384	68	624	26	343	66	1328	38	11448	21

Wykaz sumaryczny składek na cele opieki wojennej w latach szkolnych 1915/16 i 1916/17.

A. Według szkół.

a) szkoły publiczne.

L. porz.	Nazwa szkoły	Rok szkolny 1915/16		Rok szkolny 1916/17		Razem	
		K	h	K	h	K	h
1.	6-kl. wydziałowa żeńska im. św. Scholastyki	224	76	147	15	371	91
2.	I. wydziałowa męska im. św. Wojciecha	188	45	92	62	281	07
3.	II. pospolita męska im. św. Barbary	207	36	139	72	347	08
4.	III. wydziałowa męska im. św. Mikołaja	1713	86	1901	40	3615	26
5.	IV. wydziałowa męska im. św. J. Kantego	80	30	111	12	191	42
6.	V. wydziałowa męska im. Kazimierza Wielkiego	422	62	449	39	872	01
7.	VI. pospolita żeńska im. Czackiego	117	71	359	73	477	44
8.	VII. wydziałowa męska im. św. Floryana	126	—	404	73	530	73
9.	VIII. pospolita męska im. św. Szczepana	133	32	138	22	271	54
10.	IX. wydziałowa żeńska im. Konarskiego	348	—	721	29	1069	29
11.	X. wydziałowa żeńska im. św. Jadwigi	400	04	236	79	636	83
12.	XI. pospolita męska im. Dietla	124	24	280	69	404	93
13.	XII. wydziałowa żeńska im. Piramowicza	464	94	675	79	1140	73
14.	XIII. wydziałowa żeńska im. Mickiewicza	158	80	243	86	402	66
15.	XIX. pospolita żeńska im. św. Salomei	58	74	68	18	126	92
16.	XV. wydziałowa żeńska im. Tańskiej	190	11	160	26	350	37
17.	XVI. wydziałowa męska im. Ces. Franciszka Józefa I.	241	39	290	37	531	76
18.	XVII. wydziałowa żeńska im. Ces. Elżbiety	174	49	45	88	220	37
19.	XVIII. wydziałowa żeńska im. św. Anny	479	05	245	54	724	59
20.	XIX. pospolita żeńska im. T. Kościuszki	121	86	132	25	254	11
21.	XX. wydziałowa żeńska im. Zb. Oleśnickiego	576	09	250	43	826	52
22.	XXI. pospolita męska im. Władysława Jagiełły	218	27	171	02	389	29
23.	XXII. wydziałowa żeńska im. Jana Długosza	169	18	278	20	447	38
24.	XXIII. pospolita męska im. Henryka Sienkiewicza	69	—	74	44	143	44
25.	XXIV. wydziałowa męska im. Jana Kochanowskiego	171	10	176	—	347	10
26.	XXV. pospolita żeńska im. św. Kingi	194	02	98	45	292	47
27.	XXVI. pospolita męska im. Stanisława Jachowicza	179	17	67	27	246	44
28.	XXVII. pospolita męska im. J. Słowackiego	73	90	77	39	151	29
29.	XXVIII. wydziałowa żeńska im. Zyg. Krasińskiego	207	—	21	—	228	—
30.	XXIX. pospolita mieszana (Zakrzówek)	79	26	37	20	116	46
31.	XXX. wydziałowa męska (Dębni)	73	26	67	50	140	76
32.	XXXI. wydziałowa męska im. Dra Jordana	80	12	145	20	225	32
33.	XXXII. pospolita męska i żeńska (Zwierzyniec)	26	92	29	75	56	67
34.	XXXIII. wydziałowa męska im. St. Batorego	43	12	23	80	66	92
35.	XXXIV. wydziałowa żeńska (Nowa Wieś)	92	88	55	—	147	88
36.	XXXV. pospolita męska (Łobzów)	46	09	15	24	61	33
37.	XXXVI. pospolita męska (Krowodrza)	83	70	38	78	122	48
38.	XXXVII. pospolita żeńska (Krowodrza)	126	96	17	01	143	97
39.	XXXVIII. pospolita męska i żeńska (Grzegórzki)	2	20	—	—	2	20
40.	XXXIX. pospolita mieszana (Dąbie)	—	—	—	—	—	—
41.	XL. pospolita mieszana (Ludwinów)	103	—	45	54	148	54
42.	XLI. pospolita mieszana (Płaszów)	—	—	24	42	24	42
43.	XLII. pospolita żeńska (Pędzichów)	35	42	56	11	91	53
44.	XLIII. wydziałowa żeńska (Dębni)	209	45	73	13	282	58
45.	XLIV. wydziałowa żeńska (Półwie)	46	25	25	45	71	70
46.	XLV. wydz. żeńs. im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	163	61	286	59	450	20
47.	XLVI. wydz. męs. im. Tad. Kościuszki (Podgórze)	290	49	63	95	354	44
48.	XLVII. wydz. żeńs. im. Anny Jagiellonki (Podgórze)	42	33	113	88	156	21
49.	XLVIII. wydz. męs. im. Konarskiego (Podgórze)	228	89	138	20	367	09
50.	XLIX. pospolita żeńska im. kr. Dąbrowski (Podgórze)	76	72	67	54	144	26
51.	L. posp. żeńs. im. Ursz. Kochanowskiej (Podgórze)	142	86	185	22	328	08
52.	LI. pospolita żeńska im. św. Kingi (Podgórze)	48	39	30	77	79	16
53.	LII. pospolita męska im. Kopernika (Podgórze)	109	63	9	—	118	63
54.	LIII. pospolita męska im. Długosza (Podgórze)	127	34	136	69	264	03
55.	Szkoła uzupełniająca przemysłowa masarzy	15	65	—	—	15	65
56.	Szkoła uzupełniająca przemysłowa (p. Lilienthala)	9	68	—	—	9	68

L. porz.	Nazwa szkoły	Rok szkolny 1915/16		Rok szkolny 1916/17		Razem	
		K	h	K	h	K	h
		b) Szkoły prywatne z prawami szkół publicznych.					
1.	5-kl. wydz. żeńs. PP. Franciszkanek	279	—	255	—	534	—
2.	5-kl. wydz. żeńs. PP. Córka Bożej Miłości	6	30	—	—	6	30
3.	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Duchaczek	95	59	95	64	191	23
4.	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Augustyanek	32	06	112	39	144	45
5.	5-kl. wydziałowa żeńska PP. Prezentek	—	—	—	—	—	—
6.	4 kl. pospolita żeńska SS. Urszulanek	13	81	—	—	13	81
7.	6-kl. pospolita męska i żeńska ewangelicka	707	97	1144	16	1852	13
c) Szkoły prywatne bez praw publiczności.							
1.	6-kl. pospolita żeńska PP Norbertanek	—	—	—	—	—	—
2.	4-kl. pospolita żeńska p. H. Kaplińskiej	20	20	53	10	73	30
3.	4-kl. pospolita żeńska p. Dr M. Lewickiej	—	—	—	—	—	—
4.	4-kl. pospolita męska ks. Lubomirskiego	—	—	—	—	—	—
5.	2-kl. pospolita męska „Talmud Thora“	—	—	—	—	—	—
6.	4-kl. pospolita męska żydowska	23	59	42	77	66	36
Ogółem		11316	51	11448	21	22764	72

B. Według celu składek.

L. porz.	Rodzaj składki	Rok szkolny 1915/16		Rok szkolny 1916/17		Razem	
		K	h	K	h	K	h
		Czerwony Krzyż					
	1915/16 za pośr. c. k. Rady szk. okr. 3250·27 K						
	1916/17 " " " " " 4654·23 "						
	1915/16 za pośr administr. dzien. 876·72 "						
1.	1916 17 " " " " " 923·86 "	4126	99	5578	09	9705	08
2.	Książęco-Biskupi Komitet	—	—	1808	61	1808	61
3.	Fundusz wdów i sierót po Legionistach	1384	43	393	11	1777	54
4.	Kolumna Legionów	1487	46	—	—	1487	46
5.	Gwiazdka dla Legionistów	547	75	584	42	1132	17
6.	Dar wielkanocny dla Legionistów	1087	61	—	—	1087	61
7.	Dar dla Litwy	1379	62	—	—	1379	62
8.	Dar Narodowy 3. Maja	119	63	403	—	522	63
9.	Miejski Urząd opieki socyalnej	—	—	384	68	384	68
10.	Dar wigilijny dla biednej dziatwy	—	—	624	26	624	26
11.	Głodne dzieci Warszawy	544	84	—	—	544	84
12.	Żłóbki Sienkiewicza	—	—	343	66	343	66
13.	Inne	638	18	1328	38	1966	56
Ogółem		11316	51	11448	21	22764	72

VI.

Nauczycielstwo krakowskich szkół publicznych.

1) Mianowanie nauczycieli.

W myśl art. 1. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 „O stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych“ (Dziennik ustaw i rozp. kraj. Nr. 79) posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale c. k. Rada szkolna krajowa, a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty, udzielonej przez uprawnionych do jej udzielania;
- c) we wszystkich innych wypadkach na podstawie terna, przedstawionego przez Radę szkolną okręgową.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacja, instytucja lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym kosztem, służy w myśl art. 2. tej samej ustawy prawo prezentowania nauczycieli w tejsze szkole temu, który ją utrzymuje.

Prawo prezentowania nauczycieli ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszcza na płacę nauczycieli prestacyę, w wysokości pokrywającą przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli, a prestacya ta jest przynajmniej dwa razy większą od tej prestacyi, którą z mocy ustawy płacić miały.

Gmina miasta Krakowa uiszcza na płacę nauczycielstwa do funduszu szkolnego krajowego, na podstawie art. 16. i 17. ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894. (Dziennik ustaw i rozp. kraj. Nr. 49.) corocznie 12% wszystkich podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi.

Z tego też tytułu c. k. Rada szkolna krajowa udzieliła gminie miasta Krakowa prawa prezentowania sił nauczycielskich w 13 szkołach publicznych, a mianowicie:

- 1) w szkole wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki,
- 2) „ I. pospolitej męskiej im. św. Wojciecha,
- 3) „ II. „ „ „ „ Barbary,
- 4) „ IV. wydziałowej męskiej im. św. Jana Kantego,
- 5) „ VI. pospolitej żeńskiej im. Czackiego,
- 6) „ VII. wydziałowej męskiej im. św. Floryana,
- 7) „ VIII. pospolitej męskiej im. św. Szczepana,
- 8) „ IX. wydziałowej żeńskiej im. Konarskiego, z wyjątkiem klasy IV. i V. wydziałowej,
- 9) „ XIII. wydziałowej żeńskiej im. Mickiewicza,

- 10) w szkole XIV. pospolitej żeńskiej im. św. Salomei,
- 11) „ XV. wydziałowej żeńskiej im. Kl. Tańskiej,
- 12) „ XVI. „ męskiej im. Ces. Franciszka Józefa I.,
- 13) „ XVII. „ żeńskiej im. Cesarzowej Elżbiety.

2) Płace i stosunki prawne nauczycielstwa w publicznych szkołach ludowych galicyjskich.

Ustawa z dnia 12. czerwca 1914. (Dziennik ustaw i rozp. kraj. Nr. 60.), zmieniająca stosunki prawne nauczycielstwa ludowego w galicyjskich publicznych szkołach ludowych.

§ 1.

Artykuł 11. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 73 w brzmieniu ustawy krajowej z dnia 23. kwietnia 1911 Dz. ust. kraj. Nr. 72, artykuły 13. 16. i 63. ustawy krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 73 w brzmieniu ustawy krajowej z dnia 25. maja 1907 Dz. ust. kraj. Nr. 49, oraz artykuły 9. 12. 36. 39. 40. 44. 49. 52. 56. i 58. ust. krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych znosi się w dotychczasowym brzmieniu, a mają opiewać, jak następuje:

Art. 9.

Jeżeli dobro szkoły tego koniecznie wymaga, może Rada szkolna krajowa nauczyciela stałego przenieść ze względów służbowych na inną posadę stale lub tymczasowo i to tak nauczyciela mianowanego z terna, jak nauczyciela mianowanego na podstawie prezenty, byleby przytem nie ponosił uszczerbku w pobieranej płacy i w dodatkach. Nauczyciela nie można jednak w ten sposób umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu służy prawo prezentowania.

Rekurs lub przedstawienie przeciw takiemu przeniesieniu nie ma mocy wstrzymującej.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych do innej miejscowości, należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, a w szczególności:

a) kosztów przejazdu jego samego i jego rodziny, przy nauczycielkach tylko kosztów przejazdu jej samej. Wymiar tych kosztów oznaczy Rada szkolna krajowa drogą ogólnego rozporządzenia;

b) tytułem wszystkich innych kosztów płaca miesięczna (bez dodatków), jeżeli jest nieżonatym lub wdowcem bezdzietnym; płaca dwumiesięczna, jeżeli ma żonę a nie ma dzieci małoletnich, lub jeśli jest wdowcem a ma dzieci małoletnie; płaca trzechmiesięczna, jeśli ma żonę i dzieci małoletnie; płaca jednomiesięczna nauczycielce z wyjątkiem takich nauczycielek, które będąc zamężne za nauczycielem równocześnie z mężem przeniesione zostają na inną posadę do tej samej miejscowości.

Nauczyciela stałego, przeniesionego za karę na mocy orzeczenia dyscyplinarnego (art. 24 ustęp c) nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu służy prawo prezentowania. Nauczycielowi takiemu nie należy się zwrot kosztów przeniesienia.

Art. 11.

Roczne płace nauczycieli szkół ludowych publicznych wynoszą:

A. W szkołach pospolitych:

I. W miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.300 K, a dla drugiej połowy 2.100 K;

II. W miastach podlegających ustawie z 13. marca 1889 Dz. ust. kr. Nr. 24. oraz w miastach zrównanych z niemi pod względem poborów nauczycielskich w myśl art. 11. ustawy z 23. kwietnia 1911. Dz. ust. kr. Nr. 72 dla połowy 2100 K, a dla drugiej połowy 1.800 koron;

III. We wszystkich innych gminach miejskich i wiejskich kraju dla 1/3 części posad w każdym okręgu szkolnym 1.700 K, dla 1/3 części posad 1.500 K, dla 1/3 części posad 1.300 K.

B. W szkołach wydziałowych

osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. W miastach rządzących się własnym statutem dla połowy posad w każdym mieście 2.700 K, dla drugiej połowy 2.500 K.

II. W innych miastach dla połowy posad 2.500 K, dla drugiej połowy 2.300 K.

Roczne wynagrodzenie tymczasowych nauczycieli ustanawia się w następującej wysokości:

1. W szkołach pospolitych:

a) w miastach rządzących się własnym statutem, jeżeli nauczyciel tymczasowy posiada świadectwo dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego 1.100 K, jeżeli posiada nadto patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych 1.300 K, a jeżeli posiada także patent kwalifikacyjny do szkół wydziałowych 1.500 K;

b) w miastach objętych ustawą z 13. marca 1889 Dz. ust. kr., Nr. 24 oraz w miastach zrównanych z niemi pod względem poborów nauczycielskich w myśl art. 11. ustawy z 23. kwietnia 1911. Dz. ust. kr. Nr. 72, jeżeli nauczyciel tymczasowy posiada świadectwo dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego 1.000 K, jeżeli posiada nadto patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych 1.200 K, a jeżeli posiada także patent kwalifikacyjny do szkół wydziałowych 1.300 K:

c) we wszystkich innych gminach miejskich i wiejskich kraju, jeżeli nauczyciel tymczasowy posiada świadectwo dojrzałości z seminaryum nauczycielskiego lub patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych, uzyskany za dyspensą od egzaminu dojrzałości 900 K, jeżeli posiada świadectwo dojrzałości i patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych 1.100 K, a jeżeli posiada także patent kwalifikacyjny do szkół wydziałowych i zajmuje posadę przy 5- lub 6-klasowej szkole ludowej 1.200 K.

2. W szkołach wydziałowych

osobnych i w klasach wydziałowych połączonych z pospolitemi:

a) w miastach rządzących się własnym statutem 1.500 K rocznie;

b) w innych miastach 1.400 K.

3. Wynagrodzenie nauczyciela pomocniczego bez kwalifikacji ustanawia się w wysokości 600 K.

Art. 12.

Przy przyznawaniu nauczycielom wyższych stopni płac w obrębie każdej w art. 11. wymienionej kategorii należy obok czasu służby, zachowania się i aplikacji uwzględnić także obciążenie rodziną.

Najwyższe stopnie płac w miastach i miasteczkach przyznawać należy przede wszystkim nauczycielom szkół o 5-ciu lub więcej klasach, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny do szkół wydzielonych.

Nauczyciele religii, osobno ustanowieni, którzy ukończyli studia teologiczne na uniwersytecie lub w teologicznym zakładzie naukowym, otrzymują odrazu przy nominacji najwyższy stopień płacy odpowiedniej kategorii szkół.

Ci nauczyciele religii stanowią osobny etat, nie będą zatem wliczani do ogólnej liczby nauczycieli tego stopnia płacy.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom stałym na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni po 200 K za każde pięć lat nienaganej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych.

Rok lub lata służby nieskutecznej lub nagannej nie będą wliczane do lat uprawniających do przyznania dodatku pięcioletniego. Lata służby w ten sposób potrącić się mające, oznaczone być mają w każdym przypadku przy służbie nagannej orzeczeniem Rady szkolnej krajowej, skazującym nauczyciela na karę dyscyplinarną, a przy nieskuteczności służby, orzeczeniem Rady szkolnej okręgowej, opierającym się na wizytacji szkoły co najmniej dwukrotnej w ciągu jednego roku i stwierdzającym, że nieskuteczność służby nastąpiła z winy nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej sześć razy.

Dodatki pięcioletnie, zapadłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy, mają być utrzymane według postanowień ustaw wówczas obowiązujących, jednak podwyższone stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

W razie nadania posady w szkołach galicyjskich nauczycielowi zajmującemu posadę w innym królestwie lub kraju koronnym, w Radzie państwa reprezentowanym, należy mu policzyć, stosownie do powyższych postanowień, lata służby stałej spędzonej na poprzednich posadach, do wymiaru dodatków pięcioletnich, o ile w owym kraju bywa przestrzegana pod tym względem zasada wzajemności;

Art. 16.

Każdemu stałemu dyrektorowi, stałemu kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi szkoły jednoklasowej należy się stosowne wolne mieszkanie, ile możliwości w budynku szkolnym.

W braku takiego mieszkania, należy się im z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym przypadku, porozumiawszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele stali pobierają dodatek na mieszkanie wynoszący:

a) w miastach rządzących się własnym statutem w szkołach wydzielonych i pospolitych 800 K dla nauczycieli, 600 K dla nauczycielek, zaś 300 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości;

b) w miastach podlegających ustawie z dnia 13. marca 1889 Dz. ust. kraj. Nr. 24, tudzież w miastach zrównanych z niemi co do poborów nauczycielskich, 600 K dla nauczycieli, 400 K dla nauczycielek, zaś 250 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości;

c) we wszystkich gminach podlegających ustawie z dnia 3. lipca 1896 Dz. ust. kr. Nr. 51, 400 K dla nauczycieli, 300 K dla nauczycielek, zaś 200 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości;

d) w gminach wiejskich 200 K dla nauczycieli i nauczycielek, zaś 100 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości.

Jeżeli jednak zabudowania gminy graniczącej z miastem Lwowem lub Krakowem, lub miastami podlegającymi ustawie z 13. marca 1889 Dz. ust. kr. Nr. 24 stanowią dalszy bezpośredni ciąg zabudowań miejskich, to nauczycielom takiej gminy przyznany będzie wyższy dodatek na mieszkanie, a mianowicie:

a) w gminach graniczących ze Lwowem lub Krakowem 600 K dla nauczycieli, 400 K dla nauczycielek, zaś 250 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości;

b) w gminach graniczących z innymi miastami 400 K dla nauczycieli, 300 K dla nauczycielek, zaś 200 K dla nauczycielek zaślubionych nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego i pełniących obowiązki w jednej z mężem miejscowości.

Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu Wydziału krajowego oznaczy gminy, które podpadają pod to określenie.

Czy tymczasowemu dyrektorowi lub kierownikowi szkoły ma być przyznane mieszkanie, czy też wynagrodzenie za mieszkanie i w jakiej wysokości, orzeka Rada szkolna okręgowa w każdym poszczególnym przypadku, porozumiewszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia mieszkania nauczycielowi.

Wszyscy inni nauczyciele tymczasowi, o ile nie mają wolnego mieszkania w budynku szkolnym, pobierać będą dodatek na mieszkanie wynoszący:

a) w miastach rządzących się własnym statutem, oraz w miastach podlegających ustawie z 13. marca 1889 Dz. ust. kr. Nr. 24, 20% ich wynagrodzenia;

b) we wszystkich innych gminach 10% ich wynagrodzenia.

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia, uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości poborów i od lat służby.

Co się tyczy poborów będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi oraz 40% dodatku na mieszkanie, bez względu na to, czy nauczyciel dodatek ten pobierał w gotówce, czy też miał wolne mieszkanie służbowe, a względnie także z dodatkiem za kierownictwo (art. 14), który nauczyciel pobiera

w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy lat służby, policzy mu się wszystkie lata służby, spędzone przy szkołach ludowych etatowych, począwszy od pierwszego, choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu świadectwa ze złożonego w seminarium nauczycielskiem egzaminu dojrzałości.

Nauczycielom, którzy na podstawie dyspenzy Ministerstwa wyznań i oświaty od seminaryjnego egzaminu dojrzałości, złożyli egzamin kwalifikacyjny, liczą się lata służby od dnia uzyskania patentu kwalifikacyjnego.

Przerwa w służbie tylko wtedy nie przeszkadza policzeniu odbytych przed nią lat służby, jeżeli nastąpiła bez winy i powodu ze strony nauczyciela.

Tymczasowe przeniesienie nauczyciela do innej szkoły ze względów służbowych, nie ukróca w niczem jego prawa do przeniesienia w stan spoczynku i do emerytury.

Nauczycielom, którzy przed r. 1900 w charakterze praktykantów byli przy szkołach ludowych zajęci, liczą się do służby tylko te lata, w których po złożeniu egzaminu dojrzałości zastępując nauczyciela prowadzili klasę.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby z przyczyn wymienionych w art. 34. otrzyma odprawę, równającą się połowie poborów obliczonych podług art. 39. jeżeli nie wysłużył trzech lat; poborom rocznym, jeżeli wysłużył trzy do sześciu lat; poborom półtorarocznym, jeżeli wysłużył lat sześć.

Po wysłużonych dziesięciu latach otrzymuje emeryt $\frac{10}{40}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{40}$ część poborów obliczonych jak wyżej.

Ułamki roku przekraczające 6 miesięcy, liczą się w tym razie za cały rok.

Nauczyciel do dalszej służby niezdolny, otrzymuje pełną emeryturę po wysłużonych 35 latach, a jeżeli ukończył lat 60 życia, już po wysłużonych 30 latach służby.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub słuch, albo popadł w chorobę umysłową, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich lub niezawinionego ciężkiego kalectwa stał się zupełnie niezdolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{40}$ poborów obliczonych jak wyżej jako emeryturę, choćby 10 lat nie wysłużył.

Emerytura nauczyciela, który przechodząc w stan spoczynku niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania, nie może wynosić mniej niż 600 K rocznie.

Art. 44.

Wdowa po nauczycielu, który w chwili zgonu nie miał jeszcze prawa do emerytury, otrzyma odprawę równającą się jednej trzeciej ostatnich jego poborów, obliczonych według art. 39.

Wdowa po nauczycielu, który w chwili zgonu miał prawo do emerytury, otrzyma pensję wdowią, wynoszącą jedną trzecią część ostatnich jego poborów wliczalnych do emerytury.

Pensya ta nie może mniej wynosić niż 500 K, pensya wdowy po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku nie może jednak wynosić więcej niż emerytura zmarłego męża.

Art. 49.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela również nie żyje, lub jeżeli utraciła prawo do pensyi wdowiej, wówczas należy się sierotom po nauczycielu pensya sierocińska w wysokości takiej samej, w jakiej matka ich pobierała dodatek na ich wychowanie,

Pensya ta sierocińska przyznana będzie dzieciom po nauczycielu w zamian za dodatek, który matka ich pobierała na ich wychowanie, z chwilą śmierci matki.

Art. 52.

Nauczycielom, którzy w chwili wejścia w życie tej ustawy, na mocy ustaw poprzednich z dnia 2. maja 1873 Dz. ust. kr. Nr. 251, z dnia 1. stycznia 1889 Dz. ust. kr. Nr. 16 i z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73 pobierają emeryturę, podwyższa się tę emeryturę w stosunku do poborów, jakieby byli uzyskali, gdyby się doczekali w czynnej służbie wejścia w życie ustawy krajowej z dnia 25. maja 1907. Dz. ust. kr. Nr. 49. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.

Takie samo podwyższenie emerytury otrzymają tylko te nauczycielki emerytowane, które w chwili wejścia w życie tej ustawy nie są zameżne.

Wdowom po nauczycielach, które w chwili wejścia w życie tej ustawy, na mocy ustaw poprzednich z dnia 2. maja 1873 Dz. ust. kr. Nr. 251, z dnia 1. stycznia 1889 Dz. ust. kr. Nr. 16 i z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 73, pobierają pensję wdowią oraz dodatki na wychowanie dzieci, podwyższa się tę pensję wdowią i ewentualne dodatki na wychowanie dzieci w stosunku do poborów, jakie zmarły mąż jako nauczyciel szkół ludowych byłby otrzymał, gdyby się doczekał w czynnej służbie wejścia w życie ustawy krajowej z dnia 25. maja 1907 Dz. ust. kr. Nr. 49 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.

Sierotom po nauczycielu lub nauczycielce, których ojciec i matka nie żyją, a które w chwili wejścia w życie tej ustawy pobierają pensję sierocińską, podwyższa się tę pensję do kwoty 140 koron na jedną sierotę.

Art. 56.

Po pierwszym stałym zamianowaniu w publicznych szkołach ludowych mają nauczyciele wpłacić do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego kwotę równającą się 2% wynagrodzenia i 2% wliczalnej do emerytury części dodatku na mieszkanie, pobieranych przez wszystkie policzone im do emerytury lata poprzedniej służby nauczycielskiej.

Spłata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 58.

Na pokrycie wydatków, wypływających z tytułu IV. (emerytury) niniejszej ustawy, służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;
- d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora lub nauczyciela, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;

e) opłaty kwot dwuprocentowych, powyżej oznaczonych w artykule 56;
f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% rocznych poborów wliczalnych do emerytury, a przy każdym podwyższeniu tychże 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznych poborów wliczalnych do emerytury;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 40-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 63.

Postanowienia tej ustawy, w których mowa jest o nauczycielu, odnoszą się także do nauczycielek, z wyjątkiem art. 9. ustęp a) i b), art. 16. ustęp trzeci pod a), b), c) i d), oraz ustęp czwarty pod a) i b), wreszcie art. 36. 43—49. 52. 54. i 55.

§ 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1914.

3. Płace nauczycielstwa krakowskiego.

W myśl powyższej ustawy nauczycielstwo krakowskie należy pod względem płac do I. klasy, w której połowa nauczycielstwa w szkołach wydziałowych pobiera 2.700 K, druga połowa 2.500 K, a w szkołach pospolitych połowa pobiera 2.300 K, druga połowa 2.100 K rocznie.

Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom (kom) stałym na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej, z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni po 200 K za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej sześć razy.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą dodatek do płacy w kwocie 500 K rocznie, a nauczyciel kierujący 4-o kl. szkołą ludowej pospolitej także dodatek w kwocie 300 K.

Każdemu stałemu dyrektorowi i stałemu kierownikowi szkoły należy się stosowne wolne mieszkanie, ile możliwości w budynku szkolnym.

W braku takiego mieszkania należy się im z funduszy miejscowych wynagrodzenie, które na podstawie orzeczenia c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej wydanego w porozumieniu z Magistratem król. stoł. miasta Krakowa wynosi dla dyrektorów szkół wydziałowych 1.100 K, a dla kierowników szkół pospolitych 1.000 koron rocznie.

Nauczyciele stali pobierają z funduszu szkolnego krajowego dodatek na mieszkanie w kwocie 800 K, nauczycielki stałe 600 K, zaś nauczycielki zaślubione nauczycielom, którzy mają prawo do wolnego mieszkania służbowego 300 K.

Nauczyciele (ki) tymczasowi pobierają roczne wynagrodzenie w kwocie 1.100 koron, jeżeli mają tylko egzamin dojrzałości, 1.300 K, jeżeli posiadają patent kwalifikacyjny do szkół pospolitych, a 1.500 K, jeżeli posiadają także patent kwalifikacyjny do szkół wydziałowych.

Oprócz tego pobierają 20% rocznego wynagrodzenia tytułem dodatku na mieszkanie.

Nauczyciele krakowscy w służbie wojskowej.

Po ogłoszeniu mobilizacji ogólnej w dniu 31. lipca 1914. zgłosiło się 96. nauczycieli do służby wojskowej.

Po powrocie ludności ewakuowanej i uruchomieniu wszystkich publicznych szkół ludowych w Krakowie w roku szkolnym 1915/16. Władze wojskowe na podstawie reklamacji, wniesionych przez c. k. Radę szkolną okręgową miejską zwolniły 34 nauczycieli od służby wojskowej; przy nowych przeglądach odbytych w międzyczasie powołano 10 nauczycieli do służby w pospolitem ruszeniu.

W roku szkolnym 1916/17. zostaje 49 nauczycieli w czynnej służbie wojskowej, 17 przebywa w niewoli rosyjskiej, a 1 w niewoli włoskiej.

Wykaz nauczycieli, pełniących służbę wojskową w roku szkolnym 1916/17.

L. P.	Imię i nazwisko nauczyciela	Szkoła	Stopień wojskowy	Formacje (Rodzaj broni)	Odnaczenia — Uwagi
1	Adler Samuel	V.	podoficer	13. pułk piechoty	w niewoli rosyjskiej
2	Bielas Andrzej	XXXVIII.	podoficer	Legiony polskie N. K. N. Kraków	
3	Bień Roman	XXX.	podoficer	Magazyny wojskowe Kraków	
4	Birnbaum Jozue	XVI.	oficer artylerji	Zaloga Przemyśl	w niewoli rosyjskiej
5	Bobrzyński Mieczysł.	XVI.	oficyał prowiantowy	Kraków	odzn. złotym krzyżem zasługi z koroną
6	Buchała Jan	III.	podoficer	Szpital epidemiczny w Łagiewnikach	
7	Choma Franciszek	XXXIII.	chorąży	Pułk piechoty na froncie włoskim	
8	Druciak Zygmunt	XLVIII.	chorąży	20. p. p. front wschodni	
9	Durek Stanisław	XVI.	podoficer	13. p. p. Zarząd szpitala Kraków	
10	Dychtoń Józef	XXXV.	szeregowiec	32. pułk strzelców	w niewoli rosyjskiej
11	Fecko Józef	III.	oficer	Komenda dworca Stryj	
12	Fiedler Efroim	V.	podoficer	13. p. p. Komenda uzupełniająca Olomuńcu	dekret pochwalny c. i k. Komendy
13	Filipczyk Roman	XXIV.	podoficer manipul.	13. p. p.	dekret pochw. c. i k. Komendy wojsk. za zebranie pieśni wojennych
14	Filipczyk Władysław	XXXI.	podoficer	Kom. uzupełn 13 p. p. w Olomuńcu	
15	Glanz Antoni	XXXII.	oficer artylerji	Zaloga Przemyśl	w niewoli rosyjskiej

L. p.	Imię i nazwisko nauczyciela	Szkoła	Stopień wojskowy	Formacje (Rodzaj broni)	Odznaczenia — Uwagi
16	Golachowski Kazim.	VII.	podoficer	20. pułk strzelców	C. i k. gen. Konsulat, Kolonia n. Renem
17	Górny Antoni	IV.	podoficer	56. p. p. front włoski	
18	Hörl Wilhelm	XXVII.	oficer	Legiony polskie	w niewoli rosyjskiej
19	Horowski Józef	XXVII.	oficer posp. rusz.	16. p. strzelców	w niewoli włoskiej
20	Jabłoński Stanisław	XLVIII.	szeregowiec	16. p. strzelców	w niewoli rosyjskiej
21	Kanarek Henryk dr	IV.	podoficer	C. i k. Szkoła inwalidów, Kraków	
22	Kłosiński Antoni	XVI.	oficer posp. rusz.	16. p. p.	w niewoli rosyjskiej
23	Kościółek Aleksander	V.	podoficer	40. p. p.	w niewoli rosyjskiej
24	Kozioł Roman	VII.	szeregowiec	posp. ruszenie	
25	Królikowski Stefan	XXXIII.	oficer	oddz. kar. masz. 13. p. p. front rosyjski	odznaczony srebr. med. walecz. II. kl., Signum laudis z mieczami i krzyżem Karola
26	Kronenberg Jan	XXXVI.	podoficer	40. pułk piechoty	
27	Kulas Franciszek	XL.	podoficer	Zarząd magazynów wojskowych Kraków	
28	Künstler Stanisław	IV.	oficer artylerji	Legiony polskie	odznaczony złotym medalem waleczności
29	Lenczyk Gabryel	XXXI.	podoficer	front rosyjski	
30	Lesiecki Rudolf	V.	podoficer		odznaczony żelaznym krzyżem zasługi
31	Maj Kazimierz	XXX.	podoficer taborów	front rumuński	odznaczony żelaznym krzyżem zasługi
32	Malarz Adam	VII.	szeregowiec	13. p. p. Ołomuniec	
33	Markheim Michał	V.	oficer adj. bat.	16. p. strzelców front rosyjski	odzn. srebr. med. wal. II. kl., Signum laudis na wstędze med. wal. z mieczami i krzyż Karola
34	Mazur Stanisław	XXXIX.			
35	Miętka Adam	I.	podoficer taborów	13. p. p. front rosyjski	
36	Moskal Tadeusz	XLVIII.	podoficer	13. p. p.	w niewoli rosyjskiej
37	Motak Jan	XXXI.	szeregowiec	posp. ruszenie	w niewoli rosyjskiej
38	Mrozek Józef	LII.	oficer	Komenda etapowa w Tarnowie	
39	Niedzielski Kazimierz	III.	podoficer	45. p. p.	w niewoli rosyjskiej
40	Niezgoda Paweł	XL.	podoficer	45. p. p.	
41	Niziński Czesław	XXXI.	podoficer	posp. ruszenie	w niewoli rosyjskiej

№	Imię i nazwisko nauczyciela	Szkoła	Stopień wojskowy	Formacje (Rodzaj broni)	Odnaczenia — Uwagi
42	Olechowski Zdzisław	XXVI.	podoficer		w niewoli rosyjskiej
43	Oppenauer Stanisł.	XXXIII.	podoficer	C. i k. kontrolny Oddział rachunkowy	
44	Planecki Jan	XXIV.	oficer	Komenda dworca Tarnów	odzn. ofic. krz. zasł. III. kl. z miecz. i Krz. Karola
45	Poznański Rafał	VII.	chorąży	Posp. rusz. p. 31.	
46	Radwański Antoni	XXX.	podoficer	13. p. p. Zarząd szpitala Kraków	
47	Robak Józef	XXXI.	podoficer	57. p. p. Zarząd szpitala epidem., Kraków	odzn. srebr. krzyż. zasł. z kor. na wstędze med. wal., srebr. med. hon. Czerw. Krz. z dek. woj. i żel. Krz. zasł. z kor. na wst. med. wal.
48	Robak Stanisław	III.	sierz. manip.	18. p. strzelców Komenda uzup. Krowodrza	
49	Serednicki Teodor	XXIV.	podoficer	57. pułk piech.	
50	Silbermann Jakób	V.	podoficer	30. pułk piechoty	
51	Sitko Józef	XLI.	oficer	Legiony polskie	odzn. srebr. med. wal. I. i II. kl.
52	Soświński Jan	XL.	podoficer	45. p. p.	w niewoli rosyjskiej
53	Stefański Jan	XL.	oficer	13. p. p.	
54	Stefański Józef	XLVI.	podoficer	16. p. posp. ruszenia c. i k. Szkoła inwalidów	odzn. żel. krzyż. zasł. na wstędze med. wal.
55	Streisand Salomon	XXVII.	podoficer	Komenda uzupełniająca 36. p. strzelców	pochwalne uzn. c. k. Komendy pułku
56	Szkodziński Jan	XXIII.	chorąży	13. p. p.	w niewoli rosyjskiej
57	Śnieżek Julian	XLVI.	oficer		w niewoli rosyjskiej
58	Teufel Hirsch	XI.	podoficer	Zarząd szpitala Nr. 15. Kraków	
59	Tomana Andrzej	XLVIII.	oficer	13. p. p.	odzn. srebr. med. wal. II. kl., w niewoli ros.
60	Tomaszewski Julian	VII.	podoficer	C. i k. Komenda placu w Krakowie	odzn. krzyż. zasł. na wst. med. wal.
61	Tympalski Antoni	I.			
62	Tyrpa Rudolf	VIII.	oficer prowiantowy	Legiony polskie Królestwo Polskie	
63	Uruski Włodzimierz	XXXIII.	sierzant	Legiony polskie	
64	Wojnas Stanisław	XLVI.	podoficer	Legiony polskie	
65	Wołyński Franciszek	IV.	podoficer	Front włoski	
66	Zaleski August	III.	chorąży	Legiony polskie	
67	Zieliński Kazimierz	V.	oficer	Posp. ruszenie	C. i k. Komenda etapowa Lublin

Zginęli na polu walki:

1. **Marszałek Mieczysław**, nauczyciel tymczasowy XXXII. szkoły posp. mieszanej;
2. **Niemczyk Walenty**, nauczyciel tymczasowy XXVII. szkoły pospolitej męskiej im. Juliusza Słowackiego.

Zmarli z ran w szpitalu:

1. **Kronenberger Stanisław**, nauczyciel tymczasowy XLI. szkoły mieszanej;
2. **Unicki Edward**, nauczyciel tymczasowy XXXV. szkoły męskiej.

Zaginęli:

1. **Gawżyński Stanisław**, nauczyciel tymczasowy XLI. szkoły mieszanej;
2. **Rejowski Antoni**, nauczyciel tymczasowy IV. szkoły wydziałowej męskiej im. św. Jana Kantego.

Internowani:

a) w Anglii:

1. **Dziedzic Jan**, nauczyciel stały V. szkoły wydziałowej męskiej im. Kazimierza Wielkiego.
2. **Kownacki Juliusz**, nauczyciel tymczasowy IV. szkoły wydziałowej męskiej im. św. Jana Kantego.
3. **Wiśniewski Tadeusz**, nauczyciel stały XXIX. szkoły pospolitej mieszanej.

b) w Rosyi:

1. **Chryścińska Anna**, nauczycielka stała IX. szkoły wydziałowej żeńskiej im. Konarskiego.
2. **Knczyńska Wanda**, nauczycielka stała XXXII. szkoły posp. żeńskiej.
3. **Rzeszowski Jan**, nauczyciel tymczasowy XLVI szkoły wydziałowej męskiej im. Tadeusza Kościuszki.

W miejsce nauczycieli pełniących służbę wojskową i internowanych c. k. Rada szkolna okręgowa miejska na mocy upoważnienia c. k. Rady szkolnej krajowej zamianowała na czas potrzeby zastępców (czynnie) nauczycieli oraz zatrudniła w publicznych szkołach ludowych ewakuowane nauczycielstwo z Galicji wschodniej w myśl okólnika c. k. Rady szkolnej krajowej z d. 31. grudnia 1915. L. 52.450.

Wykaz

zastępców (zastępczyni), pełniących obowiązki nauczycielskie w publicznych szkołach krakowskich w roku szkolnym 1916/17.

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Kwalifikacya			Inne studia	Przydzielony (a) do szkoły	Uwagi:
		świad. dojrz. c. k. semin.	do szkół posp.	do szkół wydz.			
1	Ameisen Anna	1	1	—	—	V. im. Kazimierza Wielkiego	
2	Bieleńska Jadwiga	1	1	1	—	VII. im. św. Florjana	
3	Bojanowska Wład.	1	1	1	—	XXVII. im. J. Słowackiego	
4	Buratowska Marya	1	1	—	—	XLVI. (Podgórze)	
5	Chojnacka Marya	—	—	1	Mat. gim., Wydz. filoz. Uniw. Jag.	XVI. im. Ces. Franciszka Józefa	
6	Dobrowolska Ed.	1	1	—	—	XXXIII. (Czarna wieś)	
7	Dobrowolska Jan.	1	—	—	—	XXIII. im. H. Sienkiewicza	
8	Ekier Emilia	1	1	1	—	XXXIV. (Nowa wieś)	
9	Fiedler Zofia	1	—	—	—	XXIII. im. H. Sienkiewicza	
10	Gajewska z Popowiczaków Marya	1	1	1	—	XXXIII. (Czarna wieś)	
11	Godek Zofia	1	1	—	—	XLI. (Płaszów)	
12	Goetze Lubnia	1	1	1	—	XLI. (Płaszów)	
13	Grochal Adam	1	—	—	—	XXXIX (Dąbie)	
14	Grodyńska Irena	1	—	—	—	XIV. im. św. Salomei	
15	Groelówna Zofia	1	1	—	—	XXX. (Półwsie)	
16	Groniecka Wanda	1	1	1	—	XXXIX. (Dąbie)	
17	Gubernatowa Em.	1	1	1	—	III. im. św. Mikołaja	
18	Hirschberg Stan.	1	1	—	—	XLIV. (Półwsie)	
19	Jaworska Stefania	1	—	—	egzam do szkół licealnych	V. im. Kazimierza Wielkiego	
20	Jezierska Marya	1	—	—	—	XXXII. (Zwierzyniec)	
21	Kawecka z Chybińskich Marya	1	1	1	—	XVI. im. Ces. Franciszka Józefa I.	

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Kwalifikacya			Inne studia	Przydzielony (a) do szkoły	Uwagi:
		świad. dojrz. c. k. semin.	do szkół posp.	do szkół wydz.			
22	Kirchnerowa Mar	1	1	1	—	XLVIII. (Podgórze)	
23	Kisielevska Kam.	1	1	1	matura gimn.	IX. im. Konarskiego	
24	Kosobucka Marya	1	1	1	—	III. im. św. Mikołaja	
25	Kotzmann Henryk	1	1	—	—	XXXI. (Półwsie)	
26	Kowalska Irena	1	—	—	—	XI. im. Dietla	
27	Kurkówna Flora	1	1	1	—	XLI. (Płaszów)	
28	Kut Józef	1	—	—	—	IV. im. św. Jana Kantego	
29	Lisowska Helena	1	1	—	—	III. im. św. Mikołaja	
30	Lisowska Marya	1	1	1	—	XXXIII. (Czarna wieś)	
31	Łopatkiewicz Hon.	1	1	1	—	LIII. (Podgórze)	
32	Marcoin Marya	1	—	—	—	XV. im. Kl. Tańskiej	
33	Mętlewicz Stefania	1	1	1	—	III. im. św. Mikołaja	
34	Mikstein Helena	1	—	—	—	XLI. (Płaszów)	
35	Nowicka Marya	1	1	1	—	XVI. im. Ces. Franciszka Józefa I.	
36	Olasówna Janina	1	—	—	—	XXV. im. św. Kingi	
37	Oroszówna Janina	1	—	—	—	XLV. (Podgórze)	
38	Pauliówna Marya	1	—	—	—	XXXI. (Dąbie)	
39	Październy Stanisł.	1	—	—	—	IV. im. św. Jana Kantego	
40	Peterówna Karol.	1	1	—	—	LII. (Podgórze)	
41	Peterówna Marya	1	—	—	—	LIII. (Podgórze)	
42	Roczyska ze Szczerbułów An.	1	1	1	—	LIII. (Podgórze)	
43	Rybczyńska Teof.	1	1	1	—	L. (Podgórze)	
44	Rymarowa Salom.	1	1	—	—	XXI. im. Władysł. Jagiełły	
45	Sabudowa Marya	1	1	1	matura gimn.	XLVIII. (Podgórze)	

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Kwalifikacya			Inne studia	Przydzielony (a) do szkoły	Uwagi:
		świad. dojrz. c. k. semin.	do szkół posp.	do szkół wydz.			
46	Scheurich Zofia	1	1	1	—	XXXII. (Zwierzyniec)	
47	Sikorska Elżbieta	1	—	—	—	XXXIX. (Dąbie)	
48	Skrzyńska Józefa	1	1	—	—	XXXVIII. (Grzegórzki)	
49	Spławińska Aleks.	1	1	1	—	XXVI. im. St. Jachowicza	
50	Stasiniewicz Marya	1	1	1	—	XLVII. (Podgórze)	
51	Stenzel Marta	1	1	1	—	XXXIX. (Dąbie)	
52	Styła Józef	1	—	—	—	XXXIX. (Dąbie)	
53	Szaleska Helena	1	—	—	—	XI. im. Dietla	
54	Szkocka Irena	1	1	—	—	XXXII. (Zwierzyniec)	
55	Szydłowska Anna	1	1	1	—	XXI. im. Władysława Jagiełły	
56	Wochówna Julia	1	1	1	—	XLIV. (Półwsie)	
57	Wójeik Henryk	1	—	—	—	LII. (Podgórze)	
58	Woznówna Feliksa	1	1	—	—	XXXVI. (Krowodrza)	
59	Zawadzka z Baranowskich Zofia	1	1	1	—	XXVI. im. St. Jachowicza	
60	Zbrożkówna Jadw.	1	—	—	—	XXXVIII. (Grzegórzki)	
61	Zembaczyńska Stef.	1	1	1	—	XXXI. (Półwsie)	
62	Żeglikowska Wand.	1	—	—	—	XXXVIII. (Grzegórzki)	

C. k. Rada szkolna krajowa.

Biała, dnia 31. grudnia 1915.

L. 52450/I. Kr.

Okólnik

do wszystkich c. k. Rad szkolnych okręgowych w sprawie poruczenia zastępstwa nieobecnych nauczycieli siłom nauczycielskim ewakuowanym z obcych okręgów.

Dla ulżenia wydatków funduszowi szkolnemu krajowemu ubytki w gronach nauczycielskich szkół ludowych zastępywać należy siłami nauczycielskimi z obcych okręgów, zajętych całkowicie lub częściowo przez nieprzyjaciela, lub w których z powodu bliskości linii bojowej, zniszczenia budynku szkolnego, lub z innych przyczyn szkoły nie są jeszcze czynne, a to tem bardziej, że z tytułu pobierania płacy są obowiązani do służby, której z przyczyn od siebie niezawisłych chwilowo nie mogą pełnić na właściwych swoich posadach.

Ponieważ przez mianowanie siłami substytucyjnymi kandydatów nauczycielskich z pominięciem rozporządzalnych sił nauczycielskich z obcych okręgów fundusz szkolny krajowy obciążony i tak już nadmiernie wypłatą poborów nauczycieli, odbywających służbę wojskową i tych sił nauczycielskich, które z wyżej podanych powodów na posady wrócić nie mogą, narażony jest na bardzo znaczne a możliwe do uniknięcia wydatki, przeto Rada szkolna krajowa poleca c. k. Radzie szkolnej okręgowej, aby zarządzając zastępstwa uwzględniała w pierwszym rzędzie niezatrudnione na razie w publicznych szkołach ludowych, a pobierające płacę z funduszu szkolnego krajowego siły nauczycielskie z obcych okręgów. W razie potrzeby ustanowienia siły substytucyjnej należy więc o ile w tamtejszym okręgu siły takie chwilowo mieszkają względnie w inny sposób są Radzie szkolnej okręgowej znane, lub wreszcie same się zgłoszą, wzywać je w imieniu Rady szkolnej krajowej do służby na danej posadzie aż do czasu, kiedy na żądanie swej właściwej Rady szkolnej okręgowej wypadnie im powrócić do swego okręgu, przyczem może c. k. Rada szkolna okręgowa tymczasowym siłom zagrozić w imieniu Rady szkolnej krajowej, że w razie nieobjęcia wyznaczonej mu (jej) posady, zarządzane zostanie zamknięcie poborów. Tytułem kosztów podróży byłaby c. k. Rada szkolna krajowa skłonna zwrócić im rzeczywiste wydatki. O każdym takim przydzieleniu należy tu donieść.

C. k. Rady szkolne okręgowe, przedstawiając wnioski o wyasygnowanie wynagrodzenia substytucyjnego, winne w każdym poszczególnym wypadku zaznaczyć wyraźnie, czy w danym okręgu przebywają obce siły nauczycielskie, a jeżeli tak, dlaczego jedna z nich na daną posadę nie została przeznaczona.

C. k. Rada szkolna krajowa zastrzega sobie prawo osądzenia, czy i o ile przytoczone w tej mierze powody są słuszne.

Gdyby w tamtejszym okręgu nie było takich sił nauczycielskich, należy odnieść się do c. k. Rady szkolnej krajowej, która wskaże c. k. Radzie szkolnej okręgowej kandydata (tkę).

Wnioski o asygnowanie wynagrodzenia substytucyjnego bez zaznaczonego w poprzednim ustępie wyjaśnienia nie będą uwzględnione.

Wreszcie zwraca się uwagę c. k. Rady szkolnej okręgowej na ogłoszony w „Gazecie Lwowskiej“ komunikat, dotyczący się zgłaszania wyżej wspomnianych sił do służby.

Wykaz

nauczycieli (lek) ewakuowanych z Galicyi wschodniej, zatrudnionych w publicznych szkołach krakowskich przez pewien czas lub cały rok szkolny 1916/17.

Lp.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Charakter służbowy i miejsce stałego zatrudnienia	Przydzielony (a) do szkoły:	Uwaga:
1	Bajewska Franc.	nauczycielka tymczasowa w Kołomyi	XLVII (Podgórze)	
2	Bajewska Sabina	naucz. tymcz. w Ceniawie (Kołomyja)	XLIX. (Podgórze)	
3	Beer Amalia	naucz. stała w Łyścu (Bohorodeczany)	XXVII im. Juliusza Słowackiego	
4	Biedrońska Aniela	nauczycielka stała w Tłumaczu	IX. im. Konarskiego	
5	Bielerówna Paulina	nauczycielka tymczasowa w Zbarażu	XVII. im. ces. Elżbiety.	
6	Blumenblatt Mina	naucz. tymcz. w Ottynii (Tłumacz)	XXVII. im. Juliusza Słowackiego	
7	Böhmowa Aniela	naucz. stała w Monasteczyskach (Buczacz)	XXII. im. J. Długosza	
8	Capi z Zabawskich Paulina	naucz. stała w Ottynii (Tłumacz)	XXVII. im. Juliusza Słowackiego	
9	Chmielewski Józef	naucz. kier. stały w Tłustem (Zaleszczyki)	I. im. św. Wojciecha	
10	Czuleńska Teodora	nauczycielka stała w Bohorodeczanach	III. im. św. Mikołaja	
11	Doubisky Kazim.	naucz. stała w Kniażem (Złoczów)	XIII. im. Adama Mickiewicza	
12	Dretler Majer	naucz. rel. moż. stały w Horodence	XXVII. im. Juliusza Słowackiego	
13	Dubicka Emilia	nauczycielka stała w Buczaczu	XXII. im. J. Długosza	
14	Dziubińska Kamila	naucz. tymcz. w Tyśmieniczanych (Stanisławów)	VI. im. Czackiego	
15	Essner Jakób	naucz. tymcz. w Tłustem (Zaleszczyki)	V. im. Kazimierza Wielkiego	
16	Friedmann Arnold	naucz. rel. moż. stały w Brodach	XXIII. im. H. Sienkiewicza	
17	Fritzówna Zofia	nauczycielka tymczasowa w Buczaczu	XXXVII. (Krowodrza)	
18	Grzędzielówna M.	naucz. stała w Szwejkwie (Podhajce)	XXXVI. (Krowodrza)	
19	Hajnos Rudolf	nauczyciel tymczasowy w Brzeżanach	XXXII. Zwierzyniec	
20	Hełczyńska Leop.	naucz. stała w Monasteczyskach (Buczacz)	XVII. im. Ces. Elżbiety	
21	Hoendlówna Julia	naucz. stała w Czernichowie (Tarnopol)	XLVIII. (Podgórze)	

L. p.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Charakter służbowy i miejsce stałego zatrudnienia	Przydzielony (a) do szkoły	Uwaga:
22	Horitzówna Felicja	nauczycielka stała w Tarnopolu	XXXIII. (Czarna wieś)	
23	Huczyńska Stanisł.	naucz. stała w Bucniowie (Tarnopol)	XXXIII. (Czarna wieś)	
24	Irkowska Romana	naucz. stała w Gwoźdźcu (Kołomyja)	XLIX. (Podgórze)	
25	Janczewski Józef	nauczyciel stały w Horodence	III. im. św. Mikołaja	na kursie wydziałowym
26	Janczewska Wład.	nauczycielka stała w Horodence	III. im. św. Mikołaja	na kursie wydziałowym
27	Janicka Janina	nauczycielka tymczasowa w Stanisławowie	XVI. im. ces. Franc. Józefa I.	
28	Jarosz Piotr	nauczyciel stały w Złoczowie	XXIV. im. Jana Kochanowskiego	
29	Jasińska Stefania	naucz. stała w Bortnikach (Tlumacz)	X. im. św. Jadwigi	
30	Jonas Mojżesz	naucz. rel. mojż. stały w Trembowli	XXIII. im. Henryka Sienkiewicza	
31	Joniec Helena	naucz. stała w Monasterzyskach (Buczacz)	VI. im. T Czackiego	
32	Karpińska Augusta	naucz. stała w Torskiem (Zaleszczyki)	XXXIV. (Nowa wieś)	
33	Kocowska Hel. M.	nauczycielka tymczasowa w Brzeżanach	V. im. Kazimierza Wielkiego	
34	Kojecka Aleks.	nauczycielka tymczasowa w Kołomyi	XLIV. (Półwsie)	
35	Krieger Adela	naucz. tymcz. w Kujdanowie (Buczacz)	XXVII. im. Juliusza Słowackiego	
36	Krzywda Seweryn	naucz. kierujący, stały w Kołomyi	XLVI. (Podgórze)	
37	Kwapińska Marya	naucz. stała w Orszakowcach (Husiatyn)	I. im. św. Wojciecha	
38	Labitzka Marya	nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu	XLVII. (Podgórze)	
39	Landau Teodora	nauczycielka stała w Brodach	XV. im. Kl. Tańskiej	
40	Lenazarowicz G.	naucz. tymcz. w Godowej (Strzyżów)	IV. im. św. J. Kantego	inwalida wojskowy
41	Lityńska Stefania	naucz. tymcz. w Haliczu (Stanisławów)	im. Scholastyki	
42	Ludkiewicz Kazim	nauczycielka tymczasowa w Kosowie	XLVIII. (Podgórze)	
43	Macieliński Tytus	naucz. stały w Cebrowie (Tarnopol)	XXX. (Dębnyki)	
44	Makarewicz Aniela	naucz. kierująca stała w Zbarażu	XXXIV. (Nowa wieś)	
45	Markowski Michał	nauczyciel tymczasowy w Sniatynie	XLVIII. (Podgórze)	
46	Mikiewicz Apolonia	nauczycielka stała w Sniatynie	XII. im. Piramowicza	

Lp.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Charakter służbowy i miejsce stałego zatrudnienia	Przydzielony (a) do szkoły:	Uwaga:
47	Mikiewicz Olga	naucz. stała w Tłustem (Zaleszczyki)	XXX. (Dębniki)	
48	Mikiewicz Stella	naucz. tymcz. w Tłustem (Zaleszczyki)	XLIV. (Półwsie)	
49	Młodkiewicz Jan.	naucz. tymcz. w Boryczówce (Trembowla)	XLVII. (Podgórze)	
50	Ohringer Hersz	nauczyciel stały w Horodence	V. im. Kazimierza Wielkiego	
51	Orkuszowa Marya	naucz. stała w Młyniskach (Trembowla)	VII. im. św. Floryana	
52	Ostrowska Marya	nauczycielka wydz. stała w Kołomyi	XX. im. Zbigniewa Oleśnickiego	
53	Paulowa Wanda	nauczycielka stała w Brzeżanach	IX. im. Konarskiego	
54	Petrekówna Stan.	naucz. stała w Delejewie (Stanisławów)	XII. im. Piramowicza	
55	Petrolewicz Włodz.	naucz. stała w Tyśmienicy (Tłumacz)	XLVI. (Podgórze)	
56	Pollo Kazimiera	naucz. tymcz. w Podbrzeżu (Stanisławów)	XI. im. Dietla	
57	Rojekówna Marya	nauczycielka tymczasowa w Stanisławowie	IX. im. Konarskiego	
58	Rudawski Mikołaj	naucz. kierujący w Trybuchowcach (Buczacz)	XL. (Ludwinów)	
59	Rudnicka Eugenia	naucz. stała w Łuce (Horodenka)	XLIX. (Podgórze)	
60	Sakowska Helena	nauczycielka tymczasowa w Śniatynie	XLIII. (Dębniki)	
61	Sakowska Marya	nauczycielka tymczasowa w Śniatynie	LII. (Podgórze)	
62	Sawczakówna M.	nauczycielka stała w Borszczowie	XVIII. im. św. Anny	
63	Schächter Taube Eige	naucz. tymcz. w Orszakowcach (Husiatyn)	V. im. Kazimierza Wielkiego	
64	Schumlannerowa z Bandlerów Jan.	naucz. tymcz. w Knihinie (Stanisławów)	XXII. im. Jana Długosza	
65	Sękowska Aniela	naucz. tymcz. w Knihinie (Stanisławów)	XVIII. im. św. Anny	
66	Sękowska Łucya	nauczycielka stała w Zaleszczykach	XVII. im. ces. Elżbiety	
67	Siechowski Józef	naucz. tymcz. w Maksymówce (Zbaraż)	I. im. św. Wojciecha	
68	Siechowska Marya	naucz. tymcz. w Maksymówce (Zbaraż)	I. im. św. Wojciecha	
69	Sieczkowa Klem.	nauczycielka tymczasowa w Brodach	XXXVII. (Krowodrza)	
70	Sobolewska Marya	nauczycielka tymczasowa w Buczaczu	XVIII. im. św. Anny	
71	Sokołowska Marya	naucz. tymcz. w Markowcach (Tłumacz)	XXXII. (Zwierzyniec)	

Lp.	Imię i nazwisko nauczyciela (ki)	Charakter służbowy i miejsce stałego zatrudnienia	Przydzielony (a) do szkoły :	Uwaga :
72	Staszkievicz Cel.	nauczycielka tymczasowa w Ottynii (Tłumacz)	XXXVI. (Krowodrza)	
73	Stesłowicz Marya	naucz. stała w Borkach (Tarnopol)	XXXIII. (Czarna wieś)	
74	Stiasnowa Marya	nauczycielka tymczasowa w Stanisławowie	XLII. (Pędzichów)	
75	Śmieszkiewicz M.	nauczycielka stała w Zarwanicy (Podhajce)	XXIX. (Zakrzówek)	
76	Tęlichowski Piotr	nauczyciel stały w Tyśmienicy (Tłumacz)	XXXI. (Półwsie)	
77	Teyseyre Stanisł.	nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu	XXV. im. św. Kingi	
78	Tomaszewska Eug.	nauczycielka stała w Kołomyi	XXXV. (Łobzów)	
79	Trzeińska Marya	nauczycielka tymczasowa w Tarnopolu	XIII. im. Mickiewicza	
80	Tułaczówna Zofia Emilia	nauczycielka tymczasowa w Peczeniżynie	XXI. im. Władysława Jagiełły	
81	Wagner Józef	naucz. kierujący w Wiśniowczyku (Podhajce)	XXX. (Dębniiki)	
82	Weiglówna Ludw.	nauczycielka tymczasowa w Nadwornie	XLVII. (Podgórze)	
83	Wysocki Maryan	nauczyciel stały w Knihinie (Stanisławów)	XLVIII. (Podgórze)	
84	Zajacówna Marya	nauczycielka tymczasowa w Zaleszczykach	XLVII. (Podgórze)	
85	Zajączkowska Eug.	nauczycielka tymczasowa w Brodach	XII. im. Piramowicza	
86	Zajączkowska Jad.	nauczycielka stała w Podhajcach	XLIII. (Dębniiki)	
87	Zajączkowska M.	nauczycielka stała w Brodach	XII. im. Piramowicza	
88	Zajączkowska Zof.	nauczycielka stała w Podhajcach	XLIII. (Dębniiki)	
89	Zatwarnicka Eug.	nauczycielka stała w Zaleszczykach	XVIII. im. św. Anny	
90	Żurowska Zofia	nauczycielka stała w Jeziernej (Tarnopol)	XXXV. (Łobzów)	

SPIS RZECZY.

	Str.
I. C. k. Rady szkolne okręgowe w Galicyi	3
II. C. k. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie	12
Skład c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie w roku szkolnym 1916/17 . .	12
Biuro c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej	13
III. Regulamin c. k. Rady szkolnej okręgowej miejskiej w Krakowie	15
IV. Statut organiczny, zarządzający szkoły początkowe w wolnem, niepodległem i ściśle neutralnem mieście Krakowie i jego okręgu, wydany w roku 1816	26
V. Krakowskie szkoły publiczne i prywatne w latach szkolnych: 1914/15, 1915/17, 1916/17	34

Rok szkolny 1914/15.

Wykaz frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1914/15. według klas:

A) Szkoły męskie	35
B) Szkoły żeńskie	36
C) Szkoły mieszane	37
D) Szkoły prywatne z prawami publiczności	37
E) Szkoły prywatne bez praw publiczności	38
Zestawienie	38

Rok szkolny 1915/16.

Wykaz frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1915/16 według klas:

A) Szkoły męskie	40
B) Szkoły żeńskie	41
C) Szkoły mieszane	42
D) Szkoły prywatne z prawami publiczności	42
E) Szkoły prywatne bez praw publiczności	43
Zestawienie	43

Rok szkolny 1916/17.

Skład gromad nauczycielskich w roku szkolnym 1916/17 i kroniki szkół w latach wojennych 1914/15, 1915/16, 1916/17:

Szkoła wydziałowa żeńska im. św. Scholastyki	44
I. Szkoła wydziałowa męska im. św. Wojciecha	46
II. Szkoła pospolita męska im. św. Barbary	47
III. Szkoła wydziałowa męska im. św. Mikołaja	48
IV. Szkoła wydziałowa męska im. św. Jana Kantego	51
V. Szkoła wydziałowa męska im. Kazimierza Wielkiego	53
VI. Szkoła pospolita żeńska im. Czackiego	58
VII. Szkoła wydziałowa męska im. św. Floryana	59
VIII. Szkoła pospolita męska im. św. Szczepana	60
IX. Szkoła wydziałowa żeńska im. Konarskiego	61
X. Szkoła wydziałowa żeńska im. św. Jadwigi	62
XI. Szkoła pospolita męska im. Dietla	63
XII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Piramowicza	64
XIII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Mickiewicza	66
XIV. Szkoła pospolita żeńska im. św. Salomei	67
XV. Szkoła wydziałowa żeńska im. Kl. Tańskiej	67
XVI. Szkoła wydziałowa męska im. Ces. Franciszka Józefa I.	68
XVII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Cesarzowej Elżbiety	70
XVIII. Szkoła wydziałowa żeńska im. św. Anny	71
XIX. Szkoła pospolita żeńska im. Tadeusza Kościuszki	72
XX. Szkoła wydziałowa żeńska im. Zbigniewa Oleśnickiego	73
XXI. Szkoła pospolita męska im. Władysława Jagiełły	74
XXII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Jana Długosza	75
XXIII. Szkoła pospolita męska im. Henryka Sienkiewicza	76
XXIV. Szkoła wydziałowa męska im. Jana Kochanowskiego	77
XXV. Szkoła pospolita żeńska im. św. Kingi	78
XXVI. Szkoła pospolita męska im. St. Jachowicza	78
XXVII. Szkoła pospolita męska im. J. Słowackiego	79
XXVIII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Zygmunta Krasińskiego	81
XXIX. Szkoła pospolita mieszana (Zakrzówek)	82
XXX. Szkoła wydziałowa męska (Dębniaki)	82
XXXI. Szkoła wydziałowa męska im. Dra Henryka Jordana (Półwieś)	83
XXXII. Szkoła pospolita męska i żeńska (Zwierzyniec)	84
XXXIII. Szkoła wydziałowa męska im. Stefana Batorego (Czarna Wieś)	86
XXXIV. Szkoła wydziałowa żeńska (Nowa Wieś)	87
XXXV. Szkoła pospolita męska (Łobzów)	88
XXXVI. Szkoła pospolita męska (Krowodrza)	89
XXXVII. Szkoła pospolita żeńska (Krowodrza)	89
XXXVIII. Szkoła pospolita męska i żeńska (Grzegórzki)	90
XXXIX. Szkoła pospolita mieszana (Dąbie)	91
XL. Szkoła pospolita męska i żeńska (Ludwinów)	92
XLI. Szkoła pospolita męska i żeńska (Płaszów)	93
XLII. Szkoła pospolita żeńska prowizoryczna (Pędzichów)	94
XLIII. Szkoła wydziałowa żeńska (Dębniaki)	94
XLIV. Szkoła wydziałowa żeńska (Półwieś)	95
XLV. Szkoła wydziałowa żeńska im. H. Sienkiewicza (Podgórze)	96
XLVI. Szkoła wydziałowa męska im. Tadeusza Kościuszki (Podgórze)	97
XLVII. Szkoła wydziałowa żeńska im. Anny Jagiellonki (Podgórze)	99
XLVIII. Szkoła wydziałowa męska im. St. Konarskiego (Podgórze)	100
XLIX. Szkoła pospolita żeńska im. Dąbrówki (Podgórze)	101
L. Szkoła pospolita żeńska im. Urszuli Kochanowskiej (Podgórze)	102
LI. Szkoła pospolita żeńska im. Kingi (Podgórze)	103

LII. Szkoła pospolita męska im. Kopernika (Podgórze)	Str. 103
LIII. Szkoła pospolita męska im. Jana Długosza (Podgórze)	104

Szkoły prywatne z prawami szkół publicznych:

1. Szkoła wydziałowa żeńska PP. Franciszkanek	105
2. Szkoła wydziałowa żeńska PP. Córki Bożej Miłości	106
3. Szkoła wydziałowa żeńska PP. Duchaczek	106
4. Szkoła wydziałowa żeńska PP. Augustyanek	107
5. Szkoła wydziałowa żeńska PP. Prezentek	108
6. Szkoła pospolita żeńska SS. Urszulanek	108
7. Szkoła pospolita męska i żeńska ewangelicka	109

Szkoły prywatne bez praw szkół publicznych:

1. Szkoła pospolita żeńska PP. Norbertanek (Zwierzyniec)	110
2. Szkoła pospolita żeńska P. Heleny Kaplińskiej	110
3. Szkoła pospolita żeńska P. Dr Maryi Lewickiej	111
4. Szkoła pospolita męska w „Schronisku ks. Al. Lubomirskiego	111
5. Szkoła pospolita męska Stow. „Talmud Tora“	111
6. Szkoła pospolita męska Tow. „Żydowska szkoła ludowa i średnia“	111

Wykaz frekwencji i umieszczenia szkół publicznych i prywatnych w roku 1916/17 według klas:

A) Szkoły męskie	112
B) Szkoły żeńskie	113
C) Szkoły mieszane	114
D) Szkoły prywatne z prawami publiczności	114
E) Szkoły prywatne bez praw publiczności	115
Zestawienie	115

Wykaz liczebny dzieci szkół publicznych i prywatnych w roku szkolnym 1916/17 według wyznania:

A) Szkoły męskie	116—117
B) Szkoły żeńskie	118—119
C) Szkoły mieszane	120—121
D) Szkoły prywatne z prawami publiczności	120—121
E) Szkoły prywatne bez praw publiczności	122—123
Zestawienie	122—123

Wykaz liczebny dzieci uczęszczających do szkół publicznych w roku szkolnym 1916/17 do klas etatowych i nadetatowych:

A) Szkoły męskie	124
B) Szkoły żeńskie	125
C) Szkoły mieszane	126
Zestawienie	126

Przegląd frekwencji dzieci w krakowskich szkołach ludowych w latach szkolnych 1913/14, 1914/15, 1915/16 i 1916/17 127

Żywnienie dzieci szkolnych w roku szkolnym 1916/17 129

Wykaz statystyczny śniadań rozdanych oraz opłat uiszczonych przez dziatwę szkolną w roku szkolnym 1916/17 według szkół i miesięcy	130—131
Wykaz liczebny ojców dziatwy szkolnej, pełniących służbę wojsk. w r. szk. 1916/17	132—133

Udział młodzieży szkolnej w akcji pomocy wojennej:

a) w roku szkolnym 1915/16	134—135
b) w roku szkolnym 1916/17	136—137

Sumaryczne zestawienie składek:

a) według szkół	140
b) według celu składek	141

VI. Nauczycielstwo krakowskich szkół publicznych:

1. Mianowanie nauczycieli	142
2. Płace i stosunki prawne nauczycielstwa w publicznych szkołach ludowych galicyjskich Ustawa z dnia 12. czerwca 1914., zmieniająca stosunki prawne nauczycielstwa ludowego w Galicyi	143
3. Płace nauczycielstwa krakowskiego	149

Nauczyciele krakowscy w służbie wojskowej 150

Wykaz nauczycieli pełniących służbę wojskową w roku szkolnym 1916/17 — rodzaj broni — odznaczenia	150
Zginęli na polu walki	153
Zmarli z ran w szpitalu	153
Zaginęli	153
Internowani: a) w Anglii	153
b) w Rosyi	153
Wykaz zastępców (zastępczyń) nauczycieli, pełniących służbę wojskową w r. szk. 1916/17 Okólnik c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 31. grudnia 1915. L. 52450 w sprawie nau- czycielstwa ludowego ewakuowanego	154
Wykaz nauczycielstwa ewakuowanego z Galicyi wschodniej, a zatrudnionego w krakow- skich szkołach ludowych w roku szkolnym 1916/17	158



